

IES PUÇOL

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

**VALENCIÀ:
LLENGUA I LITERATURA
Curs acadèmic 2022-2023**

El departament de València està format per nou professors/es que impartiran els següents cursos:

Josep Alpuente	2n i 4t ESO 2n Batxillerat
Sílvia Cholbi	1r ESO 4t ESO_Teatre FPB2 PASE
Sònia Damas	2n i 3r ESO FPB1
Ismael Gonzàlez	1r i 3r ESO 1r Batxillerat 1r Bat. Literatura universal
Maria Mora	1r ESO 2n Batxillerat
Bernat Palomero	3r ESO PDC 1r Batxillerat
Pau Pérez	2n, 3r i 4t ESO
Eugeni Serrano	1r ESO 2n ESO
Estíbaliz Vega	1r i 2n ESO 2n Batxillerat

Í N D E X

1. Introducció.
 - 1.1 Justificació de la programació.
 - 1.2 Contextualització.
2. Objectius.
 - 2.1 Objectius generals de l'etapa.
 - 2.2 Objectius específics de la matèria.
3. Competències bàsiques.
4. Primer d'ESO.
5. Segon d'ESO.
6. Tercer d'ESO.
7. Quart d'ESO.
8. Programació dels cursos de Batxillerat.
 - 8.1 Primer de Batxillerat.
 - 8.2 Segon de Batxillerat
9. Programació dels cursos de Formació Professional Bàsica
 - 9.1. FPB1
 - 9.2. FPB2

1. INTRODUCCIÓ

1.1 JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ

La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, (LOMLOE) per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, d'Educació (LOE), té com a finalitat adaptar el sistema educatiu als reptes i desafiaments del segle XXI d'acord amb els objectius fixats per la Unió Europea i la UNESCO per a la dècada 2020/2030.

Amb aquesta finalitat, l'article 6 de la Llei especifica que l'objectiu del currículum és facilitar el desenvolupament educatiu de l'alumnat, garantint la seua formació integral, contribuint al ple desenvolupament de la seua personalitat i preparant-los per a l'exercici ple dels drets humans, d'una ciutadania activa i democràtica en la societat actual i que, en cap cas, podrà suposar una barrera que genere abandonament escolar o impedisca l'accés al gaudi del dret a l'educació.

Per a l'educació secundària, l'article 22 en concreta la finalitat: «aconseguir que els alumnes i les alumnes adquireixen els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científicotecnològic i motriu; desenvolupar i consolidar en ells els hàbits d'estudi i de treball; així com hàbits de vida saludables, preparant-los per a la incorporació als estudis posteriors, per a la inserció laboral i formar-los per a l'exercici dels drets i obligacions de la vida com a ciutadans.»

La LOMLOE, seguint aquest esperit, planteja un nou model educatiu de caràcter molt més competencial que no instruccional, que prioritze la formació continua i la capacitat d'aplicar els coneixements, els sabers, per tal d'afavorir la resiliència i la capacitat d'adaptar-se al canvi, que han de permetre participar activament en la societat i gestionar amb èxit les transicions en el mercat laboral. En aquest sentit, el Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatoria, al preàmbul, subratlla la necessitat de propiciar l'aprenentatge competencial, autònom, significatiu i reflexiu en totes les matèries, en què les situacions d'aprenentatge han de tindre un paper fonamental.

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, incideix en la necessitat de dotar l'alumnat d'eines perquè comprenga i respecte els aspectes culturals, històrics, socials, artístics, econòmics, tecnològics i científics del seu entorn més pròxim; desenvolupe aprenentatges significatius que puga aplicar en la seua vida quotidiana; i adquireisca formació relativa als drets i obligacions de la ciutadania, que afavorisca una convivència sense discriminacions per raó de gènere, ètnia, religió, llibertat sexual, entre altres. A més, dona una especial importància a la reflexió i consciència de diferents models de vida, sostenibles i saludables, a l'emergència climàtica i a la salut mental i física.

L'article 7 del Decret estableix els principis que fonamenten l'ensenyament secundari en catorze objectius concrets que l'alumnat haurà d'assolir durant aquesta etapa. Tot i que els objectius estan connectats entre si d'una manera que sovint els fa indestriables els uns dels altres i que han de ser tractats en totes les matèries, pel que fa a la nostra en concret, Valencià: Llengua i Literatura, n'hi ha dos que ens competeixen directament:

- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en les llengües oficials, el valencià, com a llengua pròpia, i el castellà, com a llengua cooficial, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
- j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, incloses les llengües familiars, així com el patrimoni artístic i cultural, com a mostra del multilingüisme i de la multiculturalitat del món, que també s'ha de valorar i respectar.

El primer d'aquests dos objectius, comprendre i expressar amb correcció textos i missatges complexos i iniciar-se en el coneixement de la lectura i l'estudi de la literatura, és essencial per aconseguir les finalitats de l'etapa, en tant que és l'eina fonamental per accedir al coneixement de qualsevol àrea, i forma, a més, part del perfil d'eixida de secundària.

Pel que fa a les competències claus, l'àrea de Valencià és, juntament amb la de Castellà, la matèria sobre la qual recauen de manera més directa el desenvolupament de la competència en comunicació lingüística (CCL) i, la competència plurilingüe (CP), amb l'anglès i segones llengües estrangeres.

1.2 CONTEXTUALITZACIÓ

L'IES Puçol, www.iespuzol.edu.gva.es, és un Institut d'Educació Secundària depenent del Departament d'Educació de la Generalitat de València que va posar-se en funcionament de forma independent l'octubre del 1998.

Està ubicat a l'Avinguda Corts Valencianes, 31, del municipi de Puçol (l'Horta Nord), situat a l'extrem septentrional d'aquesta comarca, tot confrontant al nord amb el camp de Morvedre, mentre que al sud hi ha El Puig de Santa Maria.

L'agricultura ha estat l'activitat econòmica fonamental fins a la dècada dels 60. A hores d'ara, però, hi ha un percentatge molt reduït de la població activa que treballa en l'agricultura i en la ramaderia.

Puçol, l'any 1986, comptava amb 12.100 habitants, una dècada després s'arriba als 13.980 i en l'actualitat ultrapassa els 19.000. El primer allau migratori es produí per l'atracció de les noves indústries des de províncies andaluses i de Castella - La Manxa. Aleshores, el poble patí un notable increment de població. A partir dels

anys 80 i 90 hi ha hagut un nou allau, procedent aquesta vegada del Magreb, de països del nord d'Àfrica i subsaharians, d'Amèrica del Sud, de Xina i en una proporció menor de països de l'Est. En aquesta situació, s'ha de considerar que un percentatge no menyspreable dels alumnes no són valencianoparlants, tot i que el nivell de coneixement del valencià (en el cas dels immigrants més antics) és prou alt pel fet d'haver realitzat l'ensenyament primari en aquesta llengua. A més, cal tenir en compte que durant el curs escolar es produeixen sovint incorporacions d'alumnes nouvinguts. En qualsevol cas, Puçol continua sent una localitat de majoria valencianoparlant, de manera que una part dels alumnes es comuniquen en la llengua territorial, però hem observat que, tot i ser originàriament valencianoparlants, massa sovint no empren entre ells la nostra llengua, sinó el castellà. Una de les tasques que ens haurem d'imposar els professors de valencià consistirà a fer-los reflexionar sobre aquesta situació tot procurant que eviten la substitució lingüística.

Una de les finalitats capitals, com hem vist, de la matèria de **Valencià: llengua i literatura** és el desenvolupament de les capacitats lingüístiques dels alumnes, així com la coneixença de la nostra història literària i cultural. El valencià ha de convertir-se en un instrument apte de comunicació i d'interacció social i ha de servir alhora d'eina eficaç per a l'adquisició de coneixements. Així doncs, cal aconseguir que obtinguen un domini correcte del valencià, tant escrit com oral, que l'utilitzen com a element de comunicació, de transmissió de coneixements i d'arrelament a la tradició cultural.

Quant a les característiques sociolingüístiques i de retrobament de les arrels culturals dels estudiants se'ns plantegen tot un seguit de problemes (l'ús insuficient del valencià que en fan en les relacions, la necessitat de prestigiar i dignificar la llengua, l'imperatiu de corregir tots els barbarismes lèxics i sintàctics —bàsicament castellanismes— que s'han introduït al llarg del temps i el retrobament de la cultura i la inserció en ella) que s'hauran de contemplar en la present programació i que haurem d'intentar resoldre amb eficàcia. El treball ha de basar-se en fomentar l'ús del valencià dins de l'Institut però procés per la dignificació de la llengua depèn de múltiples factors en els quals l'ensenyament té poca influència. Tanmateix hi ha un element que està en mans de les autoritats educatives: arribar a una paritat en l'ús de les dues llengües en l'àmbit educatiu.

2. OBJECTIUS.

2.1 OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA.

L'ensenyament de l'assignatura de **Valencià: llengua i literatura** en aquesta etapa tindrà com a objectiu el desenvolupament de les següents capacitats:

- a) Conèixer, assumir els deures i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg, refermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, oberta i democràtica, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Adquirir, desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç dels processos de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Fomentar actituds que afavorisquen la convivència en els àmbits escolar, familiar i social.
- d) Valorar i respectar, com un principi essencial de la nostra Constitució, la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, amb independència del seu sexe, i rebutjar els estereotips i qualsevol discriminació.
- e) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- f) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- g) Concebre el coneixement científic com un saber integrat que s'estructura en distintes disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- h) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats, així com valorar l'esforç amb la finalitat de superar les dificultats.
- i) Comprendre i expressar amb correcció textos i missatges complexos, oralment i per escrit, en valencià i en castellà. Valorar les possibilitats comunicatives del valencià com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i com a part fonamental del seu patrimoni cultural, així com les possibilitats comunicatives del castellà com a llengua comuna de totes les espanyoles i els espanyols i d'idioma internacional. Iniciar-se, així mateix, en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura d'ambdues llengües.
- j) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
- k) Conèixer els aspectes fonamentals de la cultura, la geografia i la història de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món; respectar el patrimoni artístic, cultural i lingüístic; estudiar la diversitat de cultures i societats a fi de poder valorar-les críticament i desenvolupar actituds de respecte per la cultura pròpia i per la dels altres.

- l) Aprendre i acceptar el funcionament del cos humà i respectar les diferències. Entendre i apreciar els efectes beneficiosos per a la salut dels hàbits d'higiene, així com de l'exercici físic i de l'adequada alimentació, incorporant la pràctica de l'esport i l'educació física per a afavorir el desenvolupament personal i social.
- m) Analitzar els mecanismes i valors que regeixen el funcionament de les societats, en especial els relatius als drets, deures i llibertats de les ciutadanes i dels ciutadans, i adoptar judicis i actituds personals respecte a aquests.
- n) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum responsable, l'atenció dels sers vius i el medi ambient, i contribuir-ne així a la conservació i millora.
- o) Valorar i participar en la creació artística i comprendre el llenguatge de les distintes manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.
- p) Analitzar i valorar, de manera crítica, els mitjans de comunicació escrita i audiovisual.

2.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS DE LA MATÈRIA.

L'ensenyament de la llengua i la literatura té com a objectius específics el desenvolupament de les següents capacitats:

1. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat social i cultural.
2. Utilitzar el valencià per a expressar-se oralment i per escrit, de manera coherent i adequada en cada situació de comunicació i en els diversos contextos de l'activitat social i cultural, per a prendre consciència dels propis sentiments i idees, i per a controlar la pròpia conducta.
3. Utilitzar la llengua oral en l'activitat social i cultural de manera adequada a les distintes funcions i situacions de comunicació, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
4. Reconèixer les diverses tipologies dels textos escrits, i les estructures formals, per mitjà dels quals es produeix la comunicació amb les institucions públiques, les privades i les de la vida laboral, així com fer-ne un ús correcte.
5. Utilitzar el valencià per a adquirir nous coneixements, així com per a buscar, seleccionar i processar informació de manera eficaç en l'activitat escolar i per a redactar textos propis de l'àmbit acadèmic.
6. Conèixer i valorar com a patrimoni de tots els espanyols la riquesa lingüística i cultural d'Espanya, i considerar, adequadament i amb respecte, les diferents situacions que originen les llengües en contacte en les comunitats bilingües.
7. Apreciar les possibilitats extraordinàries que ofereix el castellà com a llengua comuna per a totes les espanyoles i tots els espanyols i per a les ciutadanes i els ciutadans dels països de parla castellana, com a vehicle de comunicació i vertebració d'una de les comunitats culturals més importants del món.

8. Tenir coneixement de les diferents manifestacions i varietats del castellà, derivades de la seua expansió per Espanya i Amèrica, i valorar la unitat essencial de la llengua comuna per a tots els parlants de l'Idioma.
9. Comprendre i valorar, a partir del coneixement de la realitat sociolingüística, la necessitat de recuperar un ús normalitzat del valencià, símbol d'identitat cultural i mitjà irrenunciable per a entendre la realitat de l'entorn i accedir al patrimoni cultural propi.
10. Analitzar els diferents usos socials del valencià i del castellà per a evitar els estereotips lingüístics que impliquen judicis de valor i prejudicis classistes, racistes o sexistes.
11. Apreciar les possibilitats que ofereix el valencià, llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, com a vehicle de comunicació i de vertebració.
12. Aprendre els principis fonamentals de la gramàtica del valencià, i reconèixer les diferents unitats de la llengua i les combinacions.
13. Aplicar, amb una certa autonomia, els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per a comprendre textos orals i escrits i per a escriure i parlar amb adequació, coherència, cohesió i correcció, tant en valencià com en castellà.
14. Comprendre textos literaris utilitzant els coneixements sobre les convencions de cada gènere, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics. Apreciar-ne les possibilitats comunicatives per a la millora de la producció personal.
15. Aproximar-se al coneixement de mostres rellevants del patrimoni literari i valorar-lo com una manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva en diferents contextos històrics.
16. Conèixer i distingir les principals èpoques artístiques i literàries, els seus trets característics, les obres, i les autores i els autors més representatius de cada època. Saber les obres i els fragments representatius de les literatures de les llengües oficials de la Comunitat Valenciana.
17. Interpretar i utilitzar la lectura i l'escriptura com a fonts de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement del món, i consolidar hàbits lectors per mitjà de textos adequats a l'edat.
18. Aprendre i utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: busca, elaboració i presentació amb l'ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies.
19. Utilitzar, amb una autonomia progressiva, els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació per a obtindre, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i opinions diferents.

3. LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES, ELS OBJECTIUS DE L'ÀREA I ELS CRITERIS D'AVALUACIÓ.

En la definició que la Llei Orgànica d'Educació ha fet del currículum, ens trobem amb els components tradicionals (objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació) i amb la introducció de les *competències bàsiques*. Aquest element es converteix, a partir d'ara, en un dels aspectes orientadors del conjunt del currículum i, en conseqüència, en orientador dels processos d'ensenyament-aprenentatge.

Les definicions que hi ha sobre aquest concepte (conegut a partir dels *Informes PISA*) són moltes, però totes insisteixen en el mateix: davant d'un model educatiu centrat en l'adquisició de coneixements més o menys teòrics, molt sovint desconnectats entre si, un procés educatiu basat en l'adquisició de competències incideix, sobretot, en l'adquisició de sabers imprescindibles, pràctics i integrats, uns sabers que els alumnes hauran de demostrar (és una mica més que una formació funcional). En suma, una competència és la capacitat, posada en pràctica i demostrada, d'integrar coneixements, habilitats i actituds per a resoldre problemes i situacions en contextos diversos. De manera molt gràfica i succinta, s'ha definit com la posada en pràctica dels coneixements adquirits, els *coneixements en acció*, és a dir, la *mobilització* dels coneixements i de les habilitats en una situació determinada (de caràcter real i diferent d'aquella en què s'ha après en l'entorn escolar), l'*activació* de recursos o coneixements que es tenen (encara que es crega que no es tenen perquè, suposadament, s'han oblidat).

Però hi ha un aspecte que cal destacar i que podem anomenar *caràcter combinat* de la competència: l'alumne, per mitjà del qual *sap*, ha de demostrar que ho *sap aplicar*; però, a més a més, que *sap ser i estar*. D'aquesta manera, veiem que una competència integra els diferents continguts que es treballen a l'aula (conceptes, procediments i actituds), com a exemple de la seua formació integral. En resum, la institució escolar no solament prepara l'alumne en el coneixement de sabers tècnics i científics, sinó que ho fa també com a ciutadà, i per això mateix ha de demostrar una sèrie d'actituds cíviques i intel·lectuals que impliquen el respecte als altres, ser responsable, treballar en equip...

També és important un altre aspecte, al qual moltes vegades no es concedeix la importància que té: formar en competències permet fer front a la renovació constant de coneixements que es produeix en qualsevol àrea de coneixement. La formació acadèmica de l'alumne transcorre en la institució escolar durant un nombre limitat d'anys, però la necessitat de formació personal o professional no acaba mai i per aquest motiu, una formació competencial en l'ús, per exemple, de les tecnologies de la informació i la comunicació permet accedir a aquest instrument per demanar la informació que en cada moment es necessita (òbviament, després d'analitzar-ne la qualitat).

El currículum d'aquesta matèria, en tindre com a meta el desenvolupament de la capacitat per a interactuar de forma competent per mitjà de la llengua en les diferents esferes de l'activitat social, contribueix d'una manera decisiva al desenvolupament de tots els aspectes que conformen la competència en comunicació lingüística. A més, les habilitats i estratègies per a l'ús d'una llengua determinada i la capacitat per aprendre-la com a objecte d'observació, encara que s'adquireixen des d'una llengua, es transfereixen i apliquen a l'aprenentatge d'altres. Aquest aprenentatge amplia, al seu torn, aquesta competència sobre l'ús del llenguatge en general.

S'aprén a parlar, a escoltar, a llegir i a escriure, per a la interacció comunicativa, però també per adquirir nous coneixements: el llenguatge, a més d'instrument de comunicació, és un mitjà de representació del món i està en la base del pensament i del coneixement. L'accés al saber i a la construcció de coneixements per mitjà del llenguatge es relaciona directament amb la competència bàsica *d'aprendre a aprendre*. Així mateix, els continguts de reflexió sobre la llengua arrepleguen un conjunt de sabers conceptuals (metallenguatge gramatical) i procedimentals (capacitat per a analitzar, contrastar, ampliar i reduir enunciats per mitjà de l'ús conscient d'uns certs mecanismes gramaticals, substituir elements de l'enunciat per altres gramaticalment equivalents, usar diferents esquemes sintàctics per a expressar una mateixa idea, diagnosticar errors i reparar-los, etc.) que s'adquireixen en relació amb les activitats de comprensió i composició de textos i que es reutilitzen per a optimitzar l'aprenentatge lingüístic, és a dir, per a aprendre a aprendre llengua.

D'altra banda, aprendre a usar la llengua és també contribuir al desenvolupament de l'autonomia i la iniciativa personal. S'aprén a analitzar i a resoldre problemes, traçar plans i iniciar processos de decisió, ja que una de les funcions del llenguatge és regular i orientar la nostra pròpia activitat. Així doncs, l'adquisició d'habilitats lingüístiques contribueix a progressar en la iniciativa personal i en la regulació de la pròpia activitat amb progressiva autonomia.

La matèria contribueix al tractament de la informació i competència digital ja que té, com una de les metes, proporcionar coneixements i destreses per a buscar i seleccionar informació rellevant d'acord amb diferents necessitats, així com per a reutilitzar-la en la producció de textos orals i escrits propis. Buscar i seleccionar moltes d'aquestes informacions requerirà, per exemple, l'ús adequat de biblioteques i l'aprofitament de la tecnologies de la informació i la comunicació. La realització guiada d'aquestes recerques constituirà un mitjà per a desenvolupar la competència digital. Contribueix també el fet que el currículum inclou l'ús de suports electrònics en la composició de textos, de manera que s'aborden més eficaçment algunes operacions que intervenen en el procés d'escriptura (planificació, execució del text, revisió...) i que constitueixen un dels continguts bàsics d'aquesta matèria. També poden contribuir al desenvolupament d'aquesta competència l'ús en aquesta

matèria dels nous mitjans de comunicació digitals que impliquen un ús social i col·laboratori de l'escriptura i dels coneixements.

L'aprenentatge de la llengua concebut com a desenvolupament de la competència comunicativa contribueix decisivament a desenvolupar la competència social i ciutadana, entesa com un conjunt d'habilitats i destreses per a les relacions, la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones. En efecte, aprendre llengua és aprendre a comunicar-se amb els altres, a comprendre el que aquests transmeten i a aproximar-se a altres realitats. D'altra banda, l'educació lingüística té un component estretament vinculat a esta competència: la constatació de la varietat dels usos de la llengua i de la diversitat lingüística, i la valoració de totes les llengües com igualment aptes per a exercir les funcions de comunicació i de representació. També s'aporta des de la matèria a esta competència en la mesura que s'analitzen els modes per mitjà dels quals el llenguatge transmet i sanciona prejudicis i imatges estereotipades del món, amb l'objecte de contribuir a l'eradicació dels usos discriminatoris del llenguatge.

Dins d'aquesta matèria, la lectura, interpretació i valoració de les obres literàries contribueixen de manera rellevant al desenvolupament d'una competència artística i cultural, entesa com a aproximació a un patrimoni literari i a uns temes recurrents que són expressió de preocupacions essencials del ser humà. La seua aportació serà més rellevant en tant que es relacione la valoració de les manifestacions literàries amb altres manifestacions artístiques, com la música, la pintura o el cine. També es contribueix a esta competència procurant que el món social de la literatura (autors, crítics, accés a biblioteques, llibreries, catàlegs o la presència d'allò literari en la premsa) tinga sentit per a l'alumnat.

PROGRAMACIÓ 1r ESO

1. Introducció

a) Justificació de la programació

La innovació del model educatiu per àmbits rau en dues propostes clau: la integració de matèries i l'aprenentatge pràctic, a través, normalment, d'un projecte interdisciplinari. Les matèries que integren l'àmbit sociolingüístic d'aquest llibre en són tres: dues llengües, Castellà i Valencià, i una específica, Geografia i Història. Considerant les llengües com a instruments necessaris per a l'adquisició dels continguts de Geografia i Història, verdader eix vertebrador d'aquest àmbit.

Aquesta programació parteix de la Resolució de 29 de març, de la Secretaria Autònoma d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'adaptació del currículum, les programacions didàctiques i els criteris d'avaluació, promoció i titulació durant el curs 2020-2021, davant la situació ocasionada per la Covid-19, i que durant el curs 2022-2023 es mantindrà l'organització curricular per àmbits de coneixement en tots els grups del 1r curs d'ESO de tots els centres educatius que així ho consideren.

En principi, la finalitat de l'àmbit és la de facilitar el trànsit de l'alumnat entre l'educació primària i el primer curs d'educació secundària obligatòria, però, a més, l'agrupament de les dues llengües cooficials facilita un desenvolupament coherent del currículum, ja que el currículum de les dues assignatures és pràcticament idèntic per a Castellà i Valencià. D'aquesta manera dupliquem el temps disponible per al tractament dels continguts lingüístics i optem, a més, pel tractament integrat de llengües i també pel tractament integrat de les llengües i els continguts a l'emprar els de l'assignatura de Geografia i Història per a posar en pràctica aquesta metodologia: el tractament dels continguts d'una disciplina no lingüística, com ara la Geografia i Història, conjuntament amb els recursos lingüístics adequats per a aprendre'ls de dues llengües. Es tracta, doncs, de superar les tanques artificials creades entre les matèries i de vincular el currículum amb els interessos personals dels estudiants.

La programació pretén facilitar la pràctica docent, assegurar la coherència entre les intencions educatives i la pràctica a l'aula i servir com a instrument de planificació, desenvolupament i avaluació del procés d'ensenyament i aprenentatge. Es converteix així en un instrument fonamental per a la pràctica docent en el qual es distribueixen els objectius i continguts dels aprenentatges i s'estableix la metodologia de treball per a atendre la diversitat de l'alumnat.

b) Contextualització

Aquesta programació pretén ser una guia perquè els centres i el professorat l'adapten a les seues circumstàncies concretes. Cada centre és un món i el repte és fer uns materials versàtils que es poden adaptar a les necessitats específiques de tot l'alumnat. Partim de la premissa que tota planificació ha de ser flexible i que vindrà determinada per l'alumnat i el context de cada centre.

2. Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb l'àmbit sociolingüístic

El llibre de text Llengua i Literatura per a 1r d'ESO contribueix a l'assoliment dels objectius generals de l'etapa recollits en el RD 217/2022, que recollim a continuació:

Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones.

Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb les altres persones, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització.

Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en la llengua valenciana i, si n'hi haguera, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

Conéixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i de les altres persones, així com el patrimoni artístic i cultural.

Conéixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social.

Conéixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat.

Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

3. Competències

Segons el marc legal educatiu vigent (Llei Orgànica 157/2022, de 1 de març, Llei Orgànica de Modificació de la LOE), el model curricular està íntegrament basat a partir del que coneixem com a competències. Tal com apareix a l'Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat, la DeSeCo4 (2003) defineix competència com "la capacitat de respondre a demandes complexes i dur a terme tasques diverses de forma adequada". La competència "suposa una combinació d'habilitats pràctiques, coneixements, motivació, valors ètics, actituds, emocions, i altres components socials i de comportament que es mobilitzen conjuntament per a aconseguir una acció eficaç" (Sec I. p.6986).

- Competència en comunicació lingüística (CCL): és el resultat de l'acció comunicativa dins de pràctiques socials determinades, en les quals l'individu actua amb altres interlocutors i a través de textos en múltiples modalitats, formats i suports. Aquestes situacions i pràctiques poden implicar l'ús d'una o diverses llengües, en diversos àmbits

i de manera individual o col·lectiva. A més, la competència en comunicació lingüística representa una via de coneixement i contacte amb la diversitat cultural que implica un factor d'enriquiment per a la pròpia competència i que adquireix una particular rellevància en el cas de les llengües estrangeres.

- Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia (CMCT): la competència matemàtica implica la capacitat d'aplicar el raonament matemàtic i les seues ferramentes per a descriure, interpretar i predir diferents fenòmens en el seu context mentre que, les competències en ciència i tecnologia són aquelles que proporcionen un acostament al món físic i a la interacció responsable amb ell des d'accions, tant individuals com col·lectives, orientades a la conservació i millora del medi natural, decisives per a la protecció i manteniment de la qualitat de vida i el progrés dels pobles. Aquestes competències contribueixen al desenvolupament del pensament científic, perquè inclouen l'aplicació dels mètodes propis de la racionalitat científica i les destreses tecnològiques, que condueixen a l'adquisició de coneixements, la contrastació d'idees i l'aplicació dels descobriments al benestar social.

- Competència digital (CD): és aquella que implica l'ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació per a aconseguir els objectius relacionats amb el treball, l'ocupabilitat, l'aprenentatge, l'ús del temps lliure, la inclusió i participació en la societat. Aquesta competència suposa, a més de l'adequació als canvis que introdueixen les noves tecnologies en l'alfabetització, la lectura i l'escriptura, un conjunt nou de coneixements, habilitats i actituds necessàries avui dia per a ser competent en un entorn digital.

- Aprendre a aprendre (CAA): és fonamental per a l'aprenentatge permanent que es produeix al llarg de la vida i que té lloc en diferents contextos formals, no formals i informals. Aquesta competència es caracteritza per l'habilitat per a iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge. Això exigeix, en primer lloc, la capacitat per a motivar-se per aprendre. Aquesta motivació depèn que es generi la curiositat i la necessitat d'aprendre, que l'estudiant se senti protagonista del procés i del resultat del seu aprenentatge i, finalment, que arribe a aconseguir les metes d'aprenentatge proposades i, amb això, que es produeixi en ell una percepció d'acte-eficàcia. La competència d'aprendre a aprendre requereix conèixer i controlar els propis processos d'aprenentatge per a ajustar-los als temps i les demandes de les tasques i activitats que condueixen a l'aprenentatge. La competència d'aprendre a aprendre desemboca en un aprenentatge cada vegada més eficaç i autònom. Aprendre a aprendre es manifesta tant individualment com en grup.

- Competències socials i cíviques (CSC): Les competències socials i cíviques impliquen l'habilitat i capacitat per a utilitzar els coneixements i actituds sobre la societat, entesa

des de les diferents perspectives, en la seva concepció dinàmica, canviant i complexa, per a interpretar fenòmens i problemes socials en contextos cada vegada més diversificats; per a elaborar respostes, prendre decisions i resoldre conflictes, així com per a interactuar amb altres persones i grups conforme a normes basades en el respecte mutu i en conviccions democràtiques. A més d'incloure accions a un nivell més pròxim i mediat a l'individu com a part d'una implicació cívica i social. Es tracta, per tant, de conjuminar l'interès per aprofundir i garantir la participació en el funcionament democràtic de la societat, tant en l'àmbit públic com privat, i preparar a les persones per a exercir la ciutadania democràtica i participar plenament en la vida cívica i social gràcies al coneixement de conceptes i estructures socials i polítiques i al compromís de participació activa i democràtica. La competència social es relaciona amb el benestar personal i col·lectiu. Exigeix entendre la manera en què les persones poden procurar-se un estat de salut física i mental òptim, tant per a elles mateixes com per a les seves famílies i per al seu entorn social pròxim, i saber com un estil de vida saludable pot contribuir a això. La competència cívica es basa en el coneixement crític dels conceptes de democràcia, justícia, igualtat, ciutadania i drets humans i civils, així com de la seva formulació en la Constitució espanyola, la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea i en declaracions internacionals, i de la seva aplicació per part de diverses institucions a escala local, regional, nacional, europea i internacional. Això inclou el coneixement dels esdeveniments contemporanis, així com dels esdeveniments més destacats i de les principals tendències en les històries nacional, europea i mundial, així com la comprensió dels processos socials i culturals de caràcter migratori que impliquen l'existència de societats multiculturals en el món globalitzat.

- Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor (SIEE): La competència sentit d'iniciativa i esperit emprenedor implica la capacitat de transformar les idees en actes. Això significa adquirir consciència de la situació a intervenir o resoldre, i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst. Aquesta competència està present en els àmbits personal, social, escolar i laboral en els quals es desemboquen les persones, permetent-los el desenvolupament de les seves activitats i l'aprofitament de noves oportunitats. Constitueix igualment el fonament d'altres capacitats i coneixements més específics, i inclou la consciència dels valors ètics relacionats. L'adquisició d'aquesta competència és determinant en la formació de futurs ciutadans emprenedors, contribuint així a la cultura de l'emprenedoria.

- Consciència i expressions culturals (CEC): implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles. Aquesta competència incorpora també un component expressiu referit a la pròpia capacitat

estètica i creadora i al domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personal. Implica igualment manifestar interès per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la pròpia comunitat com d'altres comunitats.

El quadre adjunt mostra que hi ha una relació especialment significativa i rellevant entre les 9 competències específiques d'aquesta àrea i la majoria de les competències clau incloses en el perfil d'eixida de l'alumnat en finalitzar l'educació bàsica. En tots els casos, l'adquisició i el desenvolupament de les competències específiques assenyalades contribueix a l'adquisició i al desenvolupament de les competències clau amb les quals apareixen estretament vinculades.

	CCL	CP	CMCT	CD	CPSAA	CC	C E	CCEC
CE 1 Multilingüisme i interculturalitat	X	X		X	X	X	X	X
CE 2 Comprensió oral i multimodal	X	X		X	X	X		
CE 3 Comprensió escrita i multimodal	X	X		X	X	X		
CE 4 Expressió oral	X	X		X	X	X		
CE 5 Expressió escrita i multimodal	X	X		X	X	X		
CE 6 Interacció oral, escrita i multimodal	X	X		X	X	X	X	
CE 7 Mediació oral, escrita i multimodal	X	X		X	X	X	X	
CE 8 Lectura autònoma	X	X		X	X	X	X	X
CE 9 Competència literària	X	X		X	X	X	X	X

CCL: competència en comunicació lingüística

CP: competència plurilingüe

CMCT: competència matemàtica i competència en ciència i tecnologia

CD: competència digital

CPSAA: competència personal, social i d'aprendre a aprendre

CC: competència ciutadana

CE: competència emprenedora

CCEC: competència en consciència i expressió cultural

En primer lloc, és necessari remarcar que la totalitat de competències específiques de la matèria estan indissolublement connectades amb la competència en comunicació lingüística (CCL), ja que possibiliten, entre altres descriptors operatius del perfil d'eixida, l'expressió de sentiments, fets, opinions i pensaments, així com la comprensió de discursos i de textos senzills de diversos àmbits. Així mateix, també permeten el desenvolupament de la lectura d'obres diverses i asseguren el respecte a la diversitat lingüística i cultural.

En segon lloc, la competència multilingüe i intercultural (CE1) és fonamental per al desenvolupament de la competència plurilingüe (CP), ja que, per a utilitzar diferents llengües i reconèixer els perfils lingüístics individuals, cal valorar la diversitat lingüística com una font d'enriquiment.

En tercer lloc, la competència en interacció (CE6) es relaciona amb la competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA), atès que promou el diàleg, els debats, el treball en grup i la distribució de tasques i responsabilitats de manera equitativa per mitjà de la cooperació per a aconseguir assolir una comunicació efectiva, així com la comprensió proactiva d'altres perspectives i experiències. D'aquesta manera, contribueix al fet que l'alumnat siga conscient de les pròpies emocions, idees i comportaments personals emprant estratègies per a gestionar-les en situacions de tensió o conflicte i adaptant-se als canvis i harmonitzant-los per aconseguir els seus objectius.

En quart lloc, la competència en interacció (CE6) i la competència en mediació (CE7) es vinculen amb la competència ciutadana (CC) en la mesura que tenen un paper fonamental en la participació en activitats de grup, en la presa de decisions i en la resolució de conflictes de manera constructiva i pacífica. També promou la comprensió de la pròpia identitat i les relacions interculturals amb la finalitat d'establir interaccions comunicatives respectuoses,

4. Sabers bàsics

Els sabers bàsics són coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis d'una matèria o àmbit d'aprenentatge del qual és necessari per a l'adquisició de les competències específiques. Donat l'enfocament inequívocament global i competencial de l'educació lingüística, la gradació entre cursos no s'estableix tant mitjançant la distribució diferenciada de sabers, sinó en funció de la major o menor complexitat dels textos, de les habilitats de producció o interpretació requerides, del metallenguatge necessari per a la reflexió sobre els usos, o del grau d'autonomia conferit als estudiants. A través de situacions d'aprenentatge contextualitzades, significatives i rellevants, tasques i exercicis de diversa índole, l'alumnat treballarà tots

els sabers bàsics de la matèria de Llengua valenciana i literatura inclosos en el currículum, que s'organitzen en tres blocs:

Bloc 1: Llengua i ús

Les llengües i els seus parlants: CE1, CE4, CE5, CE6 i CE7

- Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística del'entorn
- Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món
- Variació lingüística
- Les llengües d'Espanya
- Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya
- Aproximació a les llengües de signes
- Reflexió interlingüística
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los
- Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües
- Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències
- Expressions idiomàtiques de la llengua

Bloc 2: Estratègies comunicatives

Subbloc 2.1. Sabers comuns: CE2, CE3, CE4, CE5, CE6 i CE7

- Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Propietats textuais: coherència, cohesió i adequació.
- Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.

Subbloc 2.2. Alfabetització informacional: transversal a totes les CE

- Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.
- Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos iconoverbals i multimodals.
- Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums.
- Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats, amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència.

- Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses.
- Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis.
- Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
- Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.

Subbloc 2.3. Reflexió sobre la llengua: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5 i CE7

- La implicació de l'emissor en els textos.
- Adequació del registre a la situació de comunicació.
- Cohesió: connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, de causa, de conseqüència, de condició i d'hipòtesi.
- Cohesió: mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis).
- Ús coherent de les formes verbals en els textos.
- Correlació temporal en la coordinació i subordinació d'oracions.
- Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos.
- Ús de diccionaris, manuals de consulta i correctors en suport analògic o digital.
- Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat.
- Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques.
- Estratègies per al contrast i la transferència entre les llengües.
- Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives.
- La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques.
- Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
- Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica.
- Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical.
- Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvien el seu significat.
- Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu.

Subbloc 2.4. Comunicació i interacció oral: C2, C4, C6 i C7

- Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant.
- Valoració de la forma i el contingut del text.
- Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal.
- Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Deliberació oral argumentada.

- Adequació a l'audiència i al temps d'exposició.
- Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals.
- Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.
- Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
- Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.
- Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional.

Subbloc 2.5. Comprensió escrita: C3, C6 i C7

- Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesis per mitjà d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: tema, tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut.
- Valoració de la forma i el contingut del text.

Subbloc 2.6. Expressió escrita i multimodal: C5, C6 i C7

- Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció.
- Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica.
- Presentació cuidada de les produccions escrites.
- Elements gràfics i paratextuals.
- Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal.

Bloc 3: Lectura i literatura

Subbloc 3.1. Hàbit lector: CE8

- Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos.
- Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura.
- Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits.
- Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals.
- Estratègies per a la recomanació de les lectures.

Subbloc 3.2. Literatura: CE9

- Obres rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari

universal, inscrites en itineraris temàtics o degènere, que incloguen la presència d'autores i autors.

- Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries.
- Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics.
- Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries.
- Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges.
- Estratègies, models i pautes per a l'expressió de la interpretació i la valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere.
- Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos tenint en compte els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats.
- Planificació i creació de textos a partir de l'apropriació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació).

5. Competències específiques, criteris d'avaluació i situacions d'aprenentatge

Les competències específiques (CE) són acompliments que l'alumnat ha d'aplicar en activitats o en situacions l'abordatge de les quals requereix dels sabers bàsics de cada matèria o àmbit. Les competències específiques constitueixen un element de connexió entre, d'una banda, el Perfil d'eixida de l'alumnat, i per una altra, els sabers bàsics de les matèries o àmbits i els criteris d'avaluació. S'estableixen nou competències específiques en la matèria de Llengua valenciana i literatura que porten associats uns criteris d'avaluació que determinaran el seu nivell d'adquisició.

Relació entre les competències específiques, competències clau i criteris d'avaluació:

CE1. Multilingüisme i interculturalitat [CCL-CP-CD-CPSAA-CC-CE-CCEC]

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, identificant nocions bàsiques de les llengües i contrastant algunes característiques en discursos orals, escrits i multimodals.

1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu, i valorar la seua importància com a llengua pròpia del territori.

1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant algunes de les seues característiques en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.

1.4. Identificar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la

diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.

1.5. Reflexionar i exemplificar, amb certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, la comparació entre aquestes i la manipulació de paraules, oracions i textos de distintes llengües, fent ús del metallenguatge.

CE2. Comprensió oral i multimodal [CCL-CP-CD-CPSAA-CC]

2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social i educatiu, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat.

2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements ajustats a diferents àmbits del coneixement.

2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, i dels elements no verbals, i valorar el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

CE3. Comprensió escrita i multimodal [CCL-CP-CD-CPSAA-CC]

3.1. Llegir, interpretar i valorar, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, així com la idoneïtat del canal utilitzat i l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

3.2. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtenir informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3. Identificar les tipologies textuais i els gèneres discursius, i reconèixer l'estructura i algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant-ne la fiabilitat i pertinença, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, amb progressiva autonomia, de l'àmbit personal, social i educatiu.

3.5. Aplicar, amb progressiva autonomia, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació de fonts de caràcter general, atenent el context i la intenció comunicativa, i utilitzar-la citant-ne les fonts.

CE4. Expressió oral [CCL-CP-CD-CPSAA-CC]

4.1. Produir, amb progressiva autonomia, discursos orals sobre diferents àmbits del coneixement, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu, amb adequació i coherència, fent ús de connectors i aportant el seu propi punt de vista.

4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació correcta i una entonació adequada, utilitzant els elements prosòdics i els recursos no verbals adequats que reforcen el discurs i utilitzant diferents suports audiovisuals.

4.3. Efectuar produccions orals amb un registre estàndard, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari precís i ajustat a la norma, mostrant un bon domini lingüístic i morfosintàctic i reflexionant sobre la llengua i el seu ús.

4.4. Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera progressivament autònoma, sobre temes del àmbit personal, social i educatiu, avaluant-ne la fiabilitat, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

CE5. Expressió escrita i multimodal [CCL-CP-CD-CPSAA-CC]

5.1. Produir, amb progressiva autonomia, textos escrits i multimodals de gèneres discursius de l'àmbit personal, social i educatiu que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció, utilitzant elements de cohesió variats.

5.2. Utilitzar un llenguatge no discriminatori i detectar, de manera progressivament autònoma, els possibles usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.

5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva i amb ajuda puntual del professorat, i incorporant progressivament metallenguatge, els coneixements lingüístics, textuais i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.

5.4. Planificar, textualitzar, revisar i editar, amb progressiva autonomia, durant el procés d'escriptura, mitjançant estratègies gradualment complexes.

CE6. Interacció oral, escrita i multimodal [CCL-CP-CD-CPSAA-CC]

6.1. Interactuar oralment, amb progressiva autonomia, sobre coneixements ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social i educatiu, per mitjà de diferents suports, aplicant l'escolta activa i utilitzant un vocabulari precís i no discriminatori, la cortesia lingüística, l'etiqueta digital i els recursos no verbals que faciliten la construcció d'un discurs consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, amb ajuda puntual, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

6.3. Utilitzar, amb ajuda puntual, estratègies per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.

6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals de manera asíncrona i síncrona amb progressiva autonomia, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges cohesionats, coherents i adequats amb un vocabulari precís i no discriminatori.

CE7. Mediació oral, escrita i multimodal [CCL-CP-CD-CPSAA-CC]

7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social i educatiu.

7.2. Comprendre, comunicar i descriure textos de complexitat mitjana en diferents suports, o explicar conceptes, de manera oral o escrita, combinant el seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

7.3. Seleccionar i aplicar, de manera progressivament autònoma, estratègies de simplificació i adaptació de la llengua, que faciliten la comprensió i expressió oral i escrita de la informació en diferents llengües del seu repertori lingüístic (L1-L1, L1-L2, L2-L1).

CE8. Lectura autònoma [CCL-CP-CD-CPSAA-CC-CE-CCEC]

8.1. Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social i educatiu, seleccionant, amb progressiva autonomia, els que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

8.2. Deixar constància del propi itinerari lector i de les experiències lectores.

8.3. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica i lectora.

CE9. Competència literària [CCL-CP-CD-CPSAA-CC-CE-CCEC]

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, amb progressiva autonomia i en contextos socioculturals pròxims, tenint en compte els interessos de l'alumne.

9.2. Interpretar la informació rellevant dels textos literaris, de les obres completes, i aportar conclusions de manera reflexiva.

9.3. Establir, de manera guiada, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més, implicació i resposta personal del lector en la lectura.

9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics i el metallenguatge literari, amb suport puntual del professorat.

9.5. Crear textos literaris senzills dels gèneres bàsics (contes, dramatitzacions, poemes, cançons) aplicant els recursos literaris bàsics adequats, amb progressiva autonomia.

9.6. Participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals partint de models.

Les situacions d'aprenentatge són una resposta metodològica al procés d'ensenyament-aprenentatge que reconeixen als alumnes i alumnes com a agents del seu propi aprenentatge.

Es dissenyaran partint d'experiències prèvies de l'alumnat, hauran d'estar perfectament contextualitzades i tindre en compte les capacitats, interessos, necessitats i diferents maneres de comprendre la realitat de l'etapa, afavoriran la transferència dels aprenentatges adquirits a la resolució d'un problema de la realitat quotidiana de l'alumnat.

Les situacions d'aprenentatge plantejaran de manera clara un repte els objectius del qual hauran d'estar ben definits, així com els sabers que serà necessari mobilitzar per a la seua resolució. Així mateix, ha de facilitar-se la interacció entre l'alumnat, de manera que assumisca responsabilitats individuals i treballe en equip, desenvolupant una actitud de cooperació i diàleg en la resolució de possibles conflictes que pogueren sorgir.

El llibre de Llengua valenciana i literatura per a 1r d'ESO inclou al llarg de les nou unitats diverses activitats i tasques que poden emprar-se per part del professorat per a desenvolupar situacions d'aprenentatge senzilles, en relació amb les competències específiques i els descriptors operatius que s'estan treballant en cada unitat. En cada unitat es plantegen activitats grupals planificades basades en metodologies col·laboratives, d'investigació i sobre temes relacionats amb aspectes socioculturals actuals: espais de navegació segura en la xarxa, presència de la dona en la literatura, el llenguatge de les xarxes socials, l'escriptura creativa, el valor lúdic del llenguatge, la dramatització de situacions quotidianes, etc. Exemples de tot açò els trobem al llarg de totes les unitats didàctiques.

6. Instruments d'avaluació

La proposta d'aquesta programació se centra en un enfocament comunicatiu i en el treball per competències. Es dona més importància a la pràctica que no a la teoria; en aquest sentit les proves objectives (els tradicionals exàmens) serviran per a comprovar que l'alumnat ha assimilat els conceptes bàsics, no tant la seua definició com la seua aplicació pràctica.

Com a instrument d'avaluació són fonamentals les produccions escrites i orals de l'alumnat: comentaris de text, redaccions, resums, esquemes, mapes conceptuals, exposicions orals, treballs...

L'observació sistemàtica a l'aula és un instrument imprescindible d'avaluació per a fer el seguiment de la participació en les activitats de l'aula (debats, posades en comú,

participació en el treball de grup, etc.). El diari de classe serà, doncs, l'instrument per a avaluar aquests aspectes, juntament amb els relatius a l'actitud (presentació de tasques, atenció a classe, participació, etc.).

L'ús d'una correcta expressió oral i escrita també hauran de ser avaluats mitjançant el seguiment de les activitats realitzades a classe. Com a instrument d'avaluació, les rúbriques que oferim són una bona eina per a avaluar aquests aspectes. És importat facilitar a l'alumnat les rúbriques abans de la realització de les tasques perquè això els permet saber què se'ls va a demanar i com han de fer-ho.

Els projectes trimestrals tenen un pes important en l'avaluació i necessiten de ferramentes específiques per a la seua valoració: observació directa de les interaccions de l'alumnat, documentació generada per l'alumnat, rúbriques d'avaluació del producte final i de les exposicions orals, etc.

El portfoli de l'alumnat, en el qual l'alumne recull les tasques més significatives i les que cada u decideix, de forma raonada, incloure-hi, és també un instrument que permet, a més de valorar el treball de l'alumnat, fer que aquest siga conscient del seu procés d'aprenentatge, dels seus èxits i dificultats, i de com avança en la consecució dels objectius. Aquest instrument, a més, contribueix a l'adquisició de les competències Aprendre a aprendre i Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor.

En tot cas, els instruments han de ser variats, ajustats a les diferents activitats. Contemplen l'avaluació inicial, l'autoavaluació i l'avaluació entre iguals, per tal que l'alumne siga conscient de la seua situació dins el procés d'aprenentatge.

· Materials:

- Àmbit sociolingüístic *1r ESO*. Projecte Samos. Editorial Sansy.
- Materials penjats al portal *Aules*.

· Lectures proposades:

LECTURES PER AVALUACIONS	
1a Avaluació	<i>Antología de relatos o historias de viajes</i> (a cargo del profesorado)
	<i>La volta al món en 80 dies</i> , de Jules Verne (Ed. Santillana o Ed. Micalet Teatre)
	<i>Vint mil llegües de viatge submarí</i> , de Jules Verne (Ed. Santillana)
	<i>Cartes d'hivern</i> , d'Agustín Fernández Paz (Ed. Bromera)
	(A elecció del professorat en funció dels interessos de l'alumnat i les lectures que hagen fet a cursos anteriors)
2a Avaluació	<i>Luna y los incorpóreos (la tribu del valle)</i> , de Ana Alonso (Ed. Oxford)
	<i>Marina</i> , de Gemma Pasqual Escrivà (Ed. Santillana)

3a Avaluació	Percy Jackson y el ladrón del rayo , de Rick Riordan (Ed. Salamandra)
	Mitos griegos , de María Angelidou (Ed. Vicens Vives. Cucaña) (selecció de mites realitzada pel professorat)
	L'Odisea , d' Homer (Ed. Bromera)

· Qualificació:

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ		
PROVES OBJECTIVES D'ÀMBIT	Proves de geografia i història	50%
	Proves de llengües	
ACTIVITATS D'AULA, ACTIVITATS TIC, PROJECTES GRUP-CLASSE I LECTURES		40%
ACTITUD I COMPORTAMENT		10%

L'actitud negativa cap a l'assignatura, el mal comportament i la no realització de les activitats poden baixar la nota mitjana i inclús pot provocar el suspens de l'avaluació.

· Ortografia i presentació de treballs

Ortografia: fins -1 punts (-0,05 per accent i 0,1 per grafia).

Es tindrà en compte els casos d'alumnat amb necessitats educatives especials.

Presentació inadequada: fins -0,5 punts.

És necessari que l'alumnat entregue els treballs i proves escrites amb una adequada neteja, marges adequats i cal·ligrafia llegible per a facilitar la correcció.

El professorat podrà incentivar o penalitzar la presentació fins a un màxim de +/- 0,5 punts

· Quadern

Al quadern s'han d'incloure tots els exercicis realitzats i els apunts anotats. S'indicarà sempre la unitat, la data, la pàgina i el número de l'activitat. Ha de presentar-se amb una lletra llegible i respectar els marges. El quadern podrà ser avaluat pel professorat en qualsevol moment.

7. Criteris de qualificació

La coordinació interdepartamental és una eina indispensable per al desenvolupament del treball integrat; per tant, la presa de decisions i la coordinació entre els tres departaments que formen l'àmbit serà imprescindible per a adaptar aquesta

programació a cada centre. D'aquesta manera, els criteris de qualificació hauran de ser proposats per cada professor i professora segons les seues expectatives i considerant el context del centre i dels grups en un gran acord interdepartamental. En tot cas, els criteris de qualificació contemplen tots els instruments d'avaluació i donen un pes important a saber fer, al projecte, a les lectures, etc.

8. Metodologia. Orientacions didàctiques

La metodologia per a l'ensenyament de l'àmbit sociolingüístic parteix de l'enfocament comunicatiu i competencial: un saber fer. Han d'expressar-se oralment i per escrit, en classe, entre iguals i amb el professor o professora, en situacions contextualitzades i diverses, amb una finalitat clara que vaja més enllà de les activitats acadèmiques. L'alumnat ha de ser capaç d'exportar els seus coneixements a la vida fora de l'escola.

Per això són fonamentals les metodologies actives, que proposem a les unitats: el treball cooperatiu o l'aprenentatge basat en projectes. L'aprenentatge en grups de forma dialògica contribueix a l'adquisició de les competències de què hem parlat abans. A més, l'aprenentatge dialògic parteix de la premissa que les persones aprenem a partir de les interaccions amb els altres. Una bona metodologia per a treballar en grups és la codocència, perquè permet una millor atenció a les necessitats de l'alumnat que treballa en grups.

Al llarg del llibre de text hem presentat diferents tècniques i metodologies actives: grup d'experts, aprenentatge cooperatiu, jocs de rol, gamificació... Tal vegada, la més interessant és el treball per projectes. En aquest sentit, cada trimestre hi ha un projecte, que es desenvolupa en les tres unitats de l'avaluació; el professorat pot optar per començar amb el projecte o pot seguir l'ordre del llibre, deixant el projecte per al final de cada unitat. Els projectes impliquen un aprenentatge cooperatiu, que garanteix la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i de l'entorn, de manera que, mitjançant la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup desenvolupen habilitats i estratègies que poden després aplicar a situacions similars fora del context escolar.

També es pot adoptar en part de l'àmbit la metodologia de la classe invertida: l'alumnat prepara a casa els conceptes teòrics i la classe es dedica a treballar la pràctica i a posar en pràctica els aprenentatges, a resoldre dubtes, a treballar en equip, etc.

Es proposa, en qualsevol cas, una metodologia activa i participativa, que promou l'aprenentatge per descobriment.

Això implica la reducció dels continguts merament teòrics i l'ampliació dels supòsits pràctics; no es tracta tant de saber molta teoria sobre llengües sinó de saber usar-les per a expressar-se i per a comprendre el que es llig o s'escolta.

9. Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb alumnat que requereisca actuacions per a la compensació de les desigualtats

El Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria, en desenvolupament de la LOMLOE estableix que l'Educació Secundària Obligatoria s'ha d'organitzar d'acord amb els principis d'educació comuna i inclusiva i d'atenció a la diversitat de l'alumnat. Els centres, en l'exercici de la seua autonomia, han d'adoptar les mesures d'atenció a la diversitat adients, tant organitzatives com curriculars, d'acord amb els nivells de resposta per a la inclusió que s'estableixen al sistema educatiu valencià.

Entre les mesures d'inclusió s'han de contemplar les que garantisquen l'accessibilitat, les adequacions i personalitzacions del currículum, la integració de matèries en àmbits, els agrupaments flexibles, els des- doblaments de grups, l'oferta de matèries optatives, els programes de reforç i les mesures de suport personalitzat per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu.

Les mesures adoptades han de formar part del projecte educatiu del centre i s'han d'orientar a permetre a tot l'alumnat el desenvolupament de les competències previst en el Perfil d'eixida i la consecució dels objectius de l'Educació Secundària Obligatoria, sense que aquest fet pugui impedir-li la promoció al curs o etapa següent, o l'obtenció del títol de graduat o graduada en Educació Secundària Obligatoria.

1.1 Mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat nouvingut

La Llei de Plurilingüisme 4/2018, la Resolució del 5 de juny de 2018 d'Acollida lingüística, l'Ordre 20/2019 del 30 d'abril d'Inclusió de l'alumnat, la Resolució de 10 de setembre de 2020 sobre Participació del personal extern i dels agents comunitaris i les resolucions anuals d'inici de curs sobre el funcionament dels centres, són els referents normatius del protocol d'acollida lingüística i inclusió.

Donada la prioritat de la competència en comunicació com a base per a l'accés a la resta de competències, la Resolució d'Acollida lingüística preveu les següents mesures de suport lingüístic:

- Facilitar la incorporació de l'alumnat al sistema educatiu valencià proporcionant-li els instruments lingüístics bàsics per a poder seguir les classes (valencià, castellà, anglès).
- Desenvolupar actituds positives cap al valencià i el seu procés de normalització

lingüística.

- Oferir ajuda personalitzada perquè puga comprendre i abordar continguts que es treballen amb tot el grup i que li permetran una major participació en les activitats de l'aula.
- Facilitar ajudes durant les activitats d'aula per tal de centrar l'atenció, aclarir conceptes, guiar la tasca i, especialment, afavorir l'expressió oral.
- Revisar, reflexionar o reforçar activitats de classe.

El progrés comunicatiu va molt lligat a l'adaptació i integració lingüística de l'alumnat en el seu entorn. Cal adaptar el currículum de l'aprenentatge del valencià, com a llengua vehicular, per a trencar les primeres barreres. Per tant, es fomentarà la inclusió de l'alumnat en aquelles activitats del grup aula i de grup reduït que ho possibiliten. Alhora, es reforçarà el seu treball personal amb els materials adequats al seu nivell.

Les estratègies i els recursos d'aprenentatge partiran sempre de l'acompanyament a l'aula i la inclusió en el grup. Es treballaran:

- * tàndems d'aprenentatge
- * alumnat i docent guia que acompanye les persones novingudes en el seu procés
- * activitats de transllenguatge per a relacionar continguts
- * treballs sobre les àrees d'interés bàsiques: lèxic i gramàtica pràctica, oral, amb enfocament comunicatiu.

L'atenció a la diversitat es preveu també en la metodologia i en les estratègies didàctiques concretes que s'aplicaran a l'aula. Aquestes estratègies afecten principalment l'ensenyament del lèxic, de l'expressió oral i de l'expressió escrita.

Quant a l'ensenyament del lèxic es parteix de la realitat immediata dels alumnes. Es tracta de respectar les diferències individuals i d'anar buscant registres apropiats a diferents usos comunicatius. D'altra banda, s'han tingut en compte els diversos usos socials de la llengua per mitjà d'una sèrie d'activitats de diferent grau de dificultat. Referent a l'expressió oral i escrita es proposa una atenció més individualitzada cap a les dificultats específiques que presente cada alumne. Així es tracta l'ensenyament de la composició escrita de manera que permeti una fàcil individualització i es proposa la creació d'un ambient de socialització que permeti la correcció col·lectiva dels exercicis orals individuals, la intervenció en debats i els treballs en grup.

El material didàctic haurà de ser adequat per:

- Contenir els ensenyaments mínims del currículum.
- Presentar els conceptes teòrics bàsics.

- Haver-hi exercicis deductius i activitats inductives.
- Activitats pràctiques, variades i de fàcil resolució, amb espais adequats per a poder contestar-les, amb un llenguatge senzill, directe i pròxim a l'alumnat.
- Optar per l'enfocament comunicatiu com a recurs per a l'aprenentatge de la llengua.
- Contextualitzar els aspectes més destacats de la història de la llengua i de la literatura.

Quant al tractament de la diversitat hem tingut en compte:

- * El treball en grup en bona part de les activitats de reflexió i de planificació com a eina per a facilitar la interacció entre alumnes amb diferents capacitats i coneixements, i millorar la motivació i la competència dels més febles.
- * Les diferències tant en l'aportació al procés com en l'elaboració del producte final entre els diferents alumnes, sense que això signifiqui una valoració negativa independent de l'esforç esmerçat i de les capacitats i coneixements previs que constituïen el punt de partida de cada alumne o alumna.

Els objectius per a l'alumnat nouvingut són els generals d'ESO amb una especial incidència en les competències específiques de comprensió i expressió oral i escrita, interacció i mediació.

Pel que fa als continguts que es treballaran, adaptats per l'equip docent a les necessitats de l'alumnat nouvingut, són:

Comprensió i expressió	Lèxic	Fonètica, gramàtica i verbs
- La presentació. - Descripció física - Estudis i treballs - Rutines i accions - Gustos personals - Expressió de sensacions i caràcter - Fórmules per a expressar acord o desacord - Recursos per a	- La família - El cos humà - Els oficis - El temps - Estats d'ànim - Maneres de ser - La casa - Els números - Roba - Accions - Colors - Mobles	- Possessius - Vocals - Pronoms forts - Pronoms febles - Vocals obertes i tancades - Negació - S sorda i sonora - Palatals - Laterals - Vibrants

demanar informació - Expressió d'accions, viatges i rutines - Predicció de l'oratge - La notícia - La salut - L'esplai	Llocs	Labials Adverbis Perífrasis Infinitiu, gerundi i participi Gentilicis
---	-------	---

Coneixements i valors culturals	Personatges valencians. Ruta dels castells. Illes valencianes. Festes. Els nostres monstres. Artistes. Monuments. Gastronomia. Pobles. Parcs Naturals. Tradicions. Costums
------------------------------------	--

1.2. Mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat ACI i ACIS

El Pla d'actuació personalitzat (PAP) és el document que organitza les mesures de resposta educativa, d'acord amb l'article 14 del Decret 104/2018, per a garantir l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix determinades mesures personalitzades, a partir de la proposta feta en l'informe sociopsicopedagògic.

El reforç pedagògic s'ha de fer preferentment dins de l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives (desdoblaments en grups heterogenis, docència compartida...) que beneficinen tot l'alumnat del grup classe i possibiliten que l'alumnat que el rep participe en les activitats de les unitats didàctiques programades en el seu grup de referència.

Els alumnes diagnosticats pel departament d'orientació del centre o des de les escoles que necessiten una adaptació curricular ACI o ACIS treballaran a partir de diferents quaderns d'activitats. El seu nivell pot ser de segon cicle de primària o de tercer cicle. Se'ls ofereix quaderns d'exercicis que combinen:

-Activitats del llibre de text (de la part inicial de comprensió oral, algunes activitats d'àudio o vídeo en parella o en grup), que l'alumne amb adaptació pot fer amb la resta de companys. D'aquesta manera fem educació inclusiva, ja que en algunes activitats treballarà amb la resta d'alumnes del grup aula, amb el mateix llibre que els companys.

-Activitats dels quaderns d'exercicis per a treballar de forma autònoma, adaptades. És cada professor qui decideix quan els alumnes amb adaptació treballen amb el grup aula i quan treballen pel seu compte.

Cada alumne amb adaptació ha de tindre fotocopiats el seu quadern i quan toque treballar una activitat que també estiga en el llibre de text, pot: o bé fer servir el seu propi llibre de text (és aconsellable que tots els alumnes tinguin llibre) o bé consultar el d'un company. Això ha de decidir-ho cada docent.

10. Unitats didàctiques

a) Organització de les unitats didàctiques

Partim d'un tractament integrat de les llengües, per això no hem fet una distinció entre els continguts associats a castellà o valencià sinó que els continguts lingüístics s'han distribuït entre les dues llengües, de manera que, en les unitats senars, els blocs 2-3-4-10 es vehiculen en castellà i els blocs 5-7-8-9 en valencià; el bloc 6, que correspon als continguts de Geografia i Història es vehicula en una de les dues llengües, segons trie cada centre.

D'altra banda, els continguts de les tres assignatures es relacionen en la pràctica amb activitats lingüístiques que remeten a continguts de Geografia i Història i activitats de Geografia i Història que tracten continguts lingüístics. D'aquesta manera donem resposta al tractament integrat de les llengües i els continguts.

Cada bloc de contingut té una bateria d'activitats que posen en pràctica allò que s'ha après i permeten avançar en la consecució de les competències, aplicant els continguts a la pràctica real, buscant sempre els aprenentatges significatius. Les activitats, a més, indiquen les competències que es treballen i tenen diferents graus de dificultat, de manera que incideixen en el tractament de la diversitat i permeten als alumnes adaptar-les als seus ritmes d'aprenentatge.

Per últim, un projecte trimestral vertebrava els continguts treballats en les tres unitats de cada avaluació; es tracta de projectes seqüenciats i pautaats, de manera que el professorat i l'alumnat sap en cada moment què ha de fer i pot planificar les tasques necessàries per a dur a terme el projecte.

Cada unitat està estructurada de la següent manera:

1. Introducció: una introducció motivadora i significativa que adelanta els continguts que es treballaran en la unitat.
2. Lectura i activitats de comprensió escrita. Les lectures desenvolupen una història al llarg del text: uns extraterrestres perduts en l'espai-temps de la Terra ens

acompanyaran al llarg de l'aventura que suposa el llibre. La lectura està relacionada amb els continguts de Geografia i Història i amb els que es treballaran en les assignatures de llengües. A la comprensió lectora es treballen estratègies de lectura activa, comprensió, expressió, coneixement de la llengua, models textuais, etc., així com continguts que es desenvoluparan en l'apartat de Geografia i Història.

3. Expressió escrita. En aquest bloc treballem estructures concretes, amb models explicats per tal que l'alumnat pugui, a més d'analitzar les característiques formals del text, crear un text propi dels diferents tipus que s'indiquen al currículum.
4. Comprensió i expressió oral. En aquest bloc es proposen activitats d'escolta activa, comprensió oral de diferents estructures orals i producció de textos orals i audiovisuals.
5. Comunicació. En aquest apartat introduïm els aspectes teòrics que tenen a veure amb la comunicació, les tipologies textuais treballades, les propietats textuais, etc. Es tracta que l'alumnat arribi a la part teòrica després d'haver descobert mitjançant la pràctica feta en els blocs anteriors, bona part dels conceptes i continguts que es treballen en aquesta part.
6. Geografia i Història. En aquest bloc es treballen els continguts corresponents a la part de Geografia o d'Història (segons les unitats), amb activitats diverses i lectures que aprofundeixen en la competència comunicativa. Es fa un tractament integrat de les llengües i els continguts.
7. Gramàtica. Es treballen els continguts gramaticals seleccionats per a cada unitat, relacionant-los amb la lectura, els tipus de textos i els continguts de Geografia i Història.
8. Lèxic i societat. Correspon, com l'apartat anterior, al bloc de Coneixement de la llengua i es treballen aspectes relacionats amb el lèxic i l'ús social de la llengua.
9. Ortografia. Dins del bloc de Coneixement de la llengua treballem els aspectes ortogràfics amb una metodologia comparativa entre les dues llengües.
10. Literatura. Correspon al bloc de d'Educació literària. Treballem els continguts curriculars a partir de textos i proposem activitats diverses que inclouen comprensió i expressió textual.
11. Autoavaluació. Activitats de síntesi sobre els continguts treballats en la unitat.
12. Glossari. Resum dels conceptes més importants i dels termes específics del lèxic científic de les matèries.
13. Projecte. Hem preparat un projecte trimestral que es vertebrava al llarg de les tres unitats del trimestre. En la primera unitat definim el projecte, fem la corresponent motivació i comencem amb la documentació del projecte. En la segona unitat desenvolupem el projecte. En la tercera, l'acabem i fem la corresponent exposició del producte final.

b) Seqüenciació temporal

UNITAT 1 – UN AGUJERO DE GUSANO ROTO

8-10 sessions

UNITAT 2 – LA TERRA LÍQUIDA

10-12 sessions

UNITAT 3 – UNA ILLA DE PLÀSTIC

10-12 sessions

UNITAT 4 – EL PRIMER CÒMIC DE LA PREHISTÒRIA

10-11 sessions

UNITAT 5 – EL SECRET DE STONEHENGE

10-11 sessions

UNITAT 6– EXTRATERRESTRES A EGIPTE

12-14 sessions

UNITAT 7 – EL SECRET DE SÒCRATES.

12-13 sessions

UNITAT 8 – LA CITTÀ ETERNA

10-11 sessions

UNITAT 9 – HISPANIA CITERIOR

11-12 sessions

La seqüenciació temporal de cada unitat didàctica es tracta d'una proposta adaptable.

La distribució dels projectes i les lectures serà d'un/a per avaluació.

11. Elements transversals

a) Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita

La lectura és un dels principals instruments d'aprenentatge. Una bona comprensió lectora constitueix un factor clau per a l'èxit escolar del nostre alumnat. Per aquesta raó, és important que la lectura estiga present en totes les àrees, àmbits i mòduls del

currículum en totes les etapes educatives. Cal recordar que el foment de la lectura i la comprensió lectora no són activitats que hagen d'explotar exclusivament les àrees lingüístiques, sinó que són transversals al conjunt d'assignatures, per això en aquest llibre de text trobem lectures de tot tipus, no tan sols quan parlem de llengua o de literatura, sinó també quan treballem els continguts de Geografia i Història. S'aprofita, així, tota oportunitat de lectura.

En el plantejament que fem de tractament integrat de llengües i de desenvolupament de projectes educatius entre diverses àrees permet abordar la competència lectora d'una manera àmplia, eficient i plurilingüe. Partim del concepte de gènere discursiu, amb un ampli ventall de textos de diferents tipologies textuais i de diferents situacions que sempre tenen un objectiu programat: recopilar informació, aprendre, revisar un text, obtenir un producte final...

A més, el foment de la lectura també planteja una finalitat de plaer per la mateixa. Per això, proposem textos literaris adaptats al nivell maduratiu de l'alumnat, tant en les lectures obligatòries com al pla lector, implementant estratègies de gamificació que impulsen aquest interès per la lectura. Al llibre de text es planteja una lectura inicial en cada unitat que resulta una novel·la escrita expressament per a aquest manual; la intriga a l'acabar cada unitat és una bona manera de fomentar l'interès per saber més de la història.

És imprescindible treballar la comprensió lectora a l'aula: les darreres investigacions al respecte, demostren que una bona comprensió lectora és un pas cap a l'èxit escolar, i a l'inrevés: els problemes de comprensió lectora determinen en bona part el fracàs escolar. Per això proposem diverses tècniques per a treballar la comprensió: preguntes directes sobre els textos, esquemes, resums, reelaboració, etc.

No hem d'oblidar l'expressió escrita, que es desenvolupa a partir de les activitats proposades i, sobretot, a partir dels projectes. I, per descomptat, l'expressió oral, que tradicionalment ha estat la gran oblidada del sistema educatiu: en totes les unitats treballem l'expressió oral en situacions diferents, mitjançant la creació de productes orals en diferents formats i de distinta tipologia textual. També treballem la comprensió oral, en el mateix sentit.

b) Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació

La competència digital implica la participació i el treball col·laboratiu, així com la motivació i la curiositat per l'aprenentatge i la millora en l'ús de les tecnologies.

Per això, el treball audiovisual i amb les TIC està molt present en el nostre llibre. Les TIC són presents a tota hora en la vida actual i, especialment, en la dels adolescents i no poden quedar de costat en el sistema educatiu. El treball amb metodologies actives fa un ús important d'aparells i programari informàtic, d'enregistrament d'imatge i so, d'edició, per realitzar diverses fases del procés i per presentar el producte final.

Al llarg de les unitats es treballa amb diferents programes i aplicacions informàtiques, i amb suports informàtics variats (mòbil, tauleta, ordinador): gravació i edició de vídeos i àudios, podcasts, presentacions multimèdia, editors de text, etc. Hi ha indicacions, també, per a fer-los servir i per a aprendre a utilitzar-los.

És molt important aconseguir que el nostre alumnat faci un ús adequat i responsable de les TIC. Per això haurem de coordinar-nos amb els professors i professores de Tecnologia i TIC per a ajudar-los a avançar per aquest camí. L'ús de materials lliures, el respecte als drets d'autor, la recerca d'informació fiable, els procediments de citació de fonts, els fonaments de la seguretat informàtica, etc., són alguns dels ensenyaments que hem de proporcionar al nostre alumnat.

c) Emprenedoria

L'ús de metodologies actives (treball per tasques i projectes, aprenentatge cooperatiu...) i els mètodes d'avaluació que posen el focus en el procés i fan explícits els ítems a avaluar (rúbriques, portafolis) fomenten el treball en equip i la presa de decisions, l'autonomia de l'alumnat i la confiança en ells mateixos. També fomenta l'emprenedoria la necessitat de comunicar en diversos grups i l'elaboració i exhibició d'un producte final contextualitzat i que sobrepassi el treball merament acadèmic.

d) Educació cívica i constitucional

Fomentem una concepció de la societat plural, plurilingüe i intercultural, amb la posada en valor de les llengües de forma comunicativa, no només des del treball amb el codi lingüístic. L'alumnat aprèn a comunicar-se amb els altres, constata la varietat d'usos de la llengua i la diversitat lingüística, i pot valorar totes les llengües com a perfectament aptes per a les funcions de comunicació i representació.

Posem en valor les cultures i la seua evolució des dels textos que treballem, des dels continguts d'Història i des dels temes dels projectes proposats.

Els textos del llibre estan seleccionats tenint en compte l'educació integral de l'alumnat; tractem temes que contribueixen a l'educació cívica i democràtica de l'alumnat, fomentem la coeducació i la diversitat.

L'aprenentatge dialògic, comunicatiu i basat en metodologies actives fomenta els valors propis d'una societat democràtica, de diversitat, respecte a les opinions de l'altre i foment de relacions personals basades en l'escolta activa. És important el pes del debat dins del grup per a arribar a acords sobre què treballar, com treballar-ho, etc.

12. Activitats complementàries

S'organitzaran les activitats complementàries més adients al context i a les necessitats de l'alumnat. Algunes idees:

- Visita a la Biblioteca Municipal de Puçol per tal de conèixer el servei públic de préstec gratuït de llibres, revistes... A més tindran l'oportunitat de fer-se el carnet de socis/es.
- Possibilitat de visitar el teatre romà de Sagunt a la setmana *Ludi Saguntini*
- Per a l'alumnat que haja aconseguit el repte de parlar 21 dies en valencià, possibilitat d'anar amb bicicleta o caminant a la platja de Puçol.

13. Avaluació de la pràctica docent i indicadors d'èxit

Per a avaluar la pràctica docent són molt útils les rúbriques que es refereixen a la planificació, desenvolupament del procés d'ensenyament i aprenentatge, del seguiment de les tasques programades, etc.

Cada professor i professora haurà de fer-se una sèrie de preguntes per tal de valorar la seua pràctica i poder millorar-la. Us proposem alguns exemples en les taules següents:

- Rúbrica de planificació del projecte d'àmbit

Planificació del projecte	SÍ	NO	Propostes de millora
1. Els objectius d'aprenentatge estan clarament definits.			
2. S'ha planificat seleccionant els objectius, els continguts i els criteris d'avaluació del currículum.			
3. El projecte és el resultat de la integració d'objectius, continguts i criteris d'avaluació de les àrees que conformen l'àmbit.			
4. El projecte té una tasca final amb sentit i és adequada als objectius, els continguts i els criteris d'avaluació.			
5. S'ha aconseguit mantindre una relació entre les tasques i activitats a desenvolupar en el projecte i el desenvolupament de les competències bàsiques dels estudiants i de les estudiantes.			
6. S'ha considerat la diversitat de l'alumnat.			
7. S'han planificat les tasques perquè suposen un repte cognitiu adequat per a cada estudiant.			

8. S'ha elaborat i compartit amb l'alumnat els indicadors d'assoliment i els criteris d'avaluació.			
--	--	--	--

- Rúbrica de desenvolupament del projecte

Desenvolupament del projecte	SÍ	NO	Propostes de millora
1. S'ha tractat de vincular els nous coneixements a experiències prèvies dels i de les estudiants i al seu propi context vital.			
2. S'han establert relacions entre els coneixements previs i els nous coneixements.			
3. S'han donat a conèixer els objectius del projecte i de les tasques.			
4. S'han detallat tots els passos a seguir i la seqüència temporal és detallada, coherent i factible.			
5. S'han marcat els terminis tenint en compte el temps de treball disponible.			
6. S'ha justificat l'adequació del producte final a la seqüència i a les tasques.			
7. El temps lectiu s'ha dedicat majoritàriament a modelar el treball de l'alumnat en consonància amb les metodologies actives emprades i no a explicacions magistrals.			
8. S'ha proposat als estudiants i a les estudiantes problemes de complexitat adequada a l'edat.			
9. S'ha demanat a l'alumnat que busque informació i en valore la fiabilitat i idoneïtat.			
10. S'ha facilitat l'accés a diverses fonts d'informació.			
11. S'ha tractat que les activitats s'adaptin a contextos i situacions reals (fora de l'aula ordinària); per exemple: fent entrevistes.			

12. S'ha tractat de fer partícip en alguna tasca o activitat a altres membres de la comunitat escolar i de l'entorn familiar i social de l'alumnat.			
13. S'han incorporat i utilitzat amb normalitat les eines digitals i internet en les tasques i activitats proposades.			
14. S'han oferit oportunitats perquè els estudiants i les estudiantes usen diferents estratègies d'aprenentatge (organitzadors gràfics, esquemes, resums...).			
15. S'han usat tècniques de bastides de suport per ajudar i donar suport als estudiants i a les estudiantes (visualització, experimentació, demostracions, gestualitat...).			
16. S'ha utilitzat una varietat de tècniques per ajudar a la comprensió dels conceptes (exemples, material audiovisual, analogies...).			
17. S'han utilitzat recursos materials i tecnològics variats per fer les tasques comprensibles i significatives.			
18. S'han promogut processos de reflexió sobre el propi aprenentatge (metacognició) a través d'instruments.			
19. Les tasques tenen una estructura cooperativa.			
20. Els grups de treball estan configurats amb alumnat heterogeni.			
21. S'ha promogut la interdependència i la responsabilitat individual al si del treball en grup reduït i gran grup.			
22. S'han donat oportunitats per a la interacció i la discussió.			
23. S'ha potenciat la distribució de tasques utilitzant rols distints i rotatoris.			
24. S'ha proporcionat un clima d'aula lliure, motivador i democràtic.			
25. S'han utilitzat i proposat a l'alumnat estratègies de resolució de conflictes.			

- Rúbrica de motivació de l'alumnat

Motivació de l'alumnat	SÍ	NO	Propostes de millora
1. Es proporciona a l'alumnat un pla de treball al començament de cada unitat.			
2. Es desenvolupen activitats motivadores per a introduir la unitat.			
3. Es relacionen els aprenentatges amb situacions reals.			
4. Es relacionen les activitats i continguts amb els interessos de l'alumnat.			
5. Es promou la reflexió i la participació activa de l'alumnat.			
6. S'informa a l'alumnat del seu progrés.			
7. S'identifiquen les dificultats de l'alumnat i es busquen solucions.			

- Enquestes per a l'alumnat

La valoració per part de l'alumnat de la pràctica docent del professorat i la seua visió de l'àmbit, també ens donen indicacions per a millorar la nostra pràctica. És interessant combinar respostes tancades i obertes, perquè puguin explicar les seues opinions. Algun exemple de preguntes per a l'alumnat:

1. El que he estudiat i treballat a classe m'ha semblat interessant:
 - a. Molt
 - b. Prou
 - c. Poc
 - d. Gens
2. La informació que ha donat el professor o la professora m'ha ajudat a entendre els continguts.
 - a. Sí
 - b. No
3. El temps dedicats a les activitats ha estat suficient:
 - a. Sí
 - b. No

Propostes de temporalització _____

4. Sé en tot moment què cal fer.
 - a. Sí
 - b. No
5. El professor o la professora m'ajuda quan tinc dubtes:
 - a. Sempre
 - b. Quasi sempre
 - c. Poques vegades
 - d. Mai
6. El projecte trimestral m'ha semblat:
 - a. Molt interessant
 - b. Interessant
 - c. Millorable
 - d. Avorrit

Propostes de millora: _____

7. Amb el projecte he après (escriu tot el que penses): _____
8. La lectura i el pla lector:
 - a. M'han fet interessar-me per la lectura
 - b. Han estat interessants
 - c. Eren avorrides
 - d. No m'han interessat gens

Explica per què has triat la resposta anterior: _____

9. El mètode d'avaluació i qualificació és adequat:
 - a. Sí
 - b. No
10. Altres observacions que vulgues fer: _____

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA 2n CURS D'ESO

ÍNDIX

4. CONTINGUTS	2
5. CRITERIS D'AVUACIÓ	3
6. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	6
7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ	19
8. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES	20
9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB ALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS.	22
10. UNITATS DIDÀCTIQUES.	23
10.1. ORGANITZACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES	23
10.2. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES	39
11. ELEMENTS TRANSVERSALS.....	40
12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES	41
13. AVUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT	42
ANNEX A LA PROGRAMACIÓ:FULL PER A L'ALUMNAT	43

4. CONTINGUTS

Els continguts seleccionats per a ser treballats al llarg del projectes del curs estan relacionats en l'apartat de la programació Unitats didàctiques.

5. CRITERIS D'AVUACIÓ

2n.CLL.BL1.1. Participar activament i respectuosament en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de manera clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral.

2n.CLL.BL1.2. Participar en equips de treball per a assolir metes comunes, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

2n.CLL.BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment instructius i expositius, propis de l'àmbit personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, especialment la gestualitat, la dicció i el to, utilitzant, amb ajuda, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.

2n.CLL.BL1.4. Produir oralment, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professorat, textos breus de l'àmbit personal, acadèmic i social, de temes relacionats amb el currículum, especialment de tipologia textual instructiva i expositiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant-hi les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell educatiu, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

2n.CLL.BL1.5. Avaluar, amb l'ús de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, així com les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral.

2n.CLL.BL1.6. Reconéixer els estudis i les professions vinculats amb els coneixements del nivell educatiu, i identificar els coneixements, les habilitats i les competències que requereixen per a relacionar-les amb les seues fortaleeses i preferències.

2n.CLL.BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (aprofundint en els recursos expressius dels narratius i descriptius, centrant-se en els instructius, de manera autònoma, i en els

expositius, amb supervisió, i iniciant-se en els argumentatius, amb ajuda de guies), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge.

2n.CLL.BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment instructius, de manera autònoma, expositius, amb supervisió, argumentatius, amb ajuda de guies, descripcions tècniques, guions narratius, etc.) aplicant les estratègies del procés d'escriptura, fent servir un llenguatge no discriminatori.

2n.CLL.BL2.3. Avaluar, amb la col·laboració dels companys, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.

2n.CLL.BL2.4. Sintetitzar textos orals i escrits instructius i expositius, utilitzant esquemes, taules i resums; seleccionant les informacions essencials; generalitzant informacions relacionades, i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original, per a usar la informació en l'aprenentatge o en la realització de projectes de treball.

2n.CLL.BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter instructiu o expositiu on se citen les fonts d'informació, adoptant un punt de vista crític i creatiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar personalment els resultats obtinguts.

2n.CLL.BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable.

2n.CLL.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues forteses i febleses; mostrar curiositat i interés durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives.

2n.CLL.BL3.1. Identificar i classificar les diverses categories gramaticals que componen un text, establint la concordança gramatical entre elles; analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical i semàntic que exerceixen en el discurs, i utilitzar-les correctament en la comprensió i creació de textos instructius i expositius.

2n.CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.

2n.CLL.BL3.3. Identificar els diversos procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics i els préstecs d'altres llengües, per a enriquir el vocabulari. CCLI

2n.CLL.BL3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant-ne els mecanismes (paraules tabú i eufemismes) i el significat de frases fetes i refranys per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge.

2n.CLL.BL3.5. Identificar subjecte i predicat en l'oració simple, així com els complements del verb adequats al nivell educatiu, mitjançant l'anàlisi morfosintàctica, per a expressar-se i redactar textos expositius i instructius de diverses modalitats oracionals amb més correcció i propietat.

2n.CLL.BL3.6. Reconèixer els elements de la comunicació que intervenen en textos instructius i expositius, i justificar si aquests compleixen les propietats textuais, atenent els elements de la coherència i cohesió, propis del nivell educatiu, per a, després d'un procés de reflexió, fer un ús adequat de la llengua.

2n.CLL.BL3.7. Reconèixer les diverses llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Europa, explicar-ne els trets característics i establir la distribució geogràfica d'aquestes llengües, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa envers un entorn plurilingüe i pluricultural

2n.CLL.BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professorat, en silenci, en veu alta o participant en

dramatitzacions de textos adequats al nivell educatiu, aplicant-hi, de manera guiada, tècniques expressives i teatrals.

2n.CLL.BL4.2. Elaborar un dossier, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crítica.

2n.CLL.BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, amb la supervisió del professorat, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa.

2n.CLL.BL4.4. Analitzar, amb la supervisió del professorat, un corpus de textos literaris, seleccionats al voltant d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, mitjançant la formulació de judicis personals.

6. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ

PROJECTE 1

INSTRUMENTS	CRITERIS D'AVUACIÓ
Qüestionari accentuació	Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu
Qüestionari com parlar bé	2n.CLL.BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (aprofundint en els recursos expressius dels narratius i descriptius, centrant-se en els instructius, de manera autònoma, i en els expositius, amb supervisió, i iniciant-se en els argumentatius, amb ajuda de guies), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge. 2n.CLL.BL3.6. Reconéixer els elements de la comunicació que intervenen en textos instructius i expositius, i justificar si aquests compleixen les propietats textuais, atenent els elements de la coherència i cohesió, propis del nivell educatiu, per a, després d'un procés de reflexió, fer un ús adequat de la llengua.
Taller triem el país	2n.CLL.BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment instructius i expositius, propis de l'àmbit personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, especialment la gestualitat, la dicció i el to, utilitzant, amb ajuda, les

	estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta. 2n.CLL.BL1.5. Avaluar, amb l'ús de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, així com les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral
Exposició del país	2n.CLL.BL2.4. Sintetitzar textos orals i escrits instructius i expositius, utilitzant esquemes, taules i resums; seleccionant les informacions essencials; generalitzant informacions relacionades, i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original, per a usar la informació en l'aprenentatge o en la realització de projectes de treball.
Qüestionari les llengües d'Europa i gentilicis	2n.CLL.BL3.7. Reconèixer les diverses llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Europa, explicar-ne els trets característics i establir la distribució geogràfica d'aquestes llengües, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa envers un entorn plurilingüe i pluricultural
Qüestionari b/v	Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educati
La narració europea	2n.CLL.BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment instructius, de manera autònoma, expositius, amb supervisió, argumentatius, amb ajuda de guies, descripcions tècniques, guions narratius, etc.) aplicant les estratègies del procés d'escriptura, fent servir un llenguatge no discriminator 2n.CLL.BL2.3. Avaluar, amb la col·laboració dels companys, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant

	els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta. 2n.CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
Treball monument (parelles)	2n.CLL.BL1.4. Produir oralment, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professorat, textos breus de l'àmbit personal, acadèmic i social, de temes relacionats amb el currículum, especialment de tipologia textual instructiva i expositiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant-hi les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell educatiu, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament. 2n.CLL.BL1.6. Reconèixer els estudis i les professions vinculats amb els coneixements del nivell educatiu, i identificar els coneixements, les habilitats i les competències que requereixen per a relacionar-les amb les seues fortaleces i preferències.
Treball del joc	2n.CLL.BL1.1. Participar activament i respectuosament en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de manera clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral. 2n.CLL.BL1.2. Participar en equips de treball per a assolir metes comunes, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.

	2n.CLL.BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter instructiu o expositiu on se citen les fonts d'informació, adoptant un punt de vista crític i creatiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar personalment els resultats obtinguts 2n.CLL.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleces i febleses; mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives
Qüestionari préstec	
Oliver twist	2n.CLL.BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i CD CAA seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable 2n.CLL.BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professorat, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions de textos adequats al nivell

	educatiu, aplicanhi, de manera guiada, tècniques expressives i teatrals 2n.CLL.BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, amb la supervisió del professorat, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa.
Diari d'aprenentatge	2n.CLL.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleces i febleses; mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives
Actitud i comportament	2n.CLL.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleces i febleses; mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives

PROJECTE 2.

INSTRUMENTS D'AVUACIÓ	CRITERIS D'AVUACIÓ
TALLER HISTÒRIA DE L'INGREDIENT	2n.CLL.BL1.4. Produir oralment, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professorat, textos breus de l'àmbit personal, acadèmic i social, de temes relacionats amb el currículum, especialment de tipologia textual instructiva i expositiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant-hi les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell educatiu, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.

	2n.CLL.BL1.5. Avaluar, amb l'ús de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, així com les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral 2n.CLL.BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (aprofundint en els recursos expressius dels narratius i descriptius, centrant-se en els instructius, de manera autònoma, i en els expositius, amb supervisió, i iniciant-se en els argumentatius, amb ajuda de guies), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprene2n.CLL.BL2.4. Sintetitzar textos orals i escrits instructius i expositius, utilitzant esquemes, taules i resums; seleccionant les informacions essencials; generalitzant informacions relacionades, i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original, per a usar la informació en l'aprenentatge o en la realització de projectes de treball ntatge
QÜESTIONARI S/Z	
LLIBRE DE LECTURA: LA NEU INTERMINABLE	2n.CLL.BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, amb la supervisió del professorat, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa. 2n.CLL.BL4.4. Analitzar, amb la supervisió del professorat, un corpus de textos literaris, seleccionats al voltant d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari

	de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, mitjançant la formulació de judicis personals
QÜESTIONARI DE VERBS	2n.CLL.BL3.1. Identificar i classificar les diverses categories gramaticals que componen un text, establint la concordança gramatical entre elles; analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical i semàntic que exerceixen en el discurs, i utilitzar-les correctament en la comprensió i creació de textos instructius i expositius
RECEPTES DE CASA	2n.CLL.BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment instructius i expositius, propis de l'àmbit personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, especialment la gestualitat, la dicció i el to, utilitzant, amb ajuda, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta.
QÜESTIONARI APOSTROFACIÓ I CONTRACCIÓ	
MICRORELATS	2n.CLL.BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment instructius, de manera autònoma, expositius, amb supervisió, argumentatius, amb ajuda de guies, descripcions tècniques, guions narratius, etc.) aplicant les estratègies del procés d'escriptura, fent servir un llenguatge no discriminatori. 2n.CLL.BL2.3. Avaluar, amb la col·laboració dels companys, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta

QÜESTIONARIS CATEGORIES I SINTAGMES	2n.CL.L.BL3.1. Identificar i classificar les diverses categories gramaticals que componen un text, establint la concordança gramatical entre elles; analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical i semàntic que exerceixen en el discurs, i utilitzar-les correctament en la comprensió i creació de textos instructius i expositius.
INVESTIGACIÓ ESTABLIMENT ALIMENTACIÓ	2n.CL.L.BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter instructiu o expositiu on se citen les fonts d'informació, adoptant un punt de vista crític i creatiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar personalment els resultats obtinguts
QÜESTIONARI L GEMINADA	CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu
VÍDEO RECEPTA	2n.CL.L.BL1.1. Participar activament i respectuosament en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de manera clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral. 2n.CL.L.BL1.2. Participar en equips de treball per a assolir metes comunes, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies 2n.CL.L.BL1.6. Reconèixer els estudis i les professions vinculats amb els coneixements del nivell educatiu, i identificar els coneixements, les

	habilitats i les competències que requereixen per a relacionar-les amb les seues fortaleeses i preferències. 2n.CL.L.BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i CD CAA seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable. 2n.CL.L.BL3.6. Reconéixer els elements de la comunicació que intervenen en textos instructius i expositius, i justificar si aquests compleixen les propietats textuais, atenent els elements de la coherència i cohesió, propis del nivell educatiu, per a, després d'un procés de reflexió, fer un ús adequat de la llengua.
QUADERN APRENDRE A APRENDRE	2n.CL.L.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleeses i febleses; mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives

PROJECTE 3

INSTRUMENT	CRITERI D'AVUACIÓ
Punt i coma	2n.CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
Llibre de lectura	2n.CLL.BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professorat, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions de textos adequats al nivell educatiu, aplicant-hi, de manera guiada, tècniques expressives i teatrals. 2n.CLL.BL4.2. Elaborar un dossier, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crític 2n.CLL.BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, amb la supervisió del professorat, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa.
Creació de les regidories	2n.CLL.BL4.2. Elaborar un dossier, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crítica.
Tabú i eufemismes	2n.CLL.BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, amb la supervisió del professorat, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa.
Composició i derivació	2n.CLL.BL4.4. Analitzar, amb la supervisió del professorat, un corpus de textos literaris, seleccionats al voltant d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, mitjançant la formulació de judicis personals.

Disseny de la ciutat	2n.CLL.BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment instructius, de manera autònoma, expositius, amb supervisió, argumentatius, amb ajuda de guies, descripcions tècniques, guions narratius, etc.) aplicant les estratègies del procés d'escriptura, fent servir un llenguatge no discriminatori. 2n.CLL.BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter instructiu o expositiu on se citen les fonts d'informació, adoptant un punt de vista crític i creatiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar personalment els resultats obtingu
Sintaxi	2n.CLL.BL3.5. Identificar subjecte i predicat en l'oració simple, així com els complements del verb adequats al nivell educatiu, mitjançant l'anàlisi morfosintàctica, per a expressar-se i redactar textos expositius i instructius de diverses modalitats oracionals amb més correcció i propietat.
Locucions i frases fetes	2n.CLL.BL3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant-ne els mecanismes (paraules tabú i eufemismes) i el significat de frases fetes i refranys per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge.
Elaboració del vídeo presentació	2n.CLL.BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable

Usos de «Nosaltres»	2n.CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
Les palatals	2n.CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.
Difusió del projecte: la roda de premsa	2n.CLL.BL1.1. Participar activament i respectuosament en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de manera clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

COMPETÈNCIES CLAU	PERCENTATGE		
LINGÜÍSTICA	50 %	ORAL	40%
		ESCRITA	40%
		GRAMATICAL	20%
CULTURAL I ARTÍSTICA	15%		
EMPRENEDORIA I INICIATIVA	10%		
APRENDRE A APRENDRE	10%		
SOCIAL I CIUTADANA	5%		
DIGITAL	10%		

8. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

L'alumnat treballarà en modalitats diverses. Individualment a classe per fer activitats i prendre notes, en grups de dos per fer treballs on introduïrem la metodologia del Flipped Classroom, fins a grups de tres o quatre per als treballs cooperatius (per exemple, als projectes trimestrals).

Introduïm activitats d'autoavaluació i coavaluació, tant en les proves objectives (exàmens i controls), com en el quadern de classe i en les treballs grupals.

Una metodologia pensada perquè l'alumne guanyi autonomia i consciència del seu propi treball i esforç.

8.1 METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA.

A l'hora de programar les activitats hom té en compte les necessitats, les capacitats i els interessos dels alumnes; però, a més a més, s'intenta que siguin significatives, variades, participatives, motivadores i coeducatives. Tipus d'activitats que es realitza:

- Activitats de presentació-motivació: introdueixen l'alumne en allò referit a la realitat que ha d'aprendre i estimulen el seu interès.
- Activitats de coneixements previs: donen a conèixer el punt de partida per tal d'ajustar la proposta i avançar progressivament en el desenvolupament de la Programació.
- Activitats de desenvolupament de continguts: permeten als alumnes descobrir, practicar i assimilar els nous coneixements i construir-ne els propis.
- Activitats d'ampliació: ajuden a continuar construint nous coneixements als alumnes que arriben fàcilment als objectius proposats.
- Activitats de reforç: ajuden a aquells que necessiten un recolzament extra per tal d'aconseguir els objectius marcats.
- Activitats de consolidació: permeten afavorir l'enfocament globalitzador i facilitar la relació entre els continguts ja coneguts i els nous.
- Activitats complementàries: són les eixides a l'exterior en horari escolar.
- Activitats extraescolars: són aquelles activitats que es realitzen fora de l'horari escolar.
- Activitats d'avaluació: tenen com a finalitat avaluar els alumnes i si el procés d'ensenyament-aprenentatge s'ajusta als objectius marcats.

8.2 ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENENTATGE.

La metodologia utilitzada ha d'estar orientada a aconseguir en el nostre alumnat l'adquisició de les competències bàsiques. Una metodologia que tinga com a eix central a través de l'ensenyament de la llengua, l'adquisició de:

- Els objectius proposats.
- Assolir un grau satisfactori de competències bàsiques.

- El foment de la lectura. La lectura és, sens dubte, un cavall de batalla important entre totes les tasques escolars. Si els alumnes llegeixen bé, si tenen una bona comprensió lectora, una bona dicció, un bon ritme i una bona entonació, la lectura es convertirà en un instrument essencial d'aprenentatge, de comprensió de la realitat i d'integració cultural i social.

- Els aprenentatges significatius no es transfereixen, sinó que es construeixen. La col·laboració en una tasca de grup és un bon mitjà per a afavorir la construcció personal d'aprenentatges. Cada membre del grup pot actuar, sense saber-ho, com a estímul. L'afany de cooperació, en contraposició a la competitivitat individualista. Treballant conjuntament sorgeix i es consolida el gust de prendre part en una tasca comuna. El treball en equip és un antídote de les actituds individualistes, poc o gens solidàries. L'esperit democràtic. Treballar en grup vol dir dialogar, organitzar-se, repartir-se tasques o funcions, prendre decisions de manera consensuada... En definitiva, el treball en grup conté l'essència de l'organització democràtica. - L'esperit de col·laboració. Moltes iniciatives són més fàcils i més gratificants de dur a terme si es resolen en grup. Algunes actuacions requereixen, per força, la cooperació de diverses persones. Cal promoure:

- La voluntat de participació dels alumnes.
- La implicació de l'alumnat en la vida escolar.
- Les actituds solidàries.
- L'atenció a la diversitat i al tractament personalitzat dels xics i de les xiques
- L'ús sistemàtic de les noves tecnologies de la informació i la comunicació.

Cal tindre en compte que, actualment, a les aules conviuen alumnes amb necessitats educatives molt diferents. Bé perquè el seu entorn sociocultural o la seua escolarització prèvia són molt diversos, bé per les característiques individuals de cada un, el fet és que els mètodes i els continguts educatius han de ser tan adaptables com siga possible a cada estudiant. A més de la situació social de cadascú d'ells, per la qual cosa no podem tampoc fer indispensable l'ús de certes ferramentes com la tableta o altres plataformes a les quals, tal volta, no tot l'alumnat té accés per la seua situació socioeconòmica.

La metodologia i les activitats programades tenen com a objectiu organitzar les destreses bàsiques que ha de conèixer l'alumnat, usuari de la llengua, per a ampliar, de manera progressiva, la seua capacitat per a interactuar, comprendre i expressar-se oralment i per escrit, a més de millorar la seua educació literària. Se sustenta sobre la base de:

- **El tractament integrat de les llengües del currículum** (els criteris d'avaluació i els continguts comuns a les dues), enfocament metodològic que respon a la concepció plurilingüe del sistema educatiu valencià, en què conviuen dues llengües cooficials amb, almenys, una llengua estrangera.

- **La planificació de tasques i estratègies d'aprenentatge** que permeten realitzar transferències lingüístiques en funció de quina siga la L1 o la L2 del centre, tenint en compte el projecte lingüístic d'aquest.
- Els criteris d'avaluació configurats a partir de **xicotetes situacions d'avaluació** concebudes de forma **progressiva i diferenciada**.
- **Els mètodes actius i equips de treball cooperatius**. L'alumnat, alhora que aprèn a comunicar-se, aprèn a cooperar, a comprometre's i afrontar els conflictes. El paper actiu i autònom dels alumnes conscients de ser responsables del seu aprenentatge ha de ser reforçat per una gran varietat de mètodes actius que faciliten la seua participació i implicació, i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals que generen aprenentatges motivadors, transferibles i duradors.
- **L'enfocament comunicatiu**: Tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduïsquen de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, de manera que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.
- **L'aprenentatge dialògic**. Aprendre a partir de les interaccions amb els altres. Per mitjà del diàleg, transformem les relacions, el nostre entorn i el nostre coneixement. Facilitar espais d'interacció i situacions diverses, basades en una relació d'igualtat.
- **Aprenentatge situat**, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural i social.
- **L'aprenentatge competencial, a partir d'una integració metodològica** que es recolza en les relacions dels diferents mètodes actius com ara, anàlisi de tasques, simulació i/o joc de rols, estudi de casos, investigació en l'entorn, estímul de la creativitat, models personals per a l'augment de l'autoestima, etc. O seqüències didàctiques basades en projectes, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge servei, etc.

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT AMB NECESSITAT ESPECÍFICA DE SUPORT EDUCATIU O AMB ALUMNAT QUE REQUERISCA ACTUACIONS PER A LA COMPENSACIÓ DE LES DESIGUALTATS.

Treballar per projectes permet adaptar les activitats i tasques a qualsevol tipus d'alumnat, siga quina siga la seua necessitat educativa. Així doncs, en el cas de tenir algun alumne amb necessitats específiques, el professorat adaptarà el projecte a les seues necessitats.

10. UNITATS DIDÀCTIQUES.

10.1. ORGANITZACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

PROJECTE 1: UN PASSEIG PER EUROPA

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	COMPETÈNCIES
Gèneres dialogats de la comunicació oral, formals i espontanis (debat i conversació, etc.). Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques. Valoració de la conversació com a ferramenta de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres. Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatiu. Ús de tècniques de memorització i retenció de la informació: esquemes senzills, taules i resums. Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en les produccions orals. Coneixement dels entorns laborals, professions i estudis vinculats als coneixements de l'àrea. Participació en reformulacions del missatge en contextos multilingües. Utilització del lèxic del nivell educatiu i d'un llenguatge no discriminatori. Aplicació de les estratègies de comprensió oral de manera conscient i reflexiva (activació de coneixements previs, anticipació; manteniment de	2n.CLL.BL1.1. Participar activament i respectuosament en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de manera clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral. 2n.CLL.BL1.2. Participar en equips de treball per a assolir metes comunes, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. 2n.CLL.BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment instructius i expositius, propis de l'àmbit personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, especialment la gestualitat, la dicció i el to, utilitzant, amb ajuda, les estratègies de comprensió	Al llarg del projecte es treballaran les competències claus. En els instruments d'avaluació es detalla cadascuna.

l'atenció, confirmació o rebuig d'hipòtesis; resolució de problemes de comprensió lèxica; reformulació, extracció i selecció d'informacions concretes presents en el text, etc.) Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral de textos instructius (informació objectiva i precisa, l'imperatiu, construccions d'obligació, etc.) i expositius (exposició ordenada i jerarquitzada d'idees, etc), prestant atenció a les interferències lingüístiques. BLOC 2: LLEGIR I ESCRIURE Característiques bàsiques dels textos instructius i expositius: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals, gèneres. Selecció raonada dels textos produïts que s'inclouen en el portfolio. Participar en la creació de normes de funcionament de l'equip; interactuar amb responsabilitat, interès, respecte i confiança; coresponsabilitzar-se del quadern d'equip; buscar el consens i el suport dels altres, usar estratègies de supervisió i resolució de problemes, etc. Utilitzar el pensament com un mitjà i un fi, per a la reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a mitjans d'aprenentatge per a	oral adequades al text i al propòsit de l'escolta 2n.CLL.BL1.4. Produir oralment, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professorat, textos breus de l'àmbit personal, acadèmic i social, de temes relacionats amb el currículum, especialment de tipologia textual instructiva i expositiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant-hi les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell educatiu, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament. 2n.CLL.BL1.5. Avaluar, amb l'ús de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, així com les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral 2n.CLL.BL1.6. Reconèixer els estudis i les professions vinculats amb els coneixements del nivell educatiu, i identificar els coneixements, les habilitats i les competències que requereixen per a relacionar-les amb les seues fortaleces i preferències. 2n.CLL.BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació,
---	---

ampliar els coneixements des d'un punt de vista crític i creatiu. Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació. Desenrotllament del sentit crític. Disseny de presentacions multimèdia. Utilització del correu electrònic i mòduls cooperatius en entorns personals d'aprenentatge com ara blogs, fòrums, wikis, etc. Aplicació dels coneixements sobre les característiques bàsiques dels textos instructius i expositius a la comprensió, interpretació i anàlisi d'estos: anàlisi de la situació de comunicació (intenció comunicativa, àmbit d'ús, canal, grau de formalitat); identificació del registre; identificació o generació del tema, la idea principal, les idees secundàries i l'organització del contingut; localització o deducció d'informació explícita i implícita; anàlisi dels mecanismes gramaticals (connexió i referència, eix temporal de present, impersonalització, etc.), del lèxic especialitzat i dels recursos expressius (enumeració, personificació, etc.); interpretació de la	coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment instructius, de manera autònoma, expositius, amb supervisió, argumentatius, amb ajuda de guies, descripcions tècniques, guions narratius, etc.) aplicant les estratègies del procés d'escriptura, fent servir un llenguatge no discriminatori. 2n.CLL.BL2.3. Avaluar, amb la col·laboració dels companys, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta. 2n.CLL.BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter instructiu o expositiu on se citen les fonts d'informació, adoptant un punt de vista crític i creatiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-
--	---

informació contextual i no verbal (taules, gràfics, mapes, etc.), etc. Ús de processadors de textos en l'escriptura: buscar i reemplaçar, disseny de pàgines, llistes, taules, impressió, dibuix i quadros de text, etc. Creació de textos escrits de caràcter instructiu o expositiu, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics (enumeració, personificació, etc.), recursos del llenguatge no verbal (taules, mapes, vinyetes, etc.) i utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació amb ajuda de guies. Reescriptura total o parcial dels textos escrits, corregint els errors en l'adequació, coherència, cohesió i correcció detectats en el procés d'avaluació i revisió. Utilització, amb la col·laboració dels companys, de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte; localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts; presentar el treball.	ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar personalment els resultats obtinguts. 2n.CL.L.BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i CD CAA seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable. 2n.CL.L.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleeses i febleses; mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives 2n.CL.L.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu. 2n.CL.L.BL3.6. Reconèixer els elements de la comunicació
--	---

Construcció d'un producte o meta col·lectiu compartint informació i recursos. BLOC 3: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA Ús del punt i la coma Reconeixement dels elements de la situació comunicativa i de les propietats textuais en textos instructius i explicatius. El plurilingüisme i la realitat plurilingüe d'Europa. Identificació de les llengües europees, dels seus trets característics i de la seua distribució geogràfica. Accentuació de paraules compostes i d'abreviatures Ús del guió i de la ratlla. Reconeixement i ús de la barra com a signe ortogràfic. Ús del punt i coma. Significat de préstecs lèxics atenent l'origen i procedència (anglicismes, gal·licismes, italianismes, germanismes, etc.). Reconéixer gentilicis d'Europa BLOC 4: EDUCACIÓ LITERÀRIA Aproximació al coneixement d'altres mons (reals o imaginaris) a partir de la lectura. Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. Selecció de lectures	que intervenen en textos instructius i expositius, i justificar si aquests compleixen les propietats textuais, atenent els elements de la coherència i cohesió, propis del nivell educatiu, per a, després d'un procés de reflexió, fer un ús adequat de la llengua. 2n.CLL.BL3.7. Reconéixer les diverses llengües que conformen la realitat plurilingüe d'Europa, explicar-ne els trets característics i establir la distribució geogràfica d'aquestes llengües, per a enriquir-se i desenvolupar una actitud respectuosa envers un entorn plurilingüe i pluricultural 2n.CLL.BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, amb la supervisió del professorat, les conclusions crítiques i raonades sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa.
---	---

de manera autònoma o a proposta del professor, de la biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.). Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada. Creació d'un dossier (portfolio) de lectura que incloga una selecció de treballs individuals o en equip (cartells, fotografies, eslògans, videopoemes, fitxes de lectura, infografies, creacions a partir de ferramentes web, citacions i pensaments, etc.) i una fitxa de registre de les creacions (nom del treball, data i motiu de l'elaboració, objectius plantejats, context de realització, valoració i avaluació del resultat). Introducció a la literatura a partir dels textos d'autoria masculina i femenina. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Temes: les edats de l'home, els mons imaginaris, projeccions del futur, elogi de l'amistat, etc.		
--	--	--

SESSIONS DE L'AVALUACIÓ

S E T	ACTIVITAT	agrupa ment	Material
1	Les professions que comuniquen +	Ind	Llibre, llibreta

2	Els textos instructius/ Eduard Punset	Parella	Llibre, llibreta, aules (textos instructius)
3	Corregir Eduard Punset	Ind	Llibre, llibreta
4	Accentuació +	Ind	Llibre, llibreta, aules
5	Accentuació +	Ind	Llibre, llibreta, aules
6	Accentuació +	Ind	Llibre, llibreta, aules (llicó i qüestionari)
7	Com parlar bé en públic?	Grup	Llibre, llibreta,
8	Com parlar bé en públic	Gran grup	Llibre, llibreta, aules (qüestionari)
9	Explicació del projecte/ Tasca triar el país/ dictat	ind	Llibre, llibreta, aules (dictat)
10	Exposició de la proposta de país	Individu al i a aules	Exposició a classe i a aules.
11	Anàlisi vídeo de Brussel·les/ gentilicis	ind	Aules, llibre, llibreta
12	Gentilicis/Explicació sobre treball del país	ind	Llibre, llibreta
13	Les llengües d'Europa	ind	Llibre, llibreta,
14	Les llengües d'Europa	ind	Llibre, llibreta, aules (qüestionari)
15	Oliver Twist	Gran grup	Llibre de lectura
16	Oliver Twist	Gran grup	Llibre de lectura
17	Oliver Twist	Gran grup	Llibre de lectura
18	B/v	ind	Llibre, llibreta
19	Narració ambientada	ind	Llibreta, aules (taller)

20	Narració ambientada	ind	llibreta
21	Narració ambientada	ind	llibreta
22	El guionet	ind	Llibre, llibreta
23	Monument	parelles	
24	Monument	parelles	
25	Oclusives		
26	Joc sobre el país	grup	
27	Joc sobre el país	grup	
28	Joc sobre el país	grup	
29	Joc sobre el país	grup	
30	El préstecs	ind	

PROJECTE 2: FEM DE TASTAOLLETES

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVALUACIÓ	COMPETÈNCIES
Estudi , anàlisi i dramatització del debat: estructura habitual i moderador. Assumpció de distints rols en equips de treball. Creació del pensament de perspectiva. Característiques dels texots orals instructius i expositius. Utilització guiada de diccionaris i fonts d'informació de diferents suports. Utilització de guies i gravacions	2n.CLL.BL1.1. Participar activament i respectuosament en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de manera clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral.	Al llarg del projecte es treballaran les competències claus. En els instruments d'avaluació es detalla cadascuna.

Autoconeixement de fortaleeses i debilitats. Aplicació de les característiques del llenguatge conversacional (cooperació, espontaneïtat, economia i subjectivitat), dels principis de cooperació (aportar informació certa, de manera clara, breu i ordenada, etc.), de les habilitats socials en les formes de tractament i respecte, especialment en situacions en què es mostre l'acord i el desacord i en aquelles que propicien l'entrenament i l'assertivitat, en la identificació de problemes interpersonals, en la busca de solucions, en l'anticipació de conseqüències i en la presa de decisions. Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals instructius i expositius (instruccions per a realitzar activitats acadèmiques, avisos, plans d'evacuació, instruccions per a evitar incendis, regles de joc, receptes de cuina, explicacions de conceptes, de processos i d'idees, exposicions, xarrades sobre la utilització del mòbil, d'internet, conferències, etc) i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. Ús de tècniques d'interpretació de lèxic nou amb l'ajuda d'imatges, pel context, etc. Anàlisi, aplicació i avaluació dels elements d'expressió oral	2n.CLL.BL1.2. Participar en equips de treball per a assolir metes comunes, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies 2n.CLL.BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment instructius i expositius, propis de l'àmbit personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, especialment la gestualitat, la dicció i el to, utilitzant, amb ajuda, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta 2n.CLL.BL1.4. Produir oralment, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professorat, textos breus de l'àmbit personal, acadèmic i social, de temes relacionats amb el currículum, especialment de tipologia textual instructiva i expositiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant-hi les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell educatiu, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament.
---	--

no verbals, corporals i paralingüístics, especialment de la pronunciació i de la gesticulació, amb l'ajuda dels companys i del professor. BLOC 2: LLEGIR I ESCRIURE Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos instructius i expositius: analitzar la situació comunicativa; activar coneixements previs; generar informacions (pròpies, dels companys o de fonts documentals); ordenar la informació en paràgrafs amb esquemes, taules, etc. Ús de tècniques de síntesi de la informació: esquema, taula, resum de textos instructius i expositius. Busca , localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals i no documentals amb la col·laboració dels companys, esmentant les fonts d'informació. Valoració de l'error com a oportunitat Superació d'obstacles i fracassos. Mostrar iniciativa, idees innovadores, perseverança i flexibilitat. Ús de ferramentes digitals de busca de pàgines web especialitzades, diccionaris i enciclopèdies en línia, bases	2n.CLL.BL1.5. Avaluar, amb l'ús de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, així com les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral 2n.CLL.BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (aprofundint en els recursos expressius dels narratius i descriptius, centrant-se en els instructius, de manera autònoma, i en els expositius, amb supervisió, i iniciant-se en els argumentatius, amb ajuda de guies), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el significat global del text i com a suport a les tasques d'aprenentatge. 2n.CLL.BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment instructius, de manera autònoma, expositius, amb supervisió, argumentatius, amb ajuda de guies,
--	---

de dades especialitzades, etc, i visualització. Coneixement i ús de drets d'autor i llicències de publicació. Adquisició d'hàbits i conductes per a la comunicació i la protecció de l'individu i per a protegir els altres de les males pràctiques com el ciberassetjament. Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (narracions amb finalitat didàctica, etc.), descriptius (descripció tècnica), instructius (avisos en general, regles d'un joc, receptes de cuina, normes ortogràfiques i gramaticals en llibres de text, etc.), expositius (fulls informatius, mapes i guies, taules i gràfiques, fragments de llibres de text, etc.), argumentatius (enquestes d'opinió, fullets d'institucions). Producció de textos escrits narratius (guions de ràdio o televisió, etc.), descriptius (descripcions tècniques, etc.), instructius (avisos, regles d'un joc, receptes de cuina, etc.), expositius (resposta llarga a preguntes d'activitats o proves, etc.), argumentatius (enumeració d'arguments sobre temes polèmics, interpretació d'enquestes, valoracions sobre llibres llegits seguint un guió, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord	descripcions tècniques, guions narratius, etc.) aplicant les estratègies del procés d'escriptura, fent servir un llenguatge no discriminatori 2n.CLL.BL2.3. Avaluar, amb la col·laboració dels companys, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consult 2n.CLL.BL2.4. Sintetitzar textos orals i escrits instructius i expositius, utilitzant esquemes, taules i resums; seleccionant les informacions essencials; generalitzant informacions relacionades, i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original, per a usar la informació en l'aprenentatge o en la realització de projectes de treball. 2n.CLL.BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter instructiu o expositiu on se citen les
---	--

amb les característiques pròpies dels gèneres. Avaluació de les produccions pròpies o alienes com a part del procés d'escriptura, amb la col·laboració dels companys, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar els textos. Ús de fonts de consulta impreses i digitals com a suport per a la revisió ortogràfica, gramatical i lèxica. Reflexió, a través de qüestionaris o de l'escriptura d'un diari, sobre el procés d'aprenentatge i els coneixements de qualsevol tipus adquirits durant la realització d'un projecte de treball. BLOC 3: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA Aplicació de casos especials de la concordança gramatical. Identificació dels grups de paraules i dels seus tipus, així com de les relacions morfosintàctiques entre els elements que conformen el sintagma nominal, l'adjectival, el preposicional i l'adverbial Identificació i anàlisi morfosintàctica del subjecte. El subjecte omés i el subjecte	fonts d'informació, adoptant un punt de vista crític i creatiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar personalment els resultats obtinguts. CCLI CAA SIEE 2n.CLL.BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i CD CAA seleccionant informació en mitjans digitals de manera contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable. 2n.CLL.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleeses i febleses; mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives 2n.CLL.BL3.1. Identificar i classificar les diverses categories gramaticals que
--	--

múltiple. Absència de subjecte. Classificació de l'oració simple segons la naturalesa del predicat (oracions atributives i predicatives-impersonals) i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals). Aplicació de casos especials de la concordança gramatical. Ús d'adjectius determinatius i pronoms interrogatius i exclamatius. El verb (modes subjuntiu i imperatiu) i tipus (defectius, copulatiu, predicatiu i impersonals). Utilització correcta de contraccions (preposició i article). Anàlisi de la cohesió textual: connectors textuais (d'orde, comparatiu, reformulatiu, de causa i conseqüència, etc.), mecanismes lexicosemàntics com ara repeticions lèxiques i relacions semàntiques (sinonímia, antonímia, etc.), mecanismes de cohesió gramatical (dixi espacial i temporal, eix temporal, el·lipsi) i mecanismes paralingüístics i elements gràfics BLOC 4: EDUCACIÓ LITERÀRIA Utilització, de manera progressivament autònoma i responsable, de diferents tipus de biblioteques d'aula, centre, pública, virtual).	componen un text, establint la concordança gramatical entre elles; analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical i semàntic que exerceixen en el discurs, i utilitzar-les correctament en la comprensió i creació de textos instructius i expositius 2n.CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu. 2n.CLL.BL3.5. Identificar subjecte i predicat en l'oració simple, així com els complements del verb adequats al nivell educatiu, mitjançant l'anàlisi morfosintàctica, per a expressar-se i redactar textos expositius i instructius de diverses modalitats oracionals amb més correcció i propietat 2n.CLL.BL4.2. Elaborar un dossier, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crítica
--	--

Foment de l'hàbit lector, per mitjà de la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors, ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.). Tòpics: locus amoenus, etc. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. La narració en prosa i en vers. Elements de les narracions. La lírica i els recursos mètrics en vers. El teatre en prosa i en vers. La literatura d'idees: aforismes		
---	--	--

SESSIONS DE L'AVUACIÓ

Sessions	Activitat	agrupament	materials
1.	Determinants	ind	Llibreta
2.	Determinants	ind	Llibreta
3.	Determinants	ind	Llibreta, aules (qüestionari)
4.	L'adequació dels textos orals i escrits	ind	Llibreta
5.	Història d'un ingredient	ind	Llibreta
6.	Història d'un ingredient (lectures)	ind	Llibreta
7.	TASCA 1: Història d'un ingredient: àudio (Taller)	Ind (coavaluació)	Aules
8.	Verbs	ind	Llibreta
9.	Verbs	ind	Llibreta
10.	Verbs	ind	Llibreta, aules (qüestionari)
11.	Anàlisi de receptes	ind	Llibreta
12.	Z/S/	Ind	Llibreta, aules (qüestionari)

13.	TASCA 2:Exposició a classe: recepta casolana	Parelles	
14.	Llibre de lectura		
15.	Llibre de lectura		
16.	Llibre de lectura		
17.	Apòstrof i contracció		
18.	Apòstrof i contracció		
19.	TASCA 3: microrelat		
20.	Categories i sintagmes: subjecte i pred	ind	
21.	Categories i sintagmes: subjecte i pred	ind	
22.	Categories i sintagmes: subjecte i pred	ind	
23.	TASCA 4: investigació sobre un establiment alimentació	Parelles	
24.	Perífrasi d'obligació	ind	Llibreta
25.	TASCA 5:Vídeo recepta	Grup	
26.	Geminades	individual	Llibreta, aules

PROJECTE 3

CONTINGUTS	CRITERIS D'AVUACIÓ	COMPETÈNCIES
------------	--------------------	--------------

Aplicacions de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari. Aplicació i avaluació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció). Foment de la solidaritat, la tolerància, el respecte i l'amabilitat. Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi de textos instructius i expositius. Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en la producció oral de textos instructius i expositius. Selecció raonada dels productes que s'incloguen en el portfolio. Participació en situacions de comunicació (posades en comú en equips cooperatius, debats regulats, etc) que desenrotllen les relacions socials en l'entorn acadèmic. Aplicació, anàlisi i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics: gesticulació (gestos que acompanyen el discurs i en faciliten la comprensió, evitar els tics gestuals, etc.), to (evitar una entonació monòtona i poc variada, subratllar amb la veu les paraules clau del discurs, etc), dicció (evitar una pronunciació descuidada dels sons, etc), espai, etc.	2n.CLL.BL1.1. Participar activament i respectuosament en col·loquis i debats regulats per a prendre decisions col·lectives, expressant el desacord de manera assertiva, seguint les indicacions del moderador i exposant de manera clara i ordenada les conclusions, utilitzant el lèxic adequat al nivell educatiu i les estratègies d'interacció oral. 2n.CLL.BL1.2. Participar en equips de treball per a assolir metes comunes, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat; donar suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. 2n.CLL.BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, especialment instructius i expositius, propis de l'àmbit personal, acadèmic i social, analitzant les característiques formals i de contingut i els elements no verbals, especialment la gestualitat, la dicció i el to, utilitzant, amb ajuda, les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta 2n.CLL.BL1.4. Produir oralment, amb el suport de les TIC i l'ajuda del professorat, textos breus de l'àmbit	Al llarg del projecte es treballaran les competències claus. En els instruments d'avaluació es detalla cadascuna.
---	--	--

Anàlisi de la informació no verbal corporal (gestos, mirades, postura, contacte físic, etc.) i paralingüística (la dicció, l'accentuació, el ritme i el to de la veu). Producció de textos orals instructius i expositius: explicació de textos escrits (normes de gestió i regulació de les activitats acadèmiques dins de l'aula, instruccions orals per a realitzar activitats acadèmiques, avisos, instruccions per a evitar incendis, regles d'un joc, receptes de cuina, etc.), explicacions de conceptes, de processos i d'idees, exàmens i resums orals, etc, i els que generen els aprenentatges i projectes de treball. BLOC 2: LLEGIR I ESCRIURE Reflexió sobre la importància de l'escriptura en el desenrotllament personal, com a organitzador del pensament i instrument per a l'enriquiment del vocabulari. Actuació eficaç en equips de treballs. Utilització de diferents tipus de biblioteques (aula, centre, pública, personal, virtual) per a obtenir informació. Autoconeixement. Valoració de fortaleces i debilitats. Utilització del pensament alternatiu. Emmagatzematge de la informació digital. Valoració	personal, acadèmic i social, de temes relacionats amb el currículum, especialment de tipologia textual instructiva i expositiva, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant-hi les propietats textuais i el lèxic adequat al nivell educatiu, per a practicar aprenentatges lingüístics i estructurar el pensament. 2n.CLL.BL1.5. Avaluar, amb l'ús de guies i gravacions, les produccions orals pròpies i dels companys, atenent la quantitat, qualitat, rellevància, pertinència i claredat, així com les normes de prosòdia, per a progressar en la competència comunicativa oral 2n.CLL.BL2.2. Planificar i escriure, amb adequació, coherència, cohesió, correcció ortogràfica, gramatical i lèxica del nivell educatiu, textos en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de diverses tipologies (especialment instructius, de manera autònoma, expositius, amb supervisió, argumentatius, amb ajuda de guies, descripcions tècniques, guions narratius, etc.) aplicant les estratègies del procés d'escriptura, fent servir un llenguatge no discriminatori
--	--

dels aspectes positius de les TIC per a la busca i el contrast d'informació. Ús de les ferramentes més comunes de les TIC per a col·laborar i comunicar-se amb la resta del grup amb la finalitat de planificar el treball, aportar idees constructives pròpies, comprendre les idees alienes, etc. Anàlisi del públic destinatari i adaptació de la comunicació en funció d'este. Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos expositius i instructius. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura (lúdic, obtenir informació, aprendre, etc.); activar els coneixements previs a partir del contingut del títol; formular hipòtesis sobre el contingut a través de la informació paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades, context); identificació de l'estructura externa. Durant la lectura: mantindre l'atenció; contrastar els coneixements previs amb la informació del text; rellegir per a aclarir dubtes de comprensió; controlar la coherència del text a través de la reflexió al final de cada paràgraf, el subratllat i les anotacions; formular inferències sobre aspectes del contingut; solucionar dubtes sobre el significat de paraules o	2n.CLL.BL2.3. Avaluar, amb la col·laboració dels companys, els textos escrits propis o aliens, com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció del nivell educatiu, resolent els dubtes de manera reflexiva i dialogada, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta. 2n.CLL.BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb l'ajuda del professorat, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtenir un producte final original de caràcter instructiu o expositiu on se citen les fonts d'informació, adoptant un punt de vista crític i creatiu, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos, transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar personalment els resultats obtinguts. CCLI CAA SIEE 2n.CLL.BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, del nivell educatiu, buscant i CD CAA seleccionant informació en mitjans digitals de manera
--	---

expressions a través del context o usant el diccionari. Després de la lectura: identificar o deduir el tema, la idea principal, la intenció de l'autor i l'organització del contingut; sintetitzar la informació a través de resums, esquemes i taules; localitzar informació específica explícita o implícita; respondre preguntes sobre aspectes formals (connectors d'orde i lògics, temps verbals, impersonalització, mecanismes de referència lèxica i gramatical, lèxic d'especialitat, etc.); localitzar i explicar els recursos expressius; avaluar les prediccions efectuades i la consecució dels objectius de la lectura. Ús d'estratègies de planificació com a part del procés d'escriptura, especialment en textos instructius i expositius: analitzar la situació comunicativa; activar coneixements previs; generar informacions (pròpies, dels companys o de fonts documentals); ordenar la informació en paràgrafs amb esquemes, taules, etc. Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu	contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable. 2n.CLL.BL2.7. Realitzar, amb ajuda de guies, de manera eficaç tasques o projectes; tenir iniciativa per a emprendre i proposar accions, sent conscient de les seues fortaleeses i febleses; mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament, i actuar amb flexibilitat buscant amb suport solucions alternatives 2n.CLL.BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant-hi correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu. 2n.CLL.BL3.3. Identificar els diversos procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics i els préstecs d'altres llengües, per a enriquir el vocabulari. CCLI CAA 2n.CLL.BL3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant-ne els mecanismes (paraules tabú i eufemismes) i el significat de frases fetes i refranys per a diferenciar els usos connotatius i denotatius del llenguatge.
---	--

Planificació i realització, amb l'ajuda del professorat, de projectes de treball individuals i en equip, sobre temes del currículum, amb especial interès per les obres literàries, o temes socials, científics i culturals motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés: presentació (coneixement de l'objectiu del projecte, activació de coneixements previs, organització i planificació), busca d'informació (planificació; obtenció, selecció, reorganització i posada en comú de la informació), elaboració del producte final (procés d'escriptura), presentació (exposició del producte final), avaluació (avaluació, autoavaluació i coavaluació del producte final i del procés d'elaboració del projecte). Realització, formatat senzill i impressió de document de text. BLOC 3: CONEIXEMENT DE LA LLENGUA identificació del predicat (nominal i verbal) i dels complements del verb: atribut i modificadors oracionals. Anàlisi de la coherència textual: parts temàtiques constitutives dels textos, expositius i instructius fonamentalment, i progressió temàtica; identificació d'idees	2n.CLL.BL4.1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professorat, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions de textos adequats al nivell educatiu, aplicanhi, de manera guiada, tècniques expressives i teatrals 2n.CLL.BL4.4. Analitzar, amb la supervisió del professorat, un corpus de textos literaris, seleccionats al voltant d'un tema o tòpic comú, com a forma d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials de l'època i les característiques del gènere, i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, mitjançant la formulació de judicis personals
---	---

principals i secundàries; resum i organització del contingut, en funció de la intenció comunicativa.

Les locucions adjectives, preposicionals, adverbials, conjuntives

Reconeixement del plural majestàtic i de modèstia

Reconeixement i ús dels procediments de formació de paraules: composició i derivació (ús de prefixos i sufixos amb valor connotatiu i denotatiu)

El canvi semàntic. Causes i mecanismes (paraules tabú i eufemismes). Ús connotatiu i denotatiu del llenguatge. Les frases fetes i els refranys

Aproximació de l'adequació textual: tipologia textual, finalitat comunicativa del text i intenció de l'emissor (funcions del llenguatge); relació existent entre l'emissor i el receptor; de les marques lingüístiques de modalització (dixi personal i social, impersonalització, adjectius qualificatius i lèxic amb matisos connotatius, quantificació, modalitat oracional, figures literàries valoratives –metàfora, comparació, personificacions, variació del registre, ús de col·loquialismes, etc.), i ús d'un llenguatge no discriminatori, en funció dels

elements de la situació comunicativa.

BLOC 4: EDUCACIÓ LITERÀRIA

Coneixement i respecte de les normes de funcionament, consulta guiada de catàlegs digitals i en línia.

Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell educatiu. Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cine, la ràdio i la televisió. Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions.

Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cine, etc.) relacionant obres, personatges i temes universals: les edats de l'home, els mons imaginaris, projeccions del futur, elogi de l'amistat. Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes a partir de la comparació d'obres de tota la història de la cultura. Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades.

Anàlisi senzilla de textos: localització guiada del text en el seu context social, cultural,

històric i literari; contingut de l'obra o text (tema, tòpics, argument, personatges, estructura, formes i llenguatge literari i intenció de l'autor); figures retòriques (pla lexicosemàntic: enumeració, exclamació, interrogació retòrica, personificació o prosopopeia, etc.; pla morfosintàctic: anàfora, catàfora, el·lipsi, gradació, etc.; pla fònic: versificació, al·literació, etc.).		
---	--	--

10.2. DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

Els projectes es distribuïran de la següent manera

PROJECTE	AVALUACIÓ
PROJECTE 1: UN PASSEIG PER EUROPA	PRIMERA
PROJECTE 2:	SEGONA
PROJECTE 3:	TERCERA

11. ELEMENTS TRANSVERSALS

Cada projecte tindrà uns temes transversals que el vertebraran.

Entre els temes transversals més destacables:

Projecte 1:

Reconeixement i valoració de la diversitat lingüística al món, especialment a Europa.

Valoració de la diversitat cultural al món, especialment a Europa.

Projecte 2:

Reconeixement de la importància d'una bona alimentació.

Reconeixement i valoració de les diferents gastronomies.

Projecte 3:

Conscienciació de la importància de respectar el medi ambientada.

Valoració de crear i viure en poblacions sostenibles.

12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

- Participació voluntària en el concurs literari Sambori.
- Participació voluntària en el programa 21 dies parlant en valencià.
- Participació voluntària en qualsevol activitat organitzada pel Departament de Valencià que s'adequa al nivell de 2n d'ESO.

13. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Al final de cada projecte es farà una coavaluació per part del professorat que ha estat treballant els projectes i es tindran en compte els següents indicadors d'èxit:

- Les activitats i tasques han estat adequades al nivell de 2n d'ESO
- El cronograma ha estat encertat o ha faltat o sobrat temps
- L'alumnat s'ha motivat amb el projectes
- El professorat ha sabut motivar l'alumnat
- Els resultats acadèmics han estat satisfactoris
- Es revisa el projecte i es canvien aquells aspectes millorable (memòria en temps real)

ANNEX A LA PROGRAMACIÓ: FULL PER A L'ALUMNAT

VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA 2n D'ESO

1. UTILITZACIÓ DELS RECURSOS TIC

Per tal de seguir la programació, en alguna ocasió serà necessari la utilització de mòbils o tabletas.

El professorat avisarà amb antelació perquè l'alumnat pugui portar els seus dispositius.

2. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ I RECUPERACIÓ

COMPETÈNCIES CLAU	PERCENTATGE		
LINGÜÍSTICA	50 %	ORAL	40%
		ESCRITA	40%
		GRAMATICAL	20%
CULTURAL I ARTÍSTICA	15%		
EMPRENEDORIA I INICIATIVA	10%		
APRENDRE A APRENDRE	10%		
SOCIAL I CIUTADANA	5%		
DIGITAL	10%		

La nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada de les tres avaluacions:

Primera avaluació	20%
Segona avaluació	30%
Tercera avaluació	50%

Per a recuperar l'assignatura de valencià de 1r d'ESO caldrà aprovar les dues primeres avaluacions, i si no és el cas, presentar-se a l'examen de recuperació.

3. LECTURES OBLIGATÒRIES I OPCIONALS

Projecte 1: Oliver Twist de Charles Dickens (adaptació de Jesús Cortés) Ed Bromera.

Projecte 2: La neu interminable d'Agustín Fernández Paz. Ed Bromera

Projecte 3: El triangle rosa de Silvestre Vilaplana. Ed Bromera

Al llarg del curs s'aniran proposant lectures opcionals a l'alumnat

PROGRAMACIÓ 3r ESO

2. MARC LEGAL

La programació que ací presentem s'estableix a partir del següent marc legislatiu:

Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig.

Reial decret 217/2022, de 29 de març, pel qual s'estableix l'ordenació i els ensenyaments mínims de l'Educació Secundària Obligatoria.

Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatoria a la Comunitat Valenciana.

3. OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA

El llibre de text Llengua i Literatura per a 3r d'ESO contribueix a l'assoliment dels objectius generals de l'etapa recollits en el RD 217/2022, que recollim a continuació:

Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, com a valors comuns d'una societat plural i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.

Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.

Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones.

Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb les altres persones, així com rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.

Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i avançar en una reflexió ètica sobre el seu funcionament i utilització.

Concebre el coneixement científic com un saber integrat, que s'estructura en diferents disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.

Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.

Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, en la llengua valenciana i, si n'hi haguera, en la llengua cooficial de la comunitat autònoma, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.

Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.

Conéixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i de les altres persones, així com el patrimoni artístic i cultural.

Conéixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de cura i salut corporals i incorporar l'educació física i la pràctica de l'esport per a afavorir el desenvolupament personal i social. Conéixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seua diversitat. Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum, la cura, l'empatia i el respecte cap als éssers vius, especialment els animals, i el medi ambient, contribuint a la seua conservació i millora.

Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

4. COMPETÈNCIES CLAU I PERFIL D'EIXIDA DE L'ALUMNAT

Les competències clau són acompliments que es consideren imprescindibles perquè l'alumnat puga progressar amb garanties d'èxit en el seu itinerari formatiu, i afrontar els principals reptes i desafiaments globals i locals. Apareixen recollides en el Perfil d'eixida de l'alumnat al final de l'ensenyament bàsic i són l'adaptació al sistema educatiu espanyol de les competències clau establides en la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018 relativa a les competències clau per a l'aprenentatge permanent. Per a cada competència clau s'han definit uns descriptors que orienten sobre el seu nivell d'acompliment en completar l'ensenyament bàsic:

– Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, de signes o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa. La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

CCL1. S'expressa de manera oral, escrita, signada o multimodal amb coherència, correcció i adequació als diferents contextos socials, i participa en interaccions comunicatives amb actitud cooperativa i respectuosa tant per a intercanviar informació, crear coneixement i transmetre opinions, com per a construir vincles personals.

CCL2. Comprén, interpreta i valora amb actitud crítica textos orals, escrits, de signes o multimodals dels àmbits personal, social, educatiu i professional per a participar en diferents contextos de manera activa i informada i per a construir coneixement.

CCL3. Localitza, selecciona i contrasta de manera progressivament autònoma informació procedent de diferents fonts, avaluant la seua fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i la integra i transforma en coneixement per a comunicar-la adoptant un punt de vista creatiu, crític i personal al mateix temps que respectuós amb la propietat intel·lectual.

CCL4. Llig amb autonomia obres diverses adequades a la seua edat, seleccionant les que millor s'ajusten als seus gustos i interessos; aprecia el patrimoni literari com a llit privilegiat de l'experiència individual i col·lectiva; i mobilitza la seua pròpia experiència biogràfica i els seus coneixements literaris i culturals per a construir i compartir la seua interpretació de les obres i per a crear textos d'intenció literària de progressiva complexitat.

CCL5. Posa les seues pràctiques comunicatives al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, evitant els usos discriminatoris, així com els abusos de poder, per a afavorir la utilització no sols eficaç sinó també ètica dels diferents sistemes de comunicació.

– Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o escrites, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

CP1. Usa eficaçment una o més llengües, a més de la llengua o llengües familiars, per a respondre a les seues necessitats comunicatives, de manera apropiada i adequada tant al seu desenvolupament i interessos com a diferents situacions i contextos dels àmbits personal, social, educatiu i professional.

CP2. A partir de les seues experiències, realitza transferències entre diferents llengües com a estratègia per a comunicar-se i ampliar el seu repertori lingüístic individual.

CP3. Coneix, valora i respecta la diversitat lingüística i cultural present en la societat, integrant-la en el seu desenvolupament personal com a factor de diàleg, per a fomentar la cohesió social.

– Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible.

La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos problemes en diferents contextos. La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social. La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

STEM1. Utilitza mètodes inductius i deductius propis del raonament matemàtic en situacions conegudes, i selecciona i empra diferents estratègies per a resoldre problemes analitzant críticament les solucions i reformulant el procediment, si fora necessari.

STEM2. Utilitza el pensament científic per a entendre i explicar els fenòmens que ocorren al seu voltant, confiant en el coneixement com a motor de desenvolupament, plantejant-se preguntes i comprovant hipòtesis mitjançant l'experimentació i la indagació, utilitzant eines i instruments adequats, apreciànt la importància de la precisió

i la veracitat i mostrant una actitud crítica sobre l'abast i les limitacions de la ciència.

STEM3. Planteja i desenvolupa projectes dissenyant, fabricant i avaluant diferents prototips o models per a generar o utilitzar productes que donen solució a una necessitat o problema de manera creativa i en equip, procurant la participació de tot el grup, resolent pacíficament els conflictes que puguin sorgir, adaptant-se davant la incertesa i valorant la importància de la sostenibilitat.

STEM4. Interpreta i transmet els elements més rellevants de processos, raonaments, demostracions, mètodes i resultats científics, matemàtics i tecnològics de manera clara i precisa i en diferents formats (gràfics, taules, diagrames, fórmules, esquemes, símbols...), aprofitant de manera crítica la cultura digital i incloent el llenguatge matemàtic-formal amb ètica i responsabilitat, per a compartir i construir nous coneixements.

STEM5. Emprén accions fonamentades científicament per a promoure la salut física, mental i social, i preservar el medi ambient i els éssers vius; i aplica principis d'ètica i seguretat en la realització de projectes per a transformar el seu entorn pròxim de manera sostenible, valorant el seu impacte global i practicant el consum responsable.

A causa del caràcter científic d'aquesta competència, la relació amb la matèria de Llengua Valenciana i Literatura és menor que la que s'estableix amb altres competències; no obstant això, entra en joc en aquelles tasques, activitats i projectes en els quals es demana a l'alumne/al fet que pose aplique mètodes inductius i deductius i selecciona estratègies per a resoldre problemes analitzant solucions de manera crítica (STEM1).

– Competència digital (CD)

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

CD1. Realitza cerques en internet atenent criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant els resultats de manera crítica i arxivant-los, per a recuperar-los, referenciar-los i reutilitzar-los, respectant la propietat intel·lectual.

CD2. Gestiona i utilitza el seu entorn personal digital d'aprenentatge per a construir coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant i configurant la més adequada

en funció de la tasca i de les seues necessitats d'aprenentatge permanent.

CD3. Es comunica, participa, col·labora i interactua compartint continguts, dades i informació mitjançant eines o plataformes virtuals, i gestiona de manera responsable les seues accions, presència i visibilitat en la xarxa, per a exercir una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.

CD4. Identifica riscos i adopta mesures preventives en usar les tecnologies digitals per a protegir els dispositius, les dades personals, la salut i el medi ambient, i per a prendre consciència de la importància i necessitat de fer un ús crític, legal, segur, saludable i sostenible d'aquestes tecnologies.

CD5. Desenvolupa aplicacions informàtiques senzilles i solucions tecnològiques creatives i sostenibles per a resoldre problemes concrets o respondre a reptes proposats, mostrant interès i curiositat per l'evolució de les tecnologies digitals i pel seu desenvolupament sostenible i ús ètic.

– Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, desenvolupant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

CPSAA1. Regula i expressa les seues emocions, enfortint l'optimisme, la resiliència, l'autoeficàcia i la cerca de propòsit i motivació cap a l'aprenentatge, per a gestionar els reptes i canvis i harmonitzar-los amb els seus propis objectius.

CPSAA2. Comprén els riscos per a la salut relacionats amb factors socials, consolida estils de vida saludable a nivell físic i mental, reconeix conductes contràries a la convivència i aplica estratègies per a abordar-les.

CPSAA3. Comprén proactivament les perspectives i les experiències de les altres persones i les incorpora al seu aprenentatge, per a participar en el treball en grup, distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.

CPSAA4. Realitza autoavaluacions sobre el seu procés d'aprenentatge, buscant fonts fiables per a validar, sustentar i contrastar la informació i per a obtindre conclusions

rellevants.

CPSAA5. Planeja objectius a mitjà termini i desenvolupa processos metacognitius de retroalimentació per a aprendre dels seus errors en el procés de construcció del coneixement.

– Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguin exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

CC1. Analitza i comprén idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seua pròpia identitat, així com als fets culturals, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en qualsevol context.

CC2. Analitza i assumeix amb fonament els principis i valors que emanen del procés d'integració europea, la Constitució espanyola i els drets humans i de la infància, participant en activitats comunitàries, com la presa de decisions o la resolució de conflictes, amb actitud democràtica, respecte per la diversitat, i compromís amb la igualtat de gènere, la cohesió social, el desenvolupament sostenible i l'assoliment de la ciutadania mundial.

CC3. Comprén i analitza problemes ètics fonamentals i d'actualitat, considerant críticament els valors propis i aliens, i desenvolupant judicis propis per a afrontar la controvèrsia moral amb actitud dialogant, argumentativa, respectuosa i oposada a qualsevol tipus de discriminació o violència.

CC4. Comprén les relacions sistèmiques d'interdependència, ecodependència i interconnexió entre actuacions locals i globals, i adopta, de manera conscient i motivada, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.

– Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el

pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

CE1. Analitza necessitats i oportunitats i afronta reptes amb sentit crític, fent balanç de la seua sostenibilitat, valorant l'impacte que puguin suposar en l'entorn, per a presentar idees i solucions innovadores, ètiques i sostenibles, dirigides a crear valor en l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

CE2. Avalua les fortaleeses i febleses pròpies, fent ús d'estratègies d'autoconeixement i autoeficàcia, i comprén els elements fonamentals de l'economia i les finances, aplicant coneixements econòmics i financers a activitats i situacions concretes, utilitzant destreses que afavorisquen el treball col·laboratiu i en equip, per a reunir i optimitzar els recursos necessaris que porten a l'acció una experiència emprenedora que genere valor.

CE3. Desenvolupa el procés de creació d'idees i solucions valuoses i pren decisions, de manera raonada, utilitzant estratègies àgils de planificació i gestió, i reflexiona sobre el procés realitzat i el resultat obtingut, per a portar a terme el procés de creació de prototips innovadors i de valor, considerant l'experiència com una oportunitat per a aprendre.

Competència en consciència i expressions culturals (CCEC)

La competència en consciència i expressió culturals suposa comprendre i respectar la manera en què les idees, les opinions, els sentiments i les emocions s'expressen i es comuniquen de manera creativa en diferents cultures i per mitjà d'una àmplia gamma de manifestacions artístiques i culturals. Implica també un compromís amb la comprensió, el desenvolupament i l'expressió de les idees pròpies i del sentit del lloc que s'ocupa o del paper que s'exerceix en la societat. Així mateix, requereix la comprensió de la pròpia identitat en evolució i del patrimoni cultural en un món caracteritzat per la diversitat, així com la presa de consciència que l'art i altres manifestacions culturals poden suposar una manera de mirar el món i de donar-li forma.

DESCRIPTORS OPERATIUS (en finalitzar l'ensenyament bàsic, l'alumne/a...)

CCEC1. Coneix, aprecia críticament i respecta el patrimoni cultural i artístic, implicant-se en la seua conservació i valorant l'enriquiment inherent a la diversitat cultural i

artística.

CCEC2. Gaudeix, reconeix i analitza amb autonomia les especificitats i intencionalitats de les manifestacions artístiques i culturals més destacades del patrimoni, distingint els mitjans i suports, així com els llenguatges i elements tècnics que les caracteritzen.

CCEC3. Expressa idees, opinions, sentiments i emocions per mitjà de produccions culturals i artístiques, integrant el seu propi cos i desenvolupant l'autoestima, la creativitat i el sentit del lloc que ocupa en la societat, amb una actitud empàtica, oberta i col·laborativa.

CCEC4. Coneix, selecciona i utilitza amb creativitat diversos mitjans i suports, així com tècniques plàstiques, visuals, audiovisuals, sonores o corporals, per a la creació de productes artístics i culturals, tant de manera individual com col·laborativa, identificant oportunitats de desenvolupament personal, social i laboral, així com d'emprenedoria.

5. REPTES I DESAFIAMENTS GLOBAIS DEL SEGLE XXI

La vinculació entre competències clau i reptes del segle XXI és la que donarà sentit als aprenentatges, en acostar l'escola a situacions, qüestions i problemes reals de la vida quotidiana. Es pretén que tot alumne o alumna que supere amb èxit l'ensenyament bàsic i, per tant, abast el Perfil d'eixida, sàpia activar els aprenentatges adquirits per a respondre als principals desafiaments als quals haurà de fer front al llarg de la seua vida:

- Desenvolupar una actitud responsable a partir de la presa de consciència de la degradació del medi ambient i del maltractament animal basada en el coneixement de les causes que els provoquen, agreugen o milloren, des d'una visió sistèmica, tant local com global.
- Identificar els diferents aspectes relacionats amb el consum responsable, valorant les seues repercussions sobre el bé individual i el comú, jutjant críticament les necessitats i els excessos i exercint un control social enfront de la vulneració dels seus drets.
- Desenvolupar estils de vida saludable a partir de la comprensió del funcionament de l'organisme i la reflexió crítica sobre els factors interns i externs que incideixen en ella, assumint la responsabilitat personal i social en la cura pròpia i en la cura de les altres persones, així com en la promoció de la salut pública.
- Desenvolupar un esperit crític, empàtic i proactiu per a detectar situacions de iniquitat i exclusió a partir de la comprensió de les causes complexes que les originen.
- Entendre els conflictes com a elements connaturals a la vida en societat que han de resoldre's de manera pacífica.
- Analitzar de manera crítica i aprofitar les oportunitats de tota mena que ofereix la societat actual, en particular les de la cultura en l'era digital, avaluant els seus beneficis

i riscos i fent un ús ètic i responsable que contribuïska a la millora de la qualitat de vida personal i col·lectiva.

- Acceptar la incertesa com una oportunitat per a articular respostes més creatives, aprenent a gestionar l'ansietat que pot portar aparellada – Cooperar i conviure en societats obertes i canviants, valorant la diversitat personal i cultural com a font de riquesa i interessant-se per altres llengües i cultures.

- Sentir-se part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global, desenvolupant empatia i generositat.

- Desenvolupar les habilitats que li permeten continuar aprenent al llarg de la vida, des de la confiança en el coneixement com a motor del desenvolupament i la valoració crítica dels riscos i beneficis d'aquest últim.

La resposta a aquests i altres desafiaments –entre els quals existeix una absoluta interdependència– necessita dels coneixements, destreses i actituds que subjauen a les competències clau i són abordats en les diferents àrees, àmbits i matèries que componen el currículum. Aquests continguts disciplinars són imprescindibles, perquè sense ells l'alumnat no entendria el que ocorre al seu al voltant i, per tant, no podria valorar críticament la situació ni, molt menys, respondre adequadament. L'essencial de la integració dels reptes en el Perfil d'eixida radica en el fet que afigen una exigència d'actuació, la qual connecta amb l'enfocament competencial del currículum: la meta no és la mera adquisició de continguts, sinó aprendre a utilitzar-los per a solucionar necessitats presents en la realitat.

Aquests desafiaments impliquen adoptar una posició ètica exigent, ja que suposen articular la cerca legítima del benestar personal respectant el bé comú. Requereixen, a més, transcendir la mirada local per a analitzar i comprometre's també amb els problemes globals. Tot això exigeix, d'una banda, una ment complexa, capaç de pensar en termes sistèmics, oberts i amb un alt nivell d'incertesa, i, per una altra, la capacitat d'empatitzar amb aspectes rellevants, encara que no ens afecten de manera directa, la qual cosa implica assumir els valors de justícia social, equitat i democràcia, així com desenvolupar un esperit crític i proactiu cap a les situacions d'injustícia, iniquitat i exclusió.

6. COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES, CRITERIS D'AVALUACIÓ I SABERS BÀSICS

Les competències específiques (CE) són acompliments que l'alumnat ha d'aplicar en activitats o en situacions l'abordatge de les quals requereix dels sabers bàsics de cada matèria o àmbit. Les competències específiques constitueixen un element de connexió entre, d'una banda, el Perfil d'eixida de l'alumnat, i per una altra, els sabers bàsics de les matèries o àmbits i els criteris d'avaluació. S'estableixen nou competències específiques en la matèria de Llengua valenciana i literatura que porten associats uns criteris d'avaluació que determinaran el seu nivell d'adquisició.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 1. Multilingüisme i interculturalitat

1. Descriure i apreciar la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a través del reconeixement de les llengües de l'alumnat i de la realitat multilingüe i intercultural de l'entorn, analitzant les característiques, l'origen i el desenvolupament sociohistòric de les dues llengües oficials i de les principals varietats lingüístiques, i combatent els prejudicis lingüístics.

CCL1, CCL5, CP2, CP3, CD1, CPSAA1, CC1, CC2, CCEC1, CCEC3

CRITERIS D'AVUACIÓ

1.1. Identificar i valorar les llengües d'Espanya i del món, i les varietats lingüístiques de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana a partir de l'explicació del seu origen i del seu desenvolupament sociohistòric, contrastant aspectes lingüístics i discursius, així com els trets de les diferents varietats, en manifestacions orals, escrites i multimodals.

1.3 Mostrar interés i respecte per les diverses varietats lingüístiques, identificant i contrastant les seues característiques principals, i diferenciant-les d'altres varietats en diferents contextos d'ús.

1.4 Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística de l'entorn, de les llengües en contacte, i dels drets lingüístics individuals i col·lectius, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal.

1.5. Reflexionar i exemplificar, amb una certa autonomia, aspectes del funcionament de les llengües, a partir de l'observació, comparació entre elles i manipulació de paraules, oracions i textos de diferents llengües, fent ús del metallenguatge.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 2. Comprensió oral i multimodal

2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant la seua fiabilitat, la seua forma i el seu contingut, per a construir coneixement, per a formar-se opinió i per a eixamplar les possibilitats de gaudi i oci.

CCL2, CP2, STEM1, CD2, CD3, CPSAA4, CC3

CRITERIS D'AVUACIÓ

2.1 Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos orals i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, fiabilitat i idoneïtat del canal utilitzat.

2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals i multimodals de coneixements complexos i ajustats a la situació comunicativa.

2.3. Extraure i interpretar informació (explícita i implícita) dels textos orals i multimodals, dels elements no verbals i dels elements prosòdics, identificar

incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 3. Comprensió escrita i multimodal

3. Comprendre, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social, educatiu i professional, a través de la lectura de textos, aplicant estratègies de comprensió escrita, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat i fiabilitat.

CCL2, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD1, CPSAA4, CC3

CRITERIS D'AVUACIÓ

3.1 Llegir, interpretar i valorar, de manera autònoma, textos escrits i multimodals de gèneres, tipologies i registres diferents propis de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, així com l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.

3.2 Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, obtenir informació literal, interpretar informació explícita i implícita i valorar de manera raonada i crítica els continguts, el propòsit de diferents textos i la intenció de l'emissor.

3.3 Identificar les tipologies textuais i els gèneres discursius, reconèixer l'estructura complexa i el format dels textos i les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.

3.4 Localitzar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, avaluant la seua fiabilitat i pertinença en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera autònoma, de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

3.5 Aplicar, de manera autònoma, tot tipus d'estratègies per a la cerca, selecció, gestió i edició de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar i valorar la informació de fonts diverses, atenent el context i la intenció comunicativa i utilitzar-la citant les fonts i respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 4. Expressió oral

4. Produir missatges orals amb coherència, cohesió i adequació, fluïdesa i correcció, a través de diferents suports i situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social, educatiu o professional.

CCL1, CCL3, CCL5, CP2, STEM1, CD2, CD3, CPSAA1, CC2

CRITERIS D'AVUACIÓ

4.1 Produir, amb autonomia, discursos orals extensos sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, amb adequació, coherència i cohesió, manifestant una consciència crítica cap al tema.

4.2 Produir discursos orals amb fluïdesa, una bona pronunciació i entonació, utilitzant de manera eficaç els elements prosòdics, els recursos no verbals i diferents suports audiovisuals que reforcen les idees expressades i capten l'atenció del receptor.

4.3 Realitzar produccions orals amb un registre formal, un llenguatge no discriminatori i un vocabulari ric i ajustat a la norma, fent ús d'expressions idiomàtiques, amb un domini òptim de la morfosintaxis, reflexionant sobre la llengua, el seu ús i el propòsit comunicatiu.

4.4 Seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts, de manera autònoma, sobre temes d'interés acadèmic, personal o social, calibrant la seua fiabilitat i pertinència, reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític respectant els principis de propietat intel·lectual.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 5. Expressió escrita i multimodal

5. Produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes emprant estratègies de planificació, textualització, revisió i edició.

CCL1, CCL3, CCL5, STEM1, CD2, CD3, CPSAA5, CC2

CRITERIS D'AVUACIÓ

5.1 Produir, de manera autònoma, textos escrits i multimodals complexos de gèneres discursius de l'àmbit personal, social, educatiu i professional que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció.

5.2 Utilitzar un llenguatge no discriminatori detectant, de manera autònoma, els usos manipuladors de la llengua durant el procés de composició escrita.

5.3. Utilitzar, durant el procés d'escriptura, de manera reflexiva, autònoma i utilitzant metallenguatge, els coneixements lingüístics textuais i discursius necessaris en la situació d'aprenentatge.

5.4 Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera autònoma, durant el procés d'escriptura, utilitzant les estratègies necessàries de manera precisa.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 6. Interacció oral, escrita i multimodal

6. Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, de forma progressivament autònoma, a través de textos de complexitat creixent dels àmbits personal, social, educatiu i professional, utilitzant un llenguatge no discriminatori i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.

CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA1, CC1, CC2, CE1, CE3

CRITERIS D'AVUACIÓ

6.1 Interactuar oralment, amb autonomia, sobre coneixements complexos ajustats a la situació comunicativa de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, a través de diferents suports, utilitzant un vocabulari ric i correcte i no discriminatori i implicant-se activa i reflexivament amb una actitud dialogant i d'escolta per a la construcció d'un discurs comú consensuat.

6.2. Identificar i rebutjar, de manera autònoma, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.

6.3. Utilitzar estratègies, de manera autònoma, per a la gestió dialogada de conflictes en l'àmbit personal, educatiu i social.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 7. Mediació oral, escrita i multimodal

7. Mediar entre interlocutors aplicant estratègies d'adaptació, simplificació i reformulació del llenguatge per a processar i transmetre informació més elaborada, en situacions comunicatives d'àmbit personal, social, educatiu i professional.

CCL1, CCL5, CP3, CD3, CPSAA1, CC1, CC2, CE1, CE3

CRITERIS D'AVUACIÓ

7.1 Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, sobre assumptes diversos de l'àmbit personal, social, educatiu i professional.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 8. Lectura autònoma

8. Llegir obres i textos de caràcter divers i de complexitat progressiva, seleccionats amb autonomia, reflexionant sobre el perfil lector que es va configurant.

CCL1, CCL4, CD3, CPSAA1, CC1, CC2, CE1, CE3

CRITERIS D'AVUACIÓ

8.1 Llegir obres diverses i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social, educatiu i professional, seleccionant de manera autònoma aquells que millor s'ajusten a cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

8.2 Deixar constància del propi itinerari lector i cultural, explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i les experiències lectores.

8.3. Compartir les experiències de lectura, en diferents suports, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu i social, i relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.

COMPETÈNCIA ESPECÍFICA 9. Competència litarària

9. Llegir i produir textos literaris, contextualitzats en la cultura i la societat, com a font de plaer i de coneixement.

CCL1, CCL2, CCL3, CCL4, CD3, CPSAA1, CCEC1, CCEC2, CCEC3

CRITERIS D'AVUACIÓ

9.1. Llegir i escoltar fragments literaris i obres completes, de manera autònoma, tenint en compte els interessos de l'alumne.

9.2. Interpretar la informació rellevant de les obres literàries, de manera autònoma, i aportar conclusions amb reflexió i visió crítica.

9.3. Establir, de manera progressivament autònoma, vincles entre els textos llegits i altres textos escrits, orals o multimodals, o bé amb altres manifestacions artístiques en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics o estètics, mostrant, a més implicació i resposta personal del lector en la lectura.

9.4. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant els recursos retòrics fonamentals, el metallenguatge i les característiques dels gèneres, de manera autònoma.

9.5. Crear textos literaris (relats breus, dramatitzacions, poemes, cançons) aplicant els recursos literaris adequats a cada gènere, de manera autònoma.

9.6. Organitzar i participar en manifestacions literàries, recitals i representacions teatrals.

Els **sabers bàsics** són coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis d'una matèria o àmbit d'aprenentatge del qual és necessari per a l'adquisició de les competències específiques. Donat l'enfocament inequívocament global i competencial de l'educació lingüística, la gradació entre cursos no s'estableix tant mitjançant la distribució diferenciada de sabers, sinó en funció de la major o menor complexitat dels textos, de les habilitats de producció o interpretació requerides, del metallenguatge necessari per a la reflexió sobre els usos, o del grau d'autonomia conferit als estudiants. A través de situacions d'aprenentatge contextualitzades, significatives i rellevants, tasques i exercicis de diversa índole, l'alumnat treballarà tots els sabers bàsics de la matèria de Llengua valenciana i literatura inclosos en el currículum, que s'organitzen en tres blocs.

SABERS BÀSICS

BLOC 1. LLENGUA I ÚS (A)

(Les llengües i els seus parlants)

A1. Biografia lingüística personal. Diversitat lingüística de l'entorn. Plurilingüisme, les famílies lingüístiques i les llengües del món

A2. Variació lingüística

A3. Les llengües d'Espanya. Desenvolupament sociohistòric de les llengües d'Espanya

- A4. Aproximació a les llengües de signes
 - A3. Comparació de trets de les principals varietats dialectals del valencià, amb especial atenció a la del propi territori.
 - A4. Reflexió interlingüística.
 - A5. Estratègies d'exploració i qüestionament de prejudicis i estereotips lingüístics. Fenòmens del contacte entre llengües.
 - A6. Drets lingüístics i la seua expressió en lleis i declaracions institucionals.
 - A7. Expressions idiomàtiques de la llengua.
- (Competències específiques associades: CE1, CE4, CE5, CE6 i CE7)

SABERS BÀSICS

BLOC 2. ESTRATÈGIES COMUNICATIVES (B)

(Comunicació)

- B1. Sabers comuns (Competències específiques associades: CE2, CE3, CE4, CE5, CE6 i CE7)
 - B.1.1. Estratègies per a adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació.
 - B.1.2. Tipologies textuais i gèneres discursius
 - B.1.3. Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el curriculum vitae, la carta de motivació i l'entrevista de treball
 - B.1.4. Propietats textuais: coherència, cohesió i adequació
 - B.1.5. Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori
 - B.1.6. Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció
 - B.1.7. Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació
- B.2. Alfabetització informacional (Transversal a totes les competències específiques)
 - B.2.1. Xarxes socials i mitjans de comunicació. Etiqueta digital. Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa
 - B.2.2. Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals
 - B.2.3. Anàlisi de la imatge i elements paratextuals dels textos icònic-verbals i multimodals
 - B.2.4. Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: notes, esquemes, mapes conceptuals, resums, etc.
 - B.2.5. Estratègies de cerca en fonts documentals diverses i amb diferents suports i formats amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència
 - B.2.6. Estratègies d'ús i tractament de fonts documentals diverses
 - B.2.7. Ús de models per a analitzar, valorar, reorganitzar i sintetitzar la informació en esquemes propis
 - B.2.8. Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual

- B.2.9. Utilització de la biblioteca i dels recursos digitals
- B.2.10. Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació
- B.3. Reflexió sobre la llengua (Competències específiques associades: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5 i CE7)
 - B.3.1. La implicació de l'emissor en els textos
 - B.3.2. L'expressió de la subjectivitat en textos.
 - B.3.3. Adequació del registre a la situació de comunicació
 - B.3.4. Cohesió: Connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast, distributius, causa, conseqüència, condició i hipòtesi. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals) i lèxics (nominalitzacions i hiperònims de significat abstracte, sinònims, repeticions i el·lipsis)
 - B.3.5. Ús coherent de les formes verbals en els textos
 - B.3.6. Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos
 - B.3.7. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors en suport analògic o digital
 - B.3.8. Els signes de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seua relació amb el significat
 - B.3.9. Observació, comparació i manipulació d'estructures lingüístiques
 - B.3.10. Diferències i interseccions entre llengua oral i llengua escrita en situacions comunicatives
 - B.3.11. La llengua com a sistema i les seues unitats bàsiques
 - B.3.12. Formes gramaticals i funcions sintàctiques
 - B.3.13. Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple. Observació i transformació d'enunciats i ús de la terminologia sintàctica
 - B.3.14. Procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria gramatical
 - B.3.15. Procediments d'adquisició i formació de paraules: els canvis en la seua significat
 - B.3.16. Les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors en funció del context i el propòsit comunicatiu
- B. 4. Comunicació i interacció oral (Competències específiques associades: C2, C4, C6 i C7)
 - B.4.1. Estratègies de comprensió oral: sentit global del text i relació entre les seues parts, selecció i retenció de la informació rellevant
 - B.4.2. Valoració de la forma i el contingut del text
 - B.4.3. Discursos orals en situacions comunicatives de caràcter formal
 - B.4.4. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició
 - B.4.5. Planificació, producció i revisió de textos orals i multimodals
 - B.4.6. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Deliberació oral argumentada
 - B.4.7. Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal
 - B.4.8. Estratègies d'escolta activa, assertivitat i resolució dialogada dels conflictes, tenint en compte la perspectiva de gènere
 - B.4.9. Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal

- B.4.10. Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
- B.5. Comprensió escrita (Competències específiques associades: C3, C6 i C7)
 - B.5.1. Estratègies de comprensió abans de la lectura: coneixements previs, objectius de lectura, hipòtesi a través d'informació paratextual, tipologia, gènere i estructura del text
 - B.5.2. Estratègies de comprensió durant la lectura: coherència interna del text, inferències, sentits figurats i significats no explícits
 - B.5.3. Estratègies de comprensió després de la lectura: tema tesi, idea principal, arguments, intenció de l'autor i organització del contingut
 - B.5.4. Valoració de la forma i el contingut del text
- B.6. Expressió escrita i multimodal (Competències específiques associades: C5, C6 i C7)
 - B.6.1. Estratègies del procés d'escriptura i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció
 - B.6.2. Aplicació de les normes ortogràfiques i gramaticals. Propietat lèxica
 - B.6.3. Presentació cuidada de les produccions escrites
 - B.6.4. Elements gràfics i paratextuals
 - B.6.5. Interaccions escrites en situacions comunicatives de caràcter formal i informal

SABERS BÀSICS

BLOC 3. LECTURA I LITERATURA (C)

- C1. Hàbit lector (Competència específica associada: CE8)
 - C.1.1. Identitat lectora: selecció d'obres variades i lectura autònoma, consciència i verbalització dels propis gustos
 - C.1.2. Identitat lectora: valoració crítica dels textos i sobre la pròpia pràctica de lectura
 - C.1.3. Expressió de l'experiència lectora i de diferents formes d'apropiació i recreació dels textos llegits
 - C.1.4. Ús de la biblioteca escolar i pública. Circuit literari i lector. Participació en actes culturals
 - C.1.5. Estratègies per a la recomanació de les lectures
- C2. Literatura (Competència específica associada: CE9)
(Educació literària)
 - C.2.1. Obres rellevants del patrimoni literari nacional i universal i de la literatura actual inscrites en itineraris temàtics o de gènere, que incloguen la presència d'autores i autors.
 - C.2.2. Estratègies de construcció compartida de la interpretació de les obres. Converses literàries
 - C.2.3. Lectura i comprensió de textos literaris: estructura, aspectes formals, recursos estilístics i retòrics
 - C.2.4. Estratègies d'utilització d'informació sociohistòrica, cultural i artística bàsica per a construir la interpretació de les obres literàries
 - C.2.5. Relació i comparació dels textos llegits amb altres textos, orals, escrits o multimodals, i manifestacions artístiques i culturals, i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges. Elements de continuïtat i ruptura.

C.2.6. Estratègies per a interpretar obres i fragments literaris atesos els valors culturals, ètics i estètics presents en els textos. Lectura amb perspectiva de gènere.

C.2.7. Lectura expressiva, dramatització i recitació dels textos atesos els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats

C.2.8. Planificació i creació de textos a partir de l'apropriació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació)

Elements transversals (agrupats)

Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita

Com s'ha plantejat al llarg d'aquesta programació aquest element és l'essència de la matèria programada, donat el seu caràcter instrumental per a l'adquisició d'aqueixa competència lingüística en la resta d'àrees de coneixement. El foment de la lectura es realitzarà des de la lectura funcional, comprensiva i crítica de textos continus i discontinus, fonamentalment extrets de l'àmbit acadèmic i dels mitjans de comunicació i la lectura d'obres pròximes a l'estudiant i dels clàssics.

Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació

El projecte Ítaca ofereix infinitat de continguts de caràcter multimèdia, que faciliten la familiarització de l'alumnat amb les eines digitals. D'altra banda, al llarg de les diferents unitats didàctiques s'incorpora la consulta de pàgines i recursos web que serveixen com a complement o que són el suport de continguts abordats en la unitat. A més, al llarg de les diferents unitats, s'ofereixen pautes per a navegar per les xarxes de manera segura, promovent la responsabilitat en aquest àmbit, l'esperit crític, la cerca efectiva i fiable de continguts digitals, etc. Així mateix, es té molt en compte l'alfabetització digital, brindant a l'alumnat l'oportunitat de familiaritzar-se amb les diferents eines i aplicacions digitals que pot emprar en la seua vida acadèmica, personal i, en un futur, laboral.

Emprenedoria

El projecte de Llengua i Literatura de 3r d'ESO afavoreix el treball col·laboratiu i la cerca de recursos que ensenyen a l'alumnat a superar tasques i obstacles i afavorisquen sabers pràctics. D'altra banda, es proposen en les finestres per a ampliar enllaços a pàgines web a les quals l'alumnat pot accedir de manera voluntària per a aprofundir en continguts que siguin del seu interès, fomentant així la iniciativa personal.

Educació cívica i constitucional

Al llarg de totes les unitats es proposen lectures, infografies, vídeos, cançons i imatges que provoquen el debat en classe sobre els valors democràtics en els quals s'assentisca la convivència i el respecte a l'altre en la nostra societat, així com al medi ambient. Es reflexiona sobre aspectes com les conductes que provoquen la discriminació lingüística, la necessitat de practicar hàbits de consum responsable, el respecte al medi ambient, les desigualtats socials (pobresa, diferents oportunitats d'accés a l'educació de qualitat, per qüestions de sexe o racials), etc. Tots aquests aspectes queden emmarcats dins dels anomenats Reptes del segle xxi.

7. ORGANITZACIÓ D'UNITATS DIDÀCTIQUES I TEMPORALITZACIÓ

El llibre de text de Llengua i literatura de 3r, presenta nou unitats didàctiques.

Cada unitat recull continguts dels quatre blocs establits per la legislació vigent, de manera seqüenciada.

La temporalització que proposem és la següent:

PRIMERA AVALUACIÓ

UNITAT 1. En primera persona

UNITAT 2. A ciència certa

UNITAT 3. Dir la meua

SEGONA AVALUACIÓ

UNITAT 4. Síntesi plena de seny

UNITAT 5. Com un llibre obert

UNITAT 6. En peu de guerra

TERCERA AVALUACIÓ

UNITAT 7. Manual del bon enamorat

UNITAT 8. Tradició participativa

UNITAT 9. Opinions satíriques

Es recomana desenvolupar cada unitat al llarg de, aproximadament, 12 sessions, en les quals es presentaran (o repassaran) continguts i destreses necessàries per a tots els aspectes de la matèria i de manera, com ja hem dit, més universal.

Aquesta temporalització depèn de les característiques de cada grup i de les necessitats de reforç de determinats continguts. Hem deixat unes sessions lliures que han de dedicar-se a atendre situacions com a exàmens, realització de projectes... o per a dedicar més temps de l'establitzat a continguts que així ho requerisquen. En certes seccions es pot posar en pràctica el flipped classroom, permetent així emprar menys temps de classe que amb un model d'ensenyament-aprenentatge més tradicional i enriquant l'aprenentatge i dotant l'alumnat d'autonomia a l'hora d'aprendre (aprendre a aprendre).

8. METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA. RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS

Segons dictamina el Reial decret 217/2022 i el Decret 107/2022, la metodologia en Educació Secundària ha de basar-se en el reconeixement de l'alumne/a com a agent del seu propi aprenentatge. Per a això, es fan necessàries propostes pedagògiques que partisquen dels centres d'interès de l'alumnat i li permeten construir el seu propi coneixement amb autonomia i creativitat, a partir del seu aprenentatge i experiències.

Les línies metodològiques que hem tingut en compte per a aquest projecte tenen la finalitat d'afavorir la implicació de l'alumnat en el seu propi aprenentatge, estimular la superació individual, el desenvolupament de totes les seues potencialitats, fomentar el seu autoconcepte i la seua autoconfiança, els processos d'aprenentatge autònom, així

com promoure hàbits de col·laboració i de treball en equip. Com s'indica en els textos legals citats, aquesta programació inclou activitats que estimulen l'interés i l'hàbit de la lectura, la pràctica de l'expressió escrita, la capacitat d'expressar-se correctament en públic, l'escolta activa, la indagació i l'anàlisi d'informació de manera crítica, entre altres. Al llarg de les unitats didàctiques que componen aquest projecte s'inclouen continguts i eines que permeten que l'alumne/a pose en funcionament diverses destreses, connecte amb aprenentatges previs i amb la seua pròpia experiència, resolga reptes de manera creativa i significativa i s'exercite en la resposta adequada davant els reptes del segle xxi. Així mateix, s'afavorirà el maneig de les eines relacionades amb les noves tecnologies, tan essencials en l'actualitat. S'inclouen nombroses activitats a partir de les quals poden generar-se situacions d'aprenentatge (en l'Annex I s'ha programat una situació d'aprenentatge a partir del projecte inclòs ja en la unitat 1, i que s'anirà desenvolupant al llarg del curs amb diferents tasques relacionades, que poden servir com a model).

El projecte que proposem en aquest llibre és una eina útil ja que integra elements curriculars de diferents matèries mitjançant tasques que porten a la resolució de problemes de manera creativa i cooperativa, reforçant l'autoestima, l'autonomia, la reflexió crítica i la responsabilitat. Amb aquesta eina s'aconsegueix que l'alumnat connecte i aplique allò après en contextos pròxims a la vida real, la qual cosa permet aprendre a aprendre.

En el Centre Virtual, s'ofereixen activitats autocorregibles i altres descargables que permeten a l'alumne/a aprofundir en el seu aprenentatge i avaluar la progressió d'aquest. No es tracta de sumar més tasques sinó de procurar que, de manera autònoma i sense la presència del docent, l'alumnat pugui reforçar o ampliar aquells aspectes que considere oportuns, en definitiva, potenciar la seua autonomia en l'aprenentatge el que permet educar la seua iniciativa i esperit autònom i emprenedor.

Es tindran també en compte els recursos materials amb què compta el centre per a desenvolupar la docència (ordinadors per alumne/a a les aules, canó, pissarra digital, biblioteca, biblioteca d'aula, sala d'actes, aula d'audiovisuals...), que ajuden a la planificació docent.

9. AVALUACIÓ

L'avaluació en Educació Secundària Obligatòria, a més de tindre un caràcter objectiu, criterial, continu i formatiu ha de ser també integradora i diferenciada, segons el que s'estableix en el Reial decret 217/2022. L'avaluació contínua té en compte el progrés de l'alumnat i ha de servir per a detectar les dificultats que es presenten, esbrinar les seues causes i adoptar amb l'alumnat les mesures de reforç que garantisquen l'adquisició de les competències per a continuar adequadament el seu procés d'aprenentatge.

Es fa imprescindible una actitud per part de l'alumne/a d'implicació en el procés d'aprenentatge mitjançant la realització de les activitats proposades, la reflexió sobre

els coneixements adquirits i la presa de mesures davant les dificultats evidenciades en el desenvolupament de cada activitat, tasca o projecte. Requereix també la seua implicació en l'exercici de proves orals i escrites, que permeten sistematitzar els coneixements adquirits. El grau de correcció del treball realitzat a l'aula, de les tasques individuals i grupals i del treball autònom permetrà al professor/a comprovar i avaluar l'adquisició dels objectius programats i les dificultats evidenciades. La superació d'aquests objectius i dificultats permetrà l'avaluació positiva final de l'alumne/a i la promoció d'aquest.

En l'avaluació de l'alumnat, el professorat haurà d'emprar un variat ventall d'instruments d'avaluació per a garantir l'objectivitat, com poden ser l'observació diària del treball realitzat per l'alumne/a, proves escrites i orals, rúbriques per a avaluar aspectes com la comprensió oral/escrita, fluïdesa en les exposicions orals, correcció en les produccions escrites, qualitat de treballs monogràfics, capacitat de treball en equip, grau d'autonomia en l'ús de fonts digitals d'informació, etc.

L'alumnat que presenta necessitats educatives especials es troba definit en l'article 73 de la Llei orgànica 2/2006. La identificació i valoració d'aquest alumnat i les mesures adoptables seran les previstes en els articles 74 i 75 de la citada Llei orgànica, així com en l'article 35 del Decret 107/2022. Es consideren mesures ordinàries les adaptacions quant a metodologia didàctica, activitats de reforç o d'aprofundiment i activitats de repàs o reforç per a l'alumnat que promociona amb matèries pendents. El projecte per a 3r d'ESO inclou en Blinklearning, una bateria d'activitats extra graduades en dificultat, distingint-se activitats de reforç i activitats d'ampliació, amb les quals es podrà atendre els diferents ritmes d'aprenentatge presents a l'aula. Amb la mateixa finalitat, s'inclouen, per al professorat, dues proves escrites per a avaluar els sabers i competències abordats en cada unitat, amb diferent grau d'exigència (prova estàndard i prova adaptada). Tots aquests recursos poden emprar-se per a dur a terme una avaluació objectiva i diferenciada de l'alumnat.

El treball col·laboratiu és una eina eficaç per a la integració en el grup i en el grup classe d'alumnes amb dificultats d'aprenentatge, perquè aquest pot assumir tasques en funció de les seues capacitats i aprendre al costat dels altres, per la qual cosa ha d'emprar-se sempre que siga possible.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.

Per valorar els continguts de l'assignatura es tindrà en compte les capacitats individuals de cadascuna de les persones que conformen el grup. En l'avaluació es valorarà el treball diari de l'alumne/a, la seua progressió al llarg del curs i el grau d'assoliment dels continguts de manera que es pondera el valor de cada avaluació segons la millora, constància i esforç personal individual.

Proves	
Projecte final de trimestre	Es treballarà l'oral i l'escrit i la lectura.
Quadern de treball	S'elaborarà un quadern de treball que done compte de l'interès i el treball diari a l'aula.
Lectura	Puntuarà fins al 10% de la nota de l'avaluació.
Altres	Lectures extra, participació a les activitats programades pel Departament de Valencià, etc.

-La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua.

Les lectures del curs seran:

Silvestre Vilaplana. *Les urpes del diable*. Ed. Marfil

Pasqual Alapont. *L'infern de Marta*. Ed. Bromera

Fani Grande. *Jo soc així i això no és un problema*. Ed. Vincle

COMPETÈNCIA CLAU	PES		
Lingüística	60%	Comunicació oral	20%
		Comunicació escrita	20%
		Coneixements de la llengua	60%
Aprendre a aprendre	10% (elabora el quadern de treball, fa les tasques diàries...)		
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor	10% (realitza, amb creativitat, projectes de treball individuals i en equips cooperatius)		
Social i Ciutadana	10% (participació i respecte a l'aula amb companys i professorat)		
Consciència i expressió cultural	10% (realitza lectures d'obres literàries i treballs a proposta del professorat)		

Les faltes ortogràfiques, sintàctiques, lèxiques i/o gramaticals poden abaixar fins a 2 punts (sobre 10) la nota de les proves o de les produccions escrites. Cada falta descomptarà 0'05. Les faltes repetides només descomptaran una vegada.

La competència en comunicació lingüística s'avalua mitjançant les diferents proves escrites, les exposicions orals i els treballs escrits

La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua:

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

10. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ASSOLIMENT

El Reial decret 217/2022 en l'article 15.8 estableix que els professors avaluaran tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos d'ensenyament i la seua pròpia pràctica docent, per al que establiran indicadors d'assoliment en les programacions didàctiques.

Els processos d'avaluació tenen per objecte tant els aprenentatges de l'alumnat com els processos mateixos d'ensenyament. Per a això, serà necessari contrastar la informació subministrada per l'avaluació contínua dels alumnes amb les intencions educatives que es pretenen i amb el pla d'acció per a dur-les a terme. S'avalua, per tant, la programació del procés d'ensenyament i la intervenció del professor com a conductor d'aquest procés, els recursos utilitzats, els espais, els temps previstos, els criteris i instruments d'avaluació, la coordinació amb altres àrees... És a dir, s'avalua tot allò que se circumscriu a l'àmbit del procés d'ensenyament-aprenentatge. L'avaluació del procés d'ensenyament permet també detectar necessitats de recursos humans i materials, de formació, infraestructura, etc. i racionalitzar tant l'ús intern d'aquests recursos com les demandes dirigides a l'Administració perquè els facilite en funció de les necessitats i les possibilitats.

S'avaluarà també:

- La coordinació amb l'equip docent.
- La comunicació amb les famílies.
- La pràctica docent en el context del Centre. Aquesta avaluació es realitzarà després de cadascuna de les avaluacions programades en el Centre. Es revisaran també els diferents plans en els quals intervé el Departament (lingüístic, lector, de millora, etc.).

AVALUACIÓ DEL GRUP

Conec la situació personal dels alumnes del grup que pot influir en el seu aprenentatge (informes de salut, situació familiar...).

Els grups de treball confeccionats respecten la diversitat de l'aula i la integren en les seues pràctiques.

La distribució dels alumnes/as a l'aula és adequada.

Es té en compte a l'hora de programar tasques a l'alumnat que s'allunya dels resultats de la mitjana de l'aula.

S'estableix contacte amb les famílies amb periodicitat.

Es tenen en compte els acords de l'equip docent.

AVALUACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ

La temporalització establida és adequada.

La selecció de continguts i activitats és pertinent.

Les activitats programades són variades, individuals, en grup, orals, amb recursos TIC, desenvolupament de projectes, exposicions dels alumnes/as...

Els materials emprats són adequats i suficients.

S'han programat i realitzat activitats complementàries a la programació.

El nivell de coordinació amb els companys de nivell és satisfactori i productiu.

AVALUACIÓ RECURSOS

Els recursos digitals de l'aula permeten el treball amb TIC

L'alumnat disposa d'accés a les TIC fora del centre

La proposta de lectures és apropiada

Es compta amb biblioteca d'aula, centre, municipal

AVALUACIÓ DELS PROCEDIMENTS D'AVALUACIÓ

L'alumnat coneix els criteris, instruments i calendari d'avaluació.

S'han utilitzat diferents instruments i registres d'avaluació.

Els indicadors del perfil d'eixida han vertebrat l'avaluació.

S'han integrat les diferents competències en l'avaluació.

Hi ha correlació entre els continguts treballats a l'aula i les proves i activitats dissenyades per a la seua avaluació.

S'han previst activitats, proves, que permeten superar els resultats negatius.

SITUACIONS D'APRENTATGE

Les situacions d'aprenentatge són una resposta metodològica al procés d'ensenyament-aprenentatge que reconeixen als alumnes i alumnes com a agents del seu propi aprenentatge.

Es dissenyaran partint d'experiències prèvies de l'alumnat, hauran d'estar perfectament contextualitzades i tindre en compte les capacitats, interessos, necessitats i diferents maneres de comprendre la realitat de l'etapa, afavoriran la transferència dels aprenentatges adquirits a la resolució d'un problema de la realitat quotidiana de l'alumnat.

Les situacions d'aprenentatge plantejaran de manera clara un repte els objectius del qual hauran d'estar ben definits, així com els sabers que serà necessari mobilitzar per a la seua resolució. Així mateix, ha de facilitar-se la interacció entre l'alumnat, de manera que assumisca responsabilitats individuals i treballes en equip, desenvolupant una actitud de cooperació i diàleg en la resolució de possibles conflictes que pogueren sorgir.

El llibre de Llengua valenciana i literatura per a 3r d'ESO inclou al llarg de les nou unitats diverses activitats i tasques que poden emprar-se per part del professorat per a desenvolupar situacions d'aprenentatge senzilles, en relació amb les competències específiques i els descriptors operatius que s'estan treballant en cada unitat. En cada unitat es plantegen activitats grupals planificades basades en metodologies col·laboratives, d'investigació i sobre temes relacionats amb aspectes socioculturals actuals: espais de navegació segura en la xarxa, presència de la dona en la literatura, el llenguatge de les xarxes socials, l'escriptura creativa, el valor lúdic del llenguatge, la dramatització de situacions quotidianes, etc. Exemples de tot açò els trobem al llarg de totes les unitats didàctiques.

A més d'això, conscients que és un mètode que cada vegada compta amb més acceptació entre els docents, en el llibre s'inclouen diversos projectes que desenvolupen situacions d'aprenentatge concretes (una per trimestre), la programació del qual desglossem a continuació

Projecte 3r d'ESO: VIES LITERÀRIES

- Treball grupal (4/5 persones)

*Repartiment de papers: coordinador, redacció, grup de recerca dels carrers, podrien (fer açò tots els membres), grup de recerca a la xarxa de la informació, part artística (passar la informació a cartolines i altres suports, com una presentació digital/TIC...)

Tasca 1: recerca de noms d'autors/es en carrers del teu poble. (1ª Avaluació)

1.- Recerca dels carrers i ubicació en un mapa de la població (tasca interdisciplinària).

2.- Aprofundiment (biografia i bibliografia).

-Bateria de preguntes:

- 1) D'on són els autors?
- 2) Quin gènere literari conreen?
- 3) Quin/s gènere/s narratius conreen (terror, sentimental, aventures, fantàstic...)?
- 3) De quina època són (segle)?
- 4) Pertanyen a algun moviment literari concret?
- 5) Què predominen, els noms de d'autors o d'autores?
- 6) Trobes a faltar el nom d'algun autor/aque t'agradaria que donara nom a algun carrer de la teua localitat? Quin autor/a seria? Per què li posaries el seu nom al carrer (per

què el destacaries)?

Tasca 2: distribució geogràfica dels autors i autores. (2ª Avaluació)

1.- Mapa conceptual on ubicar els autors i autores en el seu lloc de naixement.

+ Destacar algun autor més que siga pròxim al seu territori (comunitat, si es tracta d'un/a autor/a local i país, si és un/a autor/a estranger/a).

+ Comenta elements culturals a destacar d'eixe territori (costums, gastronomia...).

+ Destaca una obra de cada autor/a i un personatge emblemàtic dins eixe llibre (i el motiu, objectiu i subjectiu que t'ha fet triar-lo).

+ Què predominen a les obres, els protagonistes masculins o femenins? Penses que és casual o què té un rerefons social o personal per part de l'autor?

Tasca 3: literatura que sona. (3ª Avaluació)

1.- Investigació: Creen una enquesta per a comprovar si la gent coneix alguns dels autors o autores que donen nom als carrers del poble.

+ De què els sonen? Saben que són escriptors o coneixen versions de pel·lícules?

+ Coneixen a més homes o dones?

+ Quins autors o autores agraden més?

2.- Presentació TIC dels resultats de l'enquesta i recollida de fragments dels autors o obres que més recorda la gent enquestada.

PROGRAMACIÓ 3r PDC

Introducció

a) Justificació de la programació

La programació que es desenvoluparà d'ara en avant està concebuda com la representació escrita dels principis que guiaran la pràctica docent durant el curs 2022-23. No obstant això, cal dir que es concep no com una eina rígida i inamovible sinó com una cosa flexible i adaptable segons les circumstàncies i imprevistos que puguin sorgir al llarg del curs.

Per al seu desenvolupament s'han tingut en compte els següents documents normatius:

- La Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre, (LOMLOE) per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, d'Educació (LOE),
- L'article 4 del Reial Decret 243/2022, de 5 d'abril, pel qual s'estableixen l'ordenació i els ensenyaments mínim del Batxillerat
- L'article 4 del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat
- Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual s'estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana. [DOGV, 30.04.2018, núm. 8284, p. 16775-16815].
- Decret 104/2018 de 27 de juny del Consell pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (2018/7822).
- Ordre 20/2019 del 30 d'abril que regula la inclusió.

b) Contextualització

La present programació es dirigeix a tercer de PDC de l'IES de Puçol durant el curs 2021-22. Es tracta d'un centre d'educació secundària que compta amb aproximadament 900 alumnes entre l'ESO, el batxillerat i el cicle superior d'Educació Infantil.

El claustre de professors està compost per un total de 105 professors i professores. Durant el curs es duen a terme diferents programes que afecten un gran nombre de professorat del centre que, de manera voluntària, participa en ells amb la finalitat de millorar la qualitat educativa.

El grup de tercer de PDC està compost per un total de 16 alumnes. Es tracta d'un grup nombrós per a ser un programa especial i respon al tercer nivell de concreció curricular tal com s'estableix en el Decret 104/2018 de 27 de juny del Consell pel

qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (2018/7822).

Les mesures del tercer nivell es determinen en el pla d'atenció a la diversitat, el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seua concreció en el pla d'actuació per a la millora.

S'entén que el perfil d'alumnes que conformen aquest programa té una certa homogeneïtat, és a dir, són alumnes que ja han repetit algun curs, o bé el curs passat en tercer de l'ESO, o van repetir segon de l'ESO i per això provenen de segon de PMAR o de tercers ordinaris. A tots ells s'adapta el currículum tal com s'entén en aquest tercer nivell de concreció curricular.

CONSIDERACIONS INICIALS

El grup està compost per 16 discents. Si aconseguixen els objectius mínims de 3r PDC superaran automàticament els continguts de socials, valencià o castellà de cursos anteriors i no es hauran de presentar-se als exàmens de pendants d'abril,

Per les peculiaritats del grup, el repte fonamental del professorat és intentar que l'alumnat estiga motivat i siga conscient de l'oportunitat que se'ls ofereix, en donar-los la possibilitat d'obtindre el Graduat Escolar superant aquest programa de 2 anys.

Pedagògicament, es requereix un material i recursos variats. Encara que utilitzarem llibres de text, útils per a planificar tasques, és cert que ens auxiliarem de materials complementaris:

1. Audicions: contes, poemes, cançons.
2. Lectures a l'aula i comprensió lectora.
3. Material informàtic dissenyat pel professor.
4. Documentals i pel·lícules d'interés divers: suport tutorial i informatiu.

També utilitzarem diferents espais per a impartir la docència: la classe, l'aula d'informàtica i fins i tot visitarem alguna escola (l'Escola d'Hostaleria de la localitat perquè tinguen alguna pràctica d'Orientació Laboral).

Objectius

Pretenem que els nostres alumnes adquirisquen les competències lingüístiques i comunicatives necessàries en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana. Per això, recorrerem a la importància de la lectura que desenvoluparem durant el curs en el nostre Pla Lector i potenciarem l'escriptura diàriament, en treballs que realitzaran o en les activitats quotidianes.

En l'àmbit de les Ciències Socials pretenem que l'alumne siga un ciutadà crític i compromés amb el seu entorn i el seu temps. Precisament, els temes que

abordarem tenen relació amb la política, l'economia, la globalització i temes de gran actualitat i pragmatisme.

2.1. Objectius d'etapa vinculats amb l'àrea.

- a) Assumir responsablement els seus deures, conèixer i exercir els seus drets, practicar la tolerància i el respecte als altres, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg afermant els drets humans i la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes com a valors comuns d'una societat plural i, finalment, preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Desenvolupar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç de les tasques de l'aprenentatge i com a mitjà de desenvolupament personal.
- c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar la discriminació de les persones per raó de sexe i de gènere o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Rebutjar els estereotips que suposen discriminació entre homes i dones, així com qualsevol manifestació de violència contra la dona.
- d) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, i també rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes, els comportaments racistes i/o xenòfobs, i, finalment, resoldre correctament mitjançant el diàleg els conflictes.
- e) Desenvolupar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per adquirir nous coneixements i desenvolupar el sentit crític. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies especialment les de la informació i la comunicació.
- g) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en u mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- h) Comprendre i expressar amb correcció, oralment i per escrit, tant en castellà com en valencià, textos i missatges complexos, i iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
- i) Comprendre i expressar-se en una o dues llengües estrangeres de manera apropiada.
- j) Conèixer, valorar i respectar els aspectes bàsics de la cultura i la història pròpies i dels altres, així com el patrimoni artístic i cultural.
- l) Apreciar la creació artística i comprendre el llenguatge de les diferents manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.

Contribució de la matèria a l'adquisició de competències bàsiques.

- a. Es facilita el desenvolupament de la competència social i ciutadana, la competència emocional, l'autonomia i l'esperit emprenedor. Aprendre a aprendre.
- b. La competència estètica i literària en la lectura i anàlisi de les lectures i altres obres literàries seleccionades.
- c. Competència comunicativa oral i escrita en la lectura, escriptura i exposicions orals.
- d. Competència en la cerca i tractament de la informació a partir de les activitats que es proposen.
- e. Competència plurilingüe i intercultural que té com a objecte l'estudi d'obres i autors de les dues llengües de la Comunitat Valenciana.
- f. Competència digital es posarà en pràctica mitjançant treballs de documentació, i també per mitjà del Pla Lector.

Continguts (i la seua relació amb els criteris d'avaluació i les competències clau)

Continguts	Criteris d'avaluació	Competències clau
Bloc 1. Escoltar i parlar (Valencià i Castellà)		
Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari. Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques. Assumpció de diferents rols en equips de treball. Valoració de la conversa com a eina de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres. Creació del pensament de perspectiva. Foment de la solidaritat, tolerància i del respecte i l'amabilitat.	BL1.1. Participar activa i respectuosament en intercanvis comunicatius reals o dramatitzats de l'àmbit acadèmic i social sobre temes de l'actualitat pròxims als interessos de l'alumnat, aportant arguments raonats per a defensar les pròpies opinions de manera clara i ordenada, parant atenció a la pronunciació i a la gestualitat, utilitzant el registre formal, les normes	*CCLI *CAA CSC

	el currículum i l'actualitat, especialment de tipologia textual expositiva i argumentativa, utilitzant les estratègies d'expressió oral i els elements no verbals adequats a la situació comunicativa i a l'objectiu proposat, aplicant les propietats textuais i la riquesa lèxica, per a practicar aprenentatges lingüístic i estructurar el pensament.	*SIEE
Bloc 2. Llegir i escriure (Valencià i Castellà)		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competència clau
Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius (memòries, fragments narratius en un blog, etc.), descriptius (descripcions en teatre i poesia), instructius (gramàtiques normatives, etc.), expositius (textos divulgatius, articles d'enciclopèdia, etc.) i argumentatius (textos breus d'opinió, fullets publicitaris, etc.). Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora. Abans de la lectura: establir els objectius de la lectura; activar els coneixements previs; formular hipòtesi sobre el contingut a través de la informació *paratextual (títol, subtítols, il·lustracions, paraules destacades,	BL2.1. Interpretar textos escrits en suports diversos, de l'àmbit personal, acadèmic i social, de tipologies diverses (narratius, descriptius, instructius i, especialment, expositius de manera autònoma i argumentatius amb ajuda del professorat i dels companys), a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per	*CCLI *CAA CSC *CCLI *CAA

(comentaris en blogs i altres llocs interactius en línia, valoracions dels llibres llegits, etc.), amb adequació, coherència, cohesió i correcció, d'acord amb les característiques pròpies dels gèneres. Ús d'estratègies d'escriptura, com a part del procés de producció escrita, amb la supervisió del professorat: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure. Creació de textos escrits de diferent tipologia, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promoguen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics, recursos del llenguatge no verbal (gràfics, etc.) i utilitzant eines digitals d'edició i presentació de manera reflexiva i dialogada. Ús d'estratègies de planificació, com a part del procés d'escriptura: expressar com es vol que siga el text; generar idees i informacions (pròpies i de fonts documentals), ordenar la informació en paràgrafs amb tècniques diverses (mapes conceptuals, etc.), fer plans d'escriptura de forma guiada. Ús de tècniques de selecció, organització i revisió del lèxic nou. Ús de processadors de textos en l'escriptura: format de paràgraf; encapçalament, peu, notes, numeració; inserció de gràfiques, etc. Avaluació de les produccions pròpies o alienes, com a part del procés	argumentatius, utilitzant mapes conceptuals i resums, seleccionant les informacions essencials, generalitzant informacions relacionades i elaborant un text coherent i cohesionat que no reproduïska literalment parts del text original ni incloga interpretacions personals, per a usar la informació amb finalitats diverses segons la situació de comunicació. BL2.5. Realitzar amb creativitat tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, de manera reflexiva i dialogada, sobre temes motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'un projecte de treball, per a obtindre un producte final original de caràcter expositiu o argumentatiu, contrastant les fonts d'informació, detallant les referències bibliogràfiques, fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-ho a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final; i comunicar	
---	---	--

d'escriptura, amb la supervisió del professorat, comparant el resultat amb el pla original, jutjant si el text respon a l'objectiu d'escriptura i analitzant l'adequació, coherència i cohesió, amb la finalitat de millorar.	de manera personal els resultats obtinguts. BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científic i culturals, del nivell educatiu, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; crear continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori; i col·laborar i comunicar-se amb uns altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de manera segura i responsable. BL2.7. Realitzar amb supervisió de manera eficaç tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient es les seues fortaleces i febleses, mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament i actuar amb flexibilitat buscant amb supervisió solucions alternatives	
--	--	--

Bloc 3. Coneixement de la llengua (Castellà i Valencià)

Identificació dels grups de paraules i dels seus tipus, i també de les relacions morfosintàctiques entre els elements que conformen el sintagma nominal, l'adjectival, el preposicional i l'adverbial. Identificació i anàlisi morfosintàctica del subjecte. El subjecte omés i el subjecte múltiple. Absència del subjecte. Identificació del predicat (nominal i verbal) i dels complements del verb: atribut i dels modificadors oracionals. Classificació de l'oració simple segons la naturalesa del predicat (oracions atributives i predicatives – impersonals-) i segons l'actitud del parlant (modalitats oracionals). Anàlisi de la coherència textual: parts temàtiques constitutives de textos, expositius i instructius fonamentalment, i progressió temàtica; identificació d'idees principals i secundàries; resum i organització del contingut; en funció de la intenció comunicativa. El plurilingüisme i la realitat plurilingüe d'Europa. Identificació de les llengües europees, dels seus trets característics i de la seua distribució geogràfica. Introducció del Portafoli Europeu de Llengües. Ús d'adjectius determinatius i pronomes interrogatius i exclamatius.	BL3.1. Identificar i classificar les diferents categories gramaticals que componen un text, establint la concordança gramatical entre elles; analitzar-les morfològicament, reconeixent el paper gramatical i semàntic que exerceixen en el discurs; i utilitzar-les correctament en la comprensió i creació de textos instructius i expositius. BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu. BL3.3. Identificar els diferents procediments de creació del lèxic, propis del nivell educatiu, distingint entre els morfològics i els préstecs d'altres llengües, per a enriquir el vocabulari. BL3.4. Explicar el canvi semàntic que afecta el significat de les paraules i les seues causes, identificant els seus mecanismes (paraules tabú i eufemismes) i el significat de frases fetes i refranys per a diferenciar els usos	*CCLI *CCLI *CAA *CCLI *CAA *CCLI *CAA *CCLI *CAA
--	--	--

El verb (maneres subjuntiu i imperatiu) i tipus (defectius, copulatiu, predicatiu i impersonals). Les locucions adjectives, preposicionals, adverbials, conjuntives. Utilització correcta de contraccions (preposició i article). Reconeixement del plural majestàtic i de modèstia. Accentuació de paraules compostes i d'abreviatures Reconèixer gentilicis d'Europa. El canvi semàntic. Causes i mecanismes (paraules tabú i eufemismes). Ús connotatiu i denotatiu del llenguatge. Les frases fetes i els refranys. Ús d'un llenguatge no discriminatori; en funció dels elements de la situació comunicativa.	connotatiu i denotatiu del llenguatge. BL3.5. Identificar subjecte i predicat en l'oració simple, i també els complements del verb adequats al nivell educatiu, mitjançant l'anàlisi	
Bloc 3. Coneixement de la llengua (Valencià)		
La síl·laba. Diftongs i hiats. Vocalisme àton i tònic. Accentuació i dièresi, ús de l'apòstrofe, el guió i la contracció. La conjugació verbal, verbs regulars i irregulars. Vocabulari de la ciutat, eines i oficis, el centre escolar, malalties; les tecnologies, informació i comunicació; relacions de parentiu, fruites, transport marítim i animals de companyia.	BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.	*CCLI *CAA

Bloc 4. Educació literària (Valencià i Castellà)		
Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes al nivell educatiu, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal. Selecció de lectures de manera autònoma o a proposta del professorat, de la biblioteca o d'altres àmbits (intercanvi, préstecs, compra, consulta en línia, etc.) Creació d'un portafoli de lectura. Pràctica de diversos tipus de lectura (guiada, lliure, silenciosa, en veu alta) de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. Dramatització de textos literaris adaptats i adequats al nivell educatiu. Anàlisi de les característiques expressives dels textos teatrals, relacionant-los amb el cinema, la ràdio i la televisió. Aplicació de tècniques teatrals i de lectura expressiva en veu alta i en dramatitzacions. Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada. Foment de l'hàbit lector, mitjançant la participació en iniciatives que impulsen la realització de lectures amenes (club de lectors,	BL4.1 Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professorat, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions de textos adequats al nivell educatiu, aplicant, de manera guiada, tècniques expressives i teatrals. BL4.2 Elaborar un portafoli, amb una selecció de documents i creacions realitzats a partir de lectures, literàries i no literàries, pròximes als interessos de l'alumnat, de manera reflexiva i crítica. BL4.3 Exposar, en suports diversos, orals i escrits, amb la supervisió del professorat, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals en creacions de diferent naturalesa. BL4.4 Analitzar, amb la supervisió del professorat, un corpus de textos literaris, seleccionats entorn d'un tema o tòpic comú, com a manera	*CCLI *SIEE *CEC *CCLI *SIEE *CEC *CCLI *CAA *SIEE *CEC *CCLI *CAA *CEC *SIEE

ciberlectures, tertúlies literàries, pla lector del centre, etc.) Connexió entre la literatura i la resta d'arts (música, pintura, cinema, etc.) relacionant obres, personatges i temes universals: les edats de l'home, els mons imaginaris, projeccions del futur, elogi de l'amistat. Pervivència i evolució de personatges-tipus, temes i formes a partir de la comparació d'obres de tota la història de la cultura. Interpretació del sentiment humà implícit en les obres comparades. Introducció a la literatura a partir de els textos d'autoria masculina i femenina. Tractament evolutiu de temes i tòpics en una selecció de textos significatius. Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa i en vers. La narració en prosa i en vers. Elements de les narracions. La lírica i els recursos mètrics en vers. El teatre en prosa i en vers.	d'aproximació a la literatura, identificant els trets essencials de l'època i les característiques del gènere i realitzant un comentari de forma i contingut per a expressar raonadament les conclusions extretes, mitjançant la formulació de judicis personals.	
--	--	--

Continguts de Geografia i Història i la seua relació amb els criteris d'avaluació i les competències clau

Continguts	Criteris d'avaluació	Competències clau
Bloc 1: Continguts comuns a l'aprenentatge de Geografia i Història.		

[illegible]

Imaginació i creativitat. Autoconeixement. Valoració de fortaleces i febleses. Autoconcepte positiu. proactivitat. Autoregulació d'emocions, control de l'ansietat i incertesa i capacitat d'automotivació. Resiliència, superar obstacles i fracassos. Perseverança, flexibilitat .Procés estructurat de presa de decisions. Estratègies de pensament: pensament alternatiu, causal i conseqüencial, mitjans-fi, de perspectiva i alternatiu. Sentit crític i de la responsabilitat.	entorns virtuals d'aprenentatge i adoptar un comportament que previnga males pràctiques. BL1.6. Descriure aquells aspectes relatius als coneixements i destreses històriques i geogràfiques que contribueixen al desenvolupament de les competències que es demanden per a continuar en estudis posteriors tant de caràcter acadèmic com professional i relacionar aquestes competències amb les professions on s'usen. BL1.7. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fer costat a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions i utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. BL1.8. Realitzar de manera eficaç tasques o projectes, tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient es les seues fortaleces i febleses, mostrar curiositat i interès durant el seu desenvolupament i actuar	CD *SIEE
--	--	------------------------

	amb flexibilitat buscant solucions alternatives.	CSC *CAA
		*SIEE
Bloc 2. El medi físic		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències Clau
La repercussió dels riscos naturals com a fre del procés de desenvolupament econòmic i social de les zones més vulnerables.	BL2.1. Argumentar com els riscos naturals poden representar un fre en el procés de desenvolupament econòmic i social de les àrees afectades, fent referència als factors físics, a les desigualtats socials i a les limitacions econòmiques i tècniques	*CMCT CSC *SIEE

	dels països menys desenvolupats i realitzar propostes per a millorar la protecció de la població més vulnerable.	
Bloc 3. L'espai humà		
Continguts	Criteris d'avaluació	Competències Clau
Activitats econòmiques i espais geogràfics: Funcionament del sistema econòmic capitalista: principis bàsics, polítiques i agents econòmics; problemes socials i desequilibris territorials derivats d'una economia de mercat segons el nivell de desenvolupament econòmic. Divisió internacional del treball: desigualtats regionals en la producció i consum de béns i serveis. Els sectors econòmics i la formació d'espais geogràfics (agraris, industrials i turístics): elements, funcionament, processos de canvi, transformacions espacials i paisatges característics. Tendències actuals i perspectives de futur. Localització i característiques de les principals zones productores i consumidores de recursos naturals, productes agraris i manufacturats, i de serveis, així com dels focus d'activitat econòmica en la Comunitat Valenciana, a Espanya, a Europa i en el món.	BL3.1. Explicar la localització de les principals zones productores i consumidores de recursos naturals, productes agraris i manufacturats i situar-les en el seu context geopolític considerant diferents escales d'anàlisis i l'ús de mapes temàtics i dades estadístiques. BL3.2. Diferenciar els paisatges representatius dels diversos espais econòmics a partir d'imatges, croquis i plans i descriure la seua distribució en regions de diferent escala considerant factors de tipus ambiental i social. BL3.3. Relacionar les actuacions dels agents socials i polítics sobre l'espai geogràfic amb la necessitat de satisfer les necessitats socials	CSC CSC CSC CSC

Les infraestructures de transports, de les xarxes de comunicació i dels intercanvis comercials i el seu paper en la mundialització de les activitats econòmiques. Problemes socials i desenvolupament humà desigual a Espanya, Europa i el món. El problema del deute extern dels països pobres: repercussions socials i econòmiques. El medi natural com a recurs per al desenvolupament de les diferents activitats econòmiques. Problemes mediambientals: deterioració del medi natural i esgotament dels recursos naturals. Conscienciació de la necessitat de racionalitzar el consum dels recursos naturals i de reduir els efectes nocius de l'activitat econòmica en el mitjà. Mesures correctores i polítiques de conservació i protecció del medi ambient: aprofitament sostenible dels recursos naturals (fonts d'energia i matèries primeres), racionalització de la producció d'aliments i de manufactures i aposta per les fonts d'energia renovables. Organització territorial i espai geogràfic: L'organització política del territori i el traçat de les fronteres. L'organització territorial d'Espanya (model autonòmic) i de la Unió Europea com a processos en construcció. Els sistemes polítics en el món: tipus, funcionament i conflictes. Desequilibris territorials, desigualtats polítiques i socials actuals (gènere, nivell de riquesa, desenvolupament	bàsiques (alimentació, habitatge, desplaçament i oci) i seleccionar exemples de com aqueixos comportaments i interessos tenen conseqüències ambientals i socioeconòmiques en el context d'una economia de mercat, per a comprendre millor els processos econòmics i polítics més significatius. BL3.4. Analitzar la dinàmica i el funcionament d'espais geogràfics de diferent ordre de magnitud i la globalitat de les interconnexions que els configuren i exemplificar-les tenint com a referència l'intercanvi de productes i béns (xarxes de transport) i d'informació (infraestructures de comunicació), el desplaçament de població i la presa de decisions polítiques i econòmiques. BL3.5 Delimitar els desequilibris territorials i la dimensió espacial de les desigualtats socials quant al desenvolupament humà i aplicar aquestes nocions a l'anàlisi de fets de l'actualitat relatats pels mitjans de comunicació	CSC *CAA CSC *SIEE CSC *CAA
--	---	--

humà...) en diferents escales territorials. Les relacions internacionals: aliances, organismes supraestats (OTAN, ONU, etc.) i conflictes polítics. El paper d'Espanya en el món.	considerant el seu possible biaix informatiu. BL3.6. Estimar el grau d'adequació d'algunes polítiques socials, econòmiques o territorials quant a la seua capacitat per a generar conflictes polítics, desigualtats socials i problemes mediambientals, adoptant una actitud crítica i elaborar propostes basades en el respecte als drets humans i el desenvolupament sostenible.	
---	--	--

5. Unitats Didàctiques

Treballar per àmbits implica el compromís de relacionar els continguts de les tres assignatures que el conformen que, en el cas de l'àmbit sociolingüístic, són Geografia, Valencià: Llengua i Literatura i Llengua Castellana.

La distribució dels continguts, d'acord amb la LOMLOE, consta dels següents blocs bàsics:

LLENGUA I LITERATURA (CASTELLÀ I VALENCIÀ)	Bloc 1. Comunicació oral: escoltar i parlar
	Bloc 2. Comunicació escrita: llegir i escriure
	Bloc 3. Coneixement de la llengua
	Bloc 4. Educació literària
GEOGRAFIA i HISTÒRIA	Bloc 1. Continguts comuns a l'aprenentatge de Geografia i Història
	Bloc 2. El medi físic
	Bloc 3. L'espai humà

Els continguts de valencià i de castellà són paral·lels: les etapes històriques i literàries des de l'Edat Mitjana fins al segle XVII, són continguts curriculars bessons, encara que amb autors, moviments i obres diferents. Pel que fa a la llengua, els conceptes gramaticals i ortogràfics que s'han d'estudiar en 3r d'ESO són els mateixos. Per tant, el treball lingüístic que realitzarem a l'àmbit serà paral·lel. Algunes coses les farem en valencià i unes altres en castellà, depenent de les necessitats i dels recursos disponibles. Quan parlem d'algun aspecte en valencià ho farem també en castellà i a la inversa, comparant les dues llengües, les semblances i les diferències, les obres i els autors diversos en cada una de les llengües, etc. Les lectures seran diferents, clar està, aprofundint en els autors, en la cultura, els costums i els fets diferencials de cadascuna de les llengües. **Les classes de l'àrea de castellà les impartirem en castellà, mentre que les de valencià i socials, les impartirem en valencià.**

La matèria de **Llengua castellana** està dividida en 12 unitats i intentarem dedicar cada avaluació a 4 temes.

- Unitat 1 a 4 estudiem la narració (tema, estructura, narrador, personatges, espai, temps, el monòleg i el diàleg), les categories gramaticals, ús del diccionari, estructura de les paraules, la derivació i les regles generals d'accentuació, l'accent diacrític, la b i la *v.
- Unitat 5 a 8 treballarem la descripció, el còmic, el diari personal i el blog. Aprofundirem en l'estudi del verb i els pronoms, les paraules compostes, parasíntesis, sigles i acrònims. També dedicarem un apartat a l'ortografia de la h, g i j.
- Unitat 9 a 12 ens dedicarem a l'estudi dels textos periodístics i textos orals, l'oració simple i l'ortografia de la c i z, x i s, ll i la i, la r i rr.

Les lectures obligatòries són les següents:

- “Polizón a bordo. El secreto de Colón”. Vicente Muñoz Puelles. Anaya
- “La hoja azul”. Andrea Maceiras. Anaya
- “La rama seca del cerezo”. Rafael Salmeron. Anya

L'assignatura de Valencià: llengua i literatura consta de les següents 12 unitats.

- Unitat 1 - 4 consta de les tipologies textuais: text descriptiu, text instructiu. Com és alguna cosa o algú. La recepta, les instruccions i els itineraris. També comprén aspectes gramaticals: la síl·laba, l'accentuació, les consonants, els signes bàsics de puntuació. I finalment, vocabulari: i camps semàntics: ciutat, les malalties, les fruites, eines i oficis.
- Unitat 4 - 8 comprén les tipologies textuais: text narratiu. El conte, el relat, la faula i el mite: També consta d'aspectes gramaticals com: categories gramaticals: noms, adjectius, determinants i pronoms, verbs regular i irregulars. I finalment, vocabulari: i camps semàntics: tecnologia, informació i comunicació.
- Unitats 8 -12 compta amb les tipologies textuais: text periodístic (reportatge, articles d'opinió). La notícia. També inclou aspectes gramaticals com: sintagmes i tipus d'oracions. Finalment, vocabulari: i camps semàntics: el transport marítim, el centre escolar, relacions de parentiu i animals de companyia

Les lectures obligatòries són:

- Estira del fil, Ariadna. Joan Carles Ventura. Tabarca Llibres.
- El tigre de Tasmània. Vicente Muñoz Puelles. Tabarca Llibres.
- Bes de xocolate. Maurici Belmonte. Tabarca Llibres.

La matèria de **Geografia** consta de 12 unitats amb els següents continguts:

- Unitats 1 – 4: El medi Físic. Espanya, Europa i el món. Els continents, els hemisferis, els climes, els oceans i els accidents geogràfics, fronteres naturals i fronteres polítiques
- Unitats 4 -8:: L'Espai humà: l'ordenament territorial. Models demogràfics, moviments migratòries, espai rural i espai urbà, concepte de centre i perifèria en la globalització
- Unitats 8 -12: L'espai humà: les activitats econòmiques. Sistemes i sectors econòmics, els tres sectors, espais geogràfics segons les activitats econòmiques, energia i matèries primeres

Durant tot el curs es duran a terme diferents tasques per conscienciar els alumnes sobre l'emergència climàtica. Es tractaran aspectes com l'accés als recursos bàsics, especialment l'aigua potable, el consumisme, el reciclatge, etc.

Material adaptat de valencià per a dues alumnes nouvinguts “Comencem”.

6. Avaluació

L'avaluació a més de tindre un caràcter continu i formatiu en els termes previstos en l'article 8 del present Decret, també tindrà un caràcter diferenciat. Aquest caràcter, segons el que s'estableix en l'article 30.3 del Reial decret 1105/2014, implica que el professorat de cada matèria decidirà, al final del curs, si l'alumne o alumna ha aconseguit els objectius i ha aconseguit l'adequat grau d'adquisició de les competències corresponents.

a. Criteris d'avaluació

S'especifiquen al costat dels continguts i les competències clau.

b. Instruments d'avaluació

Els alumnes i alumnes del PDC seran avaluats mitjançant els següents instruments:

- Proves objectives: es realitzaran almenys dos per trimestre. En elles s'avaluaran els continguts conceptuals i procedimentals relacionats amb la matèria.
- Rúbriques d'avaluació: es donaran a compte als estudiants i s'usaran per a avaluar els projectes, el treball cooperatiu i la creació de textos escrits i orals de diferent tipus.
- Es valorarà el quadern com a material on es reflectisca l'esforç, treball i actitud de l'àmbit.
- Les lectures s'avaluaran amb les tertúlies literàries i el projecte “Passaport lector”.

c. Instruments de qualificació

El percentatge de la nota es dividirà d'acord amb els següents criteris de qualificació:

- 60% exàmens i lectura trimestral.
- 40% projecte i treball realitzat en classe. El quadern es valorarà amb un 10% d'aquest percentatge igual que l'actitud. El projecte, es valorarà un 20%, ja que dediquem dues hores setmanals els divendres a aquest apartat.

Se li sol·licitarà cada avaluació el treball realitzat en classe sobre el projecte i, les lectures les realitzarem en veu alta els dijous. Comentarem oralment el vocabulari que no coneguen, les referències culturals, històriques per a comprendre bé la lectura.

La penalització ortogràfica que aplicarem a l'alumne de 3er PDC serà la mateixa que als alumnes del primer cicle d'ESO: (1 punt màxim per faltes).

7. Recuperació d'assignatures pendents

El discent recuperarà les assignatures pendents de llengua, valencià o socials si supera els objectius proposats en l'Àmbit Lingüístic sense necessitat de realitzar un examen.

8. Metodologia:

El docent d'Àmbit Lingüístic disposa de 9 hores lectives a la setmana.

La planificació de les matèries i la temporització és la següent:

Dilluns: dues hores a l'estudi de Geografia.

Dimarts una hora a la matèria de Valencià i una altra a la Castellà.

Dimecres una hora a Geografia.

Dijous: una hora lectura en veu alta en valencià i una altra en castellà. També analitzarem críticament què hem llegit i supervisarem els passaports lectors.

Divendres: una hora per afermar l'ortografia, la sintaxi i la gramàtica en castellà, i una altra per al valencià.

Horari i matèries impartides:

Dilluns: 8:00 a 9:50 - Geografia.

Dimarts: 8:00 a 9:50 - Valencià i castellà.

Dimecres: 8:00 a 8:55 - Geografia

Dijous: 9:50 a 12:10 – Lectura (valencià i castellà). De 12:10 a 13:05 - Tutoria

Divendres: 12:10 a 14 – Valencià i castellà

Proposta Projecte 1a Avaluació: El còmic i la novel·la gràfica

Desenvolupament del Taller de Còmic: aquest projecte ens ocupa el primer trimestre. Treballem, fonamentalment els trets generals de la novel·la gràfica, coordinarem amb la professora d'educació plàstica i elaboraran un còmic que entregaran abans de Nadal.

Llegirem en castellà i valencià diverses històries gràfiques clàssiques i contemporànies en les dues llengües cooficials durant els dimarts a l'aula.

Compaginarem la lectura amb unes classes teòriques perquè puguem elaborar el guió o història.

- Ús de cartutxos, entrepans.
- Metàfores visuals

- Onomatopeies
- Diàlegs
- Imatges (coordinarà Elena Díez). Ús de plans i enfocament de la càmera.

Proposta Projecte 2a Avaluació: Passaport lector

Aquesta proposada ocupa tot el segon trimestre.

El nostre objectiu és desenvolupar la imaginació i creativitat de l'alumnat, a més de potenciar el plaer per la lectura.

Els projectes presentats han d'inspirar-se en llibres de lectura diferents, l'estructura de la qual pot ser la següent;

1. Disseny de portada
2. Bitllet d'avió que inclou les dades del llibre: autor, títol, editorial, pàgines, alumne i curs.
3. Canvia el títol del llibre i dissenya una altra portada.
4. Escriu una carta a l'autor/a exposant la teua opinió i proposant canvis.
5. Descriu als personatges.
6. Aporta un final alternatiu.
7. Apartat lliure

Pot incloure:

- a) Poemes relacionats amb la lectura.
 - b) Cançons que creus que escoltaria el protagonista
- Exposició dels treballs realitzats durant la setmana dedicada a la Fira del llibre a l'abril . Durant aquests dies, ens visitaran, si la situació de *covid ho permet, els alumnes de 6é de Primària de la localitat i el nostre alumnat pot explicar els treballs exposats. També seran exposats els còmics realitzats., ja que la temàtica del present curs és la història gràfica.

PROPOSTA 3a Avaluació: “Coneixeré el món”.

Durant el tercer trimestre l'alumnat ha de triar un país que conega o li encantaria visitar i, com si fora un/a guia turístic/a o comercial d'una agència de viatges, motivar i il·lusionar a la resta del grup perquè tots senten fascinació per aquest lloc triat. Per a la realització d'una amena exposició hauran de documentar-se en diversos camps (política, economia, fauna, flora, gastronomia...Finalment, realitzaran una exposició als companys/as i entre tots posarem la nota.

Aquesta programació pretén ser una eina flexible i s'anirà modificant en funció de les necessitats i les dificultats que mostre el grup. L'objectiu que es persegueix és la motivació dels estudiants que han tingut mals resultats acadèmics en cursos

anterior i en aquesta classe reduïda podrien optimitzar els resultats i potenciar la seua baixa autoestima. L'autoestima i la seguretat en u mateix són fites que la major part d'estos alumnes necessita assolir per a esdevindre ciutadans crítics que podrien exercir els seus drets en la vida adulta.

PROJECTE DE CENTRE: LECTURA INTERDISCIPLINÀRIA SOBRE EL CÒMIC

Durant aquest curs, pretenem participar en el projecte impulsat des del Seminari de Coordinació Lingüística dedicat a la història gràfica en quatre llengües: castellà, valencià, anglès i francès.

9. PLA LECTOR

Després de considerar les característiques acadèmiques del grup: poca afició per la lectura i escassos hàbits de treball a casa, hem pensat dur a terme un **pla lector**.

Les lectures es realitzaran a l'aula, una hora a la setmana.

S'han seleccionat les mateixes lectures que llegiran els companys del mateix nivell: 3r ESO en l'assignatura de castellà, atés que han funcionat molt bé durant el curs passat.

Pretenem que lligen un llibre en castellà i un altre en valencià cada avaluació.

La primera lectura que llegirem és "Minerva Chacón i les espases del Cid". Història en la qual Quique i Minerva, després d'iniciar un treball sobre les espases del Cid, coneixen un descobriment sobre l'origen de les armes i suposats poders. Es veuran embolicats en una trepidant aventura.

Durant la segona avaluació llegirem "Sepultura 142" segon llibre d'una tetralogia, la llegim en veu alta a l'aula. És un llibre d'èxit entre els adolescents, premie H. que captiva per la seua intriga, trepidant acció, llenguatge pròxim, atés que els protagonistes tenen la mateixa edat que els nostres estudiants.

La tercera avaluació llegirem una obra de David Lozano "Desconocidos" Dues vides es creuen de matinada a través de les xarxes. Dos joves que s'entreguen a un misteriós joc: compartir els seus somnis, il·lusions i temors, però no la seua identitat. Prompte faran el següent pas: una cita a cegues.

Llegim en valencià 3 lectures que ens proposen el departament de valencià. Encara no les hem decidides.

Després de cada lectura, l'objectiu serà realitzar una tertúlia per a fomentar l'expressió oral i el sentit crític dels joves lectors.

10. Mesures d'atenció a la diversitat

En principi la inclusió en aquest grup especial ja s'entén com una mesura d'atenció a la diversitat que s'engloba tal com ja s'ha dit anteriorment en el nivell tres de concreció curricular, no obstant això, si al llarg del curs s'observara algun desajustament, al costat de l'equip orientador del centre es prendrien les mesures oportunes d'adaptació.

Hem de prestar una atenció especial a un alumne que comparteix les classes amb UET i el nostre centre. Així mateix, estem coordinades les tutores de tots dos centres:

11. Avaluació de la pràctica docent

L'avaluació de la pràctica docent és fonamental per a valorar el grau de consecució dels objectius proposats. Per a això, un indicador són els resultats i el grau de satisfacció de l'alumnat amb el seu aprenentatge juntament amb el grau de compliment de la programació. El grau de satisfacció de l'alumnat es valorarà amb un qüestionari després dels resultats de les avaluacions cada trimestre.

Qüestionari de satisfacció de l'alumnat

1. Com han sigut els teus resultats aquesta avaluació?
 - a. Excel·lents: tinc molt bona nota.
 - b. Satisfactoris.
 - c. Acceptables.
 - d. Millorables.
 - e. Dolents.
2. Creus que els teus resultats estan d'acord amb l'esforç dedicat a l'assignatura?
 - a. Sí
 - b. No
3. A què atribueixes els teus bons o mals resultats?
 - a. Al gran /escàs treball realitzat.
 - b. Als instruments amb els quals se m'avalua.
 - c. A la falta de motivació.
 - d. Al fet que no entenc els continguts.
 - e. Altres: especifica quins
4. Coneixies com se t'anava a avaluar?
 - a. Sí

- b. No
- 5. Se't va informar principi de curs o de trimestre sobre els continguts, lectures, avaluació, etc.?
- a. Sí
- b. No
- 6. Se't dona oportunitat d'expressar les teues inquietuds, preguntar dubtes i expressar-te amb llibertat?
- a. Sí
- b. Sí, però em costa fer-ho.
- c. No
- 7. Respecte al treball que se't mana, t'ajuda a entendre els continguts?
- a. Sí
- b. A vegades, sí
- c. És possible però em costa entendre-ho.
- d. No gaire
- e. Res
- 8. Et trobes a gust en el grup?
- a. Sí
- b. No
- 9. A què es deu el que estigues o no a gust en el grup? (Pots marcar més d'una)
- a. Em sent respectat/a
- b. Se'm valora
- c. No em sent respectat/a.
- d. Sent que no se'm valora.
- e. Al clima d'estudi i atenció que hi ha en la classe.
- f. Altres: especifica quins

Graduarem aquests indicadors amb quatre escales per a crear una rúbrica d'avaluació de la pràctica docent tal com es mostra a continuació:

Indicadors	Grau òptim	Satisfactori	Suficient	Millorable
------------	---------------	--------------	-----------	------------

Resultats	Hi ha cap o menys d'un 10% de suspensos entre l'alumnat.	Hi ha entre un 10/20% de suspensos entre l'alumnat.	Hi ha un màxim de 35% de suspensos entre l'alumnat.	Hi ha un més de 35% de suspensos en el grup.
Grau de satisfacció de l'alumnat	Els alumnes estan/se senten molt satisfets.	Els alumnes estan/se senten satisfets.	Hi ha un percentatge d'alumnes xicotet (màxim 20%) que no se sent satisfet.	Part del grup no se sent satisfet (més del 25%)
Grau de compliment de la programació	La programació s'ha complert tal com es va pensar en un principi.	Aspectes mínims de la programació no s'han complert per imprevistos o falta de temps.	La programació era una mica ambiciosa i no s'ha complert part d'ella per falta de temps però almenys s'han complert amb els objectius i continguts mínims.	Aspectes importants de la programació no s'han pogut complir.

Segons quins siguin els resultats en cadascun dels indicadors s'aplicaran les mesures de millora necessàries després de cada avaluació abans que acabe el curs.

12. Activitats extraescolars

Degut a les característiques del grup, solem realitzar diverses eixides del centre al llarg del curs.

Volem visitar els escenaris de la novel·la “Minerva Chacón i les espases de El Cid” amb alguna docent del seminari que també impartisca docència en 3r ESO.

Visitarem el monestir del Puig, ja que durant la segona avaluació estudiarem generalitats de la E. Mitjana. Durant el passat curs van visitar la impremta.

Ens agradaria assistir a un representació teatral si trobem una proposta adequada al grup.

PROGRAMACIÓ 4t ESO

1. INTRODUCCIÓ.

1.1 JUSTIFICACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ.

Aquest curs, 2022-23, continuem treballant amb el llibre de text *Projecte Eines* de l'editorial Castellnou, perquè adopta un enfocament discursiu, situant la lectura i la producció de textos en el centre de la intervenció didàctica.

Els continguts i les activitats tenen un fil conductor que els dóna sentit al llarg de cada curs, de cada avaluació i de cada unitat. Les unitats estan centrades en l'aprenentatge d'un ús concret. Així el professor, i també els alumnes, al final d'una unitat i d'un trimestre, saben exactament què han après i quins aspectes necessiten millorar, perquè tot el treball gira al voltant d'uns objectius i uns continguts clars, ben definits a l'entorn de l'eix procedimental.

1.2 CONTEXTUALITZACIÓ.

Aquest projecte s'acosta més a les necessitats de l'alumnat del centre. Per aquest motiu, un projecte que se centre en la producció i l'ús de la llengua en les diferents varietats, fa del valencià una llengua més viva.

2. OBJECTIUS DEL CURS.

A grans trets, l'àrea de llengua té com a objectiu principal desenvolupar la competència comunicativa de l'alumnat, és a dir, la capacitat per a construir textos reeixits, adequats a la situació de comunicació en què s'inscriuen, amb coherència informativa i cohesionats internament. Així doncs, l'eix que organitza la programació és la diversitat discursiva que els alumnes han de ser capaços d'interpretar i de produir. Com l'objectiu no és teoritzar sobre els diferents tipus de textos, el curs se centra en la manipulació de textos, d'anàlisi i producció, sense deixar de banda la reflexió sobre els senyals lingüístics que ens faciliten la comprensió del text i sobre els recursos lingüístics exigits pel procés de producció.

Les diferents habilitats comunicatives es treballen de forma integrada. Tant la literatura com els coneixement gramaticals giren al voltant d'aquest enfocament..

3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES.

a) Competència en comunicació lingüística

Comprendre l'ús de les estructures expositives i argumentatives en contextos donats.

Aplicar l'ús dels gèneres corresponents als textos expositius i argumentatius, fonamentalment el treball acadèmic expositiu i l'article d'opinió.

Conèixer el paràgraf com a unitat textual bàsica per a l'estructuració de les idees en els textos expositius i argumentatius.

Distingir els tipus d'arguments i incloure'ls en els textos que expressen l'opinió de l'autor.

Utilitzar recursos expressius adequats a textos expositius i argumentatius.

Saber adequar els recursos argumentatius orals en l'expressió de l'opinió pròpia.

b) Competència matemàtica

Interpretar dades numèriques que tinguin relació amb la competència comunicativa.

Aplicar les estratègies de deducció, inferència i resolució de problemes matemàtics als processos d'aprenentatge lingüístic.

c) Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Consolidar l'esperit crític respecte a temes socials, culturals, lingüístics i de medi ambient.

Valorar la llengua com a element emprat per a la interpretació del món.

Conèixer la relació entre la variació dialectal i la diversitat territorial.

d) Tractament de la informació i competència digital

Ser conscient de la necessitat d'ús de les TIC en l'àmbit acadèmic com a instrument per a la millora de la competència comunicativa.

Aprofundir en l'ús de les tècniques digitals de recerca d'informació.

Afavorir l'ús i el coneixement del funcionament dels traductors automàtics en la redacció de treballs acadèmics.

Aprofundir en l'ús dels diccionaris d'especialitat.

Afavorir l'ús de diferents fonts d'informació, tradicionals i digitals, per a l'elaboració de textos acadèmics.

Afavorir l'esperit crític en l'ús de les TIC.

Promoure l'elaboració informàtica dels treballs acadèmics.

Despertar l'interés a presentar els treballs acadèmics de forma acurada i correcta lingüísticament.

e) Competència social i ciutadana

Ser conscient de la necessitat de fomentar actuacions cíviques per a la inclusió de grups socials marginals, marginats o minoritzats.

Promoure l'acceptació de les diferències entre les persones com a tret enriquidor de la diversitat humana.

Valorar positivament la diversitat lingüística del món, d'Europa i de l'Estat espanyol.

Valorar positivament la història de la nostra llengua.

Conèixer la variació dialectal de la nostra llengua.

Valorar la varietat estàndard com a varietat supradialectal i necessària en qualsevol llengua que tinga accés a tots els àmbits de comunicació.

f) Competència cultural i artística

Establir relacions entre el context històric i les produccions literàries de cada època i de cada autor.

Conèixer les obres i els autors més representatius en la nostra llengua des del segle XIX fins als nostres dies.

Conèixer les tècniques literàries relacionades amb cada gènere com a forma de gaudir de la lectura de textos.

Analitzar críticament els prototips culturals que promouen els missatges publicitaris.

Gaudir amb la lectura extensiva de textos literaris.

Promoure inquietuds estètiques en les produccions lingüístiques amb intenció literària.

g) Competència per a aprendre a aprendre

Aplicar les estratègies més adequades per a l'ampliació del vocabulari bàsic i especialitzat.

Fomentar l'autonomia en l'elaboració de les tasques acadèmiques.

Adquirir estratègies per a la utilització de les tècniques de treball en funció dels objectius del treball acadèmic i segons les necessitats comunicatives.

Conèixer l'estructura sintàctica de l'oració composta, dels pronoms relatius, dels pronoms febles i del sistema verbal.

Aplicar les normes d'estil de les abreviatures, els acrònims, les sigles, els símbols i dels tipus de lletra.

Valorar positivament la necessitat de la correcció lingüística, tant l'ortogràfica, com la fonètica i la lèxica i semàntica.

Conèixer els procediments per a la generació de neologismes i per a les construccions semàntiques genuïnes, especialment les solidaritats lèxiques.

h) Autonomia i iniciativa personal

Saber consultar les fonts d'informació amb autonomia i criteri de selecció en funció dels objectius previstos.

Estimular l'autonomia en la recerca d'informació per a l'elaboració de treballs acadèmics.

Assimilar l'ús de les tècniques de treball per a la realització de tasques de recerca i investigació individuals.

Realitzar activitats que permeten la presa de decisions consensuades entre els membres d'un equip de treball.

Conèixer tècniques específiques per a la preparació i la realització d'exàmens.

Utilitzar estratègies orals adequades en les exposicions i argumentacions realitzades davant el públic.

4. CONTINGUTS. ESTRUCTURA I CLASSIFICACIÓ.

Unitat 1. L'estructura de la narració. La narrativa: de la Renaixença al segle XX.

Comunicació: Gèneres i seqüències textuais. Els gèneres literaris.

La narrativa com a gènere: Els components d'una història. L'estructura narrativa.

La construcció d'un relat.

Història de la literatura: La Decadència, context històric. Renaixença i romanticisme. La narrativa en el segle XIX. La narrativa en el primer terç del segle XX.

Estudi de la llengua: El text com a unitat comunicativa. Les propietats del text.

La construcció d'un text escrit.

L'oració: Definició i constituents. L'oració i la proposició. Enunciat, oració i frase.

Pràctica final: Planificar l'argument d'un relat.

Temporització:

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. El debat (pàg. 10-11).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat (activitats 1, 2 i 3).	1 h
Desenvolupament: Components d'una història i estructura narrativa (pàg. 12-15).	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text.	7 h
La narrativa del XIX i primer terç del segle XX (pàg. 16-27). El text i l'oració (pàg. 28-33).	Model d'examen inclòs en la guia didàctica.	
Finals: Pràctica final (pàg. 34).	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat.	1 h.

Unitat 2. El discurs narratiu. La narrativa de postguerra.

Comunicació: Aspectes del discurs. El tractament del temps. El temps de la història i el temps del discurs. L'ordre dels fets. La duració. Punt de vista i narrador. Punt de vista o focalització. Narrador i narratari.

Història de la literatura: La narrativa de postguerra. Els grans narradors: Mercè Rodoreda, Llorenç Villalonga i Enric Valor.

Estudi de la llengua: Les oracions subordinades (I) L'oració complexa: la inserció. La subordinació adverbial: concepte i tipus.

Pràctica final: Redactar un relat a partir d'un argument original.

Temporització:

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials:	Identificació dels coneixements	1 h

Presentació dels continguts de la unitat. El debat (pàg. 117-119)	previs de l'alumnat (activitats 1 i 2).	
Desenvolupament: Temps, punt de vista i narrador (pàg. 36-49) La narrativa de postguerra (pàg. 50-55). La subordinació adverbial (pàg. 56-61).	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text. Model d'examen inclòs en la guia didàctica.	7 h
Finals: Activitats de la Pràctica final (pàg. 62).	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat.	1 h

Unitat 3. El diàleg i la descripció en el relat. La narrativa actual.

Comunicació: La narració de paraules. El discurs narrativitzat. L'estil directe i l'estil indirecte. La definició en el relat. Definició i tipologia. Estructura de la seqüència descriptiva.

Història de la literatura: La narrativa actual. Context històric i cultural. La narrativa dels anys setanta i vuitanta. El segle XXI: nous narradors i nous relats.

Estudi de la llengua: Les oracions subordinades (II). La subordinació substantiva. La subordinació adjectiva.

Pràctica final: Inserir diàlegs i descripcions en una narració.

Temporització:

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. La narració de paraules. El discurs narrativitzat (pàg. 63-65).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat (activitats 1 i 2).	1 h
Desenvolupament: Estil directe i estil indirecte (pàg. 65-69). La descripció en el relat (pàg. 70-75). La narrativa actual (pàg. 76-81). La subordinació substantiva i adjectiva (pàg. 82-89).	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text Model d'examen inclòs en la guia didàctica.	7 h
Finals:	Projecte global que	1 h

Activitats de la Pràctica final (pàg. 90).	permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat.	
--	---	--

Unitat 4. La forma del poema. Renaixença i modernisme.

Comunicació: La poesia: definició i característiques. Nivell fònic: La mètrica (la mesura del vers). El ritme. La rima. Sèries mètriques, estrofes i composicions.

Història de la literatura: La Renaixença: Teodor Llorente. El modernisme: Joan Maragall. L'Escola Mallorquina. La generació de 1909.

Estudi de la llengua: Correcció en la pronúncia. Fenòmens de fonètica sintàctica L'accentuació acurada. Vacil·lacions en el vocalisme àton.

Pràctica final: Elaborar una antologia poètica personal.

Temporització:

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. La poesia: característiques (pàg. 91-93).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat (activitats 1, 2, 3 i 4).	1 h
Desenvolupament: El nivell fònic: la mètrica, el ritme i la rima (pàg. 94-102). Les sèries mètriques, les estrofes i la composició (pàg.103-105). La Renaixença, el modernisme, l'Escola Mallorquina i la generació de 1909 (pàg. 106-111). La correcció en la pronúncia (pàg.112-115).	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text Model d'examen inclòs en la guia didàctica.	7 h
Finals: Activitats de la Pràctica final (pàg. 116)	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat	1 h

Unitat 5. El contingut del poema. Noucentisme i avantguardes.

Comunicació: Els temes de la poesia. El nivell morfosintàctic del poema. Història de la literatura. La poesia noucentista. L'avantguardisme: Joan Salvat-Papasseit. La Generació de 1930: Carles Salvador. El simbolisme: Carles Riba. La poesia de tradició avantguardista: Joan Brossa.

Estudi de la llengua: La subjectivitat en el discurs. La presència d'emissor i receptor en el text: dixi personal. La veu poètica. La modalització. La dixi espacial i temporal.

Pràctica final: Preparar i dur a terme un recital poètic.

Temporització:

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. Els temes de la poesia (pàg. 118-120).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat (activitats 1, 2 i 3).	1 h
Desenvolupament: Els temes de la poesia (pàg. 121-123) El nivell morfosintàctic del poema (pàg.124-125). Història de la literatura (pàg. 126-133). Estudi de la llengua (pàg. 137- 141).	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text Model d'examen inclòs en la Guia didàctica.	7 h

Finals: Activitats de la Pràctica final (pàg. 142).	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat.	1 h
--	---	-----

Unitat 6. Poesia i cançó. Poesia realista i compromís social.

Comunicació: Nous llenguatges literaris. La música com a eina de lluita social. La lluita contra la censura: el llenguatge simbòlic. El nivell semàntic del poema: les figures retòriques.

Història de la literatura: La poesia compromesa, Salvador Espriu, Miquel Martí i Pol, Vicent Andrés Estellés. La Nova Cançó.

Estudi de la llengua: La normalització lingüística. La normativització lingüística. Les actituds lingüístiques.

Pràctica final. Elaborar un DVD de música en català.

Temporització:

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. Nous llenguatges literaris (pàg. 144-145).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat (activitats 1 i 2).	1 h
	Correcció de les activitats	7 h

Desenvolupament: El nivell semàntic del poema (146-149). La poesia compromesa (pàg. 150-155). La Nova Cançó (pàg. 156-159). La normalització lingüística.	proposades en el llibre de text. Model d'examen inclòs en la Guia didàctica.	
Finals: Activitats de la Pràctica final (pàg. 161).	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat.	1 h

Unitat 7. El text teatral. El teatre entre la Renaixença i el modernisme.

Comunicació: El teatre com a text. Diàleg, monòleg i apart. Les acotacions. Estructura del text teatral. Els gèneres teatrals.

Història de la literatura: Breu història del gènere teatral. El teatre català del segle XIX. El teatre modernista.

Estudi de la llengua: Els pronoms personals febles. Col·locació. Formes i funcions sintàctiques. Combinació de pronoms febles.

Pràctica final: Redactar un text teatral a partir d'un conte.

Temporització

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. El teatre com a text. (pàg. 168-183).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat.	1 h
Desenvolupament: Diàleg, monòleg i apart (pàg. 168-170). Acotacions i estructura (pàg. 171-173). Gèneres teatrals (pàg. 174-177). Història de la literatura (pàg. 178-183). Pronoms febles (pàg. 184-191).	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text. Model d'examen inclòs en la Guia didàctica.	7 h
Finals: Activitats de la Pràctica final (pàg. 192).	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els	1 h

	objectius de la unitat.	
--	-------------------------	--

Unitat 8. Del text a l'espectacle. El teatre actual.

Comunicació: L'espectacle teatral. La posada en escena. L'espai teatral. Les companyies teatrals. La caracterització dels actors L'escenografia i la il·luminació L'escenografia auditiva. Altres textos relacionats amb les representacions teatrals.

Història de la literatura: El teatre des de la postguerra fins a l'actualitat. Jordi Teixidor. Josep Maria Benet i Jornet. Rodolf Sirera. Manuel Molins.

Estudi de la llengua: Les unitats fraseològiques. La tonalitat oracional.

Pràctica final: Elaborar un dossier sobre l'escenografia d'una obra teatral.

Temporització.

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. La posada en escena (pàg. 193-195).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat (activitats 1, 2 i 3).	1 h
Desenvolupament: L'espai i les companyies teatrals (pàg. 196-198). Els elements de la posada en escena (pàg. 199-205). El teatre des de la postguerra fins a l'actualitat (pàg. 206-211). Les unitats fraseològiques i la tonalitat oracional (pàg. 212-217).	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text Model d'examen inclòs en la Guia didàctica.	7 h
Finals: Activitats de la Pràctica final (pàg. 218)	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat.	1 h

UNITAT 9. La prosa d'idees. L'assaig durant el segle XX

Comunicació: L'assaig. Definició, característiques i estructura Recursos lingüístics i estilístics. Gèneres assagístics.

Història de la literatura: Breu història de l'assaig. L'assaig al segle XX. Josep Pla. Joan Fuster.

Estudi de la llengua: Oracions subordinades causatives. Causals. Consecutives.

Condicionals. Concessives. Finals.

Producció final: Elaborar una antologia de textos assagístics.

Temporització:

Descripció de les activitats	Activitats d'avaluació	Temps
Inicials: Presentació dels continguts de la unitat. La literatura d'idees. L'assaig durant el segle XX (pàg. 220-227).	Identificació dels coneixements previs de l'alumnat.	1 h
Desenvolupament: L'assaig. Recursos lingüístics i estilístics (pàg.220-223). Gèneres assagístics (pàg. 223-227). L'assaig al segle XX (pàg. 228-231). Oracions subordinades causatives (pàg. 232-241)	Correcció de les activitats proposades en el llibre de text Model d'examen inclòs en la Guia didàctica.	7 h
Finals: Activitats de la Pràctica final (pàg. 242).	Projecte global que permet verificar si s'han assolit els objectius de la unitat.	1 h

PROGRAMACIÓ DEL BLOC GRAMATICAL

Ortografia: La dièresi Les sigles. Les abreviatures. Ús de les majúscules.

Morfosintaxi: L'article *lo* neutre. El gènere del substantiu i de l'adjectiu. El nombre del substantiu i de l'adjectiu. Els indefinits. Els quantitatius. Usos de les preposicions. Adverbis i locucions adverbials. Verbs de dificultat especial. Les perífrasis verbals.

Lèxic: La paronímia. Els barbarismes.

Temporització: El professorat dedicarà les sessions que considere necessàries a treballar el Bloc gramatical, d'acord amb les circumstàncies i les necessitats dels alumnes.

5. UNITATS DIDÀCTIQUES.

5.1 ORGANITZACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES.

Unitat 1. L'estructura de la narració. La narrativa: de la Renaixença al segle XX.

Objectius i competències bàsiques:

1. Entendre els criteris de classificació dels textos: àmbit d'ús, gènere, finalitat i seqüència textual.
2. Identificar els components d'una història i l'estructura d'un relat.
3. Valorar críticament les notícies d'actualitat.
4. Conèixer els fets històrics que influïren negativament en la situació sociopolítica,

econòmica i cultural del Regne de València durant el període de la Decadència.

5. Reconèixer els trets fonamentals de la narrativa del segle XIX i primer terç del segle XX.
6. Conèixer les propietats textuais i les operacions del procés d'escriptura per tenir-les en compte en les produccions pròpies.
7. Identificar els diferents constituents oracionals.
8. Ser capaç de planificar i redactar l'argument d'un relat inventat.

Criteris d'avaluació:

1. Relacionar gèneres amb àmbits d'ús, finalitats i seqüències textuais. (Obj. 1)
2. Identificar les cinc parts de l'estructura narrativa en una notícia de premsa o un conte. (Obj. 2)
3. Participar en un debat oral sobre l'explotació infantil adoptant el punt de vista prefixat. (Obj. 3)
4. Explicar les conseqüències de determinats fets històrics. (Obj. 4)
5. Identificar les característiques de la narrativa del segle XIX i primer terç del segle XX a partir de la lectura de textos significatius. (Obj. 5)
6. Esmenar els errors d'adequació, coherència, cohesió i correcció gramaticals d'uns textos. (Obj. 6)
7. Transformar un text format per oracions simples en una única oració composta. (Obj. 7)
8. Redactar l'argument d'una història després d'haver determinat els components i les accions fonamentals. (Obj. 8)

Unitat 2. El discurs narratiu. La narrativa de postguerra.

Objectius i competències bàsiques:

1. Conèixer els diferents aspectes que configuren el discurs narratiu i ser capaç d'analitzar com es manifesten en un relat literari. (CLA)
2. Comprendre la importància del tractament del temps en el discurs narratiu i reconèixer les principals relacions entre el temps de la història i el temps del discurs, especialment en tot allò que fa referència a l'ordenació temporal i a la duració de relat. (CLA, CSC)
3. Reconèixer els diferents tipus de narrador i les diferents possibilitats de inserció del punt de vista o focalització en el relat. (CAL, CSC)
4. Conèixer les principals característiques de la narrativa catalana de postguerra i ser conscient de la importància de l'obra narrativa de Mercè Rodoreda, Llorenç Villalonga i Enric Valor. (CLA, CSC)

5. Comprendre el concepte d'inserció, reconèixer els diferents tipus d'oracions subordinades adverbials i ser capaç d'utilitzar-les correctament en la producció dels textos propis. (CLA)
6. Ser capaç d'aplicar els continguts estudiats en la unitat a la redacció d'un relat original. (CLA, CSC)

Criteris d'avaluació:

1. Contestar un qüestionari de resposta múltiple sobre els aspectes del relat que fan referència al tractament del temps, a la focalització i al narrador. (Obj. 1, 2 i 3)
2. Analitzar en un text narratiu breu o en diferents fragments el tractament del temps, el punt de vista i el narrador. (Obj. 2 i 3)
3. Redactar un text expositiu breu per explicar les característiques de la narrativa catalana de postguerra o per descriure la vida i l'obra de Mercè Rodoreda, Llorenç Villalonga o Enric Valor. (Obj. 4)
4. Identificar les oracions subordinades adverbials d'un fragment narratiu. (Obj. 5)
5. Identificar els elements d'enllaç i les formes no personals en una sèrie d'oracions subordinades adverbials i corregir els usos incorrectes. (Obj. 5)
6. Redactar un text narratiu a partir d'un argument original, tot utilitzant les formes de tractament del temps, el punt de vista i el narrador que es consideren més adients emprant correctament les subordinades adverbials. (Obj. 6)

Unitat 3. El diàleg i la descripció en el relat. La narrativa actual.

Objectius i competències bàsiques:

1. Distingir, en un relat, la narració d'esdeveniments de la narració de paraules i ser capaç de reconèixer els fragments en què s'utilitza el discurs narrativitzat. (CLA)
2. Comprendre les diferències entre l'estil directe i l'estil indirecte, reconèixer les marques d'aquestes dues formes de discurs reportat i ser capaç de transformar petits fragments d'estil directe en estil indirecte i a l'inrevés. (CLA, CSC)
3. Identificar els moments descriptius en la narració i reconèixer els diferents tipus de descripcions. (CAL, CSC)
4. Reconèixer els elements i els procediments que configuren l'estructura d'una seqüència descriptiva i ser capaç de reconèixer-los en petits fragments descriptius procedents de textos narratius. (CLA)
5. Conèixer els factors que han condicionat el desenvolupament de la narrativa catalana actual i els autors i les obres més destacats. (CLA, CSC)
6. Conèixer la normativa que regula l'ús dels elements d'enllaç en les oracions substantives i dels pronoms relatius en les adjectives i ser capaç d'utilitzar correctament aquest tipus d'oracions en les produccions pròpies. (CLA)

7. Ser capaç d'inserir diàlegs i descripcions en un relat original. (CLA, CSC)

Criteris d'avaluació:

1. Identificar les formes diferents d'inserir la narració de paraules en un fragment narratiu. (Obj. 1, 2)
2. Transformar en estil indirecte un fragment narratiu en estil directe. (Obj. 2)
3. Identificar els elements i els procediments utilitzats en una seqüència descriptiva o en una sèrie de petits fragments descriptius. (Obj. 4)
4. Redactar un text expositiu per explicar les principals tendències i els autors més destacats de la narrativa catalana actual. (Obj. 5)
5. Corregir les errades en oracions substantives i triar el relatiu adient per completar un conjunt d'oracions adjectives. (Obj. 6)
6. Inserir les paraules dels personatges (en estil narrativitzat, directe o indirecte) i petites descripcions en un relat original. (Obj. 7)

Unitat 4. La forma del poema. Renaixença i modernisme

Objectius i competències bàsiques:

1. Conèixer els diferents aspectes que configuren el discurs poètic. (CLA)
2. Ser capaç de mesurar diferents composicions i de reconèixer els diferents fenòmens fonètics. (CLA)
3. Reconèixer els diferents tipus de ritmes que pot tenir una composició i les diferents sensacions que produeixen. (CLA, CAC)
4. Conèixer els diferents tipus de rima i la influència de les diferents variants dialectals en la rima. (CLA, CCIMF)
5. Reconèixer les principals sèries mètriques, estrofes i composicions. (CLA, CAC)
6. Conèixer les principals característiques de la poesia de la Renaixença, del Modernisme i de l'Escola Mallorquina. Ser conscient de la importància de l'obra lírica de Teodor Llorente i de Joan Maragall. (CLA, CSC)
7. Ser capaç de pronunciar correctament tots els sons en una recitació acurada. (CLA)
8. Conèixer els casos de confusió en el vocalisme àton per influència del castellà. (CLA)
9. Ser capaç d'aplicar els continguts estudiats en la unitat a l'elaboració d'una antologia poètica personal. (CLA, CAC, CD, CAIP, CSC)

Criteris d'avaluació:

1. Identificar un text poètic malgrat no estar escrit en vers. (Obj. 1)
2. Mesurar diverses composicions assenyalant la mètrica, el ritme i la rima. (Obj. 2, 3 i 4)
3. Reconèixer les diferents sèries mètriques, estrofes i composicions. (Obj. 5)
4. Redactar un text expositiu breu per explicar les característiques de la poesia des de la Renaixença fins a la generació de 1909. (Obj. 6)
5. Identificar les característiques pròpies de Teodor Llorente i Maragall en diverses composicions. (Obj. 6)
6. Pronunciar correctament versos de poemes diversos. (Obj. 7)
7. Identificar errades en paraules que tenen el vocalisme àton diferent del castellà. (Obj. 8)
8. Redactar els textos introductoris i les diferents parts de l'antologia poètica. (Obj. 9)

Unitat 5. El contingut del poema. Noucentisme i avantguardes

Objectius i competències bàsiques:

1. Conèixer els principals temes de la tradició literària i ser capaç d'identificar-los mitjançant la lectura de composicions poètiques. (CLA)
2. Comprendre la importància dels motius secundaris en les composicions poètiques i també la relació entre aquestes i el títol. (CLA, CAA, CCIMF)
3. Conèixer les principals figures retòriques que apareixen en el nivell morfosintàctic dels poemes (anàfora, paral·lelisme, hipèrbaton, encavalcament) i ser capaç d'identificar-les per a una correcta interpretació de les manifestacions poètiques. (CLA, CAA)
4. Conèixer les principals característiques de la poesia noucentista i de l'obra poètica de Joan Salvat-Papasseit, Carles Salvador, Carles Riba i Joan Brossa. (CLA, CSC)
5. Comprendre el concepte de la subjectivitat en el discurs i ser capaç d'identificar la presència de l'emissor i del receptor en les composicions poètiques (dixi personal, dixi social). (CLA, CAA)
6. Identificar la veu poètica en les composicions líriques. (CLA, CAA)
7. Comprendre la importància de la manifestació de l'actitud de l'emissor en la poesia (modalització) i ser capaç d'identificar-la. (CLA, CAA)
8. Comprendre el concepte de dixi espacial i temporal en poesia. (CLA)
9. Ser capaç de seleccionar composicions poètiques pertanyents al període estudiat i preparar un recital poètic. (CLA, CAA, CSC, CCIMF)

Criteris d'avaluació:

1. Identificar els temes i subtemes de diverses composicions poètiques a través de la

- lectura, l'expressió del títol, l'ordenació de versos i el resum d'estrofes. (Obj. 1 i 2)
2. Identificar anàfores, paral·lelismes, hipèrbats i encavalcament a partir de versos de composicions poètiques diferents i ser capaç de crear-ne de noves. (Obj. 3)
 3. Ser capaç de distingir entre el noucentisme i modernisme i saber respondre qüestions relatives al període literari estudiat. (Obj. 4)
 4. Contestar preguntes destinades a un coneixement més pregon sobre l'obra poètica dels autors estudiats en la unitat. (Obj. 4)
 5. Identificar i analitzar els díctics personals, la veu poètica, la dimensió espacial i temporal i la modalització de diversos poemes. (Obj. 5, 6, 7 i 8)
 6. Ser capaç de seleccionar poemes de l'etapa literària estudiada i preparar un recital de poesia. (Obj. 9)

Unitat 6. Poesia i cançó. Poesia realista i compromís social

Objectius i competències bàsiques:

1. Comprendre l'existència de nous llenguatges literaris i, en concret, el de la música com a eina de lluita social. (CLA)
2. Comprendre la importància del llenguatge simbòlic en les composicions poètiques i en les versions musicades d'aquestes com a manifestació en contra de la censura política practicada pel règim franquista. (CLA)
3. Reconèixer i identificar les principals figures literàries del nivell semàntic del poema (comparació, metàfora, metonímia, sinècdoke, personificació, sinestèsia i ironia). (CLA, CAA)
4. Conèixer les principals característiques de la poesia compromesa en llengua catalana i ser conscient de la importància de l'obra poètica de Salvador Espriu, Miquel Martí i Pol i Vicent Andrés Estellés. (CLA, CSC)
5. Conèixer el paper significatiu del fenomen de la Nova Cançó en el panorama literari en llengua catalana del segle XX. (CLA, CSC, CCIMF)
6. Conèixer els conceptes de normalització lingüística i normativització lingüística i el marc legal actual. (CLA, CSC, CCIMF)
7. Reconèixer les diferents actituds lingüístiques manifestades pels parlants quant a l'ús de la llengua. (CLA, CSC, CCIMF)
8. Valorar les aportacions poètiques i musicals dels nostres autors com a mitjà per a transmetre idees i emocions. (CLA, CAA, CTICD)

Criteris d'avaluació:

1. Identificar el llenguatge simbòlic de diferents manifestacions poètiques i musicals. (Obj. 1, 2)

2. Identificar les diferents figures literàries corresponents al nivell semàntic del poema i ser capaç de crear-ne de noves. (Obj. 3)
3. Saber interpretar el contingut de poemes dels autors estudiats en la unitat i justificar les respostes a partir dels coneixements adquirits. (Obj. 4)
4. Escoltar, analitzar i comprendre els missatges de les diferents aportacions musicals de cantautors en llengua catalana del fenomen de la Nova Cançó i d'altres actuals. (Obj. 5)
5. Distingir entre el procés de normalització lingüística i el procés de normativització lingüística i conèixer les mesures que afavoreixen i milloren les actituds lingüístiques. (Obj. 6 i 7)
6. Elaborar un DVD de música en llengua catalana a partir dels poemes i cançons estudiats en la unitat. (Obj. 8)

Unitat 7. El text teatral. El teatre entre la Renaixença i el modernisme

Objectius i competències bàsiques:

1. Reconèixer els elements que formen part del text teatral. (CLA)
2. Reconèixer i classificar els subgèneres teatrals. (CLA, CSC)
3. Identificar els elements més significatius d'un text teatral. (CAL, CSC)
4. Observar els diferents tipus d'acotacions en un text teatral. (CLA)
5. Inserir acotacions en un text teatral. (CLA, CSC)
6. Conèixer la història del teatre en la literatura universal. (CLA, CSC)
7. Conèixer el teatre català del segle XIX. (CLA, CSC)
8. Utilitzar els pronoms febles correctament. (CLA)
9. Transformar un text narratiu en un text teatral. (CLA, CSC)

Criteris d'avaluació:

1. Identificar les característiques del text teatral. (Obj. 1)
2. Identificar gèneres assagístics. (Obj. 2)
3. Transformar un text narratiu en un text teatral. (Obj. 8)
4. Identificar els diferents tipus d'acotacions. (Obj. 4)
5. Identificar els elements i els procediments utilitzats en l'elaboració d'un text teatral. (Obj. 1, 4 i 5)
6. Identificar les funcions dels pronoms febles. (Obj. 8)
7. Corregir les errades en la combinació de pronoms febles. (Obj. 8)
8. Redactar un text teatral. (Obj. 9)

Unitat 8. Del text a l'espectacle. El teatre actual

Objectius i competències bàsiques:

1. Diferenciar les característiques d'un text dramàtic i d'una representació. (CLA, CCIMF)
2. Conèixer les tasques d'un director d'escena i de la resta de persones que intervenen en la posada en escena d'una representació teatral. (CLA, CAC)
3. Reconèixer els diferents tipus d'espais escènics al llarg del temps. (CLA, CAC, CCIMF, CSC)
4. Conèixer les característiques de les companyies teatrals independents. (CLA)
5. Conèixer els principals elements de la posada en escena: caracterització d'actors, escenografia, il·luminació, efectes sonors... (CLA, CAC, CD)
6. Ser capaç d'identificar i produir diversos textos relacionats amb el món teatral. (CLA, CD, CAIP, CCIMF)
7. Conèixer les principals característiques del teatre des de la postguerra fins a l'actualitat. Ser conscient de la importància de l'obra dramàtica de Jordi Teixidor, Josep Maria Benet i Jornet, Rodolf Sirera i Manuel Molins. (CLA, CAC, CSC)
8. Conèixer els principals modismes o unitats fraseològiques. (CLA)
9. Ser capaç d'entonar correctament els diferents tipus d'oracions. (CLA)
10. Ser capaç d'aplicar els continguts estudiats en la unitat a l'elaboració d'un dossier sobre l'escenografia d'una obra teatral. (CLA, CAC, CD, CAIP, CSC)

Criteris d'avaluació:

1. Contestar un qüestionari de resposta múltiple sobre les característiques d'un text dramàtic i d'una representació i les diferències entre el teatre «d'autor» i el teatre independent. (Obj. 1 i 4)
2. Identificar un espai escènic i comentar les seues característiques. (Obj. 3.)
3. Identificar en un fullet de mà les diferents persones que intervenen en la posada en escena i les tasques que realitzen. (Obj. 2, 5 i 6)
4. Inserir en un text teatral acotacions que facen referència a l'escenografia visual i auditiva. (Obj. 5)
5. Redactar un text relacionat amb el món teatral: crítica, entrevista. (Obj. 6)
6. Redactar un text expositiu breu per explicar les característiques del teatre des de la postguerra fins a l'actualitat i dels autors dramàtics més representatius. (Obj. 7)
7. Conèixer el significat de les principals locucions i frases fetes. (Obj. 8)
8. Reconèixer i pronunciar adequadament les diferents corbes melòdiques oracionals. (Obj. 9)
9. Redactar i aplicar els diferents continguts en l'adaptació d'un text dramàtic a una representació teatral. (Obj. 10)

UNITAT 9. La prosa d'idees. L'assaig durant el segle XX

Objectius i competències bàsiques:

1. Conèixer els principals elements característics dels textos assagístics. (CLA)
2. Conèixer els principals recursos lingüístics i estilístics. (CLA)
3. Reconèixer els diversos subgèneres assagístics. (CLA)
4. Conèixer l'assaig contemporani. (CSC)
5. Conèixer l'obra de Joan Fuster i dels principals autors assagístics en la nostra llengua. (CSC)
6. Reconèixer els diferents tipus d'oracions subordinades causatives i ser capaç d'utilitzar-les correctament en la producció dels textos propis. (CLA)
7. Ser capaç d'aplicar els continguts estudiats en la unitat a la redacció d'un assaig. (CLA, CSC)

Criteris d'avaluació:

1. Reconèixer i analitzar els mecanismes característics de la prosa d'idees. (Obj. 1 i 2)
2. Identificar les principals formes literàries o subgèneres de l'assaig. (Obj. 3)
3. Redactar un text expositiu per explicar les principals característiques de l'obra de Joan Fuster. (Obj. 5)
4. Redactar un text expositiu per explicar l'assaig contemporani. (Obj. 4)
5. Identificar les oracions subordinades causatives d'un text assagístic. (Obj. 5)
6. Identificar els elements d'enllaç de les oracions subordinades causatives i corregir els usos incorrectes. (Obj. 5)
7. Comentar textos assagístics i elaborar-ne de propis. (Obj. 7)

PROGRAMACIÓ DEL BLOC GRAMATICAL

Objectius i competències bàsiques:

Ortografia:

1. Fer un ús correcte de la dièresi i de les majúscules.
2. Conèixer les regles de formació d'abreviatures i sigles.

Morfosintaxi:

1. Identificar els usos erronis de l'article *lo* neutre i ser capaç d'utilitzar les construccions genuïnes.
2. Conèixer la flexió de gènere i de nombre en substantius i adjectius.
3. Conèixer els usos amb dificultat dels indefinits.
4. Conèixer els usos amb dificultat dels quantitatius.
5. Ser capaç d'utilitzar correctament les preposicions *a*, *en*, *amb*, *de*, *fins*, *fins a*.

6. Conéixer els casos de canvi i caiguda de preposició i incorporar-los correctament a les pròpies produccions.
7. Conéixer les locucions adverbials més usals.
8. Conéixer les irregularitats de la segona i tercera conjugació i conjuguar correctament els verbs irregulars.
9. Saber fer un ús correcte de les perífrasis d'obligació i de probabilitat.

Lèxic:

1. Conéixer i fer un ús adequat dels parònims.
2. Ser capaç d'identificar els barbarismes d'ús freqüent i d'utilitzar els mots genuïns.

5.2 DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES.

Les unitats es distribueixen de tres en tres segons els gèneres literaris i en relació a les activitats culturals del centre que es fan cada trimestre: primer trimestre; concurs de poesia local, segon trimestre, premi de narrativa Sambori i tercer trimestre, actes de final de curs al teatre.

6. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

6.1 METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA DE VALENCIÀ.

El valencià és una assignatura instrumental que es fonamenta en la capacitat de comunicació. Per tant, la matèria es desenvolupa a partir del treball de les quatre habilitat comunicatives bàsiques:

- Comprendre textos escrits de diferents àmbits.
- Produir textos escrits de diferents àmbits.
- Comprendre textos orals de diferents àmbits.
- Produir textos orals de diferents àmbits.

Sense deixar de banda la necessària reflexió gramatical i la literatura com una font constant de models lingüístics.

6.2 ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENTATGE.

A l'hora de programar les activitats es té en compte les necessitats, les capacitats i els interessos dels alumnes; però, a més a més, s'intenta que siguen significatives, variades, participatives, motivadores i educatives. Tipus d'activitats que es realitza:

- Activitats de presentació-motivació: introdueixen l'alumne en allò referit a la realitat que ha d'aprendre i estimulen el seu interès.
- Activitats de coneixements previs: donen a conèixer el punt de partida per tal d'ajustar la proposta i avançar progressivament en el desenvolupament de la D.
- Activitats de desenvolupament de continguts: permeten als alumnes descobrir, practicar i assimilar els nous coneixements i construir nous textos.
- Activitats d'ampliació: ajuden a continuar assolint nous coneixements als alumnes que arriben fàcilment als objectius proposats.
- Activitats de reforç: ajuden a aquells que necessiten un suport extra per tal d'aconseguir els objectius marcats.
- Activitats de consolidació: permeten afavorir l'enfocament globalitzador i faciliten la relació entre els continguts ja coneguts i els nous (el V-T n'és un bon exemple).
- Activitats complementàries: són les eixides a l'exterior en horari escolar. Ací fem una eixida per a participar en una ruta literària sobre Vicent andrés Estellés
- Activitats d'avaluació: tenen com a finalitat avaluar els alumnes i si el procés d'ensenyament-aprenentatge s'ajusta als objectius marcats.

7. AVALUACIÓ

7.1 CRITERIS D'AVALUACIÓ.

-Captar i extraure les idees essencials, les intencions i les dades rellevants de textos orals de diferent tipus i distint nivell de formalització com presentacions d'una certa extensió o conferències no molt extenses; identificar el propòsit, la tesi i els arguments de declaracions o de debats públics en mitjans de comunicació o en el marc escolar; reproduir el seu contingut en textos escrits.

-Aplicar els coneixements sobre el valencià i el castellà i les normes de l'ús lingüístic per solucionar problemes de comprensió de textos orals i escrits.

-Participar en situacions de comunicació, dirigides o espontànies, respectant les normes de la comunicació: torn de paraula; organitzar el discurs, escoltar i incorporar les intervencions dels altres.

-Valorar el valencià com a vehicle de comunicació i usar-lo progressivament en situacions formals i informals. Incorporar el valencià a tots els àmbits d'ús, especialment a l'àmbit acadèmic com a vehicle d'aprenentatge.

-Fer ús de la mediació per assegurar l'èxit de la comunicació oral i escrita. Actuar com a intermediari entre els interlocutors que no poden comprendre's de forma directa. Utilitzar la interpretació oral i la traducció escrita, així com saber fer resums i paràfrasis de la mateixa llengua quan l'interlocutor no comprén el missatge original. Utilitzar els elements no verbals de la comunicació per a la comprensió perfecta de qualsevol interlocutor.

-Sintetitzar oralment el sentit global de textos escrits, de diferent tipus i distint nivell de formalització, identificar les seues intencions, diferenciar les idees principals i secundàries, reconèixer possibles incoherències o ambigüitats en el contingut i aportar una opinió personal.

-Elaborar el resum d'una exposició o debat oral sobre un tema específic i conegut, reflectint els principals arguments i punts de vista dels participants.

-Realitzar presentacions orals clares, ordenades i ben estructurades sobre temes relacionats amb l'activitat acadèmica o l'actualitat social, política o cultural que admeten diferents punts de vista i diverses actituds davant seu amb l'ajuda mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació, ajustant-se a un pla o guió previ, seguint un ordre lògic en la presentació de les informacions i arguments, adequant el llenguatge utilitzat a la situació comunicativa i al contingut, mantenint l'atenció del receptor.

-Identificar i contrastar el propòsit en textos escrits de l'àmbit públic i dels mitjans de comunicació; comprendre instruccions que regulen la vida social i processos d'aprenentatge complexos; inferir el tema general i temes secundaris; distingir com s'organitza la informació; contrastar explicacions i arguments i jutjar l'eficàcia dels

procediments lingüístics usats.

- Elaborar missatges en què s'integren el llenguatge verbal i llenguatges no verbals (icònic, gestual i musical), tenint en compte la situació de comunicació i comparant els procediments expressius d'estos llenguatges.

- Identificar en textos orals i escrits de distint tipus imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació (sexual, social, relacionada amb el grup ètnic, etc.), explorar alternatives que eviten el seu ús i utilitzar les dites alternatives en les produccions pròpies.

- Integrar informacions procedents de diferents textos sobre un tema amb la finalitat d'elaborar un text de síntesi en què es reflectisquen tant les principals informacions i punts de vista trobats com el punt de vista propi.

- Crear textos escrits de diferent tipus (narratius, descriptius, expositius i argumentatius), en suport paper i digital, adequant el registre a la situació comunicativa i utilitzant la seua estructura organitzativa, per ordenar les idees amb claredat i de forma coherent, enllaçant els enunciats en seqüències lineals cohesionades, amb un vocabulari ric i variat i respectant els criteris de correcció gramatical i ortogràfica. Valorar la importància de planificar i revisar el text.

- Conèixer la diversitat lingüística d'Europa, d'Espanya i de la Comunitat Valenciana valorant-la com un patrimoni que ens enriqueix a tots i a totes. Identificar i localitzar les varietats dialectals actuals del castellà (inclòs l'espanyol d'Amèrica) i del valencià. Identificar i localitzar les llengües constitucionals.

- Identificar els trets lingüístics propis de distintos usos geogràfics, socials i estilístics del valencià i del castellà, per mitjà de l'observació directa i la comparació de produccions diverses.

- Conèixer i usar una terminologia lingüística adequada en les activitats de reflexió sobre l'ús.

- Reconèixer les diferents unitats de la llengua, les seues combinacions i, si és el cas, la relació entre elles i els seus significats. Aplicar els coneixements sobre la llengua i les normes de l'ús lingüístic per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per a la composició i revisió autònoma dels textos.

- Identificar el gènere a què pertany un text literari llegit en la seua totalitat, reconèixer els elements estructurals bàsics, els grans tipus de recursos lingüístics, emetre una opinió personal i utilitzar estos coneixements en la producció de textos d'intenció literària.

- Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, atenent especialment a les innovacions dels gèneres i de les formes (en la versificació i en el llenguatge) en la literatura contemporània.

-Exposar una opinió ben argumentada sobre la lectura personal de relats de certa extensió i novel·les des del segle XIX fins a l'actualitat; avaluar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, l'ús del llenguatge, el punt de vista i l'ofici de l'autor; relacionar el sentit de l'obra amb el seu context i amb la pròpia experiència.

-Explicar relacions entre les obres llegides i comentades, el context històric i literari que apareixen i els autors més rellevants des del segle XIX fins a l'actualitat, realitzant un treball personal d'informació i de síntesi, exposant una valoració personal, o d'imitació i recreació, en suport paper i digital.

-Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, atenent especialment a les innovacions dels gèneres i de les formes (en la versificació i en el llenguatge) en la literatura contemporània.

-Establir relacions entre obres, autors i moviments que constitueixen un referent clau en la història de la literatura dels segles XIX i XX -inclosos els de les llengües constitucionals i de la literatura occidental- i els elements més destacats del context cultural, social i històric que apareixen.

-Planificar i dur a terme, individualment i en equip, la consulta de diverses fonts d'informació, per mitjà del maneig d'índexs, fitxes i diversos sistemes de classificació de fonts, aplicant mitjans tradicionals i noves tecnologies de la informació i la comunicació en el marc de treballs d'investigació. Manejar els principis fonamentals del funcionament dels processadors de textos i ser capaç d'aplicar-los a treballs senzills d'investigació, utilitzant els mitjans informàtics complementaris (Internet, bases de dades, CD-ROM, DVD, etc.).

-Identificar en textos orals i escrits imatges i expressions que denoten alguna forma de discriminació (sexual, social, relacionada amb el grup ètnic, etc.), evitar-ne l'ús i utilitzar el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes.

-Identificar els principals recursos utilitzats pels mitjans de comunicació per a l'elaboració i difusió d'informacions i d'opinions.

7. 2 PROCEDIMENTS I INSTRUMENTS D'AVUACIÓ.

L'avaluació dels continguts i objectiu assolits per l'alumne/a es farà tenint en compte:

- **L'actitud:** En assistència, puntualitat, interés, participació, respecte i ús del valencià com a llengua vehicular.
- **Lectures:** Hi haurà un mínim una lectura obligatòria per trimestre. També, per als alumnes interessats, lectures voluntàries, determinades pel professorat, que serviran per millorar la nota de l'avaluació.
- **La participació en els concursos literaris en valencià** i a les revistes o diaris que demanen col·laboracions dels estudiants.
- **La participació** en les **activitats extraescolars** programades pel departament:

excursions, rutes literàries, exposicions, teatre, cinema...

- **Exposicions orals:** Amb la temàtica, la forma i la temporalitat que determine el professorat.
- **Redaccions, escrits, dictats...:** Seguint els criteris treballats a classe.
- **Exàmens o proves objectives:** Per determinar el grau d'assoliment dels continguts explicats i treballats a classe. S'intentarà realitzar un examen per cada tema.
- **Murals, tríptics i treballs monogràfics:** sobre algun aspecte del temari.
- **Deures i activitats de classe i casa:** que s'inclouen en el dossier o llibreta de l'alumne.
- **Punt de llibre:** del concurs anual.
- **Utilització de les TIC:** ús del moodle, la web del llibre, la web del centre i la del departament, webquest, blogs...

7.3 CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.

Per valorar els continguts de l'assignatura es tindrà en compte les capacitats individuals de cadascuna de les persones que conformen el grup. També es valorarà el treball diari de l'alumne/a, la seua progressió al llarg del curs i el grau d'assoliment dels continguts de manera que es ponderarà segons la millora, constància i esforç personal individual. L'avaluació serà, per tant, contínua, formativa, sumativa i diferenciadora.

COMPETÈNCIA CLAU	PES		
Lingüística	60%	Comunicació oral	25%
		Comunicació escrita	25%
		Coneixements de la llengua	20%
Consciència i expressió cultural	10%	Coneixements de literatura. Realitza lectures d'obres literàries i treballs a proposta del professorat	30%

Aprendre a aprendre Digital	10% Elabora el quadern de treball, fa les tasques diàries... Busca i selecciona informació en diferents mitjans i crea continguts digitals
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor Social i Ciutadana	20% Realitza, amb creativitat, projectes de treball individuals i en equips cooperatius. Participació i respecte a l'aula amb companys i professorat.

-Les faltes ortogràfiques, sintàctiques, lèxiques i/o gramaticals poden abaixar fins a 2 punt (sobre 10) la nota de les proves o de les produccions escrites. Cada falta descomptarà 0'05. Les faltes repetides només descomptaran una vegada. Es podrà recuperar la nota abaixada a criteri del professorat.

-La lectura voluntària de llibres. Es pot obtindre fins a 1 punt més sobre la nota final de l'avaluació.

-**La nota de final de curs** s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua:

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

7.4 ACTIVITATS DE REFORÇ I AMPLIACIÓ.

Sempre que les necessitats de l'alumnat ho requerisquen, es realitzaran o proporcionaran activitats de reforç o d'ampliació. El llibre de text conté activitats d'aquest tipus, no obstant, el professorat també en pot proporcionar.

-Activitats d'ampliació: lectures voluntàries, exposicions orals lliures, recerca i processament d'informació.

-Activitats de reforç: el projecte editorial adoptat ofereix activitats que ajuden a aquells que necessiten un suport extra en els recursos digitals: textos, jocs de llengua o activitats gramaticals.

Ortografia:

1. Posar la dièresi o l'accent gràfic a les paraules que ho necessiten. (Obj. 1)

2. Identificar les excepcions a l'ús de la dièresi. (Obj. 1)
3. Aplicar correctament les normes d'ús de les majúscules amb funció distintiva. (Obj. 1)
4. Escriure correctament les abreviatures i les sigles més usuals. (Obj. 2)

Morfosintaxi:

1. Conèixer la manera d'expressar el valor abstractiu i intensiu en lloc de l'article *lo* neutre. (Obj. 1)
2. Substituir l'article *lo* per la construcció correcta en oracions de relatiu. (Obj. 1)
3. Substituir l'article *lo* per l'expressió correcta en locucions i frases fetes. (Obj. 1)
4. Conèixer els substantius que tenen un gènere diferent en català i castellà. (Obj. 2)
5. Saber usar correctament la flexió de gènere i de nombre. (Obj. 2)
6. Conèixer els principals substantius invariables i els que tenen un nombre diferent en català i castellà. (Obj. 2)
7. Saber usar correctament els indefinits. (Obj. 3)
8. Saber usar correctament els quantitatius. (Obj. 4)
9. Conèixer i usar correctament les normes d'ús de les preposicions. (Obj. 5 i 6)
10. Saber usar adequadament les locucions adverbials més usuals. (Obj. 7)
11. Ser capaç de conjugar correctament els verbs irregulars. (Obj. 8)
12. Ser capaç d'expressar l'obligació i la probabilitat sense interferències del castellà. (Obj. 9)

Lèxic:

1. Ser capaç d'identificar i esmenar els usos incorrectes de paraules parònimes. (Obj. 1)
2. Ser capaç d'identificar i esmenar els barbarismes més usuals. (Obj. 2)

9. ELEMENTS TRANSVERSALS.

9.1 FOMENT DE LA LECTURA.

A més de tenir una lectura obligatòria per trimestre, els alumnes podran optar a una lectura voluntària; sobre la qual podran presentar un treball, realitzar una fitxa o un control, a determinar pel professor. Aquest treball li suposarà a l'alumne un increment de fins a 1 punt de la nota de l'avaluació.

El departament de valencià participarà en diferents activitats relacionades amb el dia del llibre (Visita a la Fira del Llibre de València, organització del Mercat del Troc,...). Invitarà els autors del llibres, si es presenta el cas. Concertarà cita amb recitadors de poesia i es faran rutes literàries sobre autors o períodes literaris.

Els continguts i les activitats d'aquest curs remetent sovint a d'altres àrees de coneixement i permeten, per tant, un enfocament interdisciplinari. En destaquem algunes de les connexions més rellevants.

Unitat	Continguts i activitats	Connexió amb altres matèries
1. La forma del poema. Renaixença i modernisme.	Nivell fònic del poema: mètrica, ritme, rima... Traducció de poemes. Versions musicades de poemes.	Programació Integrada de Llengües. Música
2. El contingut del poema. Noucentisme i avantguardes	Els temes de la poesia. Poema <i>Vuit de març</i> . Nivell morfosintàctic del poema. La subjectivitat en el discurs.	Literatura universal. Educació per a la igualtat Programació integrada de Llengües.
3. Poesia i cançó. Poesia realista i compromís social	La música com a eina de lluita social. La lluita contra la censura. La Nova Cançó. La normalització lingüística. Elaboració d'un DVD.	Història. Música. Educació cívica. Història. Informàtica.
4. L'estructura de la narració. La narrativa: de la Renaixença al segle XX	Gèneres i seqüències textuais. La narrativa com a gènere. Debat sobre l'explotació infantil. La Decadència: context històric. La novel·la del segle XX. El text i l'oració.	Programació Integrada de Llengües (contingut comú a totes les llengües). Formació cívica i ètica. Història. Formació ciutadana. Literatura universal.
5. El discurs narratiu. La narrativa de postguerra	El tractament del temps. Narrador i punt de vista. Lectura de <i>La mort de Guillem</i> Espot publicitari. Conte de Rafael Vallbona . <i>L'Odissea</i> . Text informatiu sobre la	Programació integrada de Llengües. Educació cívica i ètica. Comunicació audiovisual. Educació per a la salut. Literatura universal. Història.

	postguerra. La subordinació adverbial	
6. El diàleg i la descripció en el relat. La narrativa actual	<i>El diàleg i la descripció en el relat Dublinesos, El gos dels Banderiller, Crim de Germania.</i> Context històric i cultural de l'últim terç de segle XX. La subordinació substantiva i adjectiva	Programació integrada de Llengües (contingut comú al castellà, anglès o francès). Literatura anglesa. Història.
7. El text teatral. El teatre entre la Renaixença i el modernisme	El teatre com a text. Diàleg, monòleg, apart. Estructura del text teatral. Els gèneres teatrals <i>Romeo i Julieta.</i> <i>El burgès gentilhome.</i>	Programació integrada de Llengües. Literatura anglesa. Literatura francesa.
8. Del text a l'espectacle. El teatre actual	L'espectacle teatral. Unitats fraseològiques.	Programació integrada de Llengües. Llengües comparades.
9. La prosa d'idees. L'assaig durant el segle XX.	L'assaig. Característiques Anàlisi contingut d'alguns textos assagístics. Oracions subordinades causatives.	Programació integrada de Llengües. Educació cívica. Programació integrada de Llengües.

10. RECUPERACIÓ DE PENDENTS.

Els alumnes que no tinguen superada la matèria de *Valencià: llengua i literatura* del curs anterior podran recuperar-la si aproven la primera i la segona avaluació del present curs. En cas contrari, s'hauran de presentar a la prova extraordinària.

11. UTILITZACIÓ DE LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ.

En un món tan tecnològic com el que ens envolta, és difícil no recórrer a les noves tecnologies en el procés d'ensenyament-aprenentatge. El llibre de text que hem adoptat enguany ens ofereix tota una sèrie de recursos digitals per poder treballar el llibre que també està en format de paper. Hi podem trobar també vídeos, enllaços d'Internet, activitats autocorrectives, tests d'avaluació, activitats de síntesi... És per açò que farem ús d'ordinadors, projectors, reproductors de CDs i DVDs. En algunes classes

programades, els alumnes podran portar el mòbil.

12. RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS.

Llibre de text: *Valencià: llengua i literatura (Projecte Eines)*. Ed. Castellnou.

Plataforma Aules.

Quaderns de treball.

Lectures:

Agustín Fernández Paz. *Passadissos d'ombra*. Ed. Bromera

Gemma Lienas. *La venjança dels panteres negres*. Ed. Bromera

- La tercera lectura la poden triar entre els següents títols:

Isabel-Clara Simó. *El meu germà Pol*. Ed. Bromera

Isabel-Clara Simó. *Raquel*. Ed. Bromera

Manuel Molins. *Abú Magrib*. Ed. Bromera

Joan Pla. *La violinista de París*. Ed. Bromera

Christine Averty. *En la foscor de la nit*. Ed. Bromera

Jordi Sierra. *Trucant a les portes del cel*. Ed. Edebé

Jordi Sierra. *Els focs de la memòria*. Ed. Bromera

Carlos Ruiz Zafón. *Marina*. Ed. 62

Anna Gavalda. *Junts i prou*. Ed. 62

L'alumne podrà llegir una lectura complementària a la preceptiva cada avaluació, cosa que incrementarà la nota mitjana fins a un punt.

13. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

Participació en *La Valencianada 2023*.

Trobada d'escoles en valencià a Almàssera.

14. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ÈXIT

Per a avaluar la pràctica docent són molt útils les rúbriques que es refereixen a la planificació, desenvolupament del procés d'ensenyament i aprenentatge, del seguiment de les tasques programades, etc.

Cada professor i professora haurà de fer-se una sèrie de preguntes per tal de valorar la seua pràctica i poder millorar-la. Us proposem alguns exemples en les taules següents:

- Rúbrica de motivació de l'alumnat

Motivació de l'alumnat	SÍ	NO	Propostes de millora
1. Es proporciona a l'alumnat un pla de treball al començament de cada unitat.			
2. Es desenvolupen activitats motivadores per a introduir la unitat.			
3. Es relacionen els aprenentatges amb situacions reals.			
4. Es relacionen les activitats i continguts amb els interessos de l'alumnat.			
5. Es promou la reflexió i la participació activa de l'alumnat.			
6. S'informa a l'alumnat del seu progrés.			
7. S'identifiquen les dificultats de l'alumnat i es busquen solucions.			

- Enquestes per a l'alumnat

La valoració per part de l'alumnat de la pràctica docent del professorat i la seua visió de l'àmbit, també ens donen indicacions per a millorar la nostra pràctica. És interessant combinar respostes tancades i obertes, perquè puguin explicar les seues opinions. Algun exemple de preguntes per a l'alumnat:

11. El que he estudiat i treballat a classe m'ha semblat interessant:

- Molt
- Prou
- Poc
- Gens

12. La informació que ha donat el professor o la professora m'ha ajudat a entendre els continguts.

- a. Sí
- b. No

13. El temps dedicats a les activitats ha estat suficient:

- a. Sí
- b. No

Propostes de temporalització _____

14. Sé en tot moment què cal fer.

- a. Sí
- b. No

15. El professor o la professora m'ajuda quan tinc dubtes:

- a. Sempre
- b. Quasi sempre
- c. Poques vegades
- d. Mai

16. El projecte trimestral m'ha semblat:

- a. Molt interessant
- b. Interessant
- c. Millorable
- d. Avorrit

Propostes de millora: _____

17. Amb el projecte he après (escriu tot el que penses): _____

18. La lectura i el pla lector:

- a. M'han fet interessar-me per la lectura
- b. Han estat interessants
- c. Eren avorrides
- d. No m'han interessat gens

Explica per què has triat la resposta anterior: _____

19. El mètode d'avaluació i qualificació és adequat:

- a. Sí
- b. No

20. Altres observacions que vulgues fer: _____

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

“ARTS ESCÈNIQUES I DANSA” / 4t ESO I PR4

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Justificació de la programació

1.2 Contextualització

2. OBJECTIUS

3. COMPETÈNCIES

4. CONTINGUTS

5. CRITERIS D’AVALUACIÓ

6. INSTRUMENTS D’AVALUACIÓ

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

8. METODOLOGIA

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

10. UNITATS DIDÀCTIQUES

10.1 Organització de les unitats didàctiques

11. ELEMENTS TRANSVERSALS

12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

13. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

ANNEX: MESURES D’ADAPTACIÓ EN CAS DE SUSPENSÍO DE LA PRESENCIALITAT

1. INTRODUCCIÓ

10.1. Justificació

La matèria optativa Arts escèniques i dansa pretén atorgar la capacitat de comprendre, comunicar i representar idees i sentiments als alumnes, a més d'integrar dos formes de concebre les activitats dramàtiques a l'ensenyament i l'aprenentatge, ambdós igualment vàlides. La dramatització, més centrada en el desenvolupament personal, i el teatre, adreçat cap a les pràctiques artístiques creatives, i cap al coneixement de textos literaris d'aquest gènere.

Tant la dramatització com el teatre són formes de representació que empren el cos, la veu, l'espai i el temps escènics per a expressar i comunicar idees, sentiments i vivències. La dramatització es caracteritza per integrar els diferents llenguatges (verbal, plàstic, rítmic-musical, corporal) i per ser un poderós medi d'aprenentatge, ja que implica, al mateix temps, aspectes cognoscitius, afectius i psicomotrius.

A més a més, la dramatització i el teatre, pel seu caràcter transversal i interdisciplinari, són un instrument didàctic amb el qual desenvolupar diferents competències bàsiques, sobretot la comunicació lingüística; la competència cultural y artística; la competència social i ciutadana; la d'aprendre a aprendre i la competència d'autonomia i iniciativa personal.

Per tant, l'art dramàtic com a instrument d'ensenyament i aprenentatge es revela als següents aspectes:

1. Metodologia interdisciplinària: es poden emprar per a ensenyar altres continguts i matèries. Es podria dir que són anàlogues als mitjans audiovisuals i a les competències d'informació i de competència digital.
2. El fet de treballar activitats motrius, verbals, visuals i auditives fa que l'alumne experimente la seua persona, la seua realitat física, al mateix temps que treballa la part intel·lectual.
3. Fan de connexió entre les competències en comunicació lingüística o les de la competència social y ciutadana, i també de la competència cultural y artística.

5. Són una ferramenta també molt valuosa per a desenvolupar la competència en autonomia personal e iniciativa, ja que planteja els alumnes la tria individual i el debat sobre alternatives de conducta.
6. Incrementa la motivació i permet fàcilment introduir la realitat exterior dins de l'aula.
7. Mitjançant la participació i el treball col·laboratiu, afavoreix la relació entre components del grup i possibilita situacions en les quals es necessita una comunicació precisa i clara.
8. S'estableix una relació diferent i més fluida entre docent i alumnes, donat que les activitats ho permeten i el docent a banda de proposar, ha d'escoltar i acceptar propostes dels alumnes del grup.

Respecte a l'enfoc que li hem de donar a l'assignatura, el teatre no pot considerar-se a soles com un corpus de història i literatura dramàtiques ni com a soles el fet de fer i veure teatre. Durant l'etapa de l'ESO hem de donar-li més flexibilitat i introduir la investigació, la creativitat, el compartir idees noves i pròpies. Tot com un procés a descobrir i compartir i que, a més, hauran d'aprendre a poc a poc al llarg del curs.

En definitiva, la matèria optativa Arts Escèniques i Dansa no té a la Secundària la finalitat de formar actors, directors o escenògrafs, sinó més bé la d'aprendre a expressar-se amb el cos i amb la veu, representar idees i símbols, la comunicació grupal i la creació. Així sí, es fa necessari que qualsevol proposta teatral que es realitzi a l'aula estiga prop de les directrius didàctiques de la matèria, per aconseguir així un total benefici d'aprenentatge.

1.2. Contextualització:

L'Institut d'Educació Secundària de Puçol es troba situat en aquesta població de la comarca valenciana de l'Horta Nord. Imparteix formació d'Educació Secundària Obligatoria, Batxillerat i Cicles de Formació Professional. A més imparteix els programes de diversificació curricular PMAR, PR4, PAC i Formació Professional Bàsica.

Al centre acudeixen alumnes de la localitat en què està situat. Entre les instal·lacions en les que compta es troben aules amb projector i ordinador amb connexió a Internet; WIFI per als docents i WIFI per als alumnes; biblioteca, aules d'informàtica; saló d'actes; laboratori i aula d'idiomes. No obstant, la situació provocada per la pandèmia del

Covid19 ha obligat a reconvertir totes aquestes instal·lacions específiques en aules en les que situar l'alumnat dels desdoblaments de grups creats per a respectar la ràtio i la distància de seguretat entre persones recomanada per les autoritats sanitàries com a mesura de protecció.

La matèria d'Arts escèniques i dansa s'imparteix en dos aules diferents i el grup d'alumnes, que pertany al nivell de 4t ESO i 4PR està desdoblant en dos subgrups que acudeixen a classe en dies alterns i canviant els torns cada setmana, assegurant-nos així que tots els alumnes matriculats a aquesta optativa reben les mateixes hores de classe presencial i que ho fan en condicions de seguretat sanitària.

2. OBJECTIUS GENERALS

L'ensenyança i l'aprenentatge d'aquesta matèria optativa té com a objectiu desenvolupar dins dels alumnes les següents capacitats:

1. Desenvolupar la seua persona en totes les seues dimensions (corporal, intel·lectual, afectiva...) assegurant la consecució de la seua autonomia personal i afavorint el desenvolupament de la seua creativitat.
2. Prendre consciència de la seua realitat social relacionada amb una col·lectivitat i amb grups amb una història comuna i una cultura particular.
3. Realitzar improvisacions que expressen emocions, idees i opinions.
4. Emprar l'expressió i la comunicació assumint rols i tècniques de llenguatge teatral.
5. Conèixer les etapes històriques del teatre com a gènere literari.
6. Experimentar la representació i la posada en escena com a pràctiques col·lectives i com a mitjans de comunicació.
7. Desenvolupar sensibilitat artística i cultural i estima per l'entorn cultural al qual es viu.
8. Conèixer i entendre els elements que formen l'expressió teatral.

3. COMPETÈNCIES

Les competències queden definides en l'article 1.c del Capítol I del Reial decret 1105/2014 com les capacitats per a aplicar de forma integrada els continguts propis de

cada ensenyament i etapa educativa amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.

Tot això es reafirma amb el punt 2 de l'article 6 de la LOMCE, el currículum ha d'estar integrat per diversos components, un d'ells, les competències, de les quals la Llei diu: *“Les competències, o capacitats per a aplicar de forma integrada els continguts propis de cada ensenyament i etapa educativa, amb la finalitat d'aconseguir la realització adequada d'activitats i la resolució eficaç de problemes complexos.”* És a dir que la docència ja no pot concebre les assignatures com a parcel·les separades en les quals l'alumne aprén i treballa per a aconseguir uns objectius que en res es relacionen els uns amb els altres. Al contrari, l'ensenyament en aquests moments es preocupa d'assegurar-se que el deixdor aprenga uns continguts, desenvolupi l'habilitat de treballar amb ells i a més, adquireixi una sèrie de competències acadèmiques i també cíviques, pragmàtiques i individuals. A més, es treballa perquè l'aprés en unes assignatures li servís com a eina i com a coneixement extra en unes altres.

Al temari de l'assignatura s'integren aquests aprenentatges lligats a les competències bàsiques, que segons la legislació són les següents:

- Comunicació lingüística
- Consciència i expressions culturals
- Aprendre a aprendre
- Competència digital
- Sentit de la iniciativa i esperit emprenedor
- Competències socials i cíviques
- Ciència i tecnologia

Aquestes competències les abastarem i integrarem en la matèria Arts escèniques i dansa de les següents formes:

▪ **COMPETÈNCIA EN COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA**

La de major rellevància de totes les que poden adquirir-se amb aquesta assignatura, ja que tots els seus continguts estan pensats i orientats perquè l'alumne adquireixi diferents coneixements i habilitats comunicatives i els empre i reflexioni també al

voltant dels mateixos. Aquests aspectes s'apliquen després per adquirir nous coneixements en altres matèries.

- **COMPETÈNCIA DE CONSCIÈNCIA I EXPRESSIONS CULTURALS**

S'adquireix sobretot quan l'alumne s'apropa, en aquesta matèria, a la producció literària i coneix com també el teatre ha tractat les preocupacions i interessos dels humans des de sempre. A més, l'estudi del context d'una obra literària, en aquest cas del gènere teatral, pot apropar-los altres manifestacions artístiques i culturals que acabaran per donar-li tot el sentit a la creació literària.

- **COMPETÈNCIA DIGITAL**

Ací la recerca d'informació tindrà un paper rellevant, ja que mitjançant la recerca per Internet els alumnes aprendran coneixements sobre la literatura i el teatre quan tractem tècniques d'interpretació i de redacció i també quan tractem el teatre dins la literatura i els seus textos i autors més representatius. A banda d'utilitzar Internet (sempre fonts fiables, que els ensenyarem a reconèixer i usar) hauran de treballar també amb processador de text.

- **COMPETÈNCIES SOCIALS I CÍVIQUES**

Els alumnes poden treballar habilitats socials com la convivència, el cooperativisme, la tolerància, el respecte mutu... a través del treball de les habilitats del llenguatge, tant oral, com corporal. A més a més, l'aprenentatge i bon ús de tècniques lingüístiques facilita a l'alumne el coneixement i la valoració d'altres contextos i formes d'expressió personals i culturals diferents a les seues pròpies, i facilita el respecte per les mateixes, oferint-li així la capacitat de veure i detectar realitats diferents.

- **APRENDRE A APRENDRE**

Els continguts lingüístics són essencials per adquirir nous coneixements d'altres matèries i són base del pensament, la reflexió, la representació de les idees i la transmissió de les

mateixes. Amb Arts escèniques i dansa es treballen eixes capacitats que després serviran d'eina d'adquisició de noves habilitats i competències diferents.

▪ **SENTIT DE LA INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR**

Durant aquestes sessions l'alumne haurà d'afrontar diverses situacions en les quals expressar-se en veu alta, crear idees, històries i situacions i decidir-se a expressar-se corporalment amb llibertat i seguretat de sí mateix. Aquestes situacions li duran a reforçar la relació amb sí mateix, l'auto coneixement i a augmentar la decisió i l'esperit d'emprendre noves iniciatives.

▪ **COMPETÈNCIA CIÈNCIA I TECNOLOGIA**

Mediant aquesta assignatura, els alumnes treballaran també la capacitat d'observar el món que els rodeja i analitzaran també amb ment científica el seu ambient, els elements científics que els envolten i també la tecnologia que conforma la seua realitat. Observar la realitat amb ulls científics i crítics i conèixer l'evolució de la ciència serà imprescindible en aquesta assignatura, amb el plantejament del fil conductor que s'ha triat per a dur-la a terme.

4. CONTINGUTS

La Conselleria d'Educació de la Comunitat Valenciana va establir en el Decret 87/2015 que estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat a la Comunitat Valenciana, quatre blocs de continguts curriculars per a l'Educació Secundària Obligatòria i per a Batxillerat. Aquests blocs engloben diferents competències i coneixements que els alumnes han d'adquirir en l'àmbit lingüístic durant els sis cursos que duren els dos cicles. La matèria d'Arts escèniques i dansa, impartida des del departament de Valencià Llengua i Literatura, participa en l'adquisició d'aquests continguts. Els blocs de continguts són:

1- Escoltar i parlar: adquiriran eines per a poder expressar idees, relats, símbols i sentiments dramàticament, de manera efectiva, literària i adaptada a cada tipus de situació que es represente. També adquiriran la capacitat d'escoltar que diu l'altra persona, en aquest cas escoltant amb atenció respecte les intervencions dels companys, que, a més, poden ser les que donen peu a les intervencions pròpies.

2- Llegir i escriure: Llegir comprenent textos dramàtics i tindre capacitat de replicar-los i d'escriure de nous, seguint les tècniques adients i respectant la gramàtica i l'ortografia, a més d'augmentar el lèxic mitjançant el seu ús.

3- Coneixement de la llengua: L'ús correcte del lèxic, de les normes ortogràfiques i gramaticals, la sintaxi i la morfosintaxi... i en aquest cas conèixer millor també la llengua cooficial autonòmica són objectius que també s'abasten durant les sessions d'aquesta matèria optativa.

4- Educació literària: Llegir de manera competent i desenvolupar el gust per l'hàbit. Conèixer èpoques, corrents, estils i autors per a ser capaços de triar les seues lectures. Connectar la literatura amb moments històrics i altres corrents artístics... tots aquestos objectius els aconseguixen els alumnes també a través d'aquesta matèria, a la qual a més expressar-se oral i corporalment i crear històries, aprofundiran en el teatre com a gènere literari i coneixeran els conceptes bàsics de les seues corrents, èpoques, estils...

5. CRITERIS D'AVALUACIÓ

Els criteris d'avaluació fixats per aquesta assignatura seran principalment els següents:

- l'adquisició de conceptes bàsics del llenguatge dramàtic i les tècniques teatrals.
- la voluntat de començar i progressar en la creació, l'expressió i la comunicació.
- la participació activa en processos grupals, l'escolta i el respecte al ritme i el procés de cadascun dels membres del grup.
- l'adquisició de coneixements bàsics del teatre com a gènere literari.
- l'adquisició de tècniques i nocions bàsiques de llenguatge corporal, de respiració i de capacitat vocal i d'oralitat.
- l'adquisició i utilització correcta de les nocions bàsiques d'escriptura de textos dramàtics i de creació d'escenografia.

Aquestos criteris es desglossen i es treballen per a ser puntuats al llarg del curs en els següents punts:

A) Procedimentals.

Cerca en diferents fonts bibliogràfiques dels tecnicismes propis del mitjà teatral relatius al text teatral i a l'escenografia.

Reconeixement dels mateixos sobre dibuixos o fotos que els proporcionarà el professor.

Ús de tècniques de l'actor i la seua aplicació per a la posada en escena:

Relaxació i confiança dins del grup a través d'exercicis respiratoris, d'equilibri i de diàleg corporal amb els companys.

Entrenament de la concentració i la respiració.

Simulació d'accions i situacions de manera individual i col·lectiva.

Invencions d'històries a partir de diferents tipus d'instruccions

Creació de monòlegs amb intenció còmica a partir de diferents claus.

Lectura dramatitzada de textos teatrals: individual, dialogada i coral (fragments, textos complets).

Anàlisi del text dramàtic llegit:

- anàlisi de l'obra de l'autor i el seu context: època, estètica, circumstàncies individuals i socials en les quals va ser escrita, etc.

- anàlisi estructural: parts en què està dividida (actes, quadres, jornades, escenes)

- anàlisis de les acotacions i les escenes.

- anàlisi formal dels personatges.

- creació o estudi d'un guió teatral.

- planificació d'una posada en escena (del guió creat o d'un text ja existent).

Creació de dinàmiques de grup:

- grup d'actors.

- grup d'escenografia, tramoia i il·luminació.

- grup de vestuari i maquillatge.

- grup de publicitat: (disseny de càrtels i de programes de mà, recollida de dades sobre l'autor, l'època i l'obra)

- planificació dels assajos. L'assaig general. Replantejament de l'espectacle.

Anàlisi crítica després de la representació. Debat.

Comprensió del paper de l'espectador.

B) Actitudinals.

- Cap a la matèria:

Donat el caràcter de la matèria, l'alumne tindrà una disposició total per a participar en activitats orals.

Valoració del fenomen teatral com a forma de coneixement de la literatura i la cultura d'una època.

Valoració de la importància de la presentació de l'escrit en la llibreta, en la qual es cuidarà l'ordre, l'ortografia i l'expressió.

-Cap al treball:

Puntualitat.

Assistència regular a classe.

Atenció en classe.

Realització de tasques encomanades.

Comportament de respecte cap al professor i cap als companys.

Comportament participatiu i positiu que facilite un clima de treball i aprenentatge en classe.

- Cap als companys:

Atenció i respecte a les activitats orals dels companys.

Valoració de les creacions i interpretacions alienes.

Disposició positiva per al treball en equip.

6. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ

Els instruments utilitzats per a avaluar atendran les competències i coneixements que l'alumne ha d'adquirir i compliran amb els criteris de l'avaluació contínua. Els instruments emprats en Arts Escèniques i Dansa seran:

- Control pràctic de contingut de cadascuna de les unitats didàctiques, mitjançant la preparació i la representació de fragments d'obres dramàtiques que engloben les tècniques dramàtiques i de redacció explicades i treballades en cada unitat.

- Treballs i projectes fets a classe: escrits i exposicions orals.

- Quadern de l'estudiant: ha de cuidar-ho, tindre en ell les activitats escrites que es manen fer en classe i portar-ho al dia quan la professora ho demane.

- Quadern del professor: amb faltes d'assistència, faltes de comportament i altres anotacions, exercicis en classe, respecte cap als companys... Ací també valorarà l'actitud amb la qual encara l'alumne l'assignatura, la motivació davant les tasques proposades i l'evolució en la matèria.

En cada avaluació es prendrà com a referència els conceptes, procediments i actituds.

El resultat de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions serà la nota final, tenint en compte que l'evolució positiva de l'alumne podrà incidir en la seua nota final.

La nota d'avaluació s'obtindrà a partir de l'observació del treball en classe i de la puntuació de les tasques encomanades per a casa, individuals o col·lectives, així com de l'observació de l'actitud de l'alumne en classe i d'un examen teòric per avaluació si fóra necessari

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ

En aquest cas, el percentatge amb el qual intervindran els instruments anteriors en la nota serà:

El treball diari, la participació, l'actitud de l'alumne cap al treball, el professor i els companys en classe suposaran un 40% de la nota. El 60% restant correspondrà a la nota dels exàmens, proves, activitats individuals i col·lectives que es preparen amb antelació. En el cas que algun alumne suspenguera la matèria, recuperarà en les dates indicades pel centre al calendari amb una prova escrita de contingut literari i de redacció emprant les tècniques d'escriptura dramàtica, i un altra prova que serà un breu monòleg interpretatiu amb expressió corporal.

CRITERI DE QUALIFICACIÓ	PERCENTATGE DE NOTA
Proves d'aptituds i continguts de cada unitat	50%
Treballs escrits	20%
Quadern de l'estudiant	10%
Quadern del professor	20%

8. METODOLOGIA

Si partim de la idea que la dramatització fa una triple aportació al currículum escolar en els seus aspectes metodològics més importants: a) educació en valors i habilitats socials; b) habilitats expressives, creatives i comunicatives, en diferents àrees; i c) habilitats artístiques i, del principi que en expressió dramàtica l'important són els processos i no els productes (a pesar que sabem que normalment un bon procés condueix a excel·lents productes) conclourem que la metodologia del taller de dramatització/teatre ajuda

d'una manera potent al desenvolupament de les competències bàsiques basades en la concepció del taller com un espai de creació, reflexió i intercanvi d'idees. En aquest sentit el model de taller dramatització-teatre es construeix sobre quatre variables: les fases del procés creatiu (1. Preparació 2. Incubació 3. Il·luminació 4. Revisió); el procés expressiu (qualsevol procés expressiu s'articula, des d'una òptica constructivista i experiencial, sobre aquestes paraules clau: percebre, sentir, fer, reflexionar); el procés de representació artística van units als moments del taller didàctic (a. posada en marxa, b. relaxació, c. expressió-comunicació, i d. retroacció), el tipus d'activitats realitzades i les fórmules per a proposar tasques (consignes desencadenants del joc, i tècnica de la mescla utilitzada en cada cas).

9. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ

La LOE/*LOMquE de 10 de desembre de 2013 contempla la diversitat com un factor real en l'ensenyament i fins i tot enriquidor d'aquesta. A més, el Decret 87/2015 que regula la docència a la Comunitat Valenciana es refereix d'igual manera a la diversitat com a un element que requereix d'especial atenció. A això cal afegir-li l'aprovació del Pla Valencià d'Inclusió i Cohesió Social 2017-2022 on s'emmarca el Decret 104/2018 de 27 de juliol pel qual desenvolupa els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià que queda desenvolupada o complementada per l'Ordre 1/2019, de 8 de gener, de la Conselleria d'Educació per la qual s'estructuren els serveis pedagògics escolars i es desenvolupa el Decret 104/2018 de 27 de juliol.

Segons aquest decret, existeixen diferents nivells de mesures que poden aplicar-se als alumnes que així ho necessiten, sent les mesures de nivell I i II les que no requereixen adaptació curricular ni intervenció especialitzada dins o fora de l'aula, i les de nivell III i IV les que sí que impliquen aqueixes situacions i aqueixa intervenció.

Aquesta programació està elaborada per a una optativa impartida a un grup mixt d'alumnes de 4t d'ESO i 4PR. Durant les classes, si hem rebut informe o informació que ens indique que algun dels alumnes té quelcom d'aquestes necessitats, adaptarem el material i les activitats tant dins com fora de l'aula perquè els siga possible seguir el ritme de les sessions i aconseguir els objectius. Les mesures que adoptarem, i que no calen adaptació curricular, ne seran apropiades (dins la distància de seguretat que enguany hem d'aplicar) els alumnes al docent per assegurar-se que està concentrat durant la

classe i que treballa, insistir en les explicacions i repetir-les de diferents maneres fins que tot els alumnes del grup hagen entès els continguts explicats i l'activitat que han de fer o adaptar alguna de les activitats a problemes de mobilitat.

10. PROGRAMACIÓ DE LES UNITATS I TEMPORITZACIÓ

10.1. PROGRAMACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

Temporització:

- Primera Avaluació:

1- Primer acostament. Dramatització. Introducció al joc dramàtic: els participants i l'expressió espontània de si mateixos, creació de vivències, nivells d'implicació i estímuls, etc. La improvisació com a mètode i procés de coneixement individual i col·lectiu.

2- De la dramatització a la teatralització. Representarem papers quotidians i simularem situacions habituals i conflictives (representació de papers dramàtics i manteniment del rol assignat durant la simulació).

3- Lectura o dicció expressives -individual, dialogada i coral- de textos. Dicció en prosa i vers. Anàlisi, creació, selecció i dinamització de textos com a pas previ a la posada en escena.

Apartats de la dinamització: *sonoritzar, dramatitzar, modificar i il·lustrar. Elaboració de dibuixos, tramoia bàsica, fons d'escenari, pintures d'escenaris, etc.

- Segona Avaluació:

4- Expressió corporal, presa de consciència i sensibilització del propi cos: comunicació no verbal, funció de les parts corporals en la comunicació, relaxació i distensió, tècnica corporal, equilibri i moviment, expressió d'emocions, vivència rítmica (ritmes i ball), elements del moviment expressiu, etc.

5- El discurs teatral. Sistemes de signes de l'espectacle teatral:

a) Referits a l'actor: pronunciació del text, to, relaxació, espontaneïtat, expressió d'emocions i estats d'ànim, concentració i desinhibició, llenguatge corporal, moviment escènic, vestuari, gest i llenguatge de les postures, iconografies, maquillatge i pentinat, etc.

b) Externs a l'actor: text literari, il·luminació, aparences externes de l'actor, construcció interna del personatge, moviment individual i de grup, espai escènic, decorats, música, coreografia, elements de representació, etc.

- Tercera Avaluació:

6- Posada en escena d'un text dramàtic clàssic -adaptat o renovat- i/o assistència, si fóra possible, a algun espectacle teatral on l'alumne desenvolupe el paper d'espectador actiu en la lectura de tots els signes escènics que afavorisquen, posteriorment, la crítica, l'aprenentatge de la dramaturgia i el debat crític. No sols poden actuar davant els espectadors d'un auditori construint el seu propi personatge, sinó que adquireixen conceptes de maquillatge i pentinat, vestuari i escenografia, disseny i realització de decorats, il·luminació i tramoia, moviment i ritme escènic, etc.

7-Crítica d'un muntatge dramàtic concret presenciat en un teatre o vist mitjançant televisió o canó d'audiovisuals. L'abans/durant/després de l'espectacle teatral. Anàlisi de les planificacions, actuacions i resultats escènics i estètics.

La previsió de continguts per a cada avaluació pot patir algunes modificacions en haver d'adaptar-nos a la irregular morfologia de cada grup, a la seua capacitat d'aprenentatge i expressió dramàtica, això com per possibles situacions de confinament o suspensió de classes presencials, cas per al qual expliquem la previsió de treball al annex que es troba al final d'aquesta programació didàctica. En cada avaluació, es podran utilitzar els recursos audiovisuals per a posar de manifest les característiques del món teatral.

ORGANITZACIÓ I DESGLOSSAMENT DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES:

1. Presentació i introducció a la dramatització.

En aquesta primera unitat es busca que els alumnes es donen a conèixer uns als altres i, també, al docent, i que comencen a ser conscients del seu cos i les seues possibilitats de creació i expressió amb aquest. Per això considerarem dos nivells bàsics de la dramatització: el cognitiu, o d'idea interna, i l'expressiu o de manifestació externa.

Per aconseguir aquestos objectius realitzarem a l'aula:

- Jocs dramàtics de presentació d'un mateix.
- Dramatització i representació d'elements del nostre entorn, de la natura.

- Xicotetes redaccions, sobretot descripcions, que ens ajuden a representar després allò descrit.
- Exercicis de relaxació i de calfament del cos.
- Exercicis de vocalització.
- Exercicis per a treballar la desimboltura i la llibertat d'expressió corporal.
- La representació individual i les bases de representació col·lectiva.
- Les bases de la improvisació.
- Exercicis per a treballar l'expressió gestual.
- La combinació de paraula, gest i moviment per a interpretar eficaçment.
- Introducció a la improvisació.
- Les parts del procés de dramatització.
- L'estructura dels textos dramàtics.
- Començar a escriure textos dramàtics a través de la improvisació.

2. La representació de papers.

En aquesta unitat treballarem la simulació de situacions de la vida real com a via de teatralització de textos dramàtics.

- Què és la simulació.
- La simulació de situacions humanes conflictives.
- Acceptació i manteniment d'un paper concret durant la simulació.
- Com es representa un paper
- La simulació de papers i situacions mitjançant els jocs de rol.

3. Anàlisi, i creació de textos.

En aquesta unitat integrem la competència en comunicació lingüística en diferents contextos socials i culturals.

- La lectura i la dicció expressives.
- La lectura individual, dialogada i coral.
- La dicció de prosa i de vers.
- La lectura o dicció interpretativa.

Anàlisi:

- Anàlisi del text com a pas previ a la posada en escena.

- La traducció del text als llenguatges dinàmics.
- Apartats de la dinamització: sonoritzar, dramatitzar i modificar.

4. Expressió oral: lectura, dicció i interpretació

Aquest bloc integra tota la informació que es refereix al text i a la seua comunicació o interpretació sonora i pretén desenvolupar les següents competències:

- Trobar diferents maneres d'utilitzar la veu per a realçar la interpretació d'un personatge i per a crear efectes concrets.
- Triar i utilitzar tècniques de veu específiques i d'efectes vocals adequats en resposta a una interpretació concreta i a diferents circumstàncies.
- Projectar la veu apropiadament en l'espai del taller amb intenció de comunicar.
- Emprar una articulació i dicció clares per a elaborar la caracterització d'un personatge o situació,
- Donar so a poemes, situacions, imatges, cançons, etc.
- Realitzar la lectura expressiva i interpretativa de textos donats. Interpretar seqüències o obres dramàtiques
- Apropiar-se el contingut d'una obra o una seqüència dramàtica.
- Utilitzar els elements del llenguatge dramàtic, de les tècniques de joc, de les tècniques teatrals.
- Compartir la seua experiència d'interpretació.
- Traure partit dels elements expressius inherents a la seqüència dramàtica.
- Respectar les regles relatives al joc dramàtic.

5. Expressió corporal.

Les competències específiques a desenvolupar en aquest apartat són:

- Trobar diferents maneres de moure's per a realçar la interpretació d'un personatge donat i per a crear uns efectes específics.
- Triar i usar tècniques de moviment específiques per a exterioritzar i comunicar sensacions, sentiments i idees, adaptant el moviment en resposta a diferents circumstàncies donades.
- Demostrar fluïdesa proporcionant diferents respostes de moviment davant una situació i un temps limitats.

- Demostrar flexibilitat en els moviments incorporant nivells, velocitat, intensitat i direccions diferents en les activitats de moviment

- Mostrar desinhibició i espontaneïtat en les activitats de moviment.

Presa de consciència i sensibilització del propi cos.

- Esquema corporal: funció de cadascuna de les parts (rostre, braços i mans, tors, cames i peus) en la comunicació.

- Concentració, desinhibició i sensibilització.

- Relaxació i distensió.

Llenguatge del cos.

- Principis bàsics de la comunicació no verbal.

- L'espontaneïtat, la tècnica i la creativitat corporals.

- L'expressió d'emocions i estats d'ànim.

- Postures, equilibri i moviment.

Relacions amb l'entorn.

- La relació i la comunicació interpersonals: desenvolupament grupal.

- Els objectes com a suports i desencadenants de l'acció.

Percepció i estructuració de l'espai i temps.

- Les iconografies o llenguatge de les postures.

- La vivència rítmica. El ball com a aportació dramàtica (el musical).

- Els elements del moviment expressiu.

6. Elements i estructura del llenguatge dramàtic.

Els objectius a aconseguir a nivell de competències en aquest apartat són aquests:

- Planificar i representar escenes amb coherència, desenvolupant el començament, el mitjà i el final i proposant finals alternatius a una situació donada.

- Sintetitzar i comunicar clarament l'objectiu o tema d'una situació o escena.

- Utilitzar elements tècnics i escenogràfics per a realçar l'efecte dramàtic.

- Teatralitzar textos no dramàtics (poemes, relats, cançons, imatges, notícies, etc.)

- Adoptar diferents rols teatrals (autor, actor, escenògraf, crític).

- Vetllar per les qualitats tècniques i estètiques de la representació per a aconseguir un resultat acceptable.

El bloc comprén els sistemes de signes operants en el discurs o espectacle teatral i les seues relacions.

Sistemes amb referència a l'actor.

- El text pronunciat.
- La paraula o text literari.
- El to o la dicció-interpretació oral del text.
- L'expressió corporal.
- Mímica, gest i moviment.
- Aparences externes de l'actor.
- Maquillatge i pentinat. Vestuari.

Sistemes externs de l'actor.

- L'espai teatral i les seues formes.
- L'espai escènic.
- Decorats. Objectes i accessoris.
- L'espai tècnic.
- Il·luminació. Música i so.

La relació de l'actor-personatge amb els sistemes de signes.

- La construcció interna del personatge.
- La manifestació externa per mitjà del text pronunciat, l'expressió corporal i les aparences externes.
- El moviment individual i de grup, la coreografia com a element creador o modificador de l'espai escènic.

7. Muntatge de representacions dramàtiques i assistència a espectacles teatrals.

El bloc tracta del procés de posada en escena de qualsevol mena d'espectacle dramàtic-teatral que s'haja de representar davant un públic, així com de l'assistència a espectacles produïts fora de l'àmbit escolar. Per tant, tindrem dos blocs d'objectius diferenciats a l'hora de desenvolupar les competències específiques:

- a) Inventar o crear seqüències dramàtiques
- Traure partit d'idees per a una creació dramàtica.
- Compartir la seua experiència de creació.

- Traure partit dels elements del llenguatge dramàtic, de les tècniques de joc, de les tècniques teatrals.

- Estructurar una creació dramàtica.

- Donar una finalitat a la seua producció.

b) Apreciar obres dramàtiques

- Analitzar una obra teatral.

- Compartir la seua experiència d'apreciació.

- Tindre un judici crític o estètic de l'obra.

- Establir llaços entre l'experimentat (viscut) i l'analitzat.

El text dramàtic.

- Elecció del text o de la intenció prèvia (tema, idea, fets, etc.) per a la representació.

- Creació col·lectiva d'un text o guió nous.

- Anàlisi del text.

Planificació de la posada en escena.

- Divisió del treball i de les funcions dins del grup.

- La construcció dels personatges.

- L'espai escènic i tècnic.

- El llibre de direcció (guió de l'actor, guió tècnic i guió escènic).

Assajos i representació.

- Les sessions de treball: diferents tipus d'assajos. Anàlisi i planificació.

- Actuacions (anàlisi posterior i replantejament de l'espectacle).

El paper de l'espectador.

- Abans de l'espectacle.

- Recollida d'informació sobre l'autor, l'obra i el grup.

- El text i les crítiques de l'espectacle.

- Durant l'espectacle.

- Presència activa: lectura i comprensió dels signes escènics.

Participació. Identificació.

- Després de l'espectacle.

- Pautes per a la crítica dels espectacles.

- Lectura de crítiques i debat.

L'ordre de presentació de blocs no comporta una seqüència. S'utilitzaran transversalment els blocs, triant els que es consideren idonis per al treball que a cada moment es vaja a realitzar.

11. ELEMENTS TRANSVERSALS

Segons el Reial decret 1105/2014, en el seu article 6 del capítol I, les assignatures han d'ensenyar continguts i competències pròpies de la matèria mateixa, també han de desenvolupar la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les Tecnologies de la Informació i la Comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional es treballaran en totes les matèries.

Tot això, a més, han de fer-ho desenvolupant la igualtat efectiva i prevenint qualsevol tipus de discriminació, violència o exaltació de la violència a causa de qualsevol diferència de gènere, raça, religió, diversitat funcional, nacionalitat...

Per a atendre el desenvolupament de tots aquests elements transversals, des de l'assignatura optativa d'Arts Escèniques i Dansa, prepararem el següent:

- Foment de la lectura a través de la lectura d'obres del gènere dramàtic; lectures obligades que seran fragments d'obres majors, amb les quals hauran de treballar (bé representant, bé adaptant, bé analitzant...)
- Comunicació audiovisual i TICS: Ús del projector i altres suports audiovisuals sempre que es pugui per a visionar a classe fragments d'obres dramàtiques o vídeos de tècniques escèniques que poden servir d'exemple i suport per als continguts explicats.. També es començarà a fomentar un ús profitós i responsable dels telèfons mòbils i les aplicacions que serveixen per a fer muntatges audiovisuals, perquè facen treballs individuals a casa, sempre amb l'autorització i supervisió de pares, mares o tutors legals.
- Respecte a l'emprenedoria, la realització de projectes digitals i audiovisuals i la resolució de pràctiques, donada la situació de pandèmia, sempre que siguin en classe seran individualment, fomentaran l'esperit emprenedor de l'alumne ja que l'obligarà a recapacitar, prendre decisions, planificar i posar en marxa una idea.

12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

La situació de pandèmia provocada pel Covid19 desaconsella la realització d'eixides en grup a veure obres de teatre i també la visita d'autors, actors, actrius... o qualsevol individu que forme part d'eixe món, dins del centre, per la seguretat sanitària de tots. Plantejarem el visionat d'obres dramàtiques senceres, projectades dins de l'aula.

13. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

En acabar el curs s'ha d'avaluar l'alumnat i també la labor docent del cos de professors. El seguiment del currículum, la relació entre professors i entre assignatures, la coordinació entre els membres del cos docent, l'organització administrativa del centre i la programació dels cursos... seran alguns dels punts a valorar.

Aquesta avaluació es duu a terme mitjançant claustres de professors, reunions del departament (en aquest cas, del departament de Valencià, Llengua i Literatura), reunions de tutors de cursos i cicles i mitjançant la realització d'enquestes anònimes, en finalitzar cada avaluació, en la qual els alumnes es valoren a si mateixos i al seu rendiment, valoren la seua integració en el grup que compon l'aula i valoren també com està duent a terme el treball el docent. Aquestes enquestes es revisen, una vegada recollides, per a elaborar informes i recomanacions tant sobre com pot millorar el docent la seua labor, com sobre com poden millorar els alumnes el seu rendiment.

PROGRAMACIÓ PRIMER DE BATXILLERAT

1. RELACIÓ ENTRE LES COMPETÈNCIES CLAU I LES COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

A la taula següent es reflecteix la connexió entre les competències clau i les competències específiques de la matèria.

COMPETÈNCIES CLAU	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
CCL, CPSAA, CC, CCEC	Comprensió oral i multimodal Comprensió escrita i multimodal Expressió oral Interacció oral, escrita i multimodal Mediació oral, escrita i multimodal Lectura autònoma Competència literària Gestió de la informació
CCL, CCEC	Lectura autònoma Competència literària
CCL, CPSAA, CC, CCEC	Comprensió escrita i multimodal Expressió escrita i multimodal Interacció oral, escrita i multimodal Lectura autònoma Competència literària
CCL, CP, CPSAA, CC, CCEC	Multilingüisme i interculturalitat Comprensió escrita i multimodal Expressió escrita i multimodal Interacció oral, escrita i multimodal Mediació oral, escrita i multimodal Lectura autònoma
CCL, CP	Expressió escrita i multimodal Reflexió i consciència lingüística
CCL, CP, CCEC	Expressió escrita i multimodal Reflexió i consciència lingüística
CCL, CP, CMCT, CD, CPSAA, CE, CCEC	Comprensió oral i multimodal Comprensió escrita i multimodal Expressió oral Expressió escrita i multimodal Interacció oral, escrita i multimodal Mediació oral, escrita i multimodal Comunicació ètica Gestió de la informació Competència literària

CCL, CPSAA, CC, CCEC	Comprensió oral i multimodal Expressió oral Interacció oral, escrita i multimodal Mediació oral, escrita i multimodal Comunicació ètica Gestió de la informació
----------------------	---

2. SABERS BÀSICS

El Decret 108/2022 organitza els sabers bàsics de la matèria Valencià: Llengua i Literatura de 1r de batxillerat en els blocs i subblocs reflectits a la taula inferior:

BLOCS	SUBBLOCS
Bloc 1: Llengua i ús	Les llengües i els parlants
Bloc 2: Estratègies comunicatives	2.1 Sabers comuns 2.2 Alfabetització informacional 2.3 Reflexió sobre la llengua 2.4 Comunicació i interacció oral 2.5 Comprensió escrita 2.6 Expressió escrita i multimodal
Bloc 3: Lectura i literatura	3.1 Lectura autònoma 3.2 Lectura guiada de textos literaris

L'adquisició de les competències bàsiques implica dominar i mobilitzar el que anomenem **sabers bàsics**, això són, els coneixements, les actituds i les destreses amb els que es construeixen els continguts de la matèria. Els sabers bàsics poden agrupar-se i/o estructurar-se de diverses maneres segons les necessitats del grup-classe. Això permet variar el grau d'aprofundiment, adequant-lo tant a les necessitats del grup-classe com a les necessitats individuals de l'alumnat.

La taula que hi ha a continuació reflecteix la relació existent entre els blocs, els subblocs, les competències bàsiques i els sabers bàsics propis de la matèria:

Bloc 1. Llengua i ús
Subbloc 1.1. Les llengües i els parlants CE1, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8
Situació actual de les llengües al món. Desenvolupament sociohistòric i situació actual del català i de les llengües d'Espanya.
Varietats geogràfiques del català i de l'espanyol.

Prejudicis i estereotips lingüístics. Actituds lingüístiques i assertivitat.
Fenòmens de contacte de llengües: bilingüisme, plurilingüisme. Diglòssia. Drets lingüístics. Normalització lingüística. Sostenibilitat lingüística.
Bloc 2 Estratègies comunicatives
Subbloc 2.1. Sabers comuns: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE12
Estratègies de control metacognitiu de la competència plurilingüe (habilitats cognitivolingüístiques)
Estratègies per adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d' intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació; gèneres discursius de l'àmbit social i educatiu
Estratègies de detecció i ús d' un llenguatge verbal i icònic no discriminatori
Subbloc 2.2 Alfabetització informacional: transversal a totes les CE
Mitjans de comunicació en paper i digitals. Les xarxes socials
Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa.
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. Etiqueta digital. Identitat digital personal.
Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
Fonts d'informació de tipus acadèmic.
Fonts documentals de l'entorn: biblioteques i arxius locals i comarcals.
Eines digitals per a la gestió de continguts, el treball col·laboratiu i la comunicació. Tipus cercadors i el seu funcionament: índexs o directoris, motors de cerca, multicercadors.

Subbloc 2.3 Reflexió sobre la llengua: Transversal a totes les CE
L' expressió de la subjectivitat i objectivitat en textos.
Adequació del registre a la situació de comunicació.
Cohesió: connectors, marcadors discursius i altres procediments lexicosemàntics i gramaticals.
Correcció lingüística i revisió ortotipogràfica i gramatical dels textos.
Ús de fonts terminològiques, manuals de consulta i de correctors, en suport analògic o

digital.
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Subbloc 2.4. Comunicació i interacció oral
G1. Comprensió oral: CE3, CE7, CE8
Valoració de la forma i el contingut del text.
G2. Expressió oral: CE5, CE7, CE8
Planificació, assaig, producció i revisió de textos orals i multimodals.
Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.
Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal. Prendre i cedir la paraula.
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
Subbloc 2.5 Comprensió escrita: CE4, CE7, CE8
Estratègies de lectura profunda o interpretativa i crítica de textos literaris i no literaris en entorns digitals i analògics
Valoració de la forma i del contingut del text.
Subbloc 2.6 Expressió escrita i multimodal: CE6, CE7, CE8
Estratègies del procés d'expressió escrita i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció/edició.
Bloc 3 Lectura i literatura
Subbloc 3.1 Lectura autònoma: CE10
Selecció d'obres rellevants, incloent-hi l'assaig general i el literari i les formes actuals de producció i consum cultural amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.
Funcionament dels circuits literaris i lectors en contextos presencials i virtuals. Utilització autònoma de tot tipus de biblioteques.
Gustos lectors personals: guia i fonaments. Diversificació del corpus llegit, atenent els circuits comercials del llibre i fent la distinció entre literatura canònica i de consum, clàssics i grans vendes.
Experiència personal, lectora i cultural i vincles entre l'obra llegida i aspectes de

l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.
Recomanació de lectures en suports variats i atenent a aspectes temàtics, formals i intertextuals.
Subbloc 3.2. Lectura guiada de textos literaris: CE11
Lectura guiada d'obres rellevants de la literatura catalana i espanyola, des de l'Edat Mitjana fins al segle XIX.
Els gèneres, els tòpics i els itineraris temàtics de les obres literàries i les seues característiques.
Informació biogràfica de les autores i dels autors de la tradició literària, vinculada a les obres i al context.
Estratègies d'interpretació de les obres literàries des del context sociohistòric i cultural en què estan inscrites.
Elements interns i externs de les obres, l'anàlisi i relació amb el sentit.
Relació de les obres amb altres disciplines artístiques, a partir dels temes tòpics i llenguatges.
Planificació i producció de textos literaris amb intenció literària, amb les estructures i components d'aquest tipus de textos amb models de referència.
Interpretació argumentada dels valors culturals, estètics i de gènere de textos i obres. Lectura amb perspectiva de gènere.
Manifestacions artístiques que representen continguts o recreacions d'obres literàries.
Lectura expressiva, dramatització i recitat de textos literaris
Temes, gèneres i subgèneres, metallenguatge específic, estructura i estil, en la comunicació de l'experiència lectora.

3. SITUACIONS D'APRENTATGE

Les **situacions d'aprenentatge** són una estratègia pedagògica i didàctica especialment indicada, en tant que faciliten un aprenentatge conscient, significatiu, contextualitzat i pròxim a l'alumnat. Resulta imprescindible plantejar diverses situacions d'aprenentatge per a que els alumnes assolisquen el domini de les competències lingüístiques les quals són bàsiques per al desenvolupament integral dels discent.

És fonamental que les situacions d'aprenentatge interrelacionen les competències lingüístiques específiques de la matèria i les competències de les diverses àrees, per preparar els alumnes per

als reptes que es trobaran en el futur. És per això que s'han de dissenyar sobre un problema real i connectat amb l'entorn, amb les experiències i els interessos dels alumnes. Això afavorirà que els discents adopten solucions creatives i col·lectives, així com fomentar la curiositat i l'acceptació positiva de la diversitat lingüística, cultural i humana de l'entorn. A més, també promourà la consciència dels usos discriminatoris i sexistes del llenguatge. Això no obstant, s'han de dissenyar unes situacions d'aprenentatge que exigents, però assolibles i que suposen un repte i on l'error siga una part natural i necessària de l'aprenentatge. Amb això, es pretén aconseguir que l'alumnat incorpore eines que els permetran desenvolupar estratègies que també els resultaran útils fora de l'àmbit escolar.

Per aconseguir aquest propòsit es promourà tant el treball individual com la interacció, la col·laboració i la cooperació entre iguals. Mitjançant metodologies actives els alumnes participaran prenent decisions sobre els objectius, la planificació del procés i de l'avaluació. Els alumnes construiran el seu aprenentatge mentre reflexionen, de manera progressivament autònoma i amb textos cada vegada més complexos, sobre les estructures comunicatives, els coneixements lingüístics, els usos convencionals, les estratègies, les actituds i els sentiments implicats en les tasques lectores, escriptores, d'interacció o de mediació. Les activitats de lectura i de literatura es dissenyaran tenint en compte el pla de foment lector del centre i l'ús de les biblioteques d'aula, de centre, municipal o virtuals i han d'anar encaminades a promoure el foment de la lectura i a la millora de la competència lectora, combinant els diferents objectius: llegir per a aprendre i llegir per plaer

Les situacions d'aprenentatge s'han de planificar tenint en compte la diversitat, facilitant, a partir del disseny universal, que cap barrera física, cognitiva, sensorial o emocional condicione la participació i l'aprenentatge a cap alumne. Han de ser flexives i estar obertes a la comunitat educativa i a l'entorn del centre educatiu, perquè han d'anar més enllà i transcendir l'entorn educatiu formal. A més, també han de tindre en compte la diversitat lingüística i multicultural de l'alumnat i convertir-la en una oportunitat d'aprenentatge. En aquest sentit, també cal atendre la gestió d'emocions en un entorns de confiança, seguretat afectiva, empatia, cooperació emocional i mediació

Les situacions d'aprenentatge en batxillerat han d'ampliar-se cap a àmbits acadèmics i professionals, dels mitjans de comunicació i de l'espai literari. Al finalitzar amb èxit esta etapa educativa l'alumnat tindrà la capacitat de resoldre situacions comunicatives autònomament, eficaçment, adequadament i èticament en les següents contextos:

- i. Context personal:** experiències personals de l'alumnat i que impliquen l'expressió de sentiments, vivències, opinions i fets en un clima de confiança, respecte, escolta, afectivitat, empatia, cooperació i mediació. Incidiran en les vivències per donar pas als aspectes formals (forma, planificació, acció i retroacció), i s'utilitzaran, per a fer-ho, diferents suports (físics i digitals).
- ii. Context social:** situacions que promoguen la cooperació i la participació de l'alumnat, tant en la vida del centre com en el seu entorn local: la resolució pacífica dels conflictes per mitjà del llenguatge; el desenvolupament de sentiments d'empatia i compassió; els desequilibris entre les llengües oficials; els beneficis del plurilingüisme per al desenvolupament personal i social, etc., des del compromís cívic i ciutadà.

iii.Mitjans de comunicació: situacions que afavorisquen la recepció crítica i conscient de la informació; la recerca en fonts fiables; així com la publicació de textos propis.

iv.Context acadèmic: les situacions han de propiciar que l'alumnat empre la llengua per a vehicular els diferents coneixements que estableix el currículum, mitjançant els processos de definir, descriure, enunciar, explicar, demostrar, aplicar i practicar, amb una actitud activa, crítica i reflexiva, que li permeta continuar aprenent al llarg de la vida.

v.Context professional: es propiciaran situacions vinculades al món laboral, als usos lingüístics i gèneres discursius d'aquest àmbit: entrevistes de treball, currículums, campanyes publicitàries, sempre respectant els usos ètics del llenguatge.

vi.Context literari: les situacions d'aprenentatge han de tenir en compte tant l'àmbit personal, la lectura autònoma; com l'acadèmic, la lectura guiada; com el social, el circuit literari. En aquest sentit s'afavoriran activitats de lectura individual i compartida, amb itineraris de lectura, tertúlies literàries, dramatitzacions, etc., i de creació de textos literaris, que es poder compartir o exposar públicament

4. RECURSOS

1a avaluació

- **Lectura “Llibre de les bèsties” de Ramon Llull**
- Exercicis del DOSSIER.
- Dubtes de comprensió lectora de Ramon Llull i context de la literatura medieval en el que es posa en relació el marc general europeu i amb el marc particular valencià.
- Dossier de llengua “Quadern de repàs i aprofundiment. Curs pràctic de valencià” de Josep Vicent Mas Estela.
- Exercicis variats del mateix similars als del dossier per consolidar l'aprenentatge.
- S'explicaran determinats conceptes a partir de fragments de la lectura de Ramon Llull per a que els discentz realitzen una exposició oral.
- Curset d'Aules amb diverses webquests amb teoria i pràctica.
- A partir del material d'Aules, donarem la teoria i practicarem amb exercicis sobre l'estructura del discurs, lèxic i formació de paraules, sintaxi i formació d'oracions, i, finalment, literatura.
- Lectura optativa: “La disputa de l'ase” d'Anselm Turmeda.

2a avaluació

- **Lectura “Joanot” de Joan Navé**
- A classe, deu minuts abans de començar la Tertúlia es repartiran els rols o papers que cadascú haurà de defensar (Moderador, Sintetitzador, Localitzador...). Quan finalitzi la Tertúlia hauran d'entregar-se estos documents.
- Realització de les activitats del “procés” de la webquest sobre el context històric i social de l'obra, el paper de la dona a l'edat mitjana, els estaments socials, l'organització laboral amb gremis, l'art privat i l'art públic, etc.
- A partir del material d'Aules, es reforçaran els continguts teòrics que es practicaran mitjançant exercicis.
- Llegir la teoria de les diverses webquests i realitzar els exercicis que es proposen.
- Exercicis d'Aules.
- Lectura optativa: Adaptació de “Tirant lo Blanch” de Joanot Martorell.

3a avaluació

- **Lectura “Terra baixa” d'Àngel Guimerà.**
- A classe, deu minuts abans de començar la Tertúlia es repartiran els rols o papers que cadascú haurà de defensar (Moderador, Sintetitzador, Localitzador...). Quan acabe la Tertúlia hauran d'entregar-se estos documents .
- A classe s'explicaran les webquests amb la teoria.
- Llegir a Aules la informació indicada.
- Realització de les activitats del “procés” de la webquest sobre els continguts teòrics que s'hauran explicat prèviament a classe.
- A partir del material d'Aules, aprofundirem en els continguts teòrics i es realitzaran exercicis per consolidar els aprenentatges.
- Lectura optativa: “La filla del mar” d'Àngel Guimerà.

Altres recursos:

- Exàmens a partir dels continguts d'elles unitats didàctiques
- Autoavaluació dels alumnes
- Material audiovisual
- Enllaços a webs amb recursos lingüístics i literaris (reforç i ampliació)
- Models d'exàmens PAU

5. CRITERIS D'AVALUACIÓ

La LOMLOE proposa una avaluació contínua, formativa, integradora, diferenciada i per competències, que ha de tindre com a objectiu la consecució dels objectius generals de l'etapa i les competències claus previstes al Perfil d'eixida.

- **L'avaluació continua** entén l'avaluació com un procés i no una fita. Fer un seguiment constant del ritme i els avanços de cada alumne i del grup permet intervindre, corregir i millorar el procés de formació, adoptant les mesures de reforç o adaptacions pertinents.
- **L'avaluació formativa** va estretament lligada a l'avaluació contínua. L'observació atenta del procés d'aprenentatge és fonamental per detectar les dificultats i millorar els processos d'aprenentatge i ensenyament. Una de les ferramentes més adequades per desencadenar les habilitats cognitives de l'alumnat és l'**autoavaluació**. Amb aquesta finalitat, a cada unitat didàctica, el projecte Via ESO inclou una autoavaluació com a activitats de tancament.
- **L'avaluació integradora** permet anar més enllà de les competències específiques de la matèria. L'avaluació es planteja com a eina transversal, de totes les matèries, i que integra també totes les competències clau.
- **L'avaluació diferenciada** ha de tindre en compte la diversitat i avaluar a partir dels criteris establerts a les adaptacions curriculars. L'enfocament s'ha de centrar en la millora del procés d'aprenentatge segons les característiques individuals.
- **L'avaluació per competències** implica adquirir els sabers bàsics, és a dir, els coneixements, destreses i actituds que de forma conjunta permeten assolir les competències que cal mobilitzar per enfrontar-se i resoldre amb èxit una situació d'aprenentatge.

Respecte a les **situacions d'avaluació**, qualsevol expressió del coneixement de l'alumnat és avaluable, és a dir, les mateixes situacions d'aprenentatge ens aportaran les dades que faciliten un adequat seguiment del procés d'ensenyament-aprenentatge. Per això, el paper de l'avaluació és essencial i haurà d'estar present en tota situació d'aprenentatge, en què destacarà la seua dimensió formativa i formadora i tindrà especial rellevància l'autoavaluació i la coavaluació.

Els **criteris d'avaluació**, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica. El Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cursos de batxillerat. La taula que s'incorpora a relaciona les competències amb els nivells mínims que els alumnes han d'assolir per demostrar que progressivament adquireixen els saber bàsics de la matèria.

CE1 Competència multilingüe i intercultural

- 1.1. Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, usant nocions de sociolingüística.
- 1.2. Valorar la importància del coneixement i ús del valencià com a llengua pròpia del territori i fer-ne un ús efectiu en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu.
- 1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant les seues característiques principals en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.
- 1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialectal.

CE 2. Competència de comunicació ètica

- 2.1 Identificar i rebutjar, de manera autònoma i reflexiva, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.
- 2.2 Fer servir un llenguatge no discriminatori, no manipulatiu, veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional.
- 2.3 Fer servir estratègies per a la gestió dialogada de conflictes i l'organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.

CE 3. Competència en comprensió oral

- 3.1. Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, la seua fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.
- 3.2. Aplicar estratègies variades per a interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos analitzant la interacció entre els diferents codis.
- 3.3. Extreure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor

CE 4. Competència en comprensió escrita i multimodal

- 4.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.
- 4.2. Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant, l'estructura i la intenció de l'emissor, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura.
- 4.3. Valorar, de manera guiada, la forma i el contingut dels textos, la intenció de l'emissor i l'eficàcia dels procediments comunicatius usats.

CE 5. Competència en expressió oral

- 5.1. Produir discursos orals formals, de manera pautada, en diferents suports amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius.
- 5.2. Planificar, assajar i avaluar, amb guia docent, discursos orals formals sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa.
- 5.3. Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera eficaç, els elements prosòdics, recursos verbals i no verbals per captar i mantenir l'atenció del receptor.
- 5.4. Realitzar produccions orals formals, estructurades i recolzades pels recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i terminologia pròpia del tema.

CE6. Competència en expressió escrita i multimodal

- 6.1. Produir, de manera pautada, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d'interès social i cultural.
- 6.2. Utilitzar coneixements i estratègies, de forma puntualment guiada, per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent, i correcció ortogràfica i gramatical.
- 6.3. Planificar, textualitzar, revisar i editar de manera recursiva durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies i recursos de consulta.

CE7. Competència en interacció oral, escrita i multimodal

- 7.1. Interactuar oralment, de manera fluïda i mitjançant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent servir, amb correcció, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós.
- 7.2. Implicar-se activament amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat.
- 7.3. Interactuar en textos escrits i multimodals de contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció.
- 7.4. Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors, afegint argumentacions amb capacitat crítica.

CE8. Competència en mediació oral, escrita i multimodal

- 8.1. Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic comprenent els diferents punt de vista, resumint la informació essencial, i suggerint possibles vies d'actuació per a resoldre la situació.
- 8.2. Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions no complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2), amb iniciativa i creativitat.
- 8.3. Transmetre oralment la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard.
- 8.4. Transmetre per escrit la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interés general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard.
- 8.5. Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents llengües (L2-L2, L2- L1 i L1-L2), fent-ho amb recursos i suports analògics i/o digitals.

CE9 Competència de gestió de la informació

- 9.1. Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació procedent de diferents fonts avaluant-ne la fiabilitat i detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals.
- 9.2. Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectar-la amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió.
- 9.3. Comunicar la informació prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.

CE10. Lectura autònoma

10.1. Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

10.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades.

10.3. Compartir, amb acompanyament docent, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.

CE11 Competència literària

11.1. Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat.

11.2. Expressar conclusions i valoracions crítiques sobre les obres des de l'Edat mitjana segle XIX, els seus components literaris, les característiques estilístiques i la relació contextual amb períodes estètics, a través de la recerca d'informació en fonts documentals fiables i diverses.

11.3. Produir textos amb intenció literària, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants.

11.4. Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural.

CE12. Reflexió i consciència lingüístiques

12.1 Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.2 Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.3 Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera guiada, sobre aspectes del funcionament integrat de diverses llengües per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos

recursos de suport.

Cal dissenyar uns instruments d'avaluació adequats i variats que faciliten el seguiment per part del professorat, així com la reflexió i l'autoregulació de l'alumnat. Entre els instruments d'avaluació estarien, entre altres, els següents::

- a) els dossiers d'aprenentatge
- b) les rúbriques
- c) la revisió de les produccions discursives
- d) les exposicions orals
- e) les produccions per escrit escrit
- f) les entrevistes
- g) els debats

Les situacions d'avaluació hauran de promoure que l'alumnat expresse el seu coneixement utilitzant diferents vies: orals, escrites, gràfiques i audiovisuals. Per acabar, respecte a **l'avaluació sumativa**, s'haurà de tindre sempre en compte l'accessibilitat en la presentació, els temps i els ritmes, i caldrà ajustar-se, en cada cas, a les característiques i necessitats de l'alumnat.

En relació als **criteris d'avaluació**, acordats pel departament, cal diferenciar entre l'avaluació ordinària i la recuperació d'una avaluació suspesa.

L'avaluació ordinària és continua, però ponderada. En cada avaluació els discent han d'assolir com a mínim un 40% en cadascun dels blocs dels saber bàsics (Llengua i ús, Estratègies comunicatives i Educació literària). pot valorar aprovar els alumnes en cas que la nota mitjana de tots els apartats siga cinc o superior a cinc. Si la nota mitjana és inferior a cinc i no s'arriba en cadascun dels blocs a un mínim del 40% no es calcularà la mitjana per aprovar. La ponderació de l'avaluació continua respon als percentatges que recull la taula inferior i es valorarà mitjançant els controls, les activitats realitzades en classe i en casa, el quadern, les lectures i l'actitud.

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

Les faltes ortogràfiques, sintàctiques, lèxiques i/o gramaticals poden abaixar fins a 2 punts (sobre 10) la nota de les proves i de les produccions escrites. Cada falta descomptarà 0'05. Les faltes repetides només descomptaran una vegada.

Si es detectara qualsevol còpia (total o parcial) o escrit procedent d'un altre autor/a que no fora l'alumne a avaluar, es procedirà a no puntuar el treball/avaluació, sent la nota equivalent a zero (0).

La lectura voluntària i / o els treballs voluntaris es qualificaran dins la competència de Sentit d'Iniciativa i Esperit Emprenedor.

Dels exàmens i dels diferents treballs que es plantegen als alumnes, tant si són escrits com orals, sorgirà de cada competència un percentatge equivalent al 70%. El 30% restant eixirà del seguiment del treball diari i de l'actitud vers l'assignatura.

Dins de cada competència els exàmens i controls tindran un pes del 70% d'entre les notes recollides en dita competència.

D'acord amb els percentatges adjudicats a cadascuna de les avaluacions s'entén que la **recuperació d'una avaluació suspesa** es fa de manera automàtica si l'alumne aprova l'avaluació següent. Això no obstant, per a que això ocorrega els discents han de provar que han realitzat les lectures pendents i que han assolit els mínims dels sabers bàsics que conformen l'avaluació anterior. Esta valoració es durà a terme aplicant diferents instruments per comprovar que els alumnes han realitzat, si és el cas, les lectures pendents i presenten els dossiers que tindran per reforçar aquells aspectes de la matèria que no hagen realitzat prèviament de manera solvent.

A més, els estudiants prepararan **un projecte** que s'estendrà al llarg de tot el curs dirigit a dissenyar un recorregut literari medieval per la ciutat de València. L'activitat consistirà en fer una visita al barri del Carme de València, al barri de Velluters i al de Ciutat Vella per dur a terme un recorregut pel casc històric seguint un itinerari que vaja cercant diferents carrers, places, monuments, estàtues o edificis relacionats amb autors i autores de la literatura valenciana. En cada parada, un grup d'alumnes haurà de fer una exposició oral del personatge al qual es fa referència,. Per tant hauran de conèixer prèviament l'itinerari i haver-se organitzat en grups de treball, triant l'autor sobre el qual faran l'exposició, documentant-se i cercant tota la informació necessària per a realitzar l'activitat.

La data encara no està tancada, però serà durant l'última setmana d'abril de 2023, de manera que ja hurem treballat gran part de la matèria i ens haurà donat temps a estudiar la majoria d'autors i obres en classe.

Si, degut a les circumstàncies sanitàries, s'hagueren d'impartir classes exclusivament a distància, els percentatges podrien modificar-se, depenent del que acorde el claustre, l'equip directiu i/o la Conselleria d'Educació.

6. TEMPORITZACIÓ DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES

La programació compta amb 9 unitats didàctiques, pensades per a executar-se aproximadament en 15 sessions. Això no obstant, el temps dedicat a cada apartat variarà segons les característiques dels grup. El que es pretén és desenvolupar tres unitats didàctiques per avaluació.

PROGRAMACIÓ LITERATURA UNIVERSAL

Primer de Batxillerat.

1. OBJECTIUS GENERALS

El desenvolupament d'aquesta matèria ha de contribuir que l'alumnat adquireasca les capacitats següents:

1. Conèixer els grans moviments estètics, les principals obres literàries i els autors que han anat conformant la nostra realitat cultural.
2. Interpretar amb criteri propi textos literaris representatius i saber relacionar-los amb els contextos en què van ser produïts.
3. Constatar, a través de la lectura d'obres literàries, la presència de temes recurrents, tractats des de diferents perspectives al llarg de la història, que manifesten inquietuds, creences i aspiracions comunes als éssers humans en totes les cultures.
4. Comprendre i valorar críticament les manifestacions literàries com a expressió de creacions i sentiments individuals i col·lectius i com a manifestació de l'afany humà per explicar-se el món en diferents moments de la història.
5. Gaudir de la lectura com a font de nous coneixements, experiències i com a activitat plaent per a l'oci.
6. Saber utilitzar de forma crítica les fonts bibliogràfiques i els recursos en xarxa adequats per a l'estudi de la literatura.
7. Planificar i redactar amb un grau suficient de rigor i adequació treballs sobre temes literaris i realitzar exposicions orals correctes i coherents sobre aquests amb ajuda dels mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
8. Analitzar les relacions existents entre obres significatives de la literatura universal i obres musicals o de qualsevol altra manifestació artística (òpera, cine) a les quals poden servir com a punt de partida.

2. CONTINGUTS

1. LES LITERATURES EN L'ANTIGUITAT.

- 1.1. El mite en la formació dels poemes homèrics.
 - 1.2. El teatre grec: la tragèdia.
 - 1.3. Els grans poetes llatins: Virgili, Horaci, Ovidi.
 - 1.4. La Bíblia i la seua repercussió literària.
- Lectura: SÒFOCLES, *Èdip rei*, ed. La Magrana.

2. FORMACIÓ LITERÀRIA DE LA CONSCIÈNCIA EUROPEA (CAP AL RENAIXEMENT).

- 2.1. L'èpica medieval.
 - 2.2. La poesia dels trobadors.
 - 2.3. El món medieval en un llibre: Divina comèdia.
 - 2.4. La prosa narrativa: Boccaccio i altres autors.
- Lectura: DANTE, *Divina comèdia* ("L'Infern, cants I-VIII), ed. Proa.

3. L'ENTRADA EN L'EDAT MODERNA (SEGLES XVI I XVII).

- 3.1. La lírica petrarquista en el Renaixement i el Barroc.
 - 3.2. Teatre clàssic francès.
 - 3.3. El teatre isabelí: Shakespeare.
 - 3.4. Cervantes i els orígens de la novel·la moderna.
- Lectura: SHAKESPEARE, *Hamlet*, ed. Vicens Vives.

4. IL·LUSTRACIÓ, REVOLUCIÓ ROMÀNTICA, CONTESTACIÓ REALISTA.

- 4.1. Il·lustració i Neoclassicisme.
 - 4.2. Romanticisme europeu.
 - 4.3. L'eixida del Romanticisme: la novel·la realista i naturalista.
- Lectura: pendent de determinar.

5. CRISI FINISECULAR I SEGLE XX: POESIA I TEATRE.

- 5.1. Simbolisme i modernitat poètica: autors més rellevants.
 - 5.2. L'esperit de l'avantguarda: el Surrealisme.
 - 5.3. Reacció contra el teatre clàssic: teatre èpic i de l'absurd.
- Lectura: BAUDELAIRE, *Les flors del mal* ("Spleen i ideal"), Edicions 62.

6. LA NOVEL·LA EN EL SEGLE XX.

- 6.1. Renovació narrativa de principis del segle XX: Kafka, Proust, Joyce, Thomas Mann.
 - 6.2. La novel·la nord-americana: la "Generació perduda".
 - 6.3. La narrativa hispanoamericana: el realisme màgic.
- Lectura: KAFKA, *La metamorfosi*, ed. Vicens Vives.

3. SEQÜENCIACIÓ:

- 1a avaluació: temes 1 (lectura acabada, el 30 d'octubre) i 2 (lectura acabada, el 30 de novembre)
- 2a avaluació: temes 3 (lectura acabada, el 3 de febrer) i 4 (lectura acabada, el 3 de març)
- 3a avaluació: temes 5 (lectura acabada, el 19 d'abril) i 6 (lectura acabada, el 7 de maig)

Les dates que s'indiquen en què haurien d'estar llegides les lectures obligatòries són orientatives.

4. METODOLOGIA

La matèria objecte d'estudi és la literatura universal, des de la literatura grega i bíblica fins a la literatura de la primera meitat del segle XX aproximadament. L'objectiu és no sols oferir a l'alumnat la possibilitat de llegir sinó també d'aprendre a llegir. En altres paraules, es tracta de fornir l'alumne d'una sèrie d'instruments específics de comprensió i d'anàlisi del que han estat les grans línies intel·lectuals i de creació al llarg de la història així com dels autors i de les obres més importants.

Hom evitarà que la metodologia a seguir en l'ensenyament de l'assignatura siga un cúmul d'informació que l'alumne haja de memoritzar; en canvi, s'afavorirà la participació activa de l'alumnat. En cada tema o període històric, començarem per una mena de "contacte" o d'aproximació a les qüestions significatives de les obres, dels autors o del corrent estètic abordats en la unitat, relacionades amb la realitat quotidiana de l'alumnat. Es tracta d'oferir la literatura com quelcom viu, actual i dinàmic i d'apropar-la a la sensibilitat dels joves d'avui.

S'usarà diversos procediments i formes d'interacció per a presentar i assimilar la informació literària sobre el moviment literari, els autors i les obres de cada tema: explicació de la professora, en grup i individual, lectura i contrast de textos informatius sobre la qüestió d'estudi, a fi d'arribar-ne a conclusions pròpies. La informació literària no sols es reduirà als autors, les obres i les característiques del moment, sinó que també inclourà la producció literària en el seu context històric, social i cultural. En la mesura del possible, a més, es fomentaran les referències comparatives d'altres literatures amb les nostres (l'espanyola i la catalana), amb la literatura d'altres èpoques i, sobretot, amb la resta de la producció artística (pintura, música, arquitectura i cinema). Es dedicaran les sessions a un conjunt d'activitats pensades per a treballar la comprensió i l'anàlisi de les característiques del conjunt dels autors i de les obres estudiats en cada moviment, a través d'una antologia de textos significatius per fomentar el raonament, el judici crític a través de reflexions personals i de l'intercanvi d'opinions en la posada en comú de les anàlisis dels textos.

Així doncs, mentre que es realitzen les altres activitats explicades més amunt per a cada tema, els i les alumnes llegiran l'obra seleccionada del tema, fixant-se en unes pautes marcades d'antuvi (que facilitarà la professora amb temps). Quan s'haja acabat la resta de la unitat, se'n farà una posada en comú i, a més, es lliuraran per escrit -servirà com a prova de lectura-. El resultat de la posada en comú s'introduirà en el blog del departament. Per acabar, després de fer a classe un comentari literari guiat sobre un fragment de l'obra llegida perquè servisca d'exemple, els alumnes faran un o dos comentaris més d'altres fragments, que lliuraran per escrit. La qualificació d'aquests comentaris serà una nota més per a l'avaluació.

Les lectures són les següents:

- SÒFOCLES, *Èdip rei*, ed. La Magrana.
- DANTE, *Divina comèdia* ("L'Infern, cants I-VIII), ed. Proa.
- SHAKESPEARE, *Hamlet*, ed. Vicens Vives.
- BAUDELAIRE, *Les flors del mal* ("Spleen i ideal"), Edicions 62.
- KAFKA, *La metamorfosi*, ed. Vicens Vives.

D'altra banda, el valencià serà la llengua vehicular de la professora, del llibre de text, dels materials facilitats i de les lectures. Aquest fet suposa un avantatge per a l'alumne: és una manera d'intentar equilibrar el domini deficient del valencià que tenen els alumnes en acabar el batxillerat, comparat amb el de l'altra llengua de la Comunitat Valenciana, i contribuir una mica perquè, tal com indica la llei, els alumnes puguin acabar el batxillerat amb unes competències comunicatives similars en castellà i en valencià, cosa que no s'acompleix en la majoria dels casos perquè les tres hores setmanals de l'assignatura de Valencià són totalment insuficients per a assolir l'objectiu.

7. AVALUACIÓ.

Tipus de proves:

1. Proves: Les proves consistiran en un exercici escrit mitjançant el qual l'alumne haurà de respondre a qüestions teòriques i històriques sobre la interpretació del contingut i la forma d'una obra, a partir d'un fragment d'aquesta, tot i relacionant-la amb les capacitats i continguts de la matèria de Literatura Universal. Per a aquesta prova es considerarà que la lectura dels texts és tan

important com el coneixement dels continguts de l'assignatura.

Les preguntes que es formularan respondran a la tipologia següent:

A. Preguntes relacionades amb el text i amb les lectures obligatòries o assenyalades per la professora (puntuació màxima: 6 punts)

1.1. Comentar el fragment en relació amb les tècniques expressives del gènere a què pertany.

1.2. Comparar l'estil del fragment amb altres obres de lectura obligatòria.

1.3. Contextualitzar el fragment dins l'obra a què pertany.

1.4. Contextualitzar el fragment i l'obra dins el conjunt de la producció de l'autor, de l'època o del moviment artístic a què pertany.

1.5. Indicar el tema del fragment o de l'obra i relacionar-lo amb altres obres literàries o amb altres realitzacions artístiques en què també aparegui.

1.6. Relacionar o comparar personatges, temes o tècniques expressives de les diverses lectures obligatòries.

B. Preguntes referides als continguts de l'assignatura, no relacionades amb el text proposat (puntuació màxima: 4 punts) sobre grans moviments i autors.

3. L'assistència a la convocatòria de qualsevol prova que s'hagi de qualificar és obligatòria. La no assistència a la convocatòria de l'examen s'haurà de justificar mitjançant un certificat mèdic o en el seu cas mitjançant un tipus de justificant emès per un organisme oficial (sempre que sigui possible), en cas de no ser així la qualificació per no presentació és de zero.

4. Treballs: Desenvolupament teòric de continguts lingüístics i/o literaris programats en el curs on es valorarà l'expressió i el contingut.

5. Aspectes relacionats sobre l'estudi i l'anàlisi de les lectures obligatòries de cada trimestre. L'alumne haurà de presentar un treball basat en una proposta o guió del professor, a més de realitzar la prova corresponent sobre l'obra de lectura obligatòria.

Criteris d'avaluació

1. Caracteritzar alguns moments importants en l'evolució dels grans gèneres literaris

(narrativa, poesia, teatre), i relacionar-los amb les idees estètiques dominants i les transformacions artístiques i històriques.

El propòsit d'aquest criteri és comprovar que les alumnes i els alumnes saben explicar, per mitjà de breus exposicions orals o escrites, canvis significatius en la concepció de la literatura i dels gèneres, i emmarcar-los en el conjunt de circumstàncies culturals que els rodegen; és a dir, si estableixen un nexa entre la literatura, les altres arts i la concepció del món que té la societat en un moment de transformació.

2. Analitzar i comentar obres breus i fragments significatius de diverses èpoques, interpretant el seu contingut d'acord amb els coneixements adquirits sobre temes i formes literàries, així com sobre períodes i autors.

Es valorarà la capacitat per a interpretar obres literàries de diverses èpoques i autors en el seu context històric, social i cultural, i assenyalar la presència de determinats temes i motius i l'evolució en la manera de tractar-los, relacionant-los amb altres obres de la mateixa època o d'èpoques diferents, i reconeixent les característiques del gènere en què s'inscriuen i els trops i procediments retòrics més usuals.

3. Identificar i analitzar les tècniques dramàtiques, els recursos estilístics i els personatges que conformen les obres dramàtiques del teatre clàssic europeu.

Es tracta que l'alumne aprecie la importància del llenguatge, dels personatges i de com aquests han perdurat al llarg dels anys com a símbols de les virtuts o vicis que encarnen.

4. Identificar a través de la lectura de la poesia romàntica els seus trets més característics i la seua pertinença a aquest període històric.

Es tracta d'avaluar si l'alumne capta els trets estilístics, els principis temàtics i estètics propis del gènere i del moment, que conformen la poesia del romanticisme, i el que té de ruptura enfront del moviment anterior.

5. Identificar i explicar els trets més característics de la novel·la del XIX i XX, així com els principis temàtics i estètics que la conformen.

Es tracta que l'alumne reconega els elements i els trets distintius reflectits en novel·les pertanyents a aquests períodes. Haurà d'assenyalar i explicar l'evolució de temes, tècniques narratives i estilístiques que pateix la novel·la al llarg d'aquests segles.

6. Realitzar exposicions orals sobre una obra, un autor o una època amb ajuda de mitjans audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació, expressant les pròpies opinions, seguint un esquema preparat prèviament.

Amb aquest criteri s'avaluarà la capacitat de planificar i realitzar breus exposicions orals integrant els coneixements literaris i les lectures.

Es valoraran aspectes com l'estructuració del contingut, l'argumentació de les pròpies

opinions, la consulta de fonts, la selecció d'informació rellevant i la utilització del registre apropiat i de la terminologia literària necessària.

7. Exposar oralment les pròpies opinions i valoracions sobre una obra o un fragment representatiu.

Aquest criteri proposa avaluar especialment la capacitat d'expressar una valoració personal de les lectures realitzades i integrar els coneixements literaris i les pròpies opinions. Es valorarà l'argumentació utilitzada per a justificar els punts de vista exposats, així com la utilització del registre apropiat i de la terminologia literària necessària.

8. Realitzar treballs crítics sobre la lectura d'una obra significativa d'una època, interpretant-la en relació amb el seu context històric i literari, obtindre la informació bibliogràfica i els recursos en xarxa necessaris i efectuar-ne una valoració personal.

Amb aquest criteri es vol avaluar la capacitat de realitzar un treball personal d'interpretació i valoració d'una obra significativa d'una època llegida íntegrament, tant en el contingut com en els usos de les formes literàries, i relacionar-la amb el seu context històric, social i literari i, si és el cas, amb el significat i la rellevància del seu autor en l'època o en la història de la literatura universal. Es valorarà també la utilització de les fonts d'informació bibliogràfica i dels recursos en xarxa.

9. Realitzar, oralment o per escrit, valoracions de les obres literàries com a punt de trobada d'idees i sentiments col·lectius i com a instruments per a créixer el cabal de la pròpia experiència.

Es pretén comprovar el desenvolupament d'una actitud oberta, conscient i interessada davant de la literatura que ha de veure's no sols com a resultat d'un esforç artístic de certs individus, sinó com a reflex de les inquietuds humanes. Tal actitud pot ser observada, a més de per altres indicadors com l'interés per la lectura i per l'actualitat literària, per mitjà de l'explicació, oral o escrita, o el debat sobre la contribució del coneixement d'una determinada obra literària a l'enriquiment de la pròpia personalitat i a la comprensió del món interior i de la societat.

10. Realitzar anàlisis comparatives de textos de la literatura universal amb altres de la literatura en valencià i castellà de la mateixa època, i posar de manifest les influències, les coincidències o les diferències que hi ha.

Es pretén que l'alumnat establisca relacions entre els textos literaris de la literatura universal i els de la literatura pròpia que coneix a través de la matèria comuna de Llengua i Literatura: Castellà i Valencià, i assenyalar punts de contacte pel que fa a les influències mútues i a l'expressió simultània de preocupacions paregudes davant de qüestions bàsiques d'abast universal. L'anàlisi permetrà, a més, avaluar la capacitat de gaudir de la lectura com a font de nous coneixements i com a activitat plaent per a l'oci, subratllant els aspectes que s'han projectat en altres àmbits culturals i artístics i posar en relleu les diferències estètiques existents en determinats moments.

11. Reconéixer la influència d'alguns mites i arquetips creats per la literatura i el seu valor permanent en la cultura universal.

Es tracta de reconéixer la importància cultural de determinats mites i arquetips al llarg de la història i valorar una de les notes que converteix en clàssics certs textos literaris, com és la gestació de grans caràcters que perviuen en el temps i s'erigeixen en punts de referència col·lectius. L'estudiant ha d'aportar dades que subratllen l'empremta deixada per mites i personatges universals com el Quixot, Tirant lo Blanc, Romeu i Julieta, Ulisses, don Juan, etc., en l'herència cultural de la humanitat.

12. Posar exemples d'obres significatives de la literatura universal adaptades a altres manifestacions artístiques analitzant en algun d'ells la relació o diferències entre els diferents llenguatges expressius.

L'objectiu és comprovar si es reconeix la utilització de les obres literàries com a base d'altres manifestacions artístiques, i si s'és capaç d'analitzar les relacions entre aquests, les seues semblances i diferències fent especial insistència en els tipus de llenguatge que utilitzen.

Avaluació

L'avaluació és continua i forma part del procés didàctic, de manera que el mateix procés d'aprenentatge és objecte de l'avaluació. Aquest procés comença a partir dels coneixements previs que tingui l'alumnat per a constatar les dificultats i, després, la professora, proposarà la consecució dels objectius de cada aprenentatge. Així doncs, l'avaluació no depèn exclusivament de la demostració d'uns coneixements en un moment determinat sinó de l'avaluació (i també autoavaluació de l'alumne) en cada moment del seu aprenentatge.

L'avaluació serà contínua i formativa i es realitzarà al llarg de tot el curs però molt especialment en les proves escrites i orals que es fan al llarg de cada trimestre i que s'ajustaran, sempre que sigui possible, als continguts programats i assenyalats degudament pel professor.

En tot tipus de prova es valorarà, a més dels continguts, la correcta presentació, la puntuació, la correcció morfològica, l'ús d'un lèxic adequat i la capacitat de síntesi en les respostes (la penalització en aquest cas pot arribar a ser d'un 20%). Baixarà el resultat de la prova la manca de maduresa lingüística, inexactituds o expressions mancades de claredat en els judicis i arguments emprats per contestar les preguntes. Les faltes d'ortografia penalitzen també amb un valor de -0,2 dècimes per cada una d'elles.

Com aprovar l'assignatura?

- Per aprovar el curs serà necessari aconseguir una mitjana de 5 o superior a 5 en les proves orals i escrites que es realitzaran en cada avaluació i que constaran de teoria i de pràctica.

Considerem la possibilitat de valorar el curs tenint en compte el treball realitzat en les activitats pràctiques i complementàries, a més dels resultats obtinguts en les proves específiques d'avaluació que es faran per a cada tema. En qualsevol cas, hom tindrà en compte:

1. La comprensió lectora i la capacitat d'anàlisi de textos.
2. La informació aportada i la seua personalització.
3. La capacitat de relacionar temes i de valorar-ne la importància dins la història literària i cultural.
4. La destresa en l'exposició: estructuració, capacitat de síntesi, precisió terminològica i la qualitat expositiva (coherència, cohesió i adequació)
5. La bona aplicació de la gramàtica normativa.

PROGRAMA DE LITERATURA UNIVERSAL

1. MATERIALS:

Llibre de text: *Literatura universal*, Ed. Bromera.

2. LECTURES:

Avaluació	Obligatòries	
1a	SÒFOCLES, <i>Èdip rei</i> , ed. La Magrana.	DANTE, <i>Divina comèdia</i> ("L'Infern, cants I-VIII), ed. Proa.
2a	SHAKESPEARE, <i>Hamlet</i> , ed. Vicens Vives.	A determinar
3A	BAUDELAIRE, <i>Les flors del mal</i> , Ed. 62.	KAFKA, <i>La metamorfosi</i> . Ed. Vicens Vives.

3. INSTRUMENTS D'AVUACIÓ:

Proves	No es pot aprovar si no s'arriba a 3,5 en cada prova.
Projecte final de trimestre	Es treballarà, el text oral i l'escrit.
Comentaris	Es realitzaran treballs escrits al llarg del trimestre
Lectures	Han d'estar-ne aprovades totes les proves d'avaluació.
Altres	Lectures extra, participació en les activitats programades pel Departament de Valencià , etc.

-La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua.

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

4. PROJECTES D'AVUACIÓ:

Exposicions orals dels temes de literatura.

5. LES COMPETÈNCIES CLAU:

COMPETÈNCIA CLAU	PES		
Lingüística	60%	Comunicació oral: exposicions	20%
		Comunicació escrita: Comentaris i proves.	40%
		Coneixement de la llengua.	20%
		Coneixement literari (lectures).	20%
Aprendre a aprendre	5%		
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor	5%		
Social i Ciutadana	5%		
Consciència i expressió cultural: temes de literatura	20%		
Digital	5%		

- Les faltes ortogràfiques, sintàctiques, lèxiques i/o gramaticals poden abaixar fins a 2 punts (sobre 10) la nota de les proves o de les produccions escrites. Cada falta descomptarà 0'05.
Les faltes repetides només descomptaran una vegada.
- En les lectures obligatòries és indispensable obtenir un APTE (és a dir, com a mínim un 5 de nota) per poder fer la mitjana entre les diverses Competències Clau.
- En els quatre Blocs que configuren la Competència Lingüística, l'alumnat ha de treure un mínim de 3 punts, en cadascun d'ells, per poder fer la mitjana amb la resta de competències.

6. ACTIVITATS EXTRAESCOLARS:

Pendents de determinar.

PROGRAMACIÓ SEGON DE BATXILLERAT.

1. INTRODUCCIÓ.

L'ensenyament de Llengua i Literatura té com a objectius primordials l'ampliació de la competència comunicativa dels estudiants de Batxillerat en les dos llengües oficials de la Comunitat, especialment en els discursos científics, tècnics, humanístics, culturals i artístics; i el desenvolupament de la capacitat de comprensió dels textos literaris mitjançant el coneixement dels aspectes més rellevants de la literatura d'ambdós llengües.

Aquestes dues matèries comunes per a totes les modalitats del Batxillerat en concurrència amb altres matèries, i d'acord amb les finalitats educatives establides per a l'etapa, incideixen en el desenvolupament del raonament lògic, en l'adquisició de nous sabers mitjançant l'accés a la documentació i el tractament de la informació, en l'educació de la sensibilitat artística i en l'anàlisi i la valoració crítica de la realitat.

L'educació lingüística específica del Batxillerat es referirà a l'ús actiu de la llengua en aquells àmbits que siguin especialment significatius per a la formació dels estudiants d'aquesta etapa: discursos de l'àmbit acadèmic (científics, tècnics i humanístics), discursos formals de la vida social, discursos dels mitjans de comunicació i discurs literari.

S'atendrà, per tant, l'aprenentatge de la producció oral i escrita de les formes convencionals del discurs acadèmic (memòries, informes, monografies, exposicions orals, etc.) i dels esquemes textuais predominants en aquests discursos a través de l'anàlisi i la interpretació de textos de divulgació científica, estudis de crítica literària, assajos, etc., així com l'ús d'estratègies per a seleccionar la informació i per a reelaborar-la mitjançant esquemes resums, fitxes, quadres sinòptics, bases de dades, etc., i tots aquells elements que la tecnologia posa al nostre abast.

És important, a més a més, que l'alumnat es familiaritze amb l'anàlisi i la posada en pràctica dels esquemes argumentatius i les estratègies orientades a la persuasió, així com el desenvolupament de les actituds crítiques i, en general, dels discursos que regulen la vida social. Els discursos d'expressió de l'opinió a conseqüència de la rellevància especial dels mitjans de comunicació social a través dels quals els ciutadans amplien els coneixements del món a la vegada que reben valoracions i aportacions ideològiques que es manifesten en diversos àmbits (polític, periodístic, religiós, publicitari, etc.) i es transmeten mitjançant canals i suports diversos –diaris, cartells, ràdio, pamflets, etc. Pel que fa als discursos reguladors de la vida social, es localitzen fonamentalment en l'àmbit de les institucions, tant públiques com privades, i en la relació interpersonal formal.

L'aprenentatge se centrarà, per tant, en el desenvolupament d'habilitats i destreses discursives; és a dir, el treball sobre procediments ha d'articular l'eix de tot procediment d'ensenyament i aprenentatge. D'aquesta manera l'estudi del discurs literari ha de contribuir, de manera molt especial, a l'ampliació de la competència comunicativa, perquè l'objectiu d'aquesta etapa consisteix en l'ampliació de la competència literària entesa com la capacitat per a llegir, analitzar i interpretar textos produïts amb intencionalitat artística o considerats actualment com a literaris. Aquest objectiu implica

consolidar l'hàbit de lectura, aprofundir el coneixement de les convencions de la tradició literària, ampliar els sabers relatius al context cultural, ideològic i lingüístic en què s'han produït els textos literaris. Considerem la Literatura com a memòria universal de la humanitat, arxiu d'emocions, idees i fantasies, d'aquesta manera col·labora en la maduració intel·lectual i humana dels lectors. Un aprenentatge de la literatura ben dirigit contribueix al coneixement, a la comprensió del comportament humà i a l'enriquiment cultural en múltiples direccions; objectius formatius d'etapa. La progressió en l'aprenentatge, referent a etapes anteriors, radicarà en l'aprofundiment del coneixement sobre les transformacions històriques dels gèneres marcats per la tradició i els contextos culturals sobre l'ús crític de fonts bibliogràfiques i documentals amb la finalitat interpretativa, i, en general, sobre el tipus especial de comunicació que representa el discurs literari.

La reflexió sobre les unitats lingüístiques en els diferents àmbits d'ús serà objecte d'aprenentatge en les dos llengües, la variació lingüística i els factors que l'expliquen, l'adequació dels registres i usos socials, les exigències dels discursos científics en l'ús de terminologies, les formes lingüístiques que indiquen la presència dels factors del context, els procediments que contribueixen a cohesionar el text, les diferents possibilitats lèxiques i sintàctiques que s'usen per a expressar un mateix contingut, els procediments gramaticals per a integrar diferents proposicions en un enunciat cohesionat, els mecanismes per a la formació de paraules, el coneixement de les relacions entre sons i grafies en relació amb la varietat i amb les normes socials en usos orals i escrits. L'activitat gramatical és un component dels processos de comprensió i producció de textos i contribueix al desenvolupament d'aquestes capacitats. La reflexió gramatical haurà de contribuir, a més a més, a sistematitzar i consolidar els aprenentatges sobre l'estructura de la llengua fets en etapes anteriors, així com ampliar aquests coneixements en la mesura que la reflexió sobre la llengua s'aborda en relació amb pràctiques discursives més complexes.

L'educació lingüística de l'alumnat de Batxillerat s'ha de referir també al coneixement de la varietat lingüística segons factors geogràfics o històrics, així com a la variació en relació amb l'ús. Això inclou la comprensió del caràcter plurilingüe d'Espanya, del bilingüisme i de la situació actual del valencià i del castellà són rellevants per a eradicar prejudicis i estereotips responsables d'actituds negatives cap a llengües i cap a qui les usen, i, amb això per a promoure canvis afectius i de conducta que afavorisquen una convivència democràtica.

D'acord amb tot el que s'ha dit anteriorment, el currículum s'organitza en quatre blocs de continguts: estudi del discurs, estudi de la llengua, tractament de la informació i el discurs literari.

2. OBJECTIUS GENERALS.

El desenvolupament d'aquesta matèria ha de contribuir que les alumnes i els alumnes adquireixen les capacitats següents:

1. Comprendre els diferents tipus de textos orals i escrits, les diferents estructures formals i especialment en els àmbits acadèmic i dels mitjans de comunicació, atenent els elements del context que condicionen una interpretació adequada.

2. Expressar-se oralment i per escrit, especialment en l'àmbit acadèmic, mitjançant discursos adequats, coherents, cohesionats i correctes sabent usar i valorar la llengua oral i la llengua escrita com a mitjans eficaços per a la comunicació interpersonal, l'adquisició de nous coneixements, la comprensió i l'anàlisi de la realitat i l'organització racional de l'acció.

3. Conèixer la realitat plurilingüe i pluricultural del món actual, fent atenció especial a la Comunitat Valenciana, a l'Estat Espanyol, a Europa i als estats americans hispanoparlants, valorant la diversitat lingüística com a manifestació de la naturalesa social de les llengües, afavorint una actitud respectuosa cap a totes les llengües i els seus parlants, coneixent els diferents orígens i històries i valorant, especialment, la importància de la normalització del valencià per a arribar a la plena incorporació i a tots els àmbits d'ús.

4. Adquirir uns coneixements gramaticals, sociolingüístics i discursius per a usar-se en la comprensió, l'anàlisi i el comentari de textos i en la planificació, la composició i la correcció de les pròpies produccions.

5. Analitzar críticament els discursos orientadors de l'opinió i els discursos reguladors de la vida social i valorar la importància de l'apropament als discursos per al coneixement de la realitat.

6. Usar adequadament la llengua com a instrument per a l'adquisició de nous coneixements i per a produir i interpretar textos propis de l'àmbit acadèmic, obtenint, interpretant i valorant informacions de diferents tipus i procedències, sent capaç d'usar tècniques de recerca, elaboració i presentació de la informació, usant, amb autonomia i esperit crític mitjans tradicionals i noves tecnologies.

7. Interpretar i valorar críticament les obres literàries a partir del coneixement de les formes convencionals específiques (gèneres, procediments retòrics, etc.) de la informació pertinent sobre el context històric i cultural de producció, així com sobre les condicions actuals de recepció, i dels trets identificadors dels grans períodes en valencià i en castellà, així com d'obres i autors significatius, usant de forma crítica les fonts bibliogràfiques i documentals adequades per a estudiar-les.

8. Llegir i valorar les obres literàries com a forma de l'enriquiment personal i de plaer, com a manifestacions de sensibilitat artística de l'ésser humà i com a expressió de la identitat cultural dels pobles, valorant què té el text literari de representació i d'interpretació del món.

9. Analitzar críticament els usos socials de les llengües i evitar en les produccions pròpies, els que manifesten actituds discriminatòries o d'abús de poder evitant estereotips lingüístics que suposen judicis de valor o prejudicis.

3. COMPETÈNCIES BÀSIQUES.

La incorporació de competències bàsiques en el currículum permet posar l'èmfasi en els aprenentatges que es consideren imprescindibles, des d'un plantejament integrador i orientat a l'aplicació dels sabers adquirits. Per això el seu caràcter bàsic. Són les competències que ha d'haver desenvolupat el jove o la jove en finalitzar el batxillerat per a poder assolir la realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la

vida adulta de manera satisfactòria i ser capaç de desenvolupar un aprenentatge permanent al llarg de la vida.

La inclusió de les competències bàsiques en el currículum té diverses finalitats. En primer lloc, integrar els diferents aprenentatges, tant els formals, incorporats a les diferents àrees o matèries, com els informals i no formals. En segon lloc, permetre a tots els estudiants integrar els seus aprenentatges, posar-los en relació amb diversos tipus de continguts i utilitzar-los de manera efectiva quan els necessiten en diferents situacions i contextos. Finalment, orientar l'ensenyament, ja que permeten identificar els continguts i els criteris d'avaluació que tenen caràcter imprescindible i, en general, inspirar les decisions relatives al procés d'ensenyament i d'aprenentatge.

Amb les àrees i matèries del currículum es pretén que tots els alumnes i les alumnes assolisquen els objectius educatius i, consegüentment, adquireixen també les competències bàsiques. Tanmateix, no hi ha una relació unívoca entre l'ensenyament de determinades àrees o matèries i el desenvolupament de certes competències. Cada una de les àrees contribueix a desenvolupar diferents competències i, al seu torn, cada una de les competències bàsiques s'assolirà com a conseqüència del treball en diverses àrees o matèries. El treball en les àrees i matèries del currículum per a contribuir a desenvolupar les competències bàsiques ha de complementar-se amb diverses mesures organitzatives i funcionals, imprescindibles per al seu desenvolupament. Així, l'organització i el funcionament dels centres i les aules, la participació de l'alumnat, les normes de règim intern, l'ús de determinades metodologies i recursos didàctics, o la concepció, l'organització i el funcionament de la biblioteca escolar, entre altres aspectes, poden afavorir o dificultar el desenvolupament de competències associades a la comunicació, l'anàlisi de l'entorn físic, la creació, la convivència i la ciutadania, o l'alfabetització digital. Igualment, l'acció tutorial permanent pot contribuir de manera decisiva a adquirir competències relacionades amb la regulació dels aprenentatges, el desenvolupament emocional o les habilitats socials. A l'últim, la planificació de les activitats complementàries i extraescolars pot reforçar el desenvolupament del conjunt de les competències bàsiques.

En el marc de la proposta feta per la Unió Europea i d'acord amb les consideracions que s'acaben d'exposar, s'han identificat huit competències bàsiques:

1. Competència en comunicació lingüística
2. Competència matemàtica
3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
4. Tractament de la informació i competència digital
5. Competència social i ciutadana
6. Competència cultural i artística
7. Competència per a aprendre a aprendre
8. Autonomia i iniciativa personal

En aquest document, es recullen la descripció, la finalitat i els aspectes distintius d'aquestes competències i s'hi posa de manifest el nivell considerat bàsic que ha

d'assolir tot l'alumnat. Si bé es refereixen al final de l'etapa de batxillerat, cal que el desenvolupament se n'iniciï des del començament de l'escolarització. Per aquest motiu, l'Educació Primària ha d'adoptar com a referent les competències que s'estableixen ací i expliciten les metes que tot l'alumnat ha d'assolir. Tot i que hi ha aspectes en la caracterització de les competències l'adquisició dels quals no és específica d'aquesta etapa, convé conèixer-los per a assentar les bases amb què es pugui produir amb èxit aquest desenvolupament posterior.

El currículum s'estructura al voltant d'àrees de coneixement; en aquestes s'han de buscar els referents que permetran el desenvolupament de les competències en aquesta etapa. Així doncs, en cada àrea s'inclouen referències explícites sobre la contribució a les competències bàsiques a què s'orienta més. D'altra banda, tant els objectius com la mateixa selecció dels continguts busquen garantir el desenvolupament de totes aquestes competències. Els criteris d'avaluació serveixen de referència per a valorar el progrés en l'adquisició de les competències esmentades.

Competència en comunicació lingüística

Aquesta competència fa referència a la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.

Els coneixements, les destreses pròpies i les actituds personals d'aquesta competència permeten expressar pensaments, emocions, vivències i opinions, i també dialogar, formar-se un judici crític i ètic, generar idees, estructurar el coneixement, donar coherència i cohesió al discurs i a les pròpies accions i tasques, adoptar decisions, i gaudir escoltant, llegint o expressant-se de manera oral i escrita; tot això contribueix, a més, a desenvolupar l'autoestima i la confiança en un mateix. Comunicar-se i conversar són accions que impliquen habilitats per a establir vincles i relacions constructives amb els altres i amb l'entorn, i acostar-se a noves cultures, que adquireixen consideració i respecte a mesura que es coneixen. Per això, la competència de comunicació lingüística està present en la capacitat efectiva de conviure i de resoldre conflictes.

El llenguatge, com a eina de comprensió i representació de la realitat, ha de ser un instrument per a la igualtat, la construcció de relacions iguals entre homes i dones, l'eliminació d'estereotips i expressions sexistes. La comunicació lingüística ha de ser el motor de la resolució pacífica de conflictes en la comunitat escolar.

Escoltar, exposar i dialogar implica ser conscient dels tipus principals d'interacció verbal, ser progressivament competent en l'expressió i la comprensió dels missatges orals que s'intercanvien en situacions comunicatives diverses i adaptar la comunicació al context. Implica també la utilització activa i efectiva de codis i habilitats lingüístiques i no lingüístiques i de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu en diferents situacions, per a produir textos orals adequats a cada situació de comunicació.

Llegir i escriure són accions que impliquen i reforcen les habilitats que permeten buscar, recopilar i processar informació, i ser competent a l'hora de comprendre, compondre i fer servir diferents tipus de textos amb intencions comunicatives o creatives diverses. La lectura facilita interpretar i comprendre el codi que permet fer ús de la llengua escrita

i és, a més, font de plaer, de descobriment d'altres entorns, idiomes i cultures, de fantasia i de saber; tot això contribueix, al seu torn, a conservar i millorar la competència comunicativa.

L'habilitat per a seleccionar i aplicar propòsits o objectius determinats a les accions pròpies de la comunicació lingüística (el diàleg, la lectura, l'escriptura, etc.) està vinculada a alguns trets fonamentals d'aquesta competència, com ara les habilitats per a representar-se mentalment, interpretar i comprendre la realitat, organitzar i regular el coneixement i l'acció al mateix temps que els dotem amb coherència.

Comprendre i saber comunicar són sabers pràctics que s'han de basar en el coneixement reflexiu sobre el funcionament del llenguatge i les normes d'ús, i impliquen la capacitat de prendre el llenguatge com a objecte d'observació i anàlisi. Expressar i interpretar diferents tipus de discurs d'acord amb la situació comunicativa en diferents contextos socials i culturals implica conèixer i aplicar de manera efectiva les regles de funcionament del sistema de la llengua i les estratègies necessàries per a interactuar en l'àmbit lingüístic correctament.

Disposar d'aquesta competència implica tenir consciència de les convencions socials, dels valors i aspectes culturals i de la versatilitat del llenguatge d'acord amb el context i la intenció comunicativa.

Implica la capacitat empàtica de posar-se en el lloc d'altres persones; de llegir, escoltar, analitzar i tindre en compte opinions diferents de la personal, amb sensibilitat i esperit crític; d'expressar adequadament –en fons i forma– les pròpies idees i emocions, i d'acceptar i fer crítiques amb esperit constructiu.

Amb diferent nivell de domini i formalització –especialment en llengua escrita– aquesta competència significa, en el cas de les llengües estrangeres, poder comunicar-se en algunes d'aquests i, amb això, enriquir les relacions socials i moure's amb resolució en contextos diferents de l'habitual. Així mateix, s'afavoreix l'accés a més i diferents fonts d'informació, comunicació i aprenentatge.

En resum, el desenvolupament de la competència lingüística al final del batxillerat implica el domini de la llengua oral i escrita en múltiples contextos i l'ús funcional d'una llengua estrangera com a mínim.

Tractament de la informació i competència digital

Aquesta competència consisteix a tenir habilitats per a buscar, obtenir, processar i comunicar informació, i per a transformar-la en coneixement. Incorpora diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la transmissió d'aquesta en diferents suports una vegada tractada, també la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com a element essencial per a informar-se, aprendre i comunicar-se.

Està associada amb la recerca, la selecció, el registre i el tractament o l'anàlisi de la informació, fent servir diverses tècniques i estratègies per a accedir-hi segons la font a què es vaja i el suport que s'hi faça servir (oral, imprés, audiovisual, digital o multimèdia). Requereix dominar llenguatges específics bàsics (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) i pautes de descodificació i transferència, i també aplicar en diferents situacions i contextos el coneixement dels tipus d'informació, les fonts, les possibilitats i la localització, i els llenguatges i suports més freqüents amb què se sol expressar.

Disposar d'informació no produeix coneixement de manera automàtica. Transformar la informació en coneixement exigeix destreses de raonament per a organitzar-la, relacionar-la, analitzar-la, sintetitzar-la i fer-ne inferències i deduccions de diferent nivell de complexitat; en definitiva, comprendre-la i integrar-la en els esquemes previs de coneixement. Significa, així mateix, comunicar la informació i els coneixements adquirits amb recursos expressius que incorporen, no sols diferents llenguatges i tècniques específiques, sinó també les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

Ser competent en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument de treball intel·lectual inclou utilitzar-les en la seua doble funció de transmissores i generadores d'informació i de coneixement. La funció generadora fa referència a quan es fan servir, per exemple, com a eina en l'ús de models de processos matemàtics, físics, socials, econòmics o artístics. Així mateix, aquesta competència permet processar i gestionar informació abundant i complexa de manera adequada, resoldre problemes reals, prendre decisions, treballar en entorns col·laboratius ampliant els entorns de comunicació per a participar en comunitats d'aprenentatge formals i informals, i generar produccions responsables i creatives. La competència digital inclou utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació alhora que se n'extreu el màxim rendiment a partir de la comprensió de la naturalesa i de la manera d'operar dels sistemes tecnològics, i de l'efecte que aquests canvis tenen en el món personal i laboral. Així mateix, implica fer servir estratègies per a identificar i resoldre els problemes habituals de programari i maquinari que sorgisquen. Igualment, permet aprofitar la informació que proporcionen i analitzar-la de manera crítica per mitjà del treball personal autònom i el treball col·laboratiu, tant en un vessant sincrònic com diacrònic, coneixent i relacionant-se amb entorns físics i socials cada vegada més amplis. També és fer-les com a eina per a organitzar la informació, processar-la i orientar-la per a assolir objectius i finalitats d'aprenentatge, treball i oci prèviament establits.

En definitiva, la competència digital és fer ús habitual dels recursos tecnològics disponibles per a resoldre problemes reals de manera eficient. Al mateix temps, possibilita avaluar i seleccionar noves fonts d'informació i innovacions tecnològiques a mesura que van apareixent, d'acord amb la seua utilitat per a escometre tasques o objectius específics.

En resum, el tractament de la informació i la competència digital impliquen ser una persona autònoma, eficaç, responsable, crítica i reflexiva a l'hora de seleccionar, tractar i utilitzar la informació i les fonts, i també les diferents eines tecnològiques; també adoptar una actitud crítica i reflexiva a l'hora de valorar la informació disponible, contrastar-la quan cal, i respectar les normes de conducta acordades socialment per a regular l'ús de la informació i les fonts en els diferents suports.

Competència per a aprendre a aprendre

Aprendre a aprendre és adquirir habilitats per a iniciar-se en l'aprenentatge i ser capaç de continuar aprenent de manera cada vegada més eficaç i autònoma d'acord amb els objectius i les necessitats individuals.

Aquesta competència té dues dimensions fonamentals. D'una banda, l'adquisició de la consciència de les capacitats (intel·lectuals, emocionals, físiques), del procés i les estratègies necessàries per a desenvolupar-les, i també del que pot fer un mateix i del que es pot fer amb ajuda d'altres persones o recursos. D'altra banda, tindre un sentiment de competència personal, que redunda en la motivació, la confiança en un mateix i el gust per aprendre. Significa ser conscient d'allò que se sap i del que cal aprendre, de com s'aprén, i de com es gestionen i es controlen els processos d'aprenentatge de manera eficaç, optimitzar-los i orientant-los a satisfer objectius personals. Requereix conèixer les potencialitats i carències de cada u, aprofitar les primeres i tindre motivació i voluntat per a superar les segones des d'una expectativa d'èxit; per a fer-ho, cal augmentar progressivament la seguretat per a afrontar reptes nous d'aprenentatge. Per això, comporta tindre consciència de les capacitats que entren en joc en l'aprenentatge, com ara l'atenció, la concentració, la memòria, la comprensió i l'expressió lingüística o la motivació d'èxit, entre altres, i obtindre'n un rendiment màxim i personalitzat amb l'ajuda de diferents estratègies i tècniques: d'estudi, d'observació i registre sistemàtic de fets i relacions, de treball cooperatiu i per projectes, de resolució de problemes, de planificació i organització d'activitats i temps de manera efectiva, o del coneixement sobre els diferents recursos i fonts per a recopilar, seleccionar i tractar la informació, inclosos els recursos tecnològics.

Implica, així mateix, la curiositat de plantejar-se preguntes, identificar i aprofitar la diversitat de respostes possibles davant d'una mateixa situació o problema fent servir diverses estratègies i metodologies que permeten afrontar la presa de decisions, de manera racional i crítica, amb la informació disponible. Inclou, a més, habilitats per a obtindre informació –ja siga individualment o en col·laboració– i, sobretot, per a transformar-la en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb l'experiència personal pròpia i sabent aplicar els nous coneixements i capacitats en situacions semblants i contextos diversos.

D'altra banda, aquesta competència requereix plantejar-se metes que es poden assolir a curt, mig i llarg termini i aconseguir-les; per a fer-ho, cal considerar els objectius d'aprenentatge de manera progressiva i realista.

Fa necessària també la perseverança en l'aprenentatge, des de la valoració com un element que enriqueix la vida personal i social i que és, per tant, mereixedor de l'esforç que requereix. Comporta ser capaç d'autoavaluar-se i autoregular-se, responsabilitat i compromís personal, saber administrar l'esforç, acceptar els errors i aprendre dels altres i amb els altres.

En resum, aprendre a aprendre implica la consciència, la gestió i el control de les capacitats de cada u i els coneixements des d'un sentiment de competència o eficàcia personal, i inclou tant el pensament estratègic com la capacitat de cooperar, d'autoavaluar-se, i l'ús eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball intel·lectual; tot això es desenvolupa per mitjà d'experiències d'aprenentatge conscients i gratificants, tant individuals com col·lectives.

Autonomia i iniciativa personal

Aquesta competència fa referència tant a l'adquisició de la consciència i l'aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionades com a la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el

control emocional, la capacitat d'escollir, de calcular riscos i d'afrontar els problemes, així com la capacitat de demorar la necessitat de satisfacció immediata, d'aprendre dels errors i d'assumir riscos. D'altra banda, remet a la capacitat d'escollir amb criteri propi, d'imaginar projectes, i de dur a terme les accions necessàries per a desenvolupar les opcions i els projectes personals –en el marc de projectes individuals o col·lectius– responsabilitzant-s'hi, tant en l'àmbit personal, com en el social i laboral. Comporta poder transformar les idees en accions; és a dir, proposar-se objectius, planificar i dur a terme projectes. Requereix, per tant, poder reelaborar els plantejaments previs o elaborar idees noves, buscar solucions i posar-les en la pràctica. A més, analitzar possibilitats i limitacions, conèixer les fases de desenvolupament d'un projecte, planificar, prendre decisions, actuar, avaluar allò que es fa i autoavaluar-se, extreure conclusions i valorar les possibilitats de millora. Exigeix, per tot això, una visió estratègica dels reptes i de les oportunitats que ajuden a identificar i a acomplir objectius i a mantenir la motivació per a assolir l'èxit en les tasques iniciades, amb una sana ambició personal, acadèmica i professional. Igualment, ser capaç de relacionar l'oferta acadèmica, laboral o d'oci disponible amb les capacitats, els desitjos i els projectes personals. A més, comporta una actitud positiva cap al canvi i la innovació que pressuposa flexibilitat de plantejaments, de manera que es puguin entendre els canvis esmentats com a oportunitats, adaptar-s'hi críticament i constructivament, afrontar els problemes i trobar solucions en cada un dels projectes vitals que s'emprenen.

Sempre que l'autonomia i la iniciativa personal involucren sovint altres persones, aquesta competència obliga a adquirir habilitats socials per a relacionar-se, cooperar i treballar en equip: posar-se en el lloc d'una altra persona, valorar les idees dels altres, dialogar i negociar, l'assertivitat per a comunicar les decisions pròpies als altres d'una manera adequada, i treballar de manera cooperativa i flexible.

Una altra dimensió important d'aquesta competència, molt relacionada amb aquest vessant més social, està constituïda per les habilitats i actituds relacionades amb el lideratge de projectes, que inclouen la confiança en un mateix, l'empatia, l'esperit de superació, les habilitats per al diàleg i la cooperació, l'organització del temps i de les tasques, la capacitat d'afermar i defensar drets o l'assumpció de riscos.

En resum, l'autonomia i la iniciativa personal comporten ser capaç d'imaginar, emprendre, desenvolupar i avaluar accions o projectes individuals o col·lectius amb creativitat, confiança, responsabilitat i sentit crític.

4. CONTINGUTS.

D'acord amb els objectius finals per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la Llengua i Literatura en el Batxillerat s'estableixen tres tipus de continguts:

- a) Procediments que es refereixen a destreses per a la producció i interpretació del discurs, així com per a la reflexió sobre el funcionament de la llengua i per a la sistematització i aplicació dels coneixements gramaticals i literaris.
- b) Conceptes o coneixements explícits i organitzats sobre les unitats lingüístiques i

el funcionament en el discurs, sobre la variació en la llengua i en els usos, i sobre les convencions del discurs literari i els contextos de producció i recepció.

c) Actituds favorables de la normalització de l'ús del valencià, d'un comportament lingüístic no discriminatori, en general, de la interacció comunicativa satisfactòria.

Aquests tres tipus de continguts recorren els quatre blocs següents: ESTUDI DEL DISCURS, ESTUDI DE LA LLENGUA, TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I EL DISCURS LITERARI

La interrelació dels continguts és un factor que s'hauria de tenir en compte en la seqüenciació al llarg d'aquesta etapa educativa, en l'elaboració de materials didàctics, en la planificació de les activitats i tasques per a l'aula i en l'avaluació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

4.1 Estudi del discurs.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Anàlisi del tema, de l'estructura organitzativa i del registre de textos de caràcter expositiu i argumentatiu, procedents de l'àmbit acadèmic.
- Composició de textos expositius orals i escrits propis de l'àmbit acadèmic, a partir de models, fent referència a les condicions de la situació i usant adequadament els esquemes textuais.
- Anàlisi del tema, de l'estructura organitzativa i del registre dels textos periodístics i publicitaris.
- Composició de textos periodístics, prenent com a model els textos analitzats.

4.2 Estudi de la llengua.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Reconeixement i ús de connectors, marcadors (conjuncions, adverbis, locucions conjuntives, prepositives o adverbials i expressions de funció adverbial), i procediments anafòrics que contribueixen a la cohesió del text.
- Coneixement de les relacions que s'estableixen entre les formes verbals com a procediments de cohesió del text amb atenció especial a la valoració i a l'ús dels temps verbals.
- Reconeixement i anàlisi de les relacions semàntiques entre les paraules en relació amb la coherència dels textos i de l'adequació al context, amb atenció especial als contextos acadèmics i socials.
- Valoració de la importància de les terminologies dels diferents sabers acadèmics.
- Coneixement i ús reflexiu de les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques i apreciació del seu valor social.
- Reconeixement i ús de procediments lingüístics i paralingüístics d'inclusió del discurs d'altres en els propis.
- Aplicació reflexiva d'estratègies d'autocorrecció i autoavaluació per a progressar en l'aprenentatge autònom de la llengua.

4.3 Tractament de la informació.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Interés per la bona presentació dels textos escrits, tant en suport paper com digital, i apreciar la necessitat social de cenyir-se a les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques.

4.4 El discurs literari.

Els continguts que corresponen a aquest nucli són:

- Comprensió del discurs literari com a fenomen comunicatiu estètic, canal de creació i transmissió cultural i expressió de la realitat històrica i social.

- Consolidació de l'autonomia lectora i estima per a la literatura com a font de plaer, de coneixement d'altres mons, temps i cultures.

- Lectura, estudi, comentari i valoració crítica d'obres breus i de fragments representatius de les diferents èpoques, gèneres i moviments, de manera que es reconeguen les formes literàries característiques, es prenga consciència de la constància de certs temes i de l'evolució en la manera de tractar-los.

- Composició de textos literaris o d'intenció literària a partir dels models llegits i comentats.

- Ús autònom de la biblioteca del centre, de les de l'entorn i de biblioteques virtuals.

- Les formes narratives des del modernisme fins a l'actualitat.

- La poesia des del segle XX fins a l'actualitat.

- Evolució de les formes dramàtiques durant el segle XX fins als nostres dies.

- L'assaig i el periodisme. Des dels orígens fins a l'actualitat.

5. CRITERIS D'AVUACIÓ.

1. Analitzar i valorar textos escrits de diferent nivell de formalització, tenint en compte la funció social que exerceixen, la tradició cultural on s'inscriuen, l'estructura i els valors que transmeten.

Aquest criteri pretén valorar la capacitat de l'alumnat per a interpretar el sentit d'un text a partir de l'anàlisi de l'estructura semàntica, del coneixement dels esquemes textuais i de les dades rellevants sobre la situació de comunicació. S'ha de tindre en compte, d'aquesta manera, la capacitat per a analitzar els valors, implícits o manifestos, del text (en especial els que reflectisquen usos discriminatoris) i per a reflexionar-hi críticament.

2. Elaborar treballs crítics a partir de la consulta de fonts de diferent tipus i integrar la informació en textos de síntesi, que presenten les dades principals i els diferents punts de vista, les relacions i la pròpia perspectiva, usant els procediments de documentació i tractament de la informació propis de l'àmbit acadèmic.

Aquest criteri orienta la valoració de la capacitat per a accedir de manera autònoma a les fonts d'informació, seleccionar en aquestes les dades pertinents i reutilitzar-les en

l'elaboració de textos crítics propis de l'àmbit acadèmic i respectant, per tant, les convencions pròpies d'aquest tipus de discurs.

3. Compondre textos escrits expositius i argumentatius de caràcter formal, sobre temes literaris o relacionats amb l'actualitat social i cultural.

El criteri atén el desenvolupament de la capacitat de l'alumne per a elaborar textos formals de caràcter acadèmic, orientadors de l'opinió i de la conducta o reguladors de la vida social i també per a situar-se com a emissor per a usar procediments que garanteixen la cohesió i per a fer servir correctament la varietat estàndard de la llengua.

4. Identificar en intercanvis comunicatius de tota mena, especialment en textos específics, expressions i valoracions que denoten usos discriminatoris (en relació amb el gènere social, amb la llengua, amb el grup ètnic o amb la pertinença a grups considerats marginals en la nostra societat), reflexionar críticament sobre aquests i evitar-les en les pròpies produccions.

El criteri pretén comprovar la capacitat per a reconèixer en els usos lingüístics, com a forma del comportament humà, els prejudicis i les valoracions pejoratives que revelen les relacions socials entre els membres de la comunitat de parlants. Tanmateix, s'ha de valorar la capacitat per a reflexionar explícitament sobre aquests usos i per a evitar-los, de manera autònoma i conscient, en les pròpies produccions.

5. Reconèixer i usar, en la interpretació de textos i en la regulació de les pròpies produccions, els coneixements sobre les diferents unitats de la llengua, les combinacions i, si és el cas, la relació entre aquests i els seus significats usant la terminologia adequada.

Aquest criteri pretén orientar la valoració de la capacitat per a fer servir la reflexió lingüística en la millora de la comprensió dels textos i en la millora de la composició i la revisió de les pròpies produccions. D'aquesta manera s'atendrà el domini dels procediments que inscriuen el text en la situació de comunicació, que configuren el significat global o que articulen els enunciats.

6. Comprendre l'origen i el desenvolupament del castellà i del valencià en la seua història i en el moment actual, i valorar-ne les varietats.

El criteri se centra en la valoració del coneixement de les característiques generals dels processos de formació de les llengües, en concret, la consolidació, normalització i substitució de llengües i de la seua aplicació a l'anàlisi crítica de la realitat del nostre entorn. D'aquesta manera s'atendrà tant aspectes lingüístics com els condicionants sociopolítics, en èpoques passades i en el món contemporani, implicats en aquests processos (per exemple en la fixació de la norma culta, en la configuració i consolidació de l'estàndard, etc.). Així, s'analitzarà i es valorarà la normalització lingüística com a procés oposat al de substitució i necessari per a aturar la pèrdua de vitalitat del valencià.

7. Distingir les diferents llengües constitucionals d'Espanya, conèixer-ne l'origen i l'evolució, promoure'n l'ús normalitzat en tots els àmbits i valorar críticament les situacions de bilingüisme.

El criteri tracta d'orientar la valoració dels aprenentatges duts a terme per l'alumne fent referència a les llengües del territori espanyol.

8. Conèixer, identificar i analitzar les varietats lingüístiques (espacials, socials i d'estil) del castellà (també el d'Amèrica) i del valencià.

El criteri se centra en la capacitat per a fer servir en l'anàlisi de l'activitat comunicativa la informació que unes marques lingüístiques determinades proporcionen sobre l'origen geogràfic dels parlants, sobre la pertinença a un grup social i sobre el moment històric en què es produeix el discurs. En tots els casos s'atendrà l'anàlisi crítica de les actituds sobre la llengua i els parlants que comporta la tria d'una llengua o d'una varietat determinada, així com les implicades en el canvi de la llengua.

9. Analitzar l'evolució històrica dels gèneres literaris en castellà (des del segle XVIII FINS A L'ACTUALITAT) I EN VALENCIÀ (SEGLES XX I XXI), atenent el marc històric i cultural i a la seua relació amb autors i obres més destacats, amb el coneixement i l'aplicació de tècniques d'anàlisi i comentari de textos per a interpretar obres literàries breus i fragments significatius d'aquests èpoques, amb l'ús dels coneixements pertinents sobre les formes literàries i els diferents períodes, moviments i autors.

Es tracta de valorar la capacitat per a comprendre el fenomen literari en relació amb el gènere a què s'adscriu convencionalment i amb els procediments retòrics que el singularitzen. Serà necessària la lectura d'obres literàries completes o de fragments extensos a què aplicar els criteris d'anàlisi literària i d'interpretació d'acord amb el context de producció.

10. Fer funcionar els recursos informàtics bàsics i aplicar-los a la cerca i l'elaboració de la informació.

Aquest criteri pretén que l'alumnat siga capaç d'utilitzar les tecnologies de la informació i que les incorpore al seu treball acadèmic.

6. INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ.

L'avaluació dels continguts i objectius assolits per l'alumne/a es farà a partir de:

- Exàmens o proves objectives: Per determinar el grau d'assoliment dels continguts explicats i treballats a classe.
- Lectures : Hi haurà un mínim d'una lectura obligatòria per trimestre. També, per als alumnes interessats, lectures voluntàries, determinades pel professorat, que serviran per millorar la nota de l'avaluació fins a 0'5.
- Treballs monogràfic / projecte: sobre un aspecte del temari, que el professorat podrà decidir fer-los orals i/o escrits.
- Redaccions i escrits (resums, esquemes, apunts...): relacionats amb el contingut o les característiques de l'apartat de *lectura i escriptura*.
- Ús de les TICs: plataformes com moodle, webs..., per treure informació, pujar informació, fer activitats, etc.
- L'assistència és obligatòria, sinó es perdrà el dret a l'avaluació contínua.

TIPUS D'AVALUACIÓ.

Per valorar els continguts de l'assignatura es tindrà en compte les competències clau que desenvolupe individualment l'alumne. En l'avaluació es valorarà el treball diari de l'alumne/a, la seua progressió al llarg del curs i el grau d'assoliment dels continguts de manera que es ponderarà el valor de cada avaluació segons la millora, constància i esforç personal individual. L'avaluació serà, per tant, contínua, formativa, sumativa i diferenciadora.

7. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ	PES
Examen trimestral (format PAU)	60%
Proves objectives de llengua (gramàtica)	10%
Exposicions oral (temes de literatura)	10%
Activitats i treball diari	10%
Els treballs o proves relacionades amb les lectures	10%

Per les faltes d'ortografia, gramaticals i lèxiques es descomptaran 0'05 punts per falta en cada pregunta fins als 2 punts. En els treballs monogràfics de llibres de lectura o d'altres que s'hi demanen, el descompte podrà anul·lar totalment la puntuació de l'escrit.

Així mateix les faltes injustificades a classe, podran penalitzar-se amb 0,1 per cadascuna. Si es detectara qualsevol còpia (total o parcial) o escrit procedent d'un altre autor/a que no fora l'alumne a avaluar, es procedirà a no puntuar el treball / avaluació. Així doncs, la nota serà 0.

La lectura voluntària de llibres pot pujar fins a 1 punt més sobre la nota final de l'avaluació, en aquells cursos que ho determine el professor/a. Per poder fer efectiva aquesta puntuació extra, l'alumnat ha de tenir com a mínim 5.

Per avaluar l'expressió oral s'atendrà tant la llengua que empre l'alumne/a a l'aula com la qualificació obtinguda en l'exposició oral de cada trimestre.

La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua:

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

8. METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.

METODOLOGIA GENERAL I ESPECÍFICA.

Seguint els principis prescriptius de la llei vigent, des del punt de vista metodològic, es proposa l'enfocament comunicatiu com a plantejament didàctic bàsic per a l'aprenentatge i l'avaluació. El fet de desenrotllar la competència comunicativa suposa adquirir coneixements a través de la pràctica i la participació actives en àmbits socials que, com a tals, es poden desenrotllar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals. En este sentit, s'han de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduïsquen de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, de manera que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.

En aquest sentit, s'establirà un aprenentatge dialògic en la mesura que s'augmente al màxim l'aprenentatge instrumental, s'afavorisca la creació de sentit personal i social, es promoguen situacions d'aprenentatge impregnades de principis solidaris i en les quals la igualtat i la diferència siguin valors compatibles i mútuament enriquidors, tant instrumentalment com en nivells de cohesió social.

A més, s'ha de tendir a un aprenentatge situat, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural, social i de relacions, i a unes determinades tasques que les persones hauran de resoldre i que els permetran adquirir la competència necessària.

Aquesta visió de l'aprenentatge contextualitzat connecta amb una àmplia tradició de teories i pràctiques educatives que, en la societat de la informació, veuen reforçat el seu valor. El paper actiu i autònom dels alumnes conscients de ser responsables del seu aprenentatge ha de ser reforçat per una gran varietat de mètodes actius que faciliten la participació i implicació d'estos, i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals que generen aprenentatges transferibles i duradors.

Els mètodes actius poden recolzar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, que asseguren la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i l'entorn, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup desenrotllen noves habilitats i estratègies que puguin aplicar a situacions semblants en contextos formals i no formals. Es tracta de transformar les estructures d'aprenentatge individualistes, vinculades exclusivament a l'aprenentatge de continguts descontextualitzats, en estructures d'aprenentatge cooperatiu perfectament compatibles amb altres mètodes actius, i tots estos, amb l'aprenentatge de les competències.

L'aprenentatge competencial, per la seua mateixa naturalesa, invita a esta integració metodològica que es recolza en les relacions dels diferents mètodes actius amb diverses maneres d'ensenyar continguts i processos, que són substancialment diferents, i que s'ensenyen vinculats als coneixements de les distintes àrees. Es poden mencionar ací

distints models i enfocaments metodològics (conductuals, constructivistes, socials i personals) o simplement mencionar exemples dels diversos enfocaments (anàlisi de tasques, simulació i/o joc de rols, estudi de casos, investigació en l'entorn, estímul de la creativitat, models personals per a l'augment de l'autoestima, etc.) o seqüències didàctiques que es poden utilitzar per a la programació de les unitats didàctiques (aprenentatge basat en projectes, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge servici, etc.).

RECURSOS DIDÀCTICS I ORGANITZATIUS.

El llibre de text que servirà com a base és:

Nou Vents. València: Llengua i Literatura 2. Editorial Castellnou

Material didàctic ubicat a la plataforma *Aules*.

Les lectures literàries de caire obligatori i voluntari que es descriuen en l'apartat de Foment de la lectura.

Material de consulta i/o reforç recomanat:

-*Nexe 2. Textos comentats PAU 2020-2022*. Ed. Bromera

-*Ortografia Valenciana*, Ed. Castellnou.

- DD.AA. *Guia gramatical per a l'ús de la llengua*. TABARCA.

- Josep LACREU, *Manual d'ús de l'estàndard oral*. Inst. Interuniversitari de Filologia Valenciana.

-Enric Valor, *Flexió Verbal*, Ed. 3 i 4.

-Diccionaris.

ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENTATGE. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES.

Durant el procés educatiu el professorat utilitzarà diferents tècniques didàctiques com:

Explicacions a classe: que poden ser realitzades pel professorat, principalment, o per l'alumnat, en forma d'exposició.

Treball a l'aula: bé en grup o bé individualment, després de les explicacions del professor/a l'alumnat treballarà les explicacions de classe: exercicis dirigits sobre el tema, comentari de textos o qüestionaris relacionats amb el tema.

Treball a casa: també serà necessari el treball a casa, donat que el temps de classe és molt limitat. En aquest sentit els alumnes hauran de treballar en gran part la lectura dels llibres a casa, així com l'elaboració dels treballs que cal presentar al llarg del curs. En ocasions l'hora de classe es podrà dedicar a resoldre dubtes relacionats amb la lectura o els treballs.

Per altra part, els alumnes hauran de demostrar que són competents en l'ús de les eines TIC, ja que amb el canvi legislatiu la majoria del material didàctic es farà arribar als

alumnes a través de plataforma educativa del centre, i també la realització de qüestionaris avaluable.

L'aprenentatge es recolzarà en un seguit d'activitats que es concretaran en el desenvolupament de les unitats didàctiques, però ací les enunciarem d'una manera general.

Activitats d'aproximació, amb les quals el professor posa en contacte l'alumne amb el tema.

- Activitats per fixar les explicacions del professor.
- Lectura de llibres relacionats amb el tema.
- Consultar Internet per fixar o ampliar els coneixements.
- Elaboració de treballs lingüístics o literaris per tal de consolidar allò estudiat.
- Activitats extraescolars: que serveixen per il·lustrar el temari.

9. ATENCIÓ A LA DIVERSITAT.

El nostre sistema educatiu es basa en la diversitat de l'alumnat, per la qual cosa es fa necessari desenvolupar "una educació de tots i per a tots", basant-nos en els principis d'equitat i inclusió.

Els docents som els que hem de planificar la programació des de la realitat de l'aula, ajustant-nos a les capacitats, ritmes, estils d'aprenentatges, motivacions i interessos, situacions socials, culturals, lingüístiques o de salut de cada alumne.

En ocasions alguns alumnes necessitaran no només una atenció personalitzada, sinó també una ajuda diferent a la de la resta dels seus companys/es per aconseguir els objectius previstos. És a aquest grup d'alumne/es els que anomenarem com a alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu.

L'atenció a la diversitat consistirà en:

- Els canvis metodològics i organitzatius es realitzen per satisfer les necessitats d'alumnes / as amb dificultats, i beneficiaran a tots els alumnes / es.
- Promoure ambients escolars que estimulen la participació, relacions socials i èxit escolar.
- Adaptar-se a l'alumne i no al contrari, respectant la individualitat de cada alumne.

10. UNITATS DIDÀCTIQUES. TEMPORITZACIÓ.

UNITAT 1

OBJECTIUS:

Conèixer i identificar les característiques generals dels textos expositius de l'àmbit acadèmic: estructura i marques enunciatives.

Construir textos informatius d'acord amb una estructura informativa determinada.

Conèixer, identificar i usar els recursos explicatius.

Identificar i valorar la funció dels diferents tipus de connectors.

Repasar conceptes discursius del curs anterior: les funcions lingüístiques, la dixi, les propietats del text.

Comentar textos analitzant detalladament estructura, connectors i dixi personal.

CONTINGUTS:

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ:

Característiques del text expositiu.

ASPECTES PRAGMÀTICS: El context. Marques enunciatives. Recursos explicatius.

MECANISMES DE COHESIÓ: La connexió. Elements lingüístics amb funció connectiva. Tipus de connectors.

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Analitzar i valorar textos expositius de l'àmbit acadèmic a partir de l'anàlisi de l'estructura semàntica, del coneixement dels esquemes textuais i de les dades rellevants sobre la situació de comunicació.

Ser capaç de construir textos informatius d'acord amb una estructura convencional determinada i utilitzant diversos recursos explicatius.

Reconèixer i usar, en la interpretació de textos i en la regulació de les pròpies produccions, els coneixements lingüístics, i més concretament, els coneixements sobre els connectors i la seua funció dins del text.

Saber consultar fonts documentals i integrar la informació extreta en la resolució de noves activitats.

Valorar i interpretar críticament textos expositius tenint en compte els procediments que inscriuen el text en una situació de comunicació, que configuren el significat global del text o que articulen els enunciats.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 2

OBJECTIUS:

Identificar tesi, arguments i premisses compartides.

Ser capaç d'argumentar utilitzant les estructures contraargumentatives: refutació i concessió a l'adversari.

Conèixer l'estructura de l'argumentació segons la retòrica clàssica.

Reconèixer fal·làcies i figures retòriques en l'argumentació.

Valorar la importància de les condicions de legitimitat de l'argumentació.

Analitzar la funció, dins del text, dels mecanismes de referència.

Saber redactar comentaris crítics de textos argumentatius.

CONTINGUTS:

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ: L'argumentació. Tema, tesi i arguments.

ASPECTES PRAGMÀTICS: Components d'una situació d'argumentació. Condicions de legitimitat de l'argumentació. Procés de legitimació de l'emissor.

MECANISMES DE COHESIÓ: La referència.

CRITERIS D'AVALUACIÓ:

Analitzar textos argumentatius tenint en compte la funció social que exerceixen, el context cultural on s'inscriuen, l'estructura i els valors que defensen.

Construir textos argumentatius de caràcter formal utilitzant arguments lògics i estructures contraargumentatives.

Utilitzar els recursos informàtics bàsics per a la cerca i l'elaboració de la informació.

Identificar la funció textual dels diferents mecanismes de referència.

Utilitzar la nominalització per a la construcció de textos d'estil condensat.

Identificar les fal·làcies com a arguments no vàlids.

Comentar críticament textos argumentatius valorant la tesi, els arguments emprats per defensar-la, l'estratègia contraargumentativa emprada i els recursos retòrics utilitzats al servei de la persuasió.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 3

OBJECTIUS

Identificar els mecanismes per incloure opinió en el discurs periodístic.

Analitzar articles d'opinió.

Identificar els usos sexistes del llenguatge.

Utilitzar la cortesia lingüística en els intercanvis orals.

Comentar críticament articles d'opinió.

CONTINGUTS

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ: Els gèneres periodístics. L'article d'opinió. Recursos d'inici i de tancament

ASPECTES PRAGMÀTICS: Informació i opinió als mitjans de comunicació. La cortesia lingüística. Usos sexistes del llenguatge

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Identificar en intercanvis comunicatius de tota mena expressions i valoracions que denoten usos discriminatoris en relació amb el gènere social, reflexionar críticament sobre aquests i evitar-les en les pròpies produccions.

Valorar la importància d'utilitzar la cortesia lingüística per aconseguir una comunicació verbal no agressiva.

Ser capaç d'identificar informació implícita, tant sobreentesos com pressuposicions lingüístiques, i de defensar-se dels intents de manipulació mitjançant l'ús de l'implícit.

Identificar la presència d'opinió en gèneres periodístics considerats informatius.

Identificar i utilitzar els recursos d'inici i de tancament en la redacció d'articles d'opinió.

Elaborar comentaris crítics d'articles d'opinió, valorant tots els components que hi intervenen: pragmàtics, textuals i lingüístics.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 4

OBJECTIUS

Conèixer i analitzar les característiques de l'assaig literari contemporani.

Conèixer i analitzar els principals recursos lingüístics i estilístics de l'assaig.

Identificar les principals formes literàries o subgèneres de l'assaig.

Conèixer els principals autors que han conreat el gènere.

Conèixer la importància de Joan Fuster en el panorama literari del segle XX.

Comentar textos assagístics.

CONTINGUTS

ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ: L'assaig: definició i característiques. Tema i estructura dels textos assagístics.

ASPECTES PRAGMÀTICS: Recursos lingüístics i estilístics de l'assaig.

LITERATURA: L'assaig al segle XX.

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Explicar a partir d'un text les característiques pròpies dels textos assagístics.

Reconèixer els diferents subgèneres assagístics.

Valorar el contingut ideològic –explícit o implícit– de diferents manifestacions de la prosa d'idees, en relació al context històricocultural en què es van produir i en relació a la significació que adopten en la societat actual.

Interpretar textos assagístics de la nostra literatura, tenint en compte les estructures convencionals del gènere i les fronteres, sovint poc definides, amb els articles d'opinió de la premsa escrita.

Identificar les característiques més rellevants de l'obra de Josep Pla i de Joan Fuster.

Conèixer l'obra dels autors més rellevants que conreen l'assaig en l'actualitat.

Comentar un text assagístic tenint en compte el contingut i la caracterització lingüística.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 9 hores.

UNITAT 5

OBJECTIUS:

Conèixer el valor díctic o anafòric dels pronoms.

Identificar les funcions sintàctiques que realitzen els pronoms febles.

Identificar en un text l'antecedent d'un pronom feble.

Detectar les interferències lingüístiques més habituals en l'ús dels pronoms.

Utilitzar els pronoms febles d'acord amb la normativa ortogràfica i gramatical.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Els pronoms. Característiques generals. Els pronoms forts. Els pronoms febles

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Completar oracions o textos utilitzant els pronoms febles adequats a l'antecedent i a la funció sintàctica que realitzen.

Reescriure oracions fent substitucions pronominals.

Identificar la funció sintàctica que realitzen els pronoms febles d'un text.

Identificar l'antecedent dels pronoms febles que apareixen en un text.

Reconèixer les principals diferències entre el castellà i el valencià en l'ús dels pronoms febles.

Corregir oracions amb problemes en l'ús dels pronoms febles per interferències del castellà.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 2 hores.

UNITAT 6

OBJECTIUS:

Conèixer les irregularitats de la conjugació verbal.

Conèixer les denominacions dels temps verbals.

Saber classificar els verbs velaritzats en subgrups.

Evitar les interferències lingüístiques en la conjugació verbal.

Evitar els trets dialectals no normatius en l'escriptura dels verbs.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Les conjugacions verbals. Característiques generals. Verbs pronominals. Doblets verbals

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Completar oracions amb la forma verbal adequada.

Identificar els canvis que es produeixen en la conjugació de determinats verbs irregulars.

Conèixer les característiques dels verbs velaritzats.

Conèixer les irregularitats pròpies de la tercera conjugació pura.

Saber denominar les formes verbals amb el terme corresponent.

Esmenar les formes verbals incorrectes en oracions o textos.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 3 hores.

UNITAT 7

OBJECTIUS:

Identificar i classificar oracions.

Identificar la funció sintàctica de les proposicions inserides.

Saber construir oracions gramaticalment correctes.

Conèixer els diferents tipus de conjuncions.

Eradicar les interferències sintàctiques del castellà.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: L'oració. Definició i classificació. L'oració complexa. L'oració composta.

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Identificar les diferents classes d'oracions.

Saber analitzar sintàcticament oracions complexes i compostes.

Corregir errors en la construcció d'oracions.

Utilitzar la conjunció adequada per al tipus d'oració.

Substituir conjuncions per altres d'equivalents.

Completar oracions amb el nexa adequat.

Construir oracions complexes o compostes a partir de la combinació d'oracions simples.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 6 hores.

UNITAT 8

OBJECTIUS

Conèixer el sistema fonològic i fonètic de la llengua.

Identificar els trets principals dels sons.

Distingir els tipus de sons.

Reconèixer els principals fenòmens de fonètica sintàctica.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Fonètica i fonologia.

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Saber distingir el grau d'obertura de les vocals.

Identificar els trets principals del sistema consonàntic.

Distingir entre consonants sordes i sonores.

Reconèixer els diferents tipus de sons.

Reconèixer els principals fenòmens de fonètica sintàctica.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 3 hores.

UNITAT 9

OBJECTIUS

Conéixer els diferents mecanismes de creació lèxica i aplicar-los en la pràctica.

Conéixer àmpliament el lèxic i analitzar-lo tenint en compte els procediments de formació de mots i les relacions lèxiques.

Estudiar l'estructura de les paraules per tal de treballar la idea que el lèxic d'una llengua té estructura interna.

Desenvolupar unes nocions bàsiques de semàntica lèxica, especialment de l'anàlisi basada en les relacions lèxiques.

Repassar els mecanismes de cohesió lèxica.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Creació lèxica. Semàntica.

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Identificar i explicar els diferents mecanismes de creació de mots.

Conéixer i ser capaç d'emprar la derivació com a mecanismes de creació lèxica.

Conéixer i ser capaç d'emprar la composició com a mecanisme de creació lèxica.

Reconéixer les interferències lèxiques.

Conéixer els diferents tipus d'abreviacions i ser capaç d'emprar-les adequadament.

Analitzar els diferents tipus de relacions lèxiques entre les paraules d'un text.

Identificar els barbarismes en els textos orals i escrits i evitar-los.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 3 hores.

UNITAT 10

OBJECTIUS:

Reconéixer les relacions entre llengua i societat.

Identificar les aportacions de la sociolingüística.

Reconéixer les tendències en les actituds dels parlants que observa la sociolingüística.

Estudiar conceptes claus de la sociolingüística com els prejudicis lingüístics, bilingüisme i diglòssia.

Estudiar i valorar els conceptes de normativització i normalització d'una llengua.

Conéixer i valorar la situació de la llengua en els diferents àmbits d'ús.

Comentar textos.

CONTINGUTS

ESTUDI DE LA LLENGUA: Usos i actituds lingüístiques. Llengües en contacte. Conflicte lingüístic. Normalització lingüística. Situació actual de la llengua

COMENTARI DE TEXT

REVISIÓ DELS CONTINGUTS

CRITERIS D'AVALUACIÓ:

Valorar les aportacions de la sociolingüística.

Reconèixer les relacions que s'estableixen entre la llengua i la societat i les característiques de les comunitats lingüístiques.

Aplicar els conceptes de *bilingüisme* i *diglossia* a l'anàlisi del cas valencià.

Reconèixer les diferents situacions de contacte de llengües.

Valorar críticament els diferents prejudicis lingüístics.

Valorar la importància de la *lleialtat lingüística*.

Distingir entre normalització i normativització lingüística.

Comentar críticament un text de temàtica sociolingüística.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 5 hores.

UNITAT 11

OBJECTIUS:

Conèixer les característiques de la poesia del segle XX.

Analitzar textos poètics per identificar-ne les característiques.

Conèixer els recursos poètics més rellevants.

Saber comentar textos poètics.

Elaborar petites produccions poètiques pròpies a partir de la imitació i manipulació de textos.

Conèixer l'obra poètica de Vicent Andrés Estellés.

CONTINGUTS

LITERATURA: El noucentisme. Els moviments d'avantguarda. La poesia durant els anys vint i trenta. La poesia valenciana en el primer terç del segle XX. La poesia de postguerra. La poesia valenciana de postguerra. La poesia en l'últim terç del segle XX. Tècniques poètiques

COMENTARI DE TEXT

CRITERIS D'AVALUACIÓ:

Reconèixer els trets característics dels corrents estètics i literaris que se succeïren en poesia durant el segle XX.

Mostrar i conèixer els autors més rellevants de la història de la poesia catalana del segle XX.

Identificar en poemes les característiques de l'autor o corrent estètic estudiat.

Identificar l'autor i el poema a partir de la lectura d'alguns versos.

Analitzar la mètrica d'un poema.

Identificar recursos retòrics i valorar la funció que realitzen dins del poemes en relació amb el contingut.

Identificar el tema d'un poema i ser capaç d'explicar-ne el contingut.

Construir poemes paral·lels.

Identificar les relacions intertextuals entre poemes.

Comentar un text poètic.

Conèixer l'estil poètic de Vicent Andrés Estellés.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 10 hores.

UNITAT 12

OBJECTIUS:

Analitzar, interpretar i valorar textos narratius.

Analitzar la influència de la guerra i la postguerra en la narrativa del segle XX.

Conèixer les tendències, obres i autors més destacats de la literatura catalana.

Reconèixer i analitzar les tècniques narratives.

Comentar textos narratius.

Potenciar, a partir del plaer de la lectura, la creació d'un sentit crític en la valoració dels textos literaris actuals.

Conèixer l'obra narrativa de Mercè Rodoreda.

Identificar i reconèixer les tècniques narratives a *La plaça del Diamant*.

CONTINGUTS

LITERATURA : La narrativa en el primer terç del segle XX. La narrativa durant la dictadura. La narrativa en l'últim terç del segle XX. Les tècniques narratives.

COMENTARI DE TEXT

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Explicar, a partir d'un text, les característiques pròpies de la narració.

Valora la literatura de l'exili.

Identificar i valorar les obres i els autors més representatius de la narrativa catalana de la postguerra.

Identificar i valorar les obres i els autors més representatius de la narrativa catalana de l'últim terç del segle XX.

Interpretar textos novel·lístics de la nostra literatura i de la literatura universal.

Identificar i aplicar les tècniques narratives.

Identificar els subgèneres narratius.

Aplicar els procediments retòrics a l'anàlisi del text narratiu.

Resumir el tema d'un text narratiu i comentar la finalitat i l'estructura.

Conèixer l'obra narrativa de Mercè Rodoreda.

Identificar i reconèixer les tècniques narratives a *La plaça del Diamant*.

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 10 hores.

UNITAT 13

OBJECTIUS

Conèixer el teatre del segle XX.

Analitzar les diverses temptatives de renovació del teatre del segle XX.

Conèixer autors teatrals contemporanis i les propostes estètiques.

Conèixer i analitzar el fet teatral.

Acostar el text teatral al lector a través de lectures interpretatives.

Comentar textos teatrals.

Conèixer l'obra teatral de Rodolf Sirera.

Reconèixer les tècniques dramaturgiques a *El verí del teatre*.

CONTINGUTS

LITERATURA: El teatre en el primer terç del segle XX. El teatre de la postguerra durant els anys setanta. El teatre actual. Anàlisi del fet teatral

COMENTARI DE TEXT

CRITERIS D'AVUACIÓ:

Reconèixer els trets característics dels corrents estètics i literaris que se succeeixen en teatre durant el segle XX.

Mostrar i conèixer els autors més rellevants de la història del teatre català del segle XX.

Captar i extreure les característiques essencials de textos teatrals de diversos tipus i diferent nivell de formalització.

Establir relacions entre obres, autors i moviments que constitueixen un referent clau en la història del teatre del segle XX –INCLOSOS ELS DE LA LITERATURA OCCIDENTAL– I ELS ELEMENTS MÉS DESTACATS DEL CONTEXT CULTURAL, SOCIAL I HISTÒRIC EN QUÈ APAREIXEN.

Analitzar i comentar obres completes dels autors més destacats del segle XX PEL QUE FA AL TEATRE, I RECONeix EL SEU CONTINGUT IDEOLÒGIC I RELACIONA'L AMB EL SEU CONTEXT.

Interpretar textos teatrals de la nostra literatura i de la literatura universal.

Reconéixer les característiques temàtiques i formals del teatre de l'absurd.

Redactar el resum, la concreció del tema i la finalitat d'un text teatral.

Comentar un text teatral.

Conéixer l'obra teatral de Rodolf Sirera.

Reconéixer les tècniques dramàtiques a *El verí del teatre*

TEMPORITZACIÓ: Durada aproximada: 5 hores.

11. ELEMENTS TRANSVERSALS.

FOMENT DE LA LECTURA

Es proposa diferents tipus de lectures: unes obligatòries i unes altres voluntàries, les quals estan directament relacionades amb l'apartat de literatura del currículum.

-Lectures obligatòries:

Mercè Rodoreda. *La plaça del Diamant*. Ed. Bromera

Rodolf Sirera. *El verí del teatre*. Ed. 62

Vicent Andrés Estellés. *Llibre de meravelles*. Ed. 3 i 4

Joan Fuster. *Diccionari per a ociosos*. Ed. 62

Lectures voluntàries:

Quim Monzó. *L'illa dels maians*. Quaderns Crema

Jesús Tusón. *Històries naturals de la paraula*. Ed. Empúries

Altres títols, amb el vistiplau del professorat.

L'alumnat podrà incrementar la nota de l'avaluació amb la realització d'una lectura voluntària, triada entre els llibres que done el professorat. La forma de puntuació es variarà en la presentació d'un treball, una exposició oral o una fitxa sobre el llibre llegit.

COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL. TECNOLOGIA DE LA INFORMACIÓ I DE LA COMUNICACIÓ.

Pel que fa a la utilització de les noves tecnologies a l'aula i tenint en compte la infraestructura tecnològica que disposen les aules de valencià, els alumnes de batxillerat realitzaran alguns treballs a partir de les propostes que el professorat penjarà en el blog

i en les plataformes educatives dissenyades amb aquesta finalitat. En dites plataformes els alumnes també podran extreure informació relacionada amb el curs, veure vídeos sobre el temari, fer proves objectives i consultar enllaços d'interès per a l'assignatura.

També s'utilitzarà el canó-projector per presentar powerpoints, continguts o activitats de l'àrea, i fer explicacions.

Individualment se'ls animarà a la recerca i tractament de la informació, per realitzar treballs, utilitzant les noves tecnologies. A més, es tindrà en consideració la utilització del telèfon mòbil, de manera eventual, per a la realització de proves d'avaluació objectives a través de diferents aplicacions i també per a la consulta de fonts bibliogràfiques o de diccionaris online.

EMPRENEDORIA

És fonamental aquesta capacitat per aconseguir amb èxit uns bons resultats acadèmics. Els alumnes han de demostrar la seua autonomia i iniciativa en múltiples tasques. Exposem alguns exemples:

- En les exposicions orals sobre alguna tema relacionat amb el currículum, especialment la literatura.
- En l'ús de plataformes educatives, per descarregar apunts, fer recerca, ús del fòrum, realització de qüestionaris...
- En la recerca d'informació per confeccionar temes del currículum.
- En les lectures voluntàries que serveixen per apujar la nota del trimestre.
- Etc.

EDUCACIÓ CÍVICA I CONSTITUCIONAL.

Aquest tipus d'ensenyament es desplega al llarg del curs a través de múltiples activitats ja que aquests valors són una constant en el quefer de l'assignatura.

També en el dia a dia de la classe es valorarà el fet de formar part d'un grup treballant el torn de parla, l'escolta activa o el respecte a les idees i intervencions dels companys.

12. ACTIVIDADES COMPLEMENTÀRIES

Les recollides en la PGA i aprovades pel Consell Escolar.

13. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT I INDICADORS D'ÈXIT.

Proposem uns indicadors breus i concrets, ajustat a la pràctica real, perquè ens servisquen com a guia de millora.

INDICADORS D'ÈXIT	SÍ	NO
1. En iniciar un nou tema, projecte o unitat compartisc amb l'alumnat els objectius educatius, és a dir, allò que vull que aprenguen, per mitjà d'alguna dinàmica o instrument per afavorir i comprovar que els alumnes s'han fet seus els objectius.		
2. En iniciar i acabar qualsevol sessió (dins la unitat o seqüència didàctica) dedique un temps a recordar els propòsits de la unitat i a recapitular, ajudant l'alumnat a ubicar-se.		
3. En algun moment del nou tema, projecte o unitat compartisc amb l'alumnat els criteris d'avaluació (criteris d'èxit) i comprove si se'ls han representat.		
4. Comuniqui als alumnes els criteris de qualificació, és a dir, d'on ixen les notes i el tipus i nombre d'activitats d'avaluació que hi haurà.		
5. Quan planifiqui i porte a terme una activitat, em plantege destinar uns espais de temps amb estratègies per ajudar l'alumnat a identificar el que ha après i per comprendre les raons de les seues dificultats.		
6. En finalitzar un tema i abans de qualsevol activitat d'avaluació, dedique un temps a compartir amb l'alumnat els aprenentatges clau i/o la relació que tenen amb el decurs de la programació.		
7. En acabar el tema, projecte o unitat faig servir dinàmiques o instruments perquè els alumnes verbalitzen què han après, identifiquen en què han de millorar i els facilite eines i recursos per aconseguir-ho.		
8. Compartisc els criteris d'avaluació de l'àrea amb els altres docents de l'equip del departament.		

PROGRAMACIÓ FPB1. ÀMBIT SOCIOLINGÜÍSTIC

(Comunicació i societat)

1. Introducció.

Aquest curs 2022-23, el Departament de Valencià de l'IES Puçol ha assumit l'assignatura Comunicació i Societat I pertanyent al Títol Professional Bàsic d'Informàtica. Aquesta assignatura consta de quatre hores setmanals i inclou continguts de Castellà, Valencià i Ciències Socials.

El fet que s'impartisquen juntament en aquest mòdul continguts propis d'assignatures com Ciències socials, Valencià i Castellà obliga a treballar conjuntament amb altres departaments que ens ofereixen col·laboració, materials, recursos...

2. Objectius generals de Comunicació i Societat.

1. Desenvolupar un nivell de comprensió i expressió oral i escrita en llengua castellana i valenciana adequat per a comunicar-se, moure's socialment, exercir l'ofici i accedir a la informació que necessita en la seua vida quotidiana.
2. Expressar-se amb fluïdesa, seguretat i de forma comprensible, per a comunicar pensaments, intencions, sentiments, accions i aprenentatges.
3. Comprendre i produir textos d'ús habitual en l'àmbit personal, laboral i social, utilitzant el vocabulari adequat per a denominar allò que es tracta, realitza, aprèn i sent.
4. Desenvolupar la capacitat d'observació i pensament crític.
5. Aprendre a treballar per objectius i projectes, així com assumir i col·laborar en el treball en grup com un mitjà d'aprendre mitjançant de la confrontació i el debat d'opinions.
6. Utilitzar fonts i tecnologies de la informació i la comunicació per a informar-se, comunicar-se, aprendre i ajudar-se en el treball.
7. Explicar distintes realitats socials valorant els diferents elements socials i ambientals que influeixen en el seu origen.
8. Estudiar, a partir del coneixement dels distints personatges històrics, la importància dels mateixos en el transcurs de la història.
9. Conèixer les característiques fonamentals del seu medi físic, social i cultural, i les possibilitats d'acció en el mateix.
10. Aplicar en les explicacions de processos espacials i històrics conceptes com a distribució, localització, interacció, duració, canvi o continuïtat.
11. Identificar els aspectes bàsics de la situació sociolingüística espanyola i, en particular, del País Valencià.

12. Descriure verbalment i de forma escrita la informació continguda en taules, estadístiques, gràfiques i mapes.
13. Interpretar mapes temàtics i gràfiques dels diferents processos socials portats al seu estudi.
14. Produir textos de gèneres diferents per a comunicar de forma escrita o oral el coneixement adquirit, per a relacionar-se amb institucions de l'entorn escolar i amb intencionalitat expressiva i literària.
15. Utilitzar la lectura com a font de gaudi, informació i com a ferramenta d'aprenentatge, alhora que com a perfeccionament i enriquiment lingüístic, cultural i personal.
16. Participar en situacions de comunicació col·lectives utilitzant el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes interpersonals i de garantir una comunicació fluida.
17. Valorar i gaudir de forma individual i col·lectiva obres literàries, artístiques, arquitectòniques, musicals... com una forma de plaer i d'accés al coneixement de l'experiència humana.
18. Mostrar una actitud oberta cap al coneixement, com quelcom que es construeix socialment a partir de successius plantejaments de problemes i interrogants.
19. Mostrar actituds crítiques cap a actuacions i situacions discriminatòries i injustes que produeixen o agreugen les desigualtats socials en diversos àmbits de la vida social.
20. Desenvolupar actituds crítiques i comportaments favorables cap als problemes socials actuals: salut, medi ambient, igualtat de gènere i convivència pacífica.
21. Fomentar l'autoestima i la resolució de conflictes en l'aula i el centre.
22. Aprendre a treballar en equip desenvolupant actituds de respecte, diàleg, cooperació, tolerància i solidaritat.

3. Competències clau

COMPETÈNCIA	EN QUÈ CONSISTEIX	PERCENTATGE DE LA NOTA
COMPETÈNCIA COMUNICATIVA ESCRITA	Tots els treballs i proves escrites que es faran al llarg del curs. Caldrà demostrar que s'és capaç de llegir textos de diverses tipologies i escriure aplicant les normes gramaticals, ortogràfiques i textuals en valencià i castellà	20%
COMPETÈNCIA COMUNICATIVA ORAL	Tots els treballs i proves orals que es faran al llarg del curs.	20%

	Caldrà demostrar que s'és capaç d'expressar-se i entendre adequadament el valencià i el castellà.	
COMPETÈNCIA EN CONSCIÈNCIA I EXPRESSIÓ CULTURAL	Comprensió i aplicació dels coneixements sobre història i cultura que es tracten al llarg del curs	20%
APRENDRE A APRENDRE	Actitud i interès cap als coneixements del mòdul, puntualitat, assistència	10%
SENTIT D'INICIATIVA I ESPERIT EMPRENEDOR	Voluntarisme, col·laboració, propostes, idees, realitzar treballs per ajudar al grup, etc	10%
SOCIAL I CIUTADANA	Puntualitat, assistència, respecte cap al grup i el professorat, participació en activitats socials, realitzar treballs per ajudar al grup	10%
DIGITAL	Utilització de les tecnologies per a aprendre i conèixer aspectes relacionats amb el mòdul	10%

- EN TOTES LES COMPETÈNCIES CALDRÀ OBTINDRE COM A MÍNIM UN 5 PER PODER APROVAR.
- PER A OPTAR A OBTENIR EL TÍTOL DE L'ESO L'ALUMNAT HAURÀ D'HAVER REALITZAT LES TASQUES QUE CADA SETMANA HAURÀ DEMANAT LA PROFESSORA.

4. Continguts.

Per a aconseguir els anteriors objectius s'han establert els següents continguts agrupats en blocs de les diferents assignatures que integra el mòdul.

1. VALORACIÓ DE LES SOCIETATS PREHISTÒRIQUES I ANTIGUES I LA SEUA RELACIÓ AMB EL MEDI NATURAL:

– ELS PAISATGES NATURALS. ASPECTES GENERALS I LOCALS.

- Factors i components del paisatge natural: clima, relleu, hidrografia i vegetació natural. El territori espanyol.
- Comentari de gràfiques sobre temps i clima.

– LES SOCIETATS PREHISTÒRIQUES.

- Distribució de les societats prehistòriques. La seua relació amb el medi ambient.
- El procés d'hominització. Del nomadisme al sedentarisme.
- Art i pensament màgic. Estratègies de representació i la seua relació amb les arts audiovisuals actuals.

– *EL NAIXEMENT DE LES CIUTATS.*

- L'hàbitat urbà i la seua evolució.
- Gràfics de representació urbana.
- Les societats urbanes antigues. Els orígens del món mediterrani.
- La cultura grega: extensió, trets i fites principals.
- Característiques essencials de l'art grec. Models arquitectònics i escultòrics: el cànon europeu.
- La cultura romana. Expansió militar i comercial. Característiques socials i polítiques.
- Característiques essencials de l'art romà. Models arquitectònics i escultòrics.
- Perspectiva de gènere en l'estudi de les societats urbanes antigues.
- Presència i pervivència de Grècia i Roma en la península Ibèrica i el territori espanyol.

– *TRACTAMENT I ELABORACIÓ D'INFORMACIÓ PER A LES ACTIVITATS EDUCATIVES.*

- Autonomia.
- Fonts i recursos per a obtenir informació.
- Recursos bàsics: guions, esquemes i resums, entre altres recursos.
- Ferramentes senzilles de localització cronològica.
- Estratègies de composició d'informació escrita. Ús de processadors de text.
- Vocabulari seleccionat i específic.

2. VALORACIÓ DE LA CREACIÓ DE L'ESPAI EUROPEU EN LES EDATS MITJANA I MODERNA.

– *L'EUROPA MEDIEVAL.*

- L'extensió i localització dels nous regnes i territoris.
- Característiques i principals fites històriques de la societat feudal.
- Pervivència d'usos i costums. L'espai agrari i les seues característiques.
- El contacte amb altres cultures. El món musulmà: naixement i expansió. Comerç amb Orient.
- Relacions entre cultures en l'actualitat.

– *L'EUROPA DE LES MONARQUIES ABSOLUTES.*

- Les grans monarquies europees: ubicació i evolució sobre el mapa en el context europeu.

- Principis de la monarquia absoluta.
- La monarquia absoluta a Espanya. Les societats modernes: nous grups socials i expansió del comerç.
- Evolució del sector productiu durant el període.

– *LA COLONITZACIÓ D'AMÈRICA.*

- El desembarcament castellà: 1492, causes i conseqüències.
- L'imperi americà espanyol. Altres imperis colonials.
- Les societats ameríndies: destrucció, sincretisme i mestissatge. Aportacions a la cultura espanyola.

– *ESTUDI DE LA POBLACIÓ.*

- Evolució demogràfica de l'espai europeu.
- La primera revolució industrial i les seues transformacions socials i econòmiques.
- Indicadors demogràfics bàsics per a analitzar una societat. Trets i característiques de la població europea i mundial actuals.
- Comentari de gràfiques de població: pautes i instruments bàsics.

– *L'EVOLUCIÓ DE L'ART EUROPEU DE LES ÈPOQUES MEDIEVAL I MODERNA.*

- L'art medieval: característiques i períodes principals.
- El Renaixement: canvi i transformació de l'art.
- Profunditat i ús del color en la pintura i la seua evolució fins al Romanticisme.
- Pautes bàsiques per al comentari d'obres pictòriques.

– *TRACTAMENT I ELABORACIÓ D'INFORMACIÓ PER A LES ACTIVITATS EDUCATIVES.*

- Busca d'informació a través d'Internet. Ús de repositoris de documents i enllaços web.
- Recursos bàsics: resums, fitxes temàtiques, biografies, fulls de càlcul o similars, elaboració, entre d'altres.
- Vocabulari específic.

3. UTILITZACIÓ D'ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ORAL EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIÀ.

– *TEXTOS ORALS.*

- Tipus i característiques.
- Característiques dels reportatges.
- Característiques de les entrevistes.

– *APLICACIÓ DE L'ESCOLTA ACTIVA EN LA COMPRENSIÓ DE TEXTOS ORALS.*

- Memòria auditiva.
- Atenció visual.
- Empatia.
- Estratègies lingüístiques: parafrasejar, emetre paraules de reforç o compliment, resumir, entre d'altres.

– *PAUTES PER A EVITAR LA DISRUPCIÓ EN SITUACIONS DE COMUNICACIÓ ORAL.*

– *L'INTERCANVI COMUNICATIU.*

- Elements extralingüístics de la comunicació oral.
- Usos orals informals i formals de la llengua.
- Adequació al context comunicatiu.
- El to de veu.

– *APLICACIÓ DE LES NORMES LINGÜÍSTIQUES EN LA COMUNICACIÓ ORAL.*

Organització de la frase: estructures gramaticals bàsiques. Coherència semàntica.

– *COMPOSICIONS ORALS.*

- Exposicions orals senzilles sobre fets de l'actualitat.
- Presentacions orals senzilles.
- Ús de mitjans de suport: audiovisuals i TIC.

4. UTILITZACIÓ D'ESTRATÈGIES DE COMUNICACIÓ ESCRITA EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIÀ.

– *TIPUS DE TEXTOS. CARACTERÍSTIQUES DE TEXTOS PROPIS DE LA VIDA QUOTIDIANA I PROFESSIONAL.*

– *ESTRATÈGIES DE LECTURA: ELEMENTS TEXTUALS.*

- Prelectura.

- Lectura.
- Postlectura.

– *PAUTES PER A LA UTILITZACIÓ DE DICCIONARIS DIVERSOS.*

- Tipus de diccionaris.
- Recursos en la xarxa i el seu ús.

– *ESTRATÈGIES BÀSIQUES EN EL PROCÉS DE COMPOSICIÓ ESCRITA.*

- Planificació.
- Textualització.
- Revisió.
- Aplicació en textos propis de la vida quotidiana, en l'àmbit acadèmic i en els mitjans de comunicació.

– *PRESENTACIÓ DE TEXTOS ESCRITS EN DISTINTS SUPORTS.*

- Aplicació de les normes gramaticals.
- Aplicació de les normes ortogràfiques.
- Instruments informàtics de programari per a l'ús en processadors de text.

– *TEXTOS ESCRITS.*

- Principals connectors textuais.
- Aspectes bàsics de les formes verbals en els textos, amb especial atenció als valors aspectuals de perífrasis verbals.
- Funció subordinada, substantiva, adjectiva i adverbial del verb.
- Sintaxi: enunciat, frase i oració; subjecte i predicat; complement directe, indirecte, de règim, circumstancial, agent i atribut.

5. LECTURA DE TEXTOS LITERARIS EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIÀ ANTERIORS AL SEGLE XIX.

– *PAUTES PER A LA LECTURA DE FRAGMENTS LITERARIS.*

– *INSTRUMENTS PER A LA RECOLLIDA D'INFORMACIÓ DE LA LECTURA D'UNA OBRA LITERÀRIA.*

– *CARACTERÍSTIQUES ESTILÍSTIQUES I TEMÀTIQUES DE LA LITERATURA EN LLENGUA CASTELLANA I VALENCIANA A PARTIR DE L'EDAT MITJANA FINS AL SEGLE XVIII.*

- Literatura medieval.
- Renaixement.
- El Segle d'Or.
- La literatura il·lustrada.

– *LA NARRATIVA. TEMES I ESTILS RECURRENTS SEGONS L'ÈPOCA LITERÀRIA.*

- Valoració dels recursos estilístics i expressius més significatius.
- Pautes per a l'elaboració de composicions pròpies breus sobre temes d'interès.

– *LECTURA I INTERPRETACIÓ DE POEMES. TEMES I ESTILS RECURRENTS SEGONS L'ÈPOCA LITERÀRIA.*

- Valoració dels recursos estilístics i expressius més significatius.
- Pautes per a l'elaboració de composicions pròpies breus sobre temes d'interès.

– *EL TEATRE. TEMES I ESTILS SEGONS L'ÈPOCA LITERÀRIA.*

D'altra banda, en els tres trimestres es treballa l'expressió escrita correcta i normativa a través de fitxes ortogràfiques en ambdós idiomes.

5. Criteris d'avaluació.

1. Treballa en equip havent adquirit les estratègies pròpies del treball cooperatiu
2. Utilitza les TIC responsablement per a intercanviar informació amb els seus companys i companyes, com a font de coneixement i per a l'elaboració i presentació dels treballs.
3. Comprén les característiques de l'entorn immediat diferenciant les mateixes en funció del context urbà o rural en el qual es troba l'individu i valorant la importància de la seua conservació.
4. Valora l'evolució històrica de les societats prehistòriques i de l'Edat Antiga i les seues relacions amb els paisatges naturals, analitzant els factors i elements implicats, i desenvolupant actituds i valors de l'estima del patrimoni natural i artístic.

5. Valora la construcció de l'espai europeu fins les primeres transformacions industrials i societats agràries, analitzant les seues característiques principals i valorant la seua pervivència en la societat actual i en l'entorn immediat.

6. Infereix les característiques essencials de les societats contemporànies a partir de l'estudi de la seua evolució històrica, analitzant els trets bàsics de la seua organització social, política i econòmica en diferents moments i la successió de transformacions i conflictes esdevinguts en l'Edat Contemporània.

7. Utilitza estratègies comunicatives per interpretar i comunicar informació oral en llengua castellana i valencià, aplicant els principis de l'escolta activa, estratègies senzilles de composició i les normes lingüístiques bàsiques.

8. Utilitza estratègies comunicatives per interpretar i comunicar informació escrita en llengua castellana, aplicant estratègies de lectura comprensiva i aplicant estratègies d'anàlisi, síntesi i classificació de forma estructurada i progressiva a la composició autònoma de textos breus seleccionats.

9. Realitza la lectura de textos literaris representatius de la literatura en llengua castellana i valencià anteriors al segle XIX, generant criteris estètics per a la construcció del gust personal.

6. Instruments d'avaluació.

Proves	No es pot aprovar si no s'arriba al 3,5 en cada prova
Projecte final de trimestre	Es treballarà l'oral i l'escrit i la lectura
Quadern de treball	S'elaborarà un quadern de treball que done compte de l'interès i el treball diari a l'aula.
Lectura	Serà condició indispensable per a aprovar
Altres	Participació a les activitats programades pel Departament de Valencià, etc.

PROJECTES FINAL D'AVALUACIÓ

Es realitzarà cada avaluació un projecte, el tema del qual es concretarà al llarg de l'avaluació.

7. Criteris de qualificació

COMPETÈNCIA CLAU	PES		
Lingüística	40%	Comunicació oral	30%
		Comunicació escrita	30%
		Coneixements de la llengua	40%
Aprendre a aprendre	20% (elabora el quadern de treball, fa les tasques diàries...)		
Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor	10% (realitza, amb creativitat, projectes de treball individuals i en equips cooperatius)		
Social i Ciutadana	15% (participació i respecte a l'aula amb companys i professorat)		
Consciència i expressió cultural	10% (realitza lectures d'obres literàries i treballs a proposta del professorat)		
Digital	5% (busca i selecciona informació en diferents mitjans i crea continguts digitals)		

Les faltes ortogràfiques, sintàctiques, lèxiques i/o gramaticals descomptaran fins a 2 punts (sobre 10) la nota de les proves o de les produccions escrites. Cada falta descomptarà 0'05. Les faltes repetides només descomptaran una vegada.

En la lectura obligatòria és indispensable obtindre un APTE (és a dir, com a mínim un 5 de nota) per poder fer la mitjana entre les diverses Competències Clau. El professorat farà una selecció de lectures que es treballaran en classe tenint en compte els temes tractats en els temes de geografia i història, així com les figures literàries més importants de la literatura castellana i valenciana.

En els quatre Blocs que configuren la Competència Lingüística, l'alumnat ha de treure un mínim de 3 punts, en cadascuna d'ells, per poder fer la mitjana amb la resta de competències.

La nota de final de curs s'extraurà de la suma ponderada dels tres trimestres d'acord amb l'avaluació contínua:

1r TRIMESTRE	2n TRIMESTRE	3r TRIMESTRE
20%	30%	50%

8. Metodologia

A causa de la naturalesa de l'àmbit lingüísticosocial, cal entendre'l com una àrea integradora i necessàriament interdisciplinar. Es buscarà, per tant, un tipus de que proposta tinga en compte la qualificació o les qualificacions professionals del programa així com les possibles aportacions audiovisuals i informàtiques, a més de l'aprenentatge per descobriment, que afavorisca les tècniques de treball autònom i en equip, que desenvolupe el pensament divergent i es complemente amb tallers (de periodisme, teatre, etc.)

D'altra banda, és fonamental proporcionar als alumnes els mitjans necessaris perquè s'acostumen a assumir actituds crítiques, creatives i solidàries, raó per la qual ha d'existir una interacció permanent entre professor i alumne i entre els propis alumnes, és a dir, un treball en equip que es tradueix en debats, treballs d'investigació, interpretació de textos, elaboració d'article i/o entrevistes, etcètera.

Resultarà fonamental l'atenció a la diversitat, de forma individual o en grup, ja que és necessari donar resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes, entenent la dita atenció a la diversitat com una característica de la pràctica docent ordinària, oferint respostes diferenciades en funció de la diversitat de l'alumnat. Així, serà d'especial importància la forma d'ensenyar i d'organitzar l'aula, així com la capacitat d'ajustar l'actuació del professor al que són capaços d'aprendre els seus alumnes, sense renunciar als objectius didàctics de la unitat treballada. Per a això, el professor proposarà activitats d'aprenentatge variades, materials didàctics diversos així com distintes formes d'agrupament d'alumnes.

Les classes s'imparteixen entre l'aula d'adaptació curricular i l'aula d'informàtica ja que és imprescindible per a estos alumnes acostumar-se al maneig de la informació escrita i disponible en internet, així com de les ferramentes ofimàtiques bàsiques.

10. Unitats didàctiques i la seua distribució.

Els cinc blocs de continguts es distribuïran al llarg del curs escolar de la següent manera:

1r trimestre: mes de coneixement grupal i dels seus interessos + UNITAT 1

2n trimestre: UNITAT 2 i 3

3r trimestre : UNITAT 4 i 5

En cada una d'aquestes unitats els alumnes treballaran continguts dels cinc blocs realitzant tasques transversals i interdisciplinàries.

Aquesta distribució podrà ser sotmesa a canvis, tot depenent dels interessos, inquietuds i nivell curricular del grup-classe.

12. Activitats complementàries i extraescolars.

Ruta per la València medieval.

PROGRAMACIÓ DE FORMACIÓ PROFESSIONAL BÀSICA 2.

MÒDUL PROFESSIONAL: COMUNICACIÓ I SOCIETAT II

1. Introducció.

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

Donada la naturalesa de l'àmbit lingüísticosocial, aquest haurà d'entendre's com una àrea integradora i necessàriament interdisciplinar. Es buscarà, per tant, un tipus de proposta que tinga en compte la qualificació o les qualificacions professionals del programa així com les possibles aportacions audiovisuals i informàtiques i l'aprenentatge per descobriment, que afavorisca les tècniques de treball autònom i en equip, que desenrotlle el pensament divergent i es complemente amb tallers (de periodisme, teatre, etc.).

D'altra banda, és fonamental proporcionar als alumnes els mitjans necessaris perquè s'acostumen a assumir actituds crítiques, creatives i solidàries, raó per la qual ha d'existir una interacció permanent entre professor i alumne i entre els propis alumnes, és a dir, un treball en equip que es tradueix en debats, treballs d'investigació, interpretació de textos, elaboració d'article i/o entrevistes, etcètera.

Resultarà fonamental l'atenció a la diversitat, de forma individual o en grup, ja que és necessari donar resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes, entenent la dita atenció a la diversitat com una característica de la pràctica docent ordinària, oferint respostes diferenciades en funció de la diversitat de l'alumnat. Així, doncs, serà d'especial importància la forma d'ensenyar i d'organitzar l'aula, així com la capacitat d'ajustar l'actuació del professor al que són capaços d'aprendre els seus alumnes, sense renunciar als objectius didàctics de la unitat treballada. Per a això, el professor proposarà activitats d'aprenentatge variades, materials didàctics diversos així com distintes formes d'agrupament d'alumnes.

En aquest sentit, treballarem els diferents continguts a partir de materials i recursos diversos: la visualització de pel·lícules i documentals dels quals elaborarem fitxes de comprensió, la lectura de textos de diferent tipus i format, l'ús d'algunes propostes digitals per treballar aspectes lingüístics, lèxic, etc.

A més a més, la lectura de llibres també tindrà un paper fonamental en el desenvolupament d'aquest mòdul. Es realitzarà de manera guiada des del primer moment pel professor i tindrà lloc a l'aula majoritàriament. Es farà una tria de llibres d'acord amb els interessos dels alumnes i en els quals es puguin treballar els continguts del currículum. Així doncs, els alumnes llegiran un llibre en castellà i dos en valencià (un relacionat amb algun dels continguts proposats en l'apartat Societat II i l'altre de qualsevol temàtica que els sembla interessant) distribuïts en les tres avaluacions que conformen el curs.

2. Objectius.

- a) Desenvolupar hàbits i valors relacionats amb la conservació i sostenibilitat del patrimoni natural que compreguen la interacció entre els éssers vius i el medi natural per a valorar les conseqüències que se'n deriven de l'acció humana sobre l'equilibri medioambiental.
- b) Desenvolupar les destresses bàsiques de les fonts d'informació utilitzant amb sentit crític les tecnologies de la informació i de la comunicació per a obtenir i comunicar informació en l'entorn personal, social i professional.
- c) Reconéixer característiques bàsiques de produccions culturals i artístiques aplicant tècniques d'anàlisi bàsic dels seus elements per a actuar amb respecte i sensibilitat cap a la diversitat cultural, el patrimoni històricoartístic i les manifestacions artístiques i culturals.
- d) Desenvolupar i afiançar habilitats i destresses lingüístiques i aconseguir el nivell de precisió, claretat i fluïdesa necessàries , utilitzant els coneixements sobre les llengües castellana i valenciana per a comunicar-se en el seu entorn social, en la seua vida quotidiana i en l'activitat laboral.
- e) Reconéixer causes i trets propis de fenòmens i esdeveniments contemporaris, evolució històrica, distribució geogràfica per a explicar les característiques pròpies de les societats contemporànies.
- f) Desenvolupar valors i hàbits de comportament basats en principis democràtics, aplicant-los a les seues relacions socials habituals i en la resolució pacífica dels conflictes.
- g) Desenvolupar la iniciativa, la creativitat i l'esperit emprenedor, així com la confiança en si mateix, la participació i l'esperit crític per a resoldre situacions i incidències tant en l'activitat professional com la personal.
- h) Desenvolupar treballs en equip, assumint els seus deures, respectant els altres i cooperant amb ells, actuant amb tolerància i respecte cap a la resta per a la realització eficaç de les tasques i com a mitjà de desenvolupament personal.
- i) Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació per a informar-se, comunicar-se aprendre i facilitar les tarees laborals.

j) Reconéixer els seus drets i deures com a agent actiu en la societat, tenint en compte el marc legal que regula les condicions socials i lab orals per a participar com a ciutadà democràtic.

3. Competències.

a) Lectura en veu alta de textos a classe, per a afavorir la correcta expressió oral i comprensió del text: competència social i cívica, competència aprendre a aprendre.

b) Lectura silenciosa de textos en classe per a afavorir la comprensió lectora a partir del reconeixement dels signes i paraules escrites, i la velocitat lectora, que facilita el procés de comprensió: competència aprendre a aprendre, competència digital.

c) Apropament al tema contingut en un document històric mitjançant el descobriment o l'explicació de les idees i conceptes bàsics i la relació entre ells: sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, consciència i expressions culturals.

d) Confecció del vocabulari de cada text i utilització del mateix en les activitats que es proposen: competència de comunicació lingüística, competència social i cívica.

e) Realització de qüestions sobre textos, imatges i mapes històrics donats, facilitant prèviament preguntes les respostes dels quals impliquen la lectura dels citats elements: competència social i cívica, competència de comunicació lingüística.

f) Distinció i comprensió de conceptes com: estaments, societat tancada, privilegis, impostos, coactivitat social, parlamentarisme, divisió de poders, drets naturals, despotisme il·lustrat, Estats Generals, radicalisme, modernisme, restauració, capitalisme, globalització, etc: sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

g) Coneixement i comprensió de les etapes i esdeveniments de l'Edat Contemporània: sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.

h) Relació i comparació de la informació procedent de diverses fonts: escrites, gràfiques, audiovisuals, etc: sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, competència social i cívica.

i) ús que ofereixen les noves tecnologies de la informació i comunicació en la recerca i procesament de la informació: competència digital.

j) Realització de qüestions sobre textos o altres documents com imatges o mapes històrics, de reflexió de dades, facilitant prèviament preguntes les respostes de les quals

impliquen la lectura dels dits textos i la reflexió sobre les idees que continguen: competència aprendre a aprendre, competència de comunicació lingüística.

l) Exercici d'una expressió oral coherent, cohesionada i adequada i de l'escolta i participació activa en debats: competència aprendre a aprendre, competència social i cívica, competència de comunicació lingüística.

m) Defensa adequada de les opinions pròpies en un debat: competència de comunicació lingüística, competència social i ciutadana.

n) Extracció de conclusions a partir dels diferents punts de vista explicitats sobre el tema en el debat: competència de comunicació lingüística, competència social i cívica.

4. Continguts.

DECRET 185/2014, de 31 d'octubre, del Consell, pel qual s'estableixen vint currículums corresponents als cicles formatius de Formació Professional Bàsica en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. [2014/9990]

CURRÍCULUM DELS MÒDULS PROFESSIONALS DE COMUNICACIÓ I SOCIETAT I, CIÈNCIES APLICADES I I COMUNICACIÓ I SOCIETAT I I II.

Mòdul professional: Comunicació i Societat II.

Codi: 3012. Duració: 158 hores. Continguts:

Unitat formativa 1. Societat II.

Duració. 30 hores.

Valoració de les societats contemporànies:

– La construcció dels sistemes democràtics.

· La Il·lustració i les seues conseqüències.

· La societat liberal.

· El pensament liberal.

· L'era de les revolucions: característiques principals i localització geogràfica.

· La societat liberal espanyola. Principals fites i evolució.

· La societat democràtica.

· Els moviments democràtics des del segle XIX.

· Les preocupacions de la societat actual: igualtat d'oportunitats, medi ambient i participació ciutadana.

– Estructura econòmica i la seua evolució.

· Principis d'organització econòmica. L'economia globalitzada actual.

- La segona globalització. Sistemes colonials i segona revolució industrial.
- Crisi econòmica i model econòmic keynesià.
- La revolució de la informació i la comunicació. Els grans mitjans: característiques i influència social.
- Tercera globalització: els problemes del desenvolupament.
- Evolució del sector productiu propi.

– Relacions internacionals.

- Grans potències i conflicte colonial.
- La guerra civil europea.
- Causes i desenvolupament de la Primera Guerra Mundial i les seues conseqüències.
- Causes i desenvolupament de la Segona Guerra Mundial i les seues conseqüències.
- Els altres conflictes: la guerra civil espanyola en el seu context.
- Descolonització i guerra freda. La dictadura franquista en el seu context.
- El món globalitzat actual.
- Espanya en el marc de relacions actual. Llatinoamèrica i el Magrib.

– La construcció europea.

– Art contemporani.

- El significat de l'obra artística en el món contemporani globalitzat.
- La ruptura del cànon clàssic. Avantguardes històriques. L'art actual. Gaudí i construcció de criteris estètics.
- El cine i el còmic com a entreteniment de masses.

– Tractament i elaboració d'informació per a les activitats educatives.

- Treball col·laboratiu.
- Presentacions i publicacions web.

Valoració de les societats democràtiques:

– La Declaració Universal de Drets Humans.

- Els drets humans en la vida quotidiana.
- Conflictes internacionals actuals.
- Els organismes internacionals.

– El model democràtic espanyol.

- Característiques dels models democràtics existents: el model anglosaxó i el model continental europeu. La seua extensió a altres societats.
- La construcció de l'Espanya democràtica.
- La Constitució espanyola. Principis. Carta de drets i deures i les seues implicacions en la vida quotidiana. El model representatiu. Model territorial i la seua representació en el mapa.

- El principi de no-discriminació en la convivència diària. – Resolució de conflictes.
- Principis i obligacions que ho fonamenten.
- Mecanismes per a la resolució de conflictes.
- Actituds personals davant dels conflictes.

- Tractament i elaboració d'informació per a les activitats educatives.
- Processos i pautes per al treball col·laboratiu.
- Preparació i presentació d'informació per a activitats deliberatives.
- Normes de funcionament i actituds en el contrast d'opinions.

Unitat formativa 2. Comunicació en Llengua Castellana i Valenciana II.

Duració. 98 hores.

Utilització d'estratègies de comunicació oral en llengua castellana i valenciana:

- Textos orals.
- Característiques dels formats audiovisuals.
- Característiques de les conferències, xerrades o altres formats de caràcter acadèmic.
- Tècniques d'escolta activa en la comprensió de textos orals.
- Memòria auditiva.
- Atenció visual.
- Recursos per a la presa de notes.
- L'exposició d'idees i arguments.
- Organització i preparació dels continguts: il·lació, successió i coherència.
- Estructura.
- Ús de la veu i la dicció.
- Usos orals informals i formals de la llengua.
- Adequació al context comunicatiu.
- Estratègies per a mantindre l'interés.
- Llenguatge corporal.
- Aplicació de les normes lingüístiques en la comunicació oral.
- Organització de la frase: estructures gramaticals bàsiques.
- Coherència semàntica.
- Utilització de recursos audiovisuals.

Utilització d'estratègies de comunicació escrita en llengua castellana i valenciana:

- Treballs, informes, assajos i altres textos acadèmics i científics.
- Aspectes lingüístics que cal tindre en compte.
- Registres comunicatius de la llengua; factors que en condicionen l'ús.
- Diversitat lingüística espanyola.
- Variacions de les formes d'íctiques en relació amb la situació.
- Estil directe i indirecte.

- Estratègies de lectura amb textos acadèmics.
- Pautes per a la utilització de diccionaris especialitzats.
- Estratègies en el procés de composició d'informació acadèmica.
- Presentació de textos escrits.
- Aplicació de les normes gramaticals.
- Aplicació de les normes ortogràfiques.
- Aplicació de normes tipogràfiques.
- Instruments de suport per a millorar el text. Composició i maquetació. Usos avançats del processador de text.
- Anàlisi lingüística de textos escrits.
- Connectors textuais: causa, conseqüència, condició i hipòtesi.
- Les formes verbals en els textos. Valors aspectuals de les perífrasis verbals.
- Sintaxi: complements; frases compostes.
- Estratègies per a millorar l'interés de l'oient.

Interpretació de textos literaris en llengua castellana i valenciana des del segle XIX:

- Pautes per a la lectura i interpretació de textos literaris.
- Instruments per a la recollida d'informació de la lectura d'una obra literària.
- La literatura en els seus gèneres.
- Característiques de la novel·la contemporània.
- Les formes poètiques i teatrals a partir de les avantguardes històriques.
- Evolució de la literatura en llengua castellana i valenciana des del segle XIX fins a l'actualitat.

.

5. Criteris d'avaluació:

- a) S'han discriminat les conseqüències per a l'organització de les societats actuals dels corrents ideològics que l'han cimentat, situant-les en el temps i l'espai.
- b) S'ha valorat el model de relacions econòmiques globalitzat actual mitjançant l'estudi de les transformacions econòmiques produïdes com a conseqüència de les innovacions tecnològiques i els sistemes organitzatius de l'activitat productiva.
- c) S'han categoritzat les circumstàncies de l'organització social contemporània, i analitza l'estructura i les relacions socials de la població actual i la seua evolució durant el període.
- d) S'ha examinat l'evolució de les relacions internacionals contemporànies, elabora explicacions causals i consecutives que permeten desenvolupar opinions pròpies sobre els conflictes actuals.
- e) S'ha valorat el procés d'unificació de l'espai europeu i analitza la seua evolució, argumenta la seua influència en les polítiques nacionals dels països membres de la Unió Europea..
- f) S'ha associat l'evolució dels esdeveniments històrics globals amb l'evolució històrica de l'Estat Espanyol, identifica les seues fases d'evolució, els principals conflictes i la seua situació actual..

g) S'han identificat els trets essencials de l'art contemporani i la seua evolució fins els nostres dies, construeix opinions i criteris propis sobre l'ordre estètic.

h) S'ha analitzat l'evolució del sector o dels sectors productius propis del títol, descriu les seues transformacions i principals fites d'evolució en els sistemes organitzatius i tecnològics.

i) S'han elaborat instruments pautats de recollida i difusió d'informació que permeten l'avaluació dels aprenentatges realitzats, utilitzant el vocabulari precís.

j) S'han desenvolupat comportaments acordes amb el desenvolupament del propi esforç i el treball col·laboratiu.

2. Valora els principis bàsics del sistema democràtic analitzant les institucions i les diferents organitzacions polítiques i econòmiques en les quals es manifesta i inferint pautes d'actuació per a acomodar el seu comportament al compliment dels dits principis..

Criteris d'avaluació:

a) S'han reconegut els principis bàsics de la Declaració Universal dels Drets Humans i la seua situació en el món de hui, valorant la seua implantació per a la vida quotidiana.

b) S'han analitzat els principis rectors, les institucions i normes de funcionament de les principals institucions internacionals, jugant el seu paper en els conflictes mundials..

c) S'han valorat la importància en la mediació i resolució de conflictes en l'extensió del model democràtic, desenvolupant criteris propis i raonats per a la resolució dels mateixos.

d) S'han jutjat els trets essencials del model democràtic espanyol, valorant el context històric del seu desenvolupament.

e) S'ha valorat la implicació del principi de no discriminació en les relacions personals i socials de l'entorn pròxim, jutjant comportaments propis i aliens i inferint pautes i accions apropiades per a acomodar l'actitud als drets i a les obligacions que d'ell s'en deriven..

f) S'ha elaborat informació pautada i organitzada per a la seua utilització en situacions de treball col·laboratiu i contrast d'opinions.

3. Utilitza estratègies comunicatives per a interpretar i comunicar informació oral en llengua castellana i valencià, aplicant els principis de l'escolta activa, estratègies raonades de composició i les normes lingüístiques correctes de cada cas.

Criteris d'avaluació:

a) S'han aplicat les tècniques de l'escolta activa en l'anàlisi de missatges orals procedents de diverses fonts.

b) S'ha reconegut la intenció comunicativa i l'estructura temàtica de la comunicació oral, valorant possibles respostes.

c) S'ha realitzat un ús correcte dels elements de comunicació no verbal en les argumentacions i exposicions.

d) S'han aplicat els usos i nivells de la llengua i les normes lingüístiques en la comprensió i composició de missatges orals, valorant els usos discriminatoris.

e) S'ha utilitzat la terminologia gramatical correcta en la comprensió de les activitats gramaticals proposades i en la resolució d'aquelles..

4. Utilitza estratègies comunicatives per a comunicar informació escrita en llengua castellana i valencià, aplicant estratègies d'anàlisi, síntesi i classificació de forma estructurada a la composició autònoma de textos progressiva complexitat.

Criteris d'avaluació:

a) S'han valorat i analitzat les característiques principals dels tipus en relació amb la seua adequació per al treball que desitja realitzar.

b) S'han utilitzat tècniques de recerca diverses en la comprensió d'un text escrit, aplicant estratègies de reinterpretació de continguts.

c) S'han aplicat , de forma sistemàtica, estratègies de lectura comprensiva en la comprensió dels textos, reconeixent possibles usos discriminatoris.

d) S'ha resumit el contingut d'un text escrit, extraient la idea principal, les secundàries i el propòsit comunicatiu, revisant i reformulant les conclusions obtingudes.

e) S'h analitzat l'estructura de diversos textos escrits d'ús acadèmic o professional, reconeixent usos i nivells de la llengua i pautes d'elaboració.

f) S'han aplicat les principals normes gramaticals i ortogràfiques en la redacció de textos de modo que el text final resulte clar, precís i adequat al format i al context comunicatiu.

g) S'han desenvolupat pautes sistematitzades en la preparació de textos escrits que permeten millorar la comunicació escrita.

h) S'han observat pautes de presentació de treballs escrits tenint en compte el contingut, el format i el públic destinatari, utilitzant un vocabulari correcte segons les normes lingüístiques i els usos a què s'hi destina..

i) S'han resolt activitats de comprensió i anàlisi de les estructures gramaticals, comprovant la precisió i validesa de les inferències realitzades.

5. Interpreta textos literaris representatius de la literatura en llengua castellana i valencià des del segle XIX fins a l'actualitat. Reconeixent la intenció de l'autor i relacionant-lo amb els seu contingut històric, sociocultural i literari.

Criteris d'avaluació:

a) S'han descrit els moviments literaris en llengua castellana i valencià en el període considerat i reconeixent les obres més representatives.

b) S'ha valorat l'estructura i l'ús del llenguatge d'una lectura personal d'obres adequades al nivell i situant-la en el seu context i utilitzant instruments pautats.

c) S'han expressat opinions personals fundamentades sobre els aspectes apreciats en obres literàries.

d) S'han aplicat estratègies d'anàlisi de textos literaris, reconeixent els temes i motius i elements simbòlics i la funcionalitat dels recursos estilístics més significatius.

e) S'ha informat sobre un autor, una obra o un període de la literatura castellana i valenciana, arreglant en forma analítica la informació corresponent.

6. Instruments d'avaluació.

- a) Observació de l'actitud i participació de l'alumnat a classe.
- b) Realització de tasques individuals
- c) Participació i implicació en les activitats grupals.
- d) Exposicions orals i escrites.
- e) Autonomia en el treball.
- f) Correccions a partir de les revisions del treball realitzat.
- g) Competència lingüística i textual adequada a aquests ensenyaments
- h) Competència literària adequada al currículum.
- i) Proves orals i escrites

7. Criteris de qualificació.

FAENA	PERCENTATGE
Treball i actitud diària a classe	20%
Treballs escrits	10%
Exposicions orals de temes	10%
Exàmens, proves, qüestionaris, controls...	60%

TREBALL I ACTITUD DIÀRIA A CLASSE I A CASA

Implicarà dur a terme totes les activitats plantejades a classe així com els deures i tasques encomanades per a casa.

També s'inclou en aquesta nota l'actitud positiva, les ganes de treballar de l'alumnat i el comportament a classe.

TREBALLS ESCRITS

En aquest apartat puntuaran els treballs, tant en castellà com en valencià, que siguen presentats per escrit ja siga a mà o a ordinador.

TREBALLS ORALS

En aquest apartat puntuaran les exposicions orals tant en castellà com en valencià.

EXÀMENS, PROVES, QÜESTIONARIS, CONTROLS...

Al llarg de l'avaluació es faran tants exàmens i/o qüestionaris...com siga necessari de valencià, castellà i socials.

IMPORTANT: La lectura d'un llibre serà obligatòria cada trimestre de les proposades pel professorat.

8. Metodologia i orientacions didàctiques

Per tal d'aconseguir l'èxit en aquest grups és necessari fer primerament un treball de coneixement de l'alumnat i després adaptar la programació al grup en concret.

En general, aquest alumnat està molt desmotivats i no té moltes ganes de treballar, així doncs, cal motivar-lo i reforçar-lo cap al treball. Per tant el professorat ha d'elaborar estratègies motivadores diàries. Aquestes seran les metodologies utilitzades a classe:

-Enfocament comunicatiu

-Treball per projectes

-Treball cooperatiu

En els continguts de societat el professorat plantejarà uns reptes i l'alumnat haurà de seguir tots els passos per a aconseguir a complir-los. En concret aquestes activitats es faran mitjançant la pàgina web de Conselleria Aules.

9. Unitats didàctiques

PRIMER TRIMESTRE: l'ordre de les unitats es pot veure alterat segons les inquietuds i motivacions de l'alumnat.	
SOCIEDAD II	Comunicación en lengua Castellana y Valenciana II
UNIDAD I EL FINAL DE UNA ÉPOCA. LA CRISIS DEL ANTIGUO RÉGIMEN (1750-1814) 1. La sociedad del siglo XVIII. 2. Las ideas políticas. La ilustración y sus consecuencias. 3. La revolución francesa (1789-1814). El fin de la sociedad estamental en Francia. 4. Principios de organización económica. La primera revolución industrial. 5. Situación en España (1750-1814)	UNIDAD I ANEM A LLEGIR: El mite de Pandora (Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU: 1. L'alfabet. Els dígrafs. 2. Les vocals. Els diftongs. Els triftongs. Els hiats. RACÓ DE LA LLENGUA: 3. El substantiu. a) El gènere: masculí/femení. b) El nombre: singular/plural. 4. L'adjectiu. HABILITATS LINGÜÍSTIQUES:

	a) La recerca de la informació en google. b) La presentació dels escrits. c) La elaboració d'un índex. VAMOS A LEER: Historia de dos ciudades (Cap.I) de Charles Dickens. (Comprensión del texto). ASÍ SE ESCRIBE: - El diccionario. - Corrección ortográfica. LECTURA PARA EL DEBATE: texto de Susana Fortes, El País, 5/11/2013
UNIDAD II LAS REVOLUCIONES LIBERALES DEL SIGLO XIX. 1.liberalismo y nacionalismo. 2. Las revoluciones liberales de 1820,1830 y 1848. 3. La unificación de Italia y Alemania. 4. España. El fin del Antigua Régimen y la implantación del estado liberal.	UNIDAD II ANEM A LLEGIR: Viatge al poble de vidre de Mercè Rodoreda (Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU: 1. Accentuació. 2. L'accent diacrític. 3. La dièresi. RACÓ DE LA LLENGUA: 4. Els verbs. 5.Les perífrasis verbals. VAMOS A LEER : <i>Un reo de muerte</i> (fragmento) de Mariano Jose de Larra. (Comprensión del texto). LITERATURA: 1. El Romanticismo: - Rasgos característicos.

	- Poesía romántica. Autores. - Prosa romántica. - Teatro romántico. Autores. MÉS LITERATURA: 2. La Renaixença: - Programa de la Renaixença. - Escriptors i obres destacades. ASÍ SE ESCRIBE: Corrección ortográfica. APRENDEMOS QUÉ ES: La denotación y la connotación. El tabú y el eufemismo. LECTURA PARA EL DEBATE: texto de Manuel Vicent, El País, 15/9/2012
UNIDAD III INICIO DE LA SOCIEDAD DEMOCRÁTICA (1871-1911) 1. Los inicios del movimiento obrero. Marxismo y anarquismo. 2. Las grandes potencias. El conflicto colonial: imperialismo y colonialismo (1870-1914). 3. España: el Sexenio Democrático y la Restauración (1868-1898).	UNIDAD III ANEM A LLEGIR: Costumari valencià (Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU: 1. L'apòstrof. 2. La contracció. 3. Les majúscules i les minúscules. RACÓ DE LA LLENGUA: 4. Els determinants. VAMOS A LEER: La Regenta (fragmento) de Leopoldo Alas, Clarín. (Comprensión del texto). LITERATURA: 1. El Realismo: - Rasgos característicos.

	- Prosa realista. - Poesía realista. - Teatro realista. - Autores. MÉS LITERATURA: 2. El quadre de costums. 3. La novel.la realista. 4. El naturalisme. ASÍ SE ESCRIBE: Corrección ortográfica. APRENDAMOS QUÉ SON: Procedimiento de formación de palabras. LECTURA PARA EL DEBATE: texto de Zigor Aldama, El País, 20/01/2012
UNIDAD IV EL ARTE DEL SIGLO XIX. LA RUPTURA CON EL CLASICISMO. 1. Romanticismo y Realismo. 2. La pintura impresionista: Monet. La escultura: Rodin. 3. El posimpresionismo: Van Gogh, Gauguin y Cezanne. 4. Entrearquitectos e ingenieros. La arquitectura del siglo XIX. 5.España. La pintura de Goya y Sorolla. La arquitectura del modernismo.	UNIDAD IV ANEM A LLEGIR: texto de Carmen Mañana, El País, 7/03/2014 (Comprensió del text): <i>Normcore: el més modern és no ser modern.</i> AIXI S'ESCRIU: 1. Signes de puntuació. 2. El guionet. RACÓ DE LA LLENGUA: 3. Els pronoms febles. VAMOS A LEER : Niebla (fragmento) de Miguel de Unamuno. (Comprensión del texto). LITERATURA: 1. El Modernismo: - Rasgos característicos.

	-Autores. 2. La Generación del 98. La novela: - Rasgos característicos. -Autores. 3. El teatro español a principios del siglo XX: - Autores. MÉS LITERATURA: 4. El Modernisme. ASÍ SE ESCRIBE: Corrección ortográfica. HABILIDADES LINGÜÍSTICAS: El estilo directo y el estilo indirecto. LECTURA PARA EL DEBATE: texto de Rosa Montero, El País, 29/10/2013. <i>La vida real</i>.
UNIDAD V UN MUNDO EN CONSTANTE CRISIS(1914-1945) 1. La Primera Guerra mundial (1914-1918).Orígenes, desarrollo y consecuencias. 2. La Revolución rusa y la URSS. 3. Fascismos y democracias. 4. La Segunda Revolución Industrial. La crisis del 29 y el modelo Keynesiano. 5. La Segunda Guerra Mundial (1939-1945). 6. España 1900-1939. La crisis de la Restauración, la dictadura de Primo de	UNIDAD V ANEM A LLEGIR: Adaptació de <i>Escala d'una fuga</i> de M.Casas (Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU: 1. b/v. RACÓ DE LA LLENGUA: 2. Els adverbis. 3. Les preposicions i les conjuncions. VAMOS A LEER: <i>Mala luna</i> (fragmento) de Rosa Huertas. (Comprensión del texto) LITERATURA: 1. El Novecentismo.

Rivera, la Segunda República y la Guerra Civil.	- Rasgos característicos. -Autores. 2. Movimientos de vanguardia en España. 3. Rasgos comunes de la temática poética en la generación del 27. - Miguel Hernández: un poeta de transición. - El teatro dela generación del 27: Lorca. MÉS LITERATURA: 4. Noucentisme. 5. Les avantguardes. ASÍ SE ESCRIBE: Corrección ortográfica. APRENDAMOS QUÉ ES: La concordancia. LECTURA PARA EL DEBATE: <i>La leyenda del jabón nazi fabricado con grasa de prisioneros judíos</i>. Texto de Manuel P. Villtorio, ABC, 7/04/2014
SEGUNDO TRIMESTRE	
UNIDAD VI EL MUNDO TRAS LA SEGUNDA GUERRA MUNDIAL (1945-1991) 1. La ONU y la Declaración Universal de los Derechos Humanos. 2. La Guerra Fría. La descolonización. 3. El nacimiento de la Comunidad Económica Europea. 4. El hundimiento del bloque comunista.	UNIDAD VI ANEM A LLEGIR: <i>L'últim vaixell</i> de Gemma Pasqual (Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU: 1. m/n. 2. l/l.l. RACÓ DE LA LLENGUA: 3. Funcions sintàctiques. Sintagmes. VAMOS A LEER: <i>La colmena</i> (fragmento) de Camilo José Cela. (Comprensión del texto).

5. España: la dictadura franquista (1939-1975)	LITERATURA: La literatura de posguerra. 1. Novela. - Novela de los años cuarenta. Novela de posguerra. -Novela de los años cincuenta. Realismo social. - Novela desde los años sesenta hasta la mitad de los setenta. Renovación técnica. - Autores destacados. 2. Poesía. - Poesía de los añoscuarenta. -Poesía de los años cincuenta. - Poesía de los años sesenta. MÉS LITERATURA: 3. Poesia. 4. La novel.la i el conte. 5.Assaig. ASÍ SE ESCRIBE: Corrección ortográfica. APRENDAMOS QUÉ ES: - leismo, laismo, loismo. - Dequeismo y queismo LECTURA PARA EL DEBATE: <i>¿Vuelven las cartillas de racionamiento?</i>.www.lasexta.com
UNIDAD VII EL MUNDO ACTUAL (1991-2015)	UNIDAD VII

1. El nuevo orden internacional. Principales crisis y conflictos. El terrorismo internacional. Situación actual de los derechos humanos. 2. La tercera globalización. Los cambios tecnológicos. La Unión Europea. 3. Los grandes desequilibrios de nuestro mundo: el subdesarrollo, las desigualdades. 4. La respuesta de la sociedad: nuevos movimientos sociales.	ANEM A LLEGIR: <i>La núvia de Sri Lanka. Contes cruels. Material sensible</i> de Jordi Serra i Fabra. (Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU: 1. g/j//tg/tj. 2. x/lix/tx/ig. RACÓ DE LA LLENGUA: 3. Els sintagmes. 4. Coordinació, subordinació i yuxtaposició. HABILITATS LINGÜÍSTIQUES: El tex explicatiu o expositiu. VAMOS A LEER: <i>Sin noticias de Gurb</i> (fragmento) de Eduardo Mendoza. (Comprensión del texto) 1. Palabras juntas o separadas. LECTURA PARA EL DEBATE: <i>Adolescentes en la era instagram.</i> Amelia Castilla, ElPaís,4/01/2015
UNIDAD VIII EL MODELO DEMOCRÁTICO ESPAÑOL (1975-2015) 1. Los modelos democráticos. La construcción de la España democrática: la Transición (1975-1982). 2. La Constitución de 1978 y el modelo territorial español. 3. La España democrática (1982-2015). 4. La Comunidad Valenciana.	UNIDAD VIII ANEM A LLEGIR: El futur del llibre, de José Martínez de Sousa. Fragmento de Pequeña historia del libro.(Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU (repàs d'ortografia). RACÓ DE LA LLENGUA: 1. Relacions de significat. HBILITATS LINGÜÍSTIQUES: 1.El còmic VAMOS A LEER: La autopista de David. (Comprensión del texto)

	1. La literatura a partir de 1975. - Prosa. - Ensayo. - Otras formas de narrar. El cuento y el microrrelato. - Poesía. - Teatro. 2. La literatura valenciana: - Narrativa. - Poesía. - Teatre 3. Corrección ortográfica. 4. El texto argumentativo. LECTURA PARA EL DEBATE: Las mil muertes de Franco, texto de Concha Caballero, El País, 20/04/2014
UNIDAD IX EL ARTE DE LOS SIGLOS XX Y XXI. 1. La arquitectura del siglo XX. Racionalismo y organicismo. 2. Las vanguardias en la pintura. 3. La escultura del siglo XX. 4. El cómic y el cine.	UNIDAD IX ANEM A LLEGIR: El futur del llibre, adaptació i traducció de Pequeña historia del libro, de José Martínez de Sousa. (Comprensió del text). AIXÍ S'ESCRIU: Repàs d'ortografia. RACÓ DE LA LLENGUA: Relacions de significats. HABILITATS LINGÜÍSTIQUES: El còmic. VAMOS A LEER: La autopista de David González. ASÍ SE ESCRIBE: Corrección ortográfica.

	HABILIDADES LINGÜÍSTICAS: El lenguaje en internet. LECTURA PARA EL DEBATE: Alocución al pueblo de Fuentevaqueros de Federico García Lorca, septiembre de 1931.
--	---

10. Distribució de les unitats didàctiques.

Ja ha quedat especificat en l'apartat anterior

11. Activitats complementàries i extraescolars.

Enguany no es contemplen.

12. Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit.

INDICADORS D'ÈXIT	SÍ	NO
1. En iniciar un nou tema, projecte o unitat compartisc amb l'alumnat els objectius educatius, és a dir, allò que vull que aprenguen, per mitjà d'alguna dinàmica o instrument per afavorir i comprovar que els alumnes s'han fet seus els objectius.		
2. En iniciar i acabar qualsevol sessió (dins la unitat o seqüència didàctica) dedique un temps a recordar els propòsits de la unitat i a recapitular, ajudant l'alumnat a ubicar-se.		
3. En algun moment del nou tema, projecte o unitat compartisc amb l'alumnat els criteris d'avaluació (criteris d'èxit) i comprove si se'ls han representat.		
4. Comuniqui als alumnes els criteris de qualificació, és a dir, d'on ixen les notes i el tipus i nombre d'activitats d'avaluació que hi haurà.		
5. Quan planifiqui i porte a terme una activitat, em plantege destinar uns espais de temps amb estratègies per ajudar l'alumnat a identificar el que ha après i per comprendre les raons de les seues dificultats.		
6. En finalitzar un tema i abans de qualsevol activitat d'avaluació, dedique un temps a compartir amb l'alumnat els aprenentatges clau i/o la relació que tenen amb el decurs de la programació.		
7. En acabar el tema, projecte o unitat faig servir dinàmiques o instruments perquè els alumnes verbalitzen què han après, identifiquen en què han de millorar i els facilite eines i recursos per aconseguir-ho.		

8. Compartisc els criteris d'avaluació de l'àrea amb els altres docents de l'equip del departament.		
---	--	--

